

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO⁺

Kirkon keskusrahasto

Talousarvio vuodelle 2022 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2024

Kirkkohallituksen esitys 4a/2021 kirkolliskokoukselle

Asianumero: DKIR/140/02.00.01/2021

Muutettu kirkkohallituksen täysistunnossa 12.10.2021.

KIRKKOHALLITUS⁺

Sisällys

1	Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus	5
1.1	Ovet auki -strategia	5
1.2	Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat	5
1.3	Talouden lähtökohdat	7
2	Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta.....	12
2.1	Kirkkohallitus.....	13
2.1.1	Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat.....	13
2.1.2	Ovet auki - kokeiluille ja kehittämiselle, Kirkkohallituksen strategia vuoteen 2026	15
2.1.3	Kirkkohallituksen hankkeet vuosille 2022–2024	16
2.1.3.1	Millenniaalien kirkko.....	17
2.1.3.2	Digikirkko / Kipa 2	19
2.1.3.3	Digikirkko / Työ verkossa.....	22
2.1.3.4	Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön	24
2.1.4	Kirkkohallituksen henkilöstösuunnitelma	24
2.1.5	Kirkkohallituksen ympäristöohjelma	25
2.1.6	Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)	26
2.1.7	Kirkkohallituksen talousarvio 2022.....	27
2.1.8	Kansliapäällikön toimisto	28
2.1.9	Hallinto-osasto.....	34
2.1.10	Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos	41
2.1.11	Talousosasto.....	43
2.1.12	Toiminnallinen osasto.....	50
2.1.13	Ulkoasiain osasto	56
2.1.14	Kirkon viestintä.....	62
2.1.15	Kirkon tutkimus ja koulutus.....	70
2.1.16	Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA)	75
2.1.17	Piispainkokouksen kanslia	86
2.1.18	Arkkipiispan kanslia	88
2.1.19	Kirkolliskokous.....	91
2.1.20	Kirkon ulkosuomalaistyö	92
2.1.21	Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat	94
2.2	Hiippakunnat.....	96
2.2.1	Hiippakunnallinen toiminta yhteensä.....	96
2.2.2	Turun arkkihiippakunta	98

2.2.3	Tampereen hiippakunta.....	101
2.2.4	Oulun hiippakunta	104
2.2.5	Mikkelin hiippakunta	108
2.2.6	Borgå stift / Porvoon hiippakunta	111
2.2.7	Kuopion hiippakunta.....	116
2.2.8	Lapuan hiippakunta	119
2.2.9	Helsingin hiippakunta	122
2.2.10	Espoon hiippakunta	127
2.2.11	Tuomiokapitulien toimitilat.....	132
2.2.12	Tuomiokapitulien yhteiset	134
2.3	Avustukset, sopimus pohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut	134
2.3.1	Avustukset.....	135
2.3.1.1	Avustukset seurakunnille	135
2.3.1.2	Avustukset kouluttaville laitoksille	137
2.3.1.3	Muut avustukset	137
2.3.2	Sopimus pohjainen yhteistyö	138
2.3.2.1	Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt	138
2.3.2.2	Muut sopimus pohjaiset yhteistyö hankkeet.....	138
2.3.3	Jäsenmaksut	139
2.3.3.1	Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyö järjestöille.....	139
2.3.3.2	Muut jäsenmaksut	139
3	Palvelukeskusmaksuilla rahoitettava toiminta / Kirkon palvelukeskus.....	142
3.1	Johdanto	142
3.2	Toimintasuunnitelma 2022	143
3.3	Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma.....	145
3.4	Talousarvio 2022	145
4	Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta	147
5	Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot	149
6	Investoinnit	153
6.1	Kirkkohallitus / kiinteistöt.....	153
6.2	Hiippakunnat / kiinteistöt.....	154
7	Rahoitustuotot ja -kulut	155
8	Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma	156
9	Sitovuustaso.....	158
10	Päätösesitys	159

1 Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus

1.1 Ovet auki -strategia

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteinen Ovet auki -strategia vuoteen 2026 hyväksyttiin Kirkkohallituksen täysistunnossa syyskuussa 2020. Strategia laadittiin laajassa valmisteluprosessissa vuosien 2019 ja 2020 aikana.

Ovet auki -strategia perustuu kirkon tulevaisuuden kannalta olennaisten, hallinto- ja työalarat ylittävien ilmiöiden tunnistamiseen. Strategian taustaksi koostettiin yhteinen tulevaisuuskuva kirkon elämään liittyvistä keskeisistä ilmiöistä ja rakennetekijöistä. Ilmiöt liittyvät muun muassa teologiseen kehitykseen, ihmisten huolenaiheisiin ja elämänkysymyksiin, median muuttumiseen, uskonnollisuuden muutostrendeihin sekä muutoksiin kirkon asemassa.

Kirkon yhteinen strategia pyrkii tarkastelemaan kirkon työtä kokonaisvaltaisesti sekä etsii entistä strategisempaan, pitkäjänteisempään ja yhtenäisempään toimintatapaa. Strategiassa keskitytään tärkeimpiin kokonaisuuksiin sekä kaikkia toimijoita yhteisesti koskettaviin valintoihin ja priorisointeihin. Paikallisesti on arvioitava, miten yhteisiä tavoitteita voitaisiin parhaiten edistää. Kaikki yhteiset valinnat eivät kosketa kaikkia toimijoita samalla tavoin – taustalla vaikuttavat ilmiöt lienevät kuitenkin totta kaikkialla. Kirkossa tarvitaan yhteinen tahtotila yhteisten ongelmien ratkaisemiseen.

Strategiassa määritellyt kirkon yhteiset arvot ovat usko, toivo ja rakkaus. Arvojen tulee ohjata arjen toimintaa ja päätöksentekoa. Keskeiset strategiset valinnat kiteytyvät strategian nimessä Ovet auki ja sen kuudessa alakohdassa.

Kirkon strategian taloushaasteita pohtivassa osassa todetaan, että tulevaisuudessa kirkon on tehtävä työtään nykyistä pienemmillä resursseilla. Taloustilanne luo painetta työntekijöiden ja kiinteistöjen vähentämiseen. Kaikkiin toimintoihin ei jatkossa ole enää varaa. Tämän tulisi näkyä tietoisena suunnitteluna: mitkä tehtävät ovat kirkolle tärkeimpiä ja miten niitä resursoidaan ja toteutetaan? Miten työntekijäryhmiä priorisoidaan? Mistä kiinteistöistä luovutaan?

Kirkon yhteisen strategian pohjalta on laadittu Kirkkohallituksen strategia keväällä 2021. Myös hiippakuntien omissa strategioissa on huomioitu Kirkon yhteinen strategia.

1.2 Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat

Kirkon keskusrahasto on kirkon yhteinen rahasto, jonka varoja käytetään keskusrahaston talousarvion mukaisesti:

- 1) taloudellisesti heikossa asemassa olevien seurakuntien ja seurakuntayhtymien tukemiseen sekä seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntarakenteen kehittämiseen;

- 2) hautaustoimesta, väestökirjanpidosta sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä seurakunnille ja seurakuntayhtymille aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen;
- 3) hiippakuntien ja kirkon keskushallinnon menoihin;
- 4) kirkon yhteisiin tarkoituksiin sekä muiden lakiin ja sitoumuksiin perustuvien kirkon menojen suorittamiseen.

Kirkon keskusrahasto, Kirkkolaki 22 luku, 5 § (30.12.2015/1602)

Kirkon keskusrahaston taloutta voidaan tarkastella Kirkon keskusrahastomaksuilla, palvelumaksuilla ja valtion rahoituksella rahoitettavan toiminnan kautta.

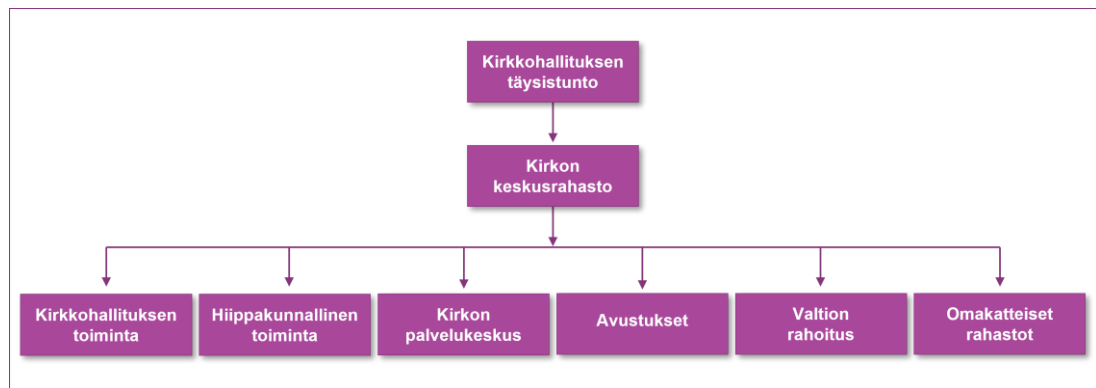
Kirkon keskusrahasto		
Kirkon keskusrahastomaksuilla rahoitettava toiminta - Kirkkohallitus - Hiippakunnallinen toiminta - Avustukset	Palvelumaksuilla rahoitettava toiminta Kirkon palvelukeskus	Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta - Seurakuntien rahoitusosuus - Kulttuurihistorialliset arvokkaat rakennukset ja irtaimisto - Kirjuri-jäsentietojärjestelmä

Kirkon keskusrahaston ylintä päätösvaltaa käyttää kirkolliskokous, johon kuuluu 109 edustajaa seuraavasti: 1) hiippakuntien piispat, 2) kenttäpiispa, 3) 96 hiippakunnista nelivuotiskaudeksi valittua edustajaa, joista 32 pappia ja 64 maallikkoa, 4) saamelaiskäräjien nelivuotiskaudeksi valitsema edustaja ja 5) valtioneuvoston kullekin istuntokaudelle määräämä edustaja. Lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus on Kirkkohallituksen kansliapäälliköllä, viidellä Kirkkohallituksen kirkkoneuvoksella sekä kahdella lainoppineella asiantuntijalla

Kirkkohallituksen täysistunto toimii Kirkon keskusrahaston hallituksena. Kirkkohallituksen täysistunnon jäseniä ovat: arkkipiispa puheenjohtajana, kaksi piispaa, kaksi pappia ja yhdeksän maallikkojäsentä. Kirkolliskokous valitsee pappis- ja maallikkojäsenet ja piispainkokous piispat. Täysistunto valitaan nelivuotiskaudeksi.

Kirkon keskusrahasto käsittää Kirkkohallituksen toiminnan, hiippakunnallisen toiminnan, Kirkon palvelukeskuksen, avustukset, valtion rahoituksen ja omakatteiset rahastot.

Kirkon keskusrahaston organisaatio

1.3 Talouden lähtökohdat

Yleinen talouskehitys

Maailmantalous on elpynyt koronaviruksesta ja kasvanut selvästi koronavirusta edeltänyttä tasoa korkeammalle. Kiinassa talous on jo ohittanut nopean elpymisen vaiheen ja ottanut kiinni koronaa edeltäneen trendin. Myös USAssa talouden toimeliaisuus nousi keväällä 2021 jo yli koronavirusta edeltäneen tason, mutta aiemmalle kasvutrendille on silti vielä matkaa. Myös Euroalueella taloudellisen elpymisen odotetaan kiihtyvän edelleen vuoden 2021 aikana ja kasvun huippu nähtäneen kolmannella neljänneksellä.

Myös Suomen talous on elpymässä nopeasti koronaviruksesta. Syyskuussa 2021 julkaistun viimeisimmän valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan bruttokansantuotteen arvioitiin kasvavan 3,3 % v. 2021, 2,9 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua.

Talouden toipuminen covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa vuoden 2021 keväästä alkaen. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu v. 2022.

Ennusteissa tautitilanteen heikentymisen ei oleteta rajoittavan talouden toipumista, vaikka yhteiskunnan avaaminen tapahtuisi hitaammin kuin aiemmin on oletettu. Taudin kehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus lisää ennusteen epävarmuutta.

Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää, jota riittää täyttämään lyhyellä aikavälillä korkealla oleva työttömyys ja hallituksen toimet työn tarjonnan lisäämiseksi. Talouden elpymisen lisääntyneiden työllisten määrää vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla.

Seurakuntien talouskehitys

Kirkon keskusrahastomaksut vuonna 2022 määräytyvät vuoden 2020 maksuunpannun laskennallisen kirkollisveron perusteella. Saadun ennakkotiedon mukaan maksuunpannun kirkollisveron kasvu on 0,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Perusmaksutulolla rahoitetaan

Kirkkohallituksen toiminta ja hiippakunnallinen toiminta sekä avustukset. Kirkon keskusrahastoon kuuluvan Kirkon palvelukeskuksen toiminta rahoitetaan palvelumaksuilla.

Koronapandemian vaikutukset kirkon talouteen eivät ole olleet niin suuria kuin vielä vuoden 2021 talousarviota laadittaessa pelättiin. Vuoden 2020 kirkollisverojen tilitetty määrä nousi +1,7 % ja maksuunpantu vero ennakkotiedon mukaan + 0,2 %. Elokuussa alkuvuoden 2021 verotulokertymä oli 4,7 % suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan.

Suunnitelman taloudelliset lähtökohdat

Kirkkohallituksen suunnitteluyksiköiden ja hiippakuntien talousarviokehystä on pienennetty – 3 % vuodelle 2022. Pienennys ei kuitenkaan koske hiippakuntien kiinteistömenoja eikä kirkolliskokousta ja arkkikiispan kansliaa. Vuosien 2023–24 menojen sopeuttamistarve tai tulojen lisäämistarve jatkuu saman tasoisena. Näitä sopeuttamistoimia ei kuitenkaan voida enää toteuttaa leikkaamalla kaikkien suunnitteluyksiköiden ja hiippakuntien talousarvioita tasaisesti ”juustohöyläperiaatteella”. Tarvitaan talouden tasapainottamissuunnitelma, jonka perusteella jo vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–25 toiminta- ja taloussuunnitelmaan tehdään valintoja mistä toiminnoista leikataan enemmän kuin toisista ja mahdollisesti mitä toimintoja ei jatkossa enää ylläpidetä lainkaan. Tätä varten on käynnistetty kirkolliskokouksen elokuun 2021 istunnossaan edellyttämän talouden tasapainottamissuunnitelman laadinta elokuussa 2021. Kirkolliskokous edellytti, että Kirkon keskusrahaston talous on tasapainossa 1.1.2023. Talouden tasapainottamissuunnitelma esitetään kirkolliskokoukselle marraskuussa 2021.

Kirkon jäsenmäärän kehitys

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärän ennustetaan laskevan vuodesta 2020 vuoteen 2025 saakka noin 6,5% (Kirkon tilastopalvelu). Jäsenmäärä on viime vuosina laskenut noin 50 000 jäsenellä / vuosi ja ennusteessa on arvioitu saman kehityksen jatkuvan.

Kirkon keskusrahaston talouden perusta on riippuvainen keskeisesti seurakuntien jäsenmäärästä. Jäsenet rahoittavat kirkon ja sen seurakuntien toiminnan pääosin maksamallaan kirkollisveroilla. Vuonna 2022 Kirkon keskusrahaston keskusrahastomaksu määräytyy vuoden 2020 maksuunpannun laskennallisen kirkollisveron perusteella. Laskennallinen kirkollisvero puolestaan lasketaan jakamalla verotulokertymä kirkollisveroprosentilla. Jäsenmäärän pieneminen pienentää myös Kirkon keskusrahaston saamaa keskusrahastomaksua tulevaisuudessa.

Kirkon jäsenmäärän kehitys vuosina 2017–2020 ja ennuste vuosille 2021–2025

Vuosi	Jäsenmäärä
31.12.2017	3 904 293
31.12.2018	3 848 191
31.12.2019	3 792 304
31.12.2020	3 743 783
Ennuste 2021	3 693 257
Ennuste 2022	3 643 165
Ennuste 2023	3 595 094
Ennuste 2024	3 547 808
Ennuste 2025	3 501 299

Kirkon keskusrahaston talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman rakenne

Kirkon keskusrahaston talousarvion rakennetta on muutettu talousarviokokonaisuuden selkeyttämiseksi. Talousarvio on rakennettu siten, että alussa kuvataan Kirkon keskusrahaston toimintaympäristöä ja strategisia lähtökohtia.

Näiden jälkeen esitetään toiminta- ja taloussuunnitelmat siten, että luvussa 2 on Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta (Kirkkohallitus, hiippakunnallinen toiminta ja avustukset). Kirkon palvelukeskuksen toiminta rahoitetaan palvelumaksuilla, mistä syystä palvelukeskuksen talousarvio ja toimintasuunnitelma on oma kokonaisuutensa. Valtion rahoitus ja omakatteiset rahastot esitetään omina lukuinaan. Rahoitustuottojen ja -kulujen arvio vuodelle 2022 esitetään niin ikään omana lukunaan.

Kirkkohallituksen talousarvio on laadittu sekä osasto- että suunnittelu-yksikkötasolla ja hiippakuntien talousarviot hiippakunnittain eriteltynä tuomiokapitulin toimintakuluihin ja tuomiokapitulin toimitilakuluihin. Kirkon keskusrahaston talousarvion tuloslaskelmaosa ja rahoituslaskelmaosa esitetään omissa luvuissaan. Talousarvioesityksen lopussa todetaan talousarvion sitovuustasot ja päätösesitys.

Kirkon keskusrahastomaksun kehitys ja talouden tasapainottaminen

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Maksuprosentti	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %
Kirkon rahastomaksut (euroa)	41 441 846	42 150 000	41 900 000	41 900 000	41 900 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä), euroa	-10 379 087	-2 294 813	-4 501 301	-1 241 961	-1 241 961

TP = tilinpäätös, TA = talousarvio, TS = taloussuunnitelma

Kirkon keskusrahastomaksua pienennettiin 7,5 %-yksiköstä 6,5 %-yksikköön vuonna 2018. Tämä merkitsi 13,3 % ja yli 6 milj. euron leikkausta Kirkon keskusrahaston tulopohjaan.

Vuoden 2021 talousarvio on noin 2,3 milj. euroa alijäämäinen ja se on suuruudeltaan noin kärkihankkeisiin varatun summan suuruinen. Vuonna 2022 talousarvio on noin 4,5 milj. euroa alijäämäinen. Kärkihankkeisiin sekä muihin kertaluonteisiin eriin (synodaalikokoukset, seurakuntavaalit, Vanhan testamentin mobiilikäännös) varataan yhteensä noin 3,4 milj. euroa.

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti talouden tulee olla tasapainossa vuoteen 2023 mennessä ja tätä varten on laadittu toiminta- ja taloussuunnitelman yhteyteen Kirkon keskusrahaston talouden tasapainottamissuunnitelma. Keskusrahastomaksun suuruudeksi vuosille 2023 ja 2024 arvioidaan 41 900 000 euroa. Arviota keskusrahastomaksun suuruudeksi vuosille 2023 ja 2024 on nostettu 281 000 euroa aikaisemmasta arviosta, koska verotulojen kertymä näyttäisi olevan ennakoitua suotuisampi.

Keskusrahastomaksun tulee riittää kattamaan toimintakulut (toimintakate) ja poistot. Kärki- ja erillishankkeet rahoitetaan rahoitustuotoilla (luku7) vuodesta 2023 alkaen. Suunnitelma-vuosien 2023 ja 2024 osalta on otettu huomioon talouden tasapainottamissuunnitelmassa esitetyt 1 614 000 euron säästöt. Talouden tasapainottamistarve on näin ollen noin 1,3 milj. euroa. Tässä ei ole otettu huomioon selvityksen kohteena olevaa KIRKKO-verkon mahdollista uusimista (300 000 euroa) ja palkkaperusteisen eläkevakuutusmaksun alentamista (375 000 euroa).

Kirkon keskusrahaston talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2023
Toimintatuotot	133 751 759,69	131 549 910,00	132 674 279,00		
Korvaukset	120 114 969,71	117 063 000,00	118 739 000,00		
Myyntituotot	16 287,29	25 300,00	15 000,00		
Maksutuotot	786 397,65	1 582 050,00	1 352 025,00		
Vuokratuotot	438 066,33	365 210,00	399 500,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	866 194,93	617 000,00	470 000,00		
Tuet ja avustukset	133 274,62	140 650,00	160 720,00		
Sijoitustuotot	279 180,68	573 200,00	223 010,00		
Muut toimintatuotot	10 229 987,65	10 213 500,00	10 473 024,00		
Sisäiset tuotot	887 400,83	970 000,00	842 000,00		
Toimintakulut	-183 139 298,31	-176 601 327,49	-179 266 810,00		
Henkilöstökulut	-29 204 779,10	-29 719 499,49	-31 006 730,00		
Palkat ja palkkiot	-22 623 989,55	-22 921 762,17	-23 531 031,00		
Henkilösivukulut	-6 748 514,85	-6 809 737,32	-7 016 643,00		
Henkilöstökulu- jen oikaisuerät	167 725,30	12 000,00	-459 056,00		
Palvelujen ostot	-15 287 447,27	-18 412 295,00	-18 690 409,00		
Palvelun ostot - si- säiset	-887 400,83	-970 000,00	-842 000,00		
Vuokrakulut	-2 215 059,73	-2 076 810,00	-2 161 700,00		
Aineet ja tarvikkeet	-942 320,65	-908 400,00	-824 205,00		
Annetut avustukset	-133 896 442,35	-117 386 650,00	-125 634 325,00		
Muut toimintakulut	-705 848,38	-7 127 673,00	-107 441,00		
Siirto omakatteiseen rahastoon	331 928,91	-203 396,00	-7 430,00		
TOIMINTAKATE	-49 055 609,71	-45 254 813,49	-46 599 961,00	-43 340 961,00	-43 340 961,00
Kirkon rahastomaksut	41 441 846,46	42 150 000,00	41 900 000,00	41 900 000,00	41 900 000,00
Rahoitustuotot- ja ku- lut	-1 189 374,38	2 060 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00
Korkotuotot	217 034,29				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuo- tot	605 228,90	1 144 000,00	605 000,00	605 000,00	605 000,00
Muut rahoitustuotot	1 093 093,55	1 601 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
Arvonalentumiset sijoituksista	-4 447,87				
Korkokulut	-3 452,77				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-3 061 737,36	-685 000,00	-606 000,00	-606 000,00	-606 000,00
Muut rahoituskulut	-35 093,12				
VUOSIKATE	-8 803 137,63	-1 044 813,49	-3 200 961,00	58 039,00	58 039,00
Poistot ja arvonalen- tumiset	-1 575 949,23	-1 250 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00
Suunnitelman mu- kaiset poistot	-1 575 949,23	-1 250 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-10 379 086,86	-2 294 813,49	-4 500 961,00	-1 241 961,00	-1 241 961,00

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma

(1 000 euroa)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-8 803	-995	-3 201	58	58
Tulorahoituksen korjauserät	-1 660				
Yhteensä	-10 463	-995	-3 201	58	58
Investoinnit					
Pysyvien vastaavien myyntitulot	1 760				
Investointimenot	-1 381	-435	-670	-195	-100
Sijoitukset	-367				
Yhteensä	11	-435	-670	-195	-100
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-10 451	-1 430	-3 871	-137	-42
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Lyhytaikaisten velkojen muutos	2 195				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Pitkäaikaisten saamisten muutos	22	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	769				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-355	203	7	7	7
	436	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	2 631	203	7	7	7
Rahavarojen muutos	-7 820	-1 227	-3 864	-130	-35
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	57 477	56 250	52 386	52 256	52 221
Rahavarat 1.1.	49 657	57 477	56 250	52 386	52 256
	7 820	-1 227	-3 864	-130	-35

2 Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta

Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettavalla toiminnalla tarkoitetaan Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toimintaa sekä talousarvioavustuksia.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	5 130 400,61	4 412 090,00	4 070 269,00		
Korvaukset	84 657,71	79 000,00			
Myyntituotot	16 287,29	25 300,00	15 000,00		
Maksutuotot	786 397,65	1 582 050,00	1 352 025,00		
Vuokratuotot	296 982,37	205 590,00	238 500,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	102 923,57	176 000,00	174 000,00		
Tuet ja avustukset	94 216,53	115 650,00	140 720,00		
Sijoitustuotot	18 182,10	0,00			
Muut toimintatuotot	3 027 587,92	1 478 500,00	1 558 024,00		
Sisäiset tuotot	703 165,47	750 000,00	592 000,00		
Toimintakulut	-51 535 924,83	-49 565 903,49	-50 577 230,00		
Henkilöstökulut	-24 158 245,70	-24 181 645,49	-24 981 432,00		
Palkat ja palkkiot	-18 721 909,20	-18 697 551,17	-19 210 452,00		
Henkilösivukulut	-5 560 189,29	-5 496 094,32	-5 710 369,00		
Henkilöstökulu- jen oikaisuerät	123 852,79	12 000,00	-60 611,00		
Palvelujen ostot	-10 915 090,20	-14 076 495,00	-14 083 882,00		
Palvelun ostot - si- säiset	-214 336,83	-220 000,00	-262 000,00		
Vuokrakulut	-1 696 068,71	-1 557 310,00	-1 623 600,00		
Aineet ja tarvikkeet	-887 188,38	-850 200,00	-760 325,00		
Annetut avustukset	-12 960 930,44	-8 552 600,00	-8 758 550,00		
Muut toimintakulut	-704 064,57	-127 653,00	-107 441,00		
Siirto omakatteeseen rahastoon	-90 718,70	-101 000,00	-93 000,00		
TOIMINTAKATE	-46 496 242,92	-45 254 813,49	-46 599 961,00	-43 340 961,00	-43 340 961,00
Kirkon rahastomaksut	41 441 846,46	42 150 000,00	41 900 000,00	41 900 000,00	41 900 000,00
Rahoitustuotot- ja ku- lut	-1 189 374,38	2 060 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00
Korkotuotot	217 034,29				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuo- tot	605 228,90	1 144 000,00	605 000,00	605 000,00	605 000,00
Muut rahoitustuotot	1 093 093,55	1 601 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
Arvon alentumiset sijoituksista	-4 447,87				

Korkokulut	-3 452,77				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-3 061 737,36	-685 000,00	-606 000,00	-606 000,00	-606 000,00
Muut rahoituskulut	-35 093,12				
VUOSIKATE	-6 243 770,84	-1 044 813,49	-3 200 961,00	58 039,00	58 039,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 575 949,23	-1 250 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 575 949,23	-1 250 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00
TILIKAUDEN TULOS	-7 819 720,07	-2 294 813,49	-4 500 961,00	-1 241 961,00	-1 241 961,00

2.1 Kirkkohallitus

2.1.1 Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat

Kirkkohallituksen tehtävänä on:

- 1) hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa;
- 2) toimia kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston hallituksena;
- 3) valmistella asioita kirkolliskokoukselle sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta;
- 4) hoitaa kirkon suhteita valtioon ja muuhun yhteiskuntaan ja valvoa kirkon etua;
- 5) antaa valtioneuvoston kirkolta pyytämät lausunnot, jollei 20 luvun 7 §:n 2 momentista muuta johdu;
- 6) edistää kirkon toimintaa ja seurakuntien työtä;
- 7) antaa tarkempia määräyksiä, jollei 21 luvun 2 §:stä muuta johdu:
 - a) kirkkolain ja kirkkojärjestyksen täytäntöönpanosta siten kuin tässä laissa erikseen säädetään;
 - b) viranhaltijalta vaadittavasta tutkinnosta;
 - c) seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirjanpidosta ja palkanlaskennasta;
- 8) hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien, kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston kirjanpito ja palkanlaskenta sekä niihin liittyvä maksuliikenne;
- 9) hoitaa kirkollisiin tarkoituksiin määrättyjä rahastoja sekä ottaa vastaan kirkolle lahjana ja testamenttina annettua omaisuutta;
- 10) määrätä, mihin yleisiin tarkoituksiin kolehteja on päiväjumalanpalveluksissa kannettava;
- 11) päättää ulkomaisten opintojen, koulutuksen tai ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta ja rinnastamisesta sekä tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta, joita 6 luvun 15 §:ssä tarkoitetaan;
- 12) perustaa ja lakkauttaa kirkkohallituksen virat, jollei 20 luvun 7 §:n 2 momentista muuta johdu;
- 13) valita kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet;
- 14) julkaista kirkon säädöskokoelmassa siihen otettavat säädökset;
- 15) hoitaa ne tehtävät, jotka eivät kuulu muulle kirkon viranomaiselle.

Kirkkohallituksen arvot

- **Usko:** Liitymme maailmanlaajaan Kristuksen kirkkoon ja sen uskoon.
- **Toivo:** Vahvistamme luottamusta tulevaisuuteen.
- **Rakkaus:** Toimimme vuorovaikutteisesti, vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

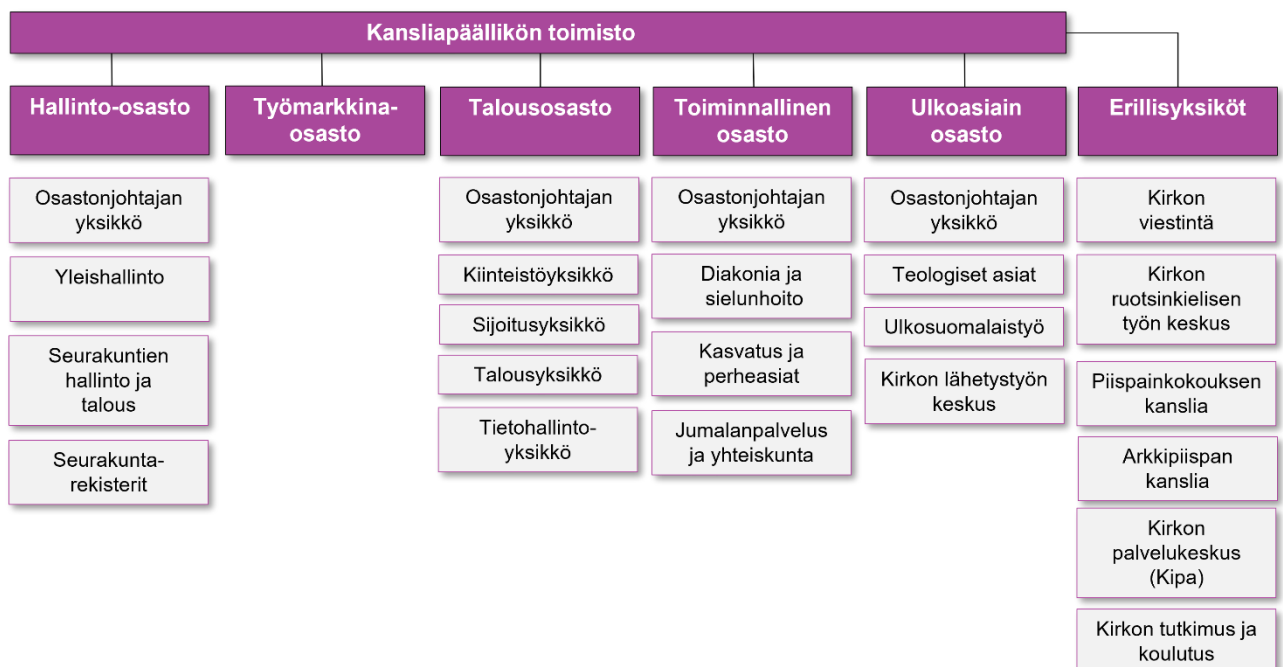
Kirkkohallituksen missio

- Edistämme uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla ja kehittämällä kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa.

Kirkkohallituksen visio 2026

- Kirkkohallitus on rohkea uudistaja ja edelläkävijä kirkon parhaaksi.

Kirkkohallituksen organisaatio 1.1.2022 alkaen

Uusi Kirkon tutkimus ja koulutus -erillisyksikkö aloittaa toimintansa 1.1.2022. Kirkolliskokous päätti 4.8.2021 Kirkkohallituksen ohjesäännön 5 § ja 8 § muuttamisesta siten, että Kirkon tutkimuskeskus omana erillisyksikkönä päättää toimintansa ja tilalle muodostetaan Kirkon tutkimus ja koulutus -erillisyksikkö. Uusi erillisyksikkö muodostuu Kirkon tutkimuskeskuksen ja Kirkon koulutuskeskuksen yhdistymisestä.

2.1.2 Ovet auki - kokeiluille ja kehittämiselle, Kirkkohallituksen strategia vuoteen 2026

Kirkkohallituksen uusi strategia, Ovet auki - kokeiluille ja kehittämiselle, hyväksyttiin kirkkohallituksen täysistunnossa 20.4.2021. Kirkkohallituksen strategia on rakennettu kokonaiskirkkon strategian pohjalta. Se painottaa kokeilujen ja kehittämisen tarpeellisuutta ja konkretisoi koko kirkon Ovet auki -strategian tavoitteita Kirkkohallituksen näkökulmasta. Toimintaa ja päätöksentekoa ohjaavat arvot - usko, toivo ja rakkaus - sekä toimintaympäristön kuvaus nousevat suoraan kirkon strategiasta.

Uusi strategia syntyi laajassa yhteistyössä koko henkilöstön kanssa. Marraskuussa 2020 toteutettiin kokon kirkon strategian pohjalta kysely henkilöstölle. Kyselyllä kartoitettiin henkilöstön näkemyksiä tulevan strategian painopisteistä. Kyselyn pohjalta jatkettiin strategisten tavoitteiden konkretisointia yhteisessä työpajassa joulukuussa 2020. Lisäksi Kirkkohallituksen johtoryhmälle järjestettiin kaksi työskentelyä strategiaprosessin aikana.

Henkilöstölle järjestetyn työpajan jälkeen johtoryhmä nimesi kaksi työryhmää valmistelemaan Kirkkohallituksen strategiaa: strategiaryhmän ja reflektioryhmän. Ensin mainittu vastasi strategian kirjoittamisesta ja jälkimmäinen toimi palautteen antajana koko prosessin ajan. Molemmilla ryhmillä oli tärkeä rooli prosessin onnistumisen kannalta. Reflektioryhmä sai strategiaryhmän valmisteluja kommentoitavaksi ja näin ollen vuorovaikutus muodostui tiiviiksi, vaikka yhteistä työskentelyä kahden ryhmän välillä ei järjestetty. Reflektioryhmä kommentoi strategiaryhmän valmisteluja etäämmältä, mikä vei prosessia eteenpäin ja terävöitti strategian lopullista sanoitusta. Reflektioryhmän lisäksi työskentelyn loppuvaiheessa myös osastot ja erillisyyksiköt antoivat palautetta strategiluonnoksesta, jonka pohjalta lopulliseen strategiaan tehtiin vielä merkittäviä muutoksia.

Kirkkohallituksen uusi strategia kannustaa vahvasti kokeilevaan työotteeseen, yhdessä tekemiseen ja ilmiölähtöiseen työskentelyyn. Kokeiluista saatujen kokemusten kautta tai toimintaympäristön muuttuessa strategiaan voi nousta uusia keskeisiä tavoitteita, joita ei vielä strategiaa tehdessä osattu huomioida. Missio ja visio säilyvät läpi strategiakauden, mutta tavoitteet ja konkreettiset keinot voivat ja saavat kehittyä.

Toiminta- ja taloussuunnitelmia tehtäessä Kirkkohallituksen strategia toimii kehyksenä, jonka pohjalta osastojen ja erillisyyksikköjen suunnitelmat konkretisoivat strategian toteuttamista. Strategiset painopisteet näyttävän suunnan, joka ohjaa yksityiskohtaisempia valintoja. Vastuu strategian toteuttamisesta kuuluu jokaiselle osastolle, erillisyyksikölle, tiimille ja työntekijälle.

Toimintasuunnitelmassa suunnitteluyksiköt kuvaavat, miten suunnitteluyksiköt edistävät Kirkkohallituksen yhteisiä strategisia painopisteitä, mitä vaikutuksia toimenpiteillä tavoitellaan ja miten vaikuttavuutta arvioidaan. Lisäksi suunnitteluyksiköt ovat valinneet strategiasta 1–3 painopistettä, joita edistetään vuoden 2022 aikana.

Kirkkohallituksen strategia yltää vuoteen 2026. Sen on tarkoitus olla jatkuvassa vuoropuhelussa tekemisen ja toimintaympäristön kanssa. Nyt laaditut tavoitteet luovat suunnan, jota kohti kulkea. Laajempi tarkastelu toteutetaan strategiakauden puolivälissä, jolloin yhdessä katsotaan, missä ollaan menossa ja onko strategiaan tarvetta tehdä tarkennuksia.

2.1.3 Kirkkohallituksen hankkeet vuosille 2022–2024

Kirkon strategian toimeenpanohanke

Kirkon strategian toimeenpanohanke pohjautuu syyskuussa 2020 hyväksyttyyn kokonaiskirkon Ovet auki – Suomen evankelisluterilaisen kirkon strategia vuoteen 2026 asiakirjaan. Kirkolliskokous hyväksyi marraskuussa 2020 suunnitelman Kirkon strategian toimeenpanohankkeesta vuosille 2021–2023. Kirkon strategian toimeenpanohanke koostuu kahdesta laajasta kokonaisuudesta, Millenniaalien kirkko ja Digikirkko (sisältää osiot Kipa 2 ja Työ verkossa). Lisäksi molemmat kokonaisuudet jakautuvat vielä useisiin alaprojekteihin. Kirkon strategian toimeenpanohankkeen tavoitteena on edistää kokonaiskirkon tasolla Ovet auki -strategian linjauksia. Kaikissa toimeenpanohankkeeseen kuuluvissa projekteissa pyritään yhteiskehittämiseen, edistetään hyvää yhteistyötä kirkon eri toimijoiden välillä ja tuetaan seurakunnissa tehtävää työtä.

Vuonna 2022 kirkon strategian toimeenpanohanke jatkaa suunnitelmien mukaan Ovet auki -strategian linjausten edistämistä. Digikirkko kokonaisuuden Kipa 2 osaprojektissa edetään suunnitellusti toimintamallien ja prosessien kehittämisessä, HR-kokonaisuuden ja käyttöoikeusvaltuutusratkaisujen (IDM) hankinnoissa sekä raportoinnin kehittämisessä. Työ verkossa oli suunniteltu toteutettavaksi kokonaisuudessaan vuoden 2021 aikana. Useat sen osaprojektit ovat suunnitteilla, mutta niitä ei ole vielä käynnistetty vuoden 2021 aikana. Työ verkossa osion määrärahat esitetään siirrettäväksi vuodelle 2022 niiltä osin, kun niitä ei vuonna 2021 ole ollut mahdollista käyttää.

Millenniaalien kirkko -kokonaisuudessa vuoden 2021 aikana on kartoitettu seurakuntien menneillä ja suunnitteilla olevia projekteja milenniaaleihin liittyen. Tästä syystä kaksivuotisen projektin budjetti on suunniteltu käytettäväksi suurelta osin jälkimmäisenä vuonna. Vuoden 2022 aikana tuotetaan työvälineitä, toimintamalleja viestintäsältöjä yhdessä seurakuntien kanssa millenniaalien sekä nuorempien sukupolvien seurakuntayhteyden rakentamiseen ja vahvistamiseen.

Muut hankkeet

Suomen Pipliaseura on esittänyt Kirkkohallitukselle hanketta, jonka tarkoituksena on toteuttaa Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön. Kirkkohallituksen rahoitusosudeksi vuosille 2022–2027 olisi yhteensä 1 500 000 euroa, josta vuoden 2022 osuus on 250 000 euroa.

Kirkkohallituksen hankkeet vuosina 2022–2023

Kärkihankkeet	TA 2021	TA 2022	TS 2023
Kirkon strategian toimeenpano			
Millenniaalien kirkko	100 000	187 000	
Digikirkko			
- Kipa 2	850 000	1 590 000	1 000 000
- Työ verkossa	1 216 100	677 000	
Muut hankkeet			
Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön		250 000	250 000
Yhteensä	2 166 100	2 704 000	1 250 000

On arvioitu, että Työ verkossa -hankkeen toimenpiteet eivät kaikilta osin toteudu vuonna 2021, vaan siirtyvät vuodelle 2022. Vuoden 2021 määrärahasta arvioidaan jäävän käyttämättä 714 000 euroa. Tämän vuoksi esitetään, että vuodelle 2022 tästä määrärahasta siirretään 677 000 euroa Työ verkossa -hankkeelle ja Millenniaalien kirkko -hankkeelle 37 000 euroa. Millenniaalien kirkko -hankkeesta jää käyttämättä 50 000 euroa, mikä esitetään siirrettäväksi vuodelle 2022.

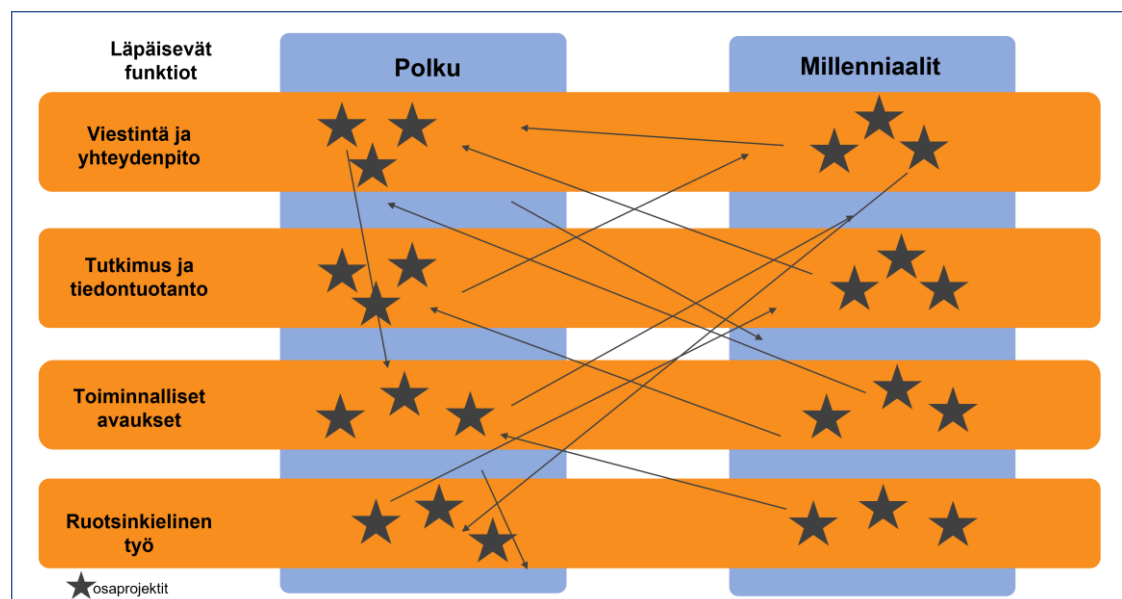
2.1.3.1 Millenniaalien kirkko

Millenniaalien kirkon päätavoitteet:

1. Nuoret ja nuoret aikuiset kokevat kasteen ja kirkon jäsenyyden itselleen merkityksellisinä asioina, ja haluavat tuoda lapsensa kasteelle.
2. Kokemus kirkon jäsenyydestä lujittuu ja monipuolistuu, jäsenyys on yhä selvemmin tietoinen valinta.
3. Seurakuntiin syntyy uutta merkityksellistä yhteisöllisyyttä, jota rakentaa seurakuntalaisten aloitteellisuus, osaaminen ja yhdessä tekeminen.

Millenniaalien kirkko on ohjelma, jossa on kaksi laajaa osa-aluetta: Polku ja Millenniaalit (ai-kuisten polut).

Näillä osa-alueilla tapahtuvan toiminnallisten kehittämisen lisäksi ohjelmassa on kolme muuta läpäisevää funktiota: Viestintä ja yhteydenpito, tutkimus ja tiedontuotanto sekä ruotsinkielinen työ. Osa-alueilla on tai tulee olemaan useita erillisiä kehittämisryhmiä ja kehittämisprojekteja. Ohjelma toteutetaan verkostoitumisessa yhteistyössä seurakuntien ja muiden kirkollisten toimijoiden kanssa. Tuotokset ja toimintamallit kehitetään ja testataan yhdessä kohderyhmien kanssa ja pyritään mallintamaan ja levittämään osaksi seurakuntien työtä.

Toimenpiteet vuonna 2022:

Polku

Tuotetaan joulukuussa 2020 hyväksyttyyn Polku-toimintamalliin mallin käyttöönottoa helpottavia kehittämisen työvälineitä sekä toiminnallisia ja viestinnällisiä sisältöjä yhdessä pilottiseurakuntien kanssa.

Toimenpiteistä vastaavat Polun kehittämisryhmät, joilla kullakin on omat tavoitteensa. Toimenpiteitä kehitetään ja testataan ryhmiin kuuluvien pilottiseurakuntien kanssa.

1. Johtamisen ja konsultoinnin työvälineet ja prosessit
2. Lailos eli 0–8-ikäkaudet, jakautunut kolmeen eri pienryhmään
3. 9–15-ikäkaudet
4. 15–21-ikäkaudet
5. Polun viestintä ja brändäys (jäsentävän elementin kehittäminen)
6. Vanhemmuuden tuki ja perhetoiminta Polulla (jäsentävän elementin kehittäminen)
7. Globaalikasvatus ja missio Polulla (silmälasiryhmä)
8. Kestävä kehitys Polulla (silmälasiryhmä)

Millenniaalit

Kehitetään ihmislähtöinen malli aikuisten seurakuntaan, joka olisi relevantti myös nuoremmille y ja z -sukupolvien aikuisille ja vastaisi heidän tarpeisiinsa elää todeksi hengellisyytään ja olla yhteydessä seurakuntaan.

Vuonna 2022 jatketaan vuonna 2021 kehitetyn aikuisten polut mallin työstämistä

- Erilliset kehittämisryhmät eri ryhmittymien (klustereiden) parissa tehtäviin toiminnallisiin kokeiluihin sekä erilaisten yhteisöjen synnyttämiseen. Tavoitteena on kehittävää luotua mallia ja sen sisältöjä eteenpäin.
- Aikuisten polut -työryhmä kokoaa kehittämisryhmien työt ja palautteet sekä työstää mallia niiden pohjalta.
- Viestintä ja brändäys: luodaan viestintäpohjia mallin lanseeraukseen seurakuntien työvälineeksi ja toimintaohjelmaksi.

Läpäisevänä funktiona Viestintä ja yhteydenpito

1. Yhteys rippikoulun jälkeen: kehitetään rippikoulun jälkeisen yhteydenpidon malli 15/16–18-vuotiaiden ikäkauteen. Kehittämisryhmässä viisi pilottiseurakuntaa sekä pääkaupunkiseudun yhtymät ja Kirkkohallitus.
2. Polun ikäkausien jäsenviestintä: kootaan/tuotetaan jäsenviestinnän prosessikuvaus ja sisältömallit Polun kahdeksaan eri ikäkauteen. Kehittämisestä vastaa Polku-koordinaatioryhmä ja Viestintäryhmä yhdessä ikäkausien kehittämisryhmien kanssa.
3. Tuotetaan yhteydenpitoa tukevia selvityksiä ja työvälineitä, mm. oikeudellinen selvitys.
4. Tehdään viestinnällisiä kokeiluja ja tuotetaan Aikuisten polut -mallin viestintäpohjat seurakuntien tueksi

Läpäisevänä funktiona Tutkimus ja tiedontuotanto

1. Tuotetaan Millenniaaleihin liittyvä tutkimusjulkaisu.
2. Hankitaan syventävää tutkimustietoa klusterimalliin mm. Insight360-yhteistyönä

Läpäisevänä funktiona toiminnalliset avaukset

1. Toteutetaan ja testataan Polku ja Aikuisten polut -kehittämisryhmien valitsemia toiminnallisia avauksia.

Läpäisevänä funktiona Ruotsinkielinen työ

1. Aikuisten polut -mallin soveltaminen ruotsinkielisten seurakuntien toimintaympäristöön ja siihen liittyvien toiminnallisten kokeilujen tekeminen.

Millenniaalien kirkko -ohjelman talousarvio

Millenniaalien kirkko -hankkeen budjetti vuosille 2021–2022 on yhteensä 200 000 euroa. Vuonna 2021 hanke painottui syksylle 2021 ja osa toimenpiteistä siirtyy vuodelle 2022. Tämän vuoksi vuodelta 2021 käyttämättä jäävä osuus 50 000 euroa esitetään siirrettäväksi vuodelle 2022. Tämän lisäksi Työ verkossa -hankekokonaisuudesta esitetään siirrettäväksi Millenniaalien kirkko -ohjelmaan 37 000 euroa osa-aikaisen projektityöntekijän palkkaamiseen. Budjetti vuodelle 2022 olisi yhteenä 187 000 euroa.

Polku (55 000 euroa)

- Kehittämisryhmien toiminta ja työpajat yms.: 15 000 euroa
- Kehittämisryhmiin liittyvät toiminnalliset kokeilut ja niiden ostopalvelut: 20 000 euroa
- Polun viestinnän kehittäminen: 15 000 euroa
- Tutkimus ja tiedontuotanto: 5 000 euroa

Millenniaalit (90 000 euroa)

- Kehittämisryhmien toiminta ja työpajat: 15 000 euroa
- Toiminnalliset kokeilut ja niiden ostopalvelut: 20 000 euroa
- Erilaisten yhteisöjen rakentamisen kokeilut, työvälineet ja koulutukset: 20 000 euroa
- Viestintä ja yhteydenpito: 20 000 euroa
- Tutkimus ja tiedontuotanto: 15 000 euroa

Ohjaus ja koordinaatio (5 000 euroa)

- Ohjausryhmän ja projektiryhmän toiminta: 5 000 euroa

2.1.3.2 Digikirkko / Kipa 2

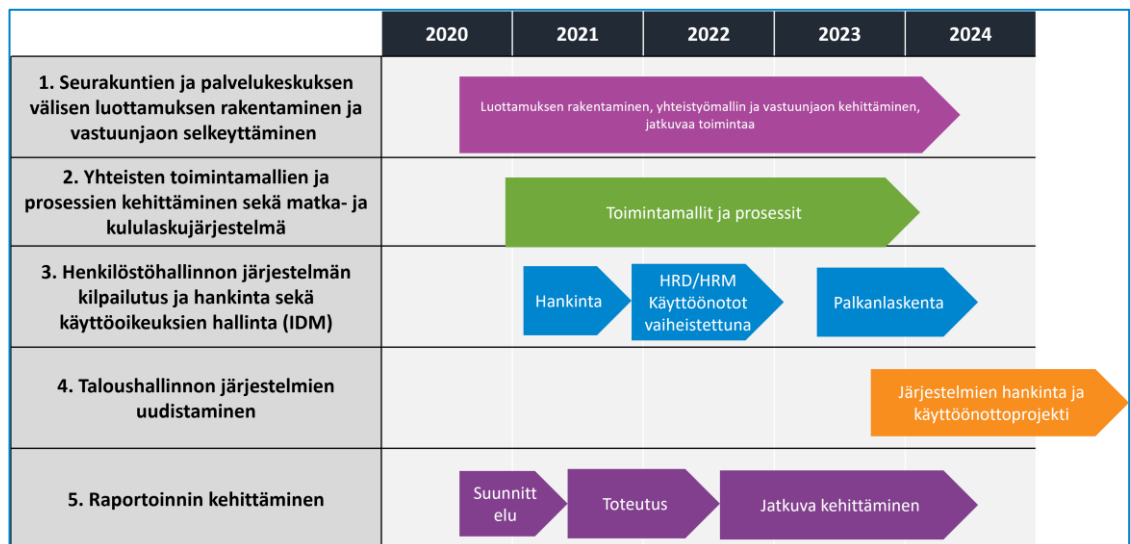
Kipa 2 -hanke muodostuu henkilöstö- ja taloushallinnon prosessien kehittämisestä ja järjestelmä uudistuksista. Tavoitteena on kehittää henkilöstö (HR)- ja taloushallinnon kokonaisprosesseja sekä seurakuntatalouksissa että Kirkon palvelukeskuksessa. Tavoitteena on myös parantaa henkilöstö- ja talousjärjestelmäkokonaisuuden käytettävyyttä ja tehostaa digitalisaation hyödyntämistä näihin liittyvissä tehtävissä ja prosesseissa.

Kipa 2 -hanke on käynnistynyt helmikuussa 2021. Hanketta edelsi laaja esiselvitysvaihe vuosina 2019–20. Kirkkohallituksen virastokollegio nimesi hankkeelle ohjausryhmän, johon kuuluu eri kokoisten seurakuntien talous- ja henkilöstöhallinnon sekä toiminnallisen johdon edustajia. Hankkeen projektijohtajana toimii Riitta Hautaniemi.

Hankkeen tavoitteena on seurakuntien ja Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) välisen luottamuksen rakentaminen ja vastuunjaon selkeyttäminen. Hankkeen ensimmäinen vaihe (vuodet 2021–2023) jakautuu seuraaviin projekteihin:

- Yhteisten toimintamallien ja prosessien kehittäminen sekä matka- ja kulujärjestelmän uudistaminen
- Henkilöstöhallinto (HRM/HRD) -kokonaisuuden hankinta
- Käyttöoikeushallinta (IDM) -ratkaisun hankinta
- Raportoinnin kehittäminen

Kipa 2 -hankkeen I vaiheen projektit ja aikataulu

Kipa 2 -hankkeen toisessa vaiheessa selvitetään **palkanlaskennan ja taloushallinnon** järjestelmien uudistamiseen liittyvä kokonaisuus. Toisen vaiheen kustannukset tarkentuvat vuosien 2023–2025 osalta myöhemmin suunnitelmien tarkentuessa. Tämän vuoksi tässä vaiheessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2022–24 ei esitetä vuodelle 2024 euromääriä, vaan ne tarkennetaan viimeistään vuoden 2023 talousarviossa ja vuosien 2023–25 toiminta ja taloussuunnitelmassa.

Yhteiset toimintamallit ja prosessit -projekti

Toimintamallien ja prosessien kehittämisessä tavoitteena on löytää suosituksia yhteisille seurakuntatalouksia koskeville toimintamalleille sekä prosesseille. Projektissa pyritään systemaattisesti löytämään konkreettisia kehittämiskohteita, joilla voidaan saavuttaa kyseisissä tehtäväkokonaisuuksissa toiminnan tehostumista ja laatuparannuksia.

Projektin tehtävänä on myös uusia nykyinen matka- ja kulujärjestelmä, joka on koettu seurakunnissa huomattavan vaikeana ja käyttäjäepäystävällisenä. Järjestelmän vaihtaminen helpottaisi seurakuntien työntekijöiden päivittäistä työtä ja merkitsisi huomattavaa parannusta järjestelmän käyttäjäkokemuksiin.

Matka- ja kulujärjestelmän arvioitu hankintakustannus on 370 000 euroa. Vuosittaiset käyttökustannukset veloitetaan seurakunnilta ja ovat tällä hetkellä ja myös jatkossa noin 100 000 euroa/vuosi. Koska nykyisen järjestelmän lisenssikustannukset (SAP) nykyisen sopimuksen nojalla säilyvät, lisääntyvät vuosittaiset käyttökustannukset uuden järjestelmän hankinnan myötä noin 100 000 euroa/vuosi.

Henkilöstöhallinnon järjestelmän hankinta

Henkilöstöhallinnon järjestelmä täydentää palkanlaskentajärjestelmää. Se sisältää muun muassa tiedot henkilöstöstä, palvelussuhteista, kehityskeskusteluihin liittyvät tiedot, rekrytointia avustavat osiot sekä henkilöstön osaamisen hallintaa palvelevat ominaisuudet. Projektin tavoitteena on ensisijaisesti tuoda käytettävät ja modernit tietojärjestelmäratkaisut, jotka mahdollistavat sujuvan työskentelyn, niin peruskäyttäjille kuin henkilöstöhallinnon ammattilaisille. Noin 40 suuren seurakuntatalouden käytössä oleva nykyinen KirkkoHR-järjestelmä poistuu käytöstä vuoden 2022 lopussa ja nyt käyttöönotettavan järjestelmän on tarkoitus korvata poistuva järjestelmä. Jatkossa palkanlaskentajärjestelmä jäisi edelleen Kipan hoidettavaksi. Henkilöstöhallinnon järjestelmä olisi Kirkkohallituksen vastuulla.

Henkilöstöhallinnon järjestelmä tulisi käyttöön vain niille seurakuntatalouksille, jotka sen haluavat. Palkanlaskentajärjestelmä riittää pienten seurakuntien tarpeisiin. Arvio hankintakustannuksista on 1,44 milj. euroa. Henkilöstöhallintojärjestelmän käyttökustannukset velotettaisiin sitä käyttäviltä seurakuntatalouksilta. Arvio vuosittaisista käyttökustannuksista on noin 300 000 euroa. Tämän hetken vuosittaiset käyttökustannukset ovat samaa tasoa jakautuen käytettävän järjestelmän mukaisesti.

Henkilöstö- ja palvelussuhdejärjestelmä (HP) jää pois uuden järjestelmän hankinnan yhteydessä. Vastaavat tiedot käsitellään joko palkanlaskentajärjestelmässä (Populus) tai uudessa HR-järjestelmässä ja niiden käyttökulut on huomioitu muualla. Vuosittaiset käyttökustannukset HP-järjestelmässä ovat tällä hetkellä noin 100 000 euroa.

Käyttöoikeuksien (z-tunnus) hallinta (IDM)

IDM- eli käyttöoikeusvaltuutusprojektissa uudistetaan nykyinen käyttöoikeusvaltuutusratkaisu, joka on teknologisesti vanhentunut ja monimutkainen. Nykyjärjestelmän ylläpito on kallista. Ratkaisussa yksinkertaistetaan käyttöoikeuksien myöntäminen ja hallinta.

Projektin kustannusarvio on 750 000 euroa. Arvio vuosittaisista käyttökustannuksista on noin 150 000 euroa. Tällä hetkellä vuosittaiset käyttökustannukset ovat noin 400 000 euroa.

Raportoinnin kehittäminen

Raportoinnin kehittäminen -projektissa uudistetaan kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon raportointikokonaisuus vastaamaan niitä tarpeita, joita Kipa 2 -hankkeen esiselvityksessä nousi esille mm. tiedon saatavuuden ja tiedon yhdisteltävyyden osalta. Kokonaisuus sisältää tietovaraston sekä raportoinnin toteutuksen.

Raportoinnin kehittämisen projektin kustannusarvio on 435 000 euroa. Vuosittaiset kustannukset ovat jatkossa noin 100 000 euroa.

Vuosittaisten käyttökustannusten arvioidaan pienentyvän -150 000 euroa seuraavasti:

Järjestelmä / toiminnallisuus	
Matka- ja kulujärjestelmä	+100 000
HR-järjestelmä	+/- 0
HP-järjestelmä	- 100 000
IDM-järjestelmä	- 250 000
Raportointi	+100 000
YHTEENSÄ (euroa)	-150 000

Kipa 2 hankkeen budjetointi projekteittain:

Projektit	2021	2022	2023
Toimintamallit ja prosessit	90 000	90 000	90 000
HR-järjestelmä	290 000	750 000	400 000
Matka- ja kululaskuratkaisu	180 000	190 000	0
IDM	140 000	360 000	250 000
Raportointi	150 000	200 000	85 000
Palkanlaskenta			100 000
Taloushallinto			75 000
Yhteensä (euroa)	850 000	1 590 000	1 000 000

2.1.3.3 Digikirkko / Työ verkossa

”Työ verkossa” on katto-ohjelma Kirkkohallituksessa vuoden 2021 aikana käynnissä oleville tai käynnistetyille kehitysprojekteille, joiden tarkoituksena on edistää kirkon toiminnan digitalisaatiota. Hankkeessa mukana olevilla projekteilla ei varsinaisesti ole sisällöllistä riippuvuutta, joten katto-ohjelman tavoitteena on ollut huolehtia projektien riittävän tasokkaasta suunnittelusta, hyvästä etenemisestä ja etsiä näiden välille synergioita. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 1 216 100 euroa.

Hankekokonaisuudesta Lukkari, Mobiilikolehti, Diakoniarahaston avustuskäsittely ja Verkko-koulutuksen kehittäminen -projektit on kokonaisuudessaan toteutettu vuoden 2021 aikana. Seuraavat projektit toteutuvat vuonna 2022 tai jatkuvat vuoden 2022 puolelle.

EVL.fi-uudistus

- Projektissa on tarkoitus uudistaa koko kirkon yhteinen verkkosivusto evl.fi. Uudistuksen tavoitteet ovat sekä teknisiä että sisällöllisiä ja toiminnallisia. Teknisenä tavoitteena on erottaa evl.fi-palvelun tuotanto erilliseksi Lukkari-kokonaisuudesta joko siirtämällä palvelun tuotanto erilliselle alustalle tai muulla tavoin. Tavoitteena on saavuttaa tällä sekä Lukkarin että evl.fi:n kehitykseen lisää ketteryyttä.
- Uudistuksen toiminnallisena ja sisällöllisinä tavoitteina on mm. purkaa evl.fi:n sekavaksi koettu jako evl.fi ja evl.fi/plus -sivustoihin ja toteuttaa sivustolla parempaa kohdeyleisöajattelua ja vuorovaikutteisuutta.

- Projektin on käynnistetty evl.fi-sivuston käyttäjätutkimuksella keväällä 2021, mutta projektibudjettia ei vielä ole käytetty. Tästä syystä esitetään projektin rahoituksen 264 000 euroa siirtämistä käytettäväksi vuoden 2022 aikana.

Seurakuntavaalit

- Seurakuntavaalien järjestelmät -projektissa tarkoituksena on hankkia vuonna 2022 järjestettävien seurakuntavaalien tarvitsemat tietojärjestelmät, käytännössä äänten laskenta- ja raportointijärjestelmä sekä suurelle yleisölle suunnattu vaalikone. Hanke on kilpailutusvaiheessa, toimittajan valinta tehdään syyskuussa 2021 ja projekti käynnistyy välittömästi tämän jälkeen.
- Projekti toteutuu pääsääntöisesti vuoden 2022 aikana, ja tästä syystä projektin budjetin 200 000 euroa esitetään käytettäväksi vuonna 2022.

Sähköisen päätöksenteon tukeminen

- Projektissa on tarkoitus edistää mahdollisuuksia sähköisten välineiden käyttöön seurakuntien päätöksenteossa. Projektin suunnittelu on siirtynyt syksyyn 2021 ja projektin toteutuminen vuoden loppuun mennessä ja sen kokoluokka eivät ole vielä tiedossa. Projektin budjetti oli 100 000 euroa, joka esitetään käytettäväksi vuoden 2022 aikana. Tänä aikana voidaan tehdä esiselvitystä tulevan kirkkolain sisältämän sähköisen päätöksentekomenettelyn vaatimista järjestelmistä. Projektissa on myös tarkoitus kartoittaa seurakuntien käyttöön sopivia sähköisiä kokousjärjestelmiä, jotka sujuvoittaisivat äänestämistä.

Työ verkossa -hanke vuonna 2022

Työ verkossa -hankkeen kokonaisbudjetista 1 216 100 euroa arvioidaan vuoden 2021 lopussa olevan vielä käyttämättä 714 000 euroa. Osa Työ verkossa -ohjelman osaprojekteista toteutuu osin tai täysin vuoden 2022 aikana. Tästä syystä esitetään vuodelle 2022 seuraavia projekteja, joiden tavoitteet on kuvattu yllä:

- Evl.fi-uudistus, 264 000 euroa
- Seurakuntavaalien järjestelmät, 200 000 euroa
- Sähköisen päätöksenteon tukeminen, 100 000 euroa

Lisäksi esitetään, että Työ verkossa -kokonaisuudessa säästyneitä rahoja siirretään Millennialien kirkko -hankkeen käyttöön n. 37 000 euroa, jolla palkataan projektille osa-aikainen projektityöntekijä. Näiden suunniteltujen projektien lisäksi vuodelta 2021 yli jäävä 113 000 euroa ehdotetaan varattavaksi Kirkkohallituksessa erikseen päätettäviin digitalisaatiohankkeisiin Työ verkossa -hankkeen ohjausryhmän esittämällä ja Kirkkohallituksen johtoryhmän päättämällä tavalla.

2.1.3.4 Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön

Suomen Pipliaseura julkaisi 22.10.2020 alkukielestä suoraan mobiiliympäristöön käännetyt Uuden testamentin (UT2020). UT2020 on saanut myönteistä huomiota sekä valtakunnallisessa mediassa että paikallisesti. Se on herättänyt kiinnostusta laajemmassakin mielessä sekä Raamatun sisällöistä että kielestä. Julkaisua seuranneiden kahden ensimmäisen viikon aikana Piplia-sovelluksen uusia käyttäjiä oli noin 12 000.

Suomen ev.lut. kirkon Ovet auki -strategia tunnistaa käytettävän kielen merkityksen kirkon missionaarisessa tehtävässä. Vanhan testamentin kääntämisen mobiiliympäristöön lähtökohdat ovat:

- käännös tehdään alkukielestä mobiilikäyttäjille
 - välittää alkukielen merkitykset rikkaalla, ymmärrettävällä suomen kielellä
 - kääntämisen fokuksessa on vastaanottaja
 - tarkoitettu kaikenikäisille, mutta kääntämistä ohjaa 15–25-vuotiaiden kielentaju
 - ekumeeninen ohjausryhmä antaa palautetta koko käännösprosessin ajan
 - käännöstä testataan koko työprosessin ajan lukijoilla / käyttäjillä
 - julkaistaan verkkopalvelussa Raamattu.fi (teksti) ja Piplia-sovelluksessa (teksti ja audio)
-

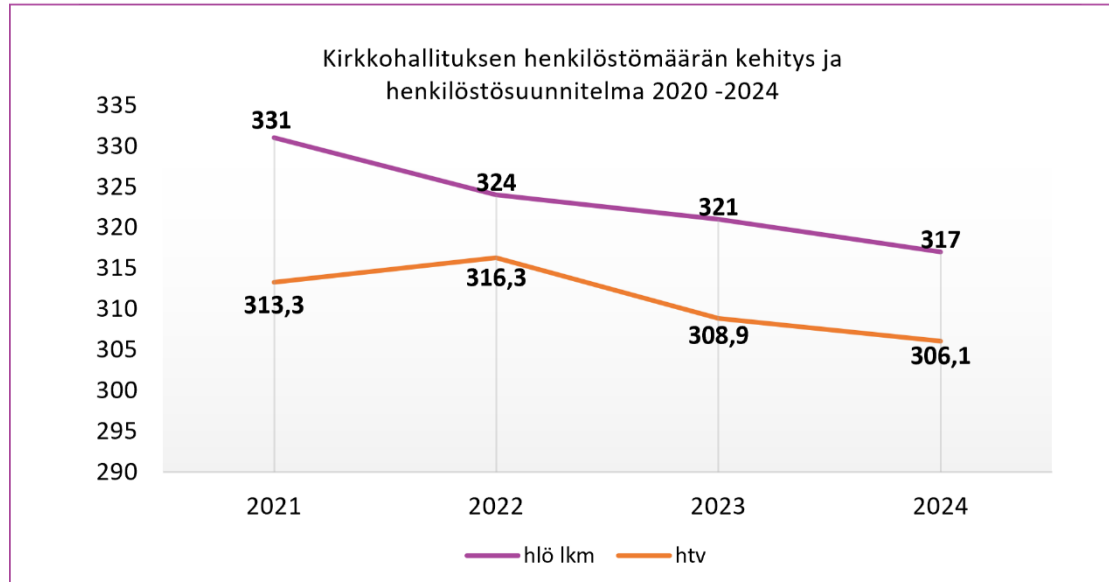
2.1.4 Kirkkohallituksen henkilöstösuunnitelma

Määräaikaisten projektien päättymisen, Suunta-hankkeen loppuvaiheen etenemisen ja siihen liittyvän toiminnan uudelleenorganisoinnin ja eläköitymisten yhteydessä tapahtuvien töiden uudelleenjärjestelyjen sekä talouden tasapainotusohjelman myötä Kirkkohallituksen henkilöstömäärä tulee edelleen jossain määrin pienentymään. Henkilöstömäärän ja henkilötövuosien määrän vaihtelua vuositason selittävät määräaikaisten projektitehtävät, virka-, opinto- ja perhevapaat ja näiden vapaiden ajaksi rekrytoitu määräaikainen resurssi sekä kausityöntekijät.

Taloudellisten resurssien supistuminen, toimintaympäristössä sekä työnteon tavassa tapahtuva muutos, uuden strategian toimeenpano sekä henkilöstömäärän vähentyminen edellyttävät priorisointia ja kykyä kehittää Kirkkohallituksen sisäistä työtä, rakenteita ja toimintamalleja. Tehtävien sisältöjä ja työnkuvia on uudistettava, osaamisen kehittämisestä on tehtävä tavoitteellista ja osaamista on johdettava systemaattisesti yli osasto- ja organisaatorajojen, hallintokulttuuria on kehitettävä sekä on otettava käyttöön täysipainoisesti uuden teknologian mahdollistamat hyödyt. Tämä edellyttää henkilöstöltä yhä enemmän resilienssiä ja kykyä itseohjautuvuuteen sekä organisaatiolta vahvaa panostamista muutosjohtamiseen, henkilöstön osaamiseen sekä työhyvinvointiin.

Kirkkohallituksen henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2021–2024

*) Henkilötyövuosi, htv: Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä (säännöllinen työaika + ylityötunnit). Raportoinnissa on käytetty tietoja, jotka sisältävät ko. kalenterivuoden työajan, josta on vähennetty keskeytykset

2.1.5 Kirkkohallituksen ympäristöohjelma

Kirkkohallituksen nykyinen ympäristöohjelma on voimassa vuoteen 2021 saakka. Vuonna 2021 aloitettiin uuden ympäristöohjelman laadinta vuosille 2022–2027. Tarkoituksena on, että uusi ympäristöohjelma voidaan hyväksyä joulukuussa 2021 Kirkkohallituksen täysistunnossa. Kirkon talolla (Eteläranta 8, Helsinki) on lisäksi ympäristödiplomi (2017–2021) ja ympäristödiplomi vuosille 2022–2027 käsitellään täysistunnossa ympäristöohjelman yhteydessä.

Ympäristöohjelman laadinta noudattaa soveltuvin osin kirkon ympäristödiplomikäsikirjaa. Kirkkohallituksen ympäristöohjelman tavoitteena on edistää ympäristöstä huolehtimista. Ohjelmassa on asetettu ympäristöasioihin liittyviä tavoitteita, joita seurataan ja mitataan. Lisäksi henkilöstöä kannustetaan huomioimaan ympäristöasiat omissa työtehtävissään sekä tunnistamaan kaikessa toiminnassaan kestävä kehityksen periaatteet.

Kirkon talolle on laskettu hiilijalanjälki ja sen kehitystä seurataan. Ympäristöohjelman toteuttaminen näkyy käytännön tasolla esim. Kirkon talon energiakulutuksen (sähkö, lämpö, vesi) seuraamisessa, jätteiden lajittelussa, hankinnoissa ja niitä koskevissa kilpailutuksissa sekä matkustusohjeistuksessa.

Kirkkohallitus on sitoutunut vähentämään lentokilometrejä ja kompensoimaan niitä Suomen lähetyseuran puunistutushankkeen kautta (Tansania). Kirkon keskusrahasto on sitoutunut yhdessä Kirkon eläkerahaston kanssa vastuulliseen sijoittamiseen. Ympäristöteemoja pidetään esillä viestinnällisin keinoin ja erilaisten kampanjoiden ja tilaisuuksien kautta.

2.1.6 Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Kirkkohallitus hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa. Suurin osa Kirkkohallituksen työstä on luonteeltaan sellaista, että sillä ei ole suoranaisia vaikutuksia lapsiin. Hallinnollisessa päätöksenteossa lapsivaikutusten arviointi on tapahtunut jo asioiden käsittelyn aiemmissa vaiheissa. Nykyisen ohjeistuksen mukaan lapsivaikutukset arvioidaan siinä vaiheessa, kun asiaa käsitellään ensimmäisen kerran. Kirkkohallitus kehittää jatkuvasti omaa toimintaansa lapsivaikutusten näkökulmasta.

Kirkkohallitukseen alistetaan vuosittain runsaasti seurakunnissa tehtyjä päätöksiä. Kiinteistöjen luovutukset ja kirkollisten rakennusten korjausrakentamiset muodostavat alistettavista päätöksistä suurimman ryhmän. Lapsivaikutusten arvioinnin tekeminen on pitänyt toteuttaa seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä. Varsinkin korjausrakentamisessa on pöytäkirjanotteista luettavissa, että näin on toimittu. Kirkkohallituksessa ja alistettavista päätöksistä annettavissa tuomiokapituleiden lausunnoissa on luotettu siihen, että seurakuntatasolla arviointia on tehty, vaikkei sitä välttämättä ole aina kirjattu esittelyyn mukaan.

Kirkkohallituksen eri osastojen toiminnalla on usein välillisiä vaikutuksia lapsiin. Tämä korostuu erityisesti kasvatuksen ja perhetoiminnan kysymyksissä, joissa tavoitteena on lasten aseman ja osallisuuden vahvistaminen kirkon ja sen seurakuntien toiminnassa. Kirkkohallituksen omaan toimintaan sekä tuomiokapitulien käyttöön tuotetaan lomakemalli, jonka avulla myös välillisten lapsivaikutusten arviointi voidaan ottaa huomioon asian valmistelun alkuvaiheessa. Lapsivaikutusten arvioinnin tunnettuutta vahvistetaan Kirkkohallituksen omassa toiminnassa niiden työntekijöiden kohdalla, jotka toimivat asioiden valmistelijoina ja esittelijöinä. Heille järjestetään LAVAn liittyvää sisäistä koulutusta. Koulutuksessa kiinnitetään huomioita lapsivaikutusten arvioinnin näkyvyyteen sekä prosessin dokumentointiin asioiden valmisteluasiakirjoissa.

Seurakuntia rohkaistaan käyttämään Lapsivaikutusten arviointia työvälineenä arvioitaessa koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilanteen seurauksia ja vaikutuksia kirkossa. Tavoitteena on toteuttaa kysely LAVAn käytöstä seurakunnissa. LAVAn tekeminen on tärkeää arvioitaessa henkilöstön ja muiden resurssien kohdentamista seurakunnissa.

Lapsivaikutusten arviointi on yksi keino lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseksi. Lasten ja nuorten kuuleminen on tärkeä osa lapsivaikutusten arviointia. Tämä tulee vahvasti esille Kaste ja kummius -hankkeessa laaditussa Polku-mallissa. Polku-malli tukee LAVAn käyttöönottoa sekä lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta seurakunnassa.

Kirkkohallitus on laatinut esityksen nuorten ja nuorten aikuisten osallisuuden vahvistamisesta kirkolliskokoukselle. LAVA-pykälään hyväksyttiin 2019 lisäys nuorten vaikuttajaryhmien perustamisesta. Kirkkojärjestyksen muutos astuu voimaan, kun kirkkolain uudistus hyväksytään eduskunnassa. Toteutuessaan se vahvistaa merkittävällä tavalla nuorten ja nuorten aikuisten osallisuutta.

Vuonna 2022 on seurakuntavaalit. LAVAn näkökulmasta on oleellista, että äänioikeutetut 16–18-vuotiaat käyttävät äänioikeuttaan. Kirkkohallitus on mukana Lasten ja nuorten keskuksen ja nuorisojärjestöjen hankkeessa, jossa vahvistetaan nuorten tietoisuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa seurakuntavaaleissa.

LAVAn arvioiminen päätöksenteossa ja lapsiin kohdistuvassa toiminnassa on yksi näkökulma 2021 valmistuneessa kansallisessa lapsistrategiassa. Kirkkohallitus on osallistunut strategia-työskentelyyn sen eri tasoilla (seurantaryhmän jäsenyys, työpajat), ja antoi lapsistrategian

toimeenpanosta lausunnon kesäkuussa 2021. Lausunnossa kiinnitettiin siihen, ettei toimeenpanon suunnittelussa ole otettu huomioon riittävästi lasten ja nuorten näkökulmaa.

Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022 ei sisällä yllä kuvatun lisäksi sellaisia esityksiä, joilla olisi suoranaisia tai erityisiä vaikutuksia lapsiin.

2.1.7 Kirkkohallituksen talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	4 475 595,11	3 524 890,00	3 360 924,00		
Korvaukset	20 353,17	70 000,00			
Myyntituotot	16 287,29	25 300,00	15 000,00		
Maksutuotot	507 583,69	1 039 400,00	940 000,00		
Vuokratuotot	176 132,21	186 190,00	197 900,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	14 650,35	85 000,00	85 000,00		
Tuet ja avustukset	73 880,46	60 000,00	59 000,00		
Muut toimintatuotot	2 977 047,49	1 309 000,00	1 472 024,00		
Sisäiset tuotot	689 660,45	750 000,00	592 000,00		
Toimintakulut	-27 891 508,93	-28 899 401,49	-29 883 946,00		
Henkilöstökulut	-14 965 727,99	-14 776 621,49	-15 350 049,00		
Palkat ja palkkiot	-11 589 891,61	-11 433 350,17	-11 729 141,00		
Henkilösivukulut	-3 436 014,56	-3 343 271,32	-3 466 908,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	60 178,18	0,00	-154 000,00		
Palvelujen ostot	-8 888 710,71	-11 121 117,00	-11 330 157,00		
Investointi	0,00				
Palvelun ostot - sisäiset	-202 311,36	-220 000,00	-262 000,00		
Vuokrakulut	-862 421,78	-724 310,00	-787 700,00		
Aineet ja tarvikkeet	-470 545,05	-457 900,00	-377 150,00		
Annetut avustukset	-1 830 412,38	-1 536 500,00	-1 714 750,00		
Muut toimintakulut	-671 379,66	-62 953,00	-62 140,00		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-90 718,70	-101 000,00	-93 000,00		
TOIMINTAKATE	-23 506 632,52	-25 475 511,49	-26 616 022,00	-24 300 022,00	-24 300 022,00

2.1.8 Kansliapäällikön toimisto

Tehtävät ja vastualueet

Kansliapäällikkö johtaa Kirkkohallituksen viraston toimintaa ja henkilöstöhallintoa. Kansliapäällikön toimiston tehtävänä on tukea kansliapäällikköä työssään.

- Kansliapäällikkö vastaa Kirkkohallituksen toiminnan kehittämisestä ja strategisesta suunnittelusta. Hänen vastuullaan on myös Kirkkohallituksen yhteydet viranomaisiin ja muuhun yhteiskuntaan. Keskeisimpiä yhteistyökumppaneita yhteiskuntasuhteiden näkökulmasta ovat ministeriöt, virastot ja eri yhteistyöjärjestöt.
- Kansliapäällikön toimistossa toimiva Kirkkohallituksen henkilöstötiimi pyrkii luomaan edellytyksiä tavoitteelliselle ja tulokselliselle työskentelylle muun muassa hoitamalla Kirkkohallituksen operatiivisia henkilöstöprosesseja sekä työterveyshuollon ja työkyvyn ylläpidon koordinoitua, organisoimalla Kirkkohallituksen yhteistä koulutusta sekä tukemalla työyhteisön toimintaa ja osaamisen kehittämistä. Henkilöstötiimi kehittää yhteisiä henkilöstöhallinnon toimintamalleja ja pelisääntöjä.
- Toimistopalvelutiimi hoitaa kansliapäällikön toimiston, toiminnallisen osaston ja Kirkon viestinnän toimistotehtävät.
- Kansliapäällikön toimistossa hoidetaan Kirkkohallituksen erityistehtäviä, kuten EU-toimintaa. Kirkon EU-vaikuttamistoiminnan tavoitteena on aktiivinen osallistuminen Euroopan tulevaisuutta koskevaan keskusteluun sekä EU:n ja kirkkojen välisen vuoropuhelun vahvistaminen.
- Messuihin ja julkaisuihin liittyvät tehtävät kuuluvat kansliapäällikön toimistoon, samoin Arvojen Akatemian organisoiminen.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Vuosi 2021 on ollut vielä vahvasti koronaviruksen sävyttämä. Yhteydenpito valtiovaltaan ja terveysviranomaisiin on ollut tiivistä ja yhteistyö toimivaa. Kansliapäällikön toimistolla on ollut erityinen rooli koronaviruksen hoitamiseen liittyvissä asioissa.

Koronaviruksesta huolimatta kehittämistyö ja uudistuminen Kirkkohallituksessa on jatkunut. Kirkkohallituksen strategia, *Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle*, hyväksyttiin huhtikuussa 2021. Uusi strategia pohjautuu kokonaiskirkon strategiaan ja tarkastelee sitä Kirkkohallituksen näkökulmasta. Myös Suunta-hankkeen toimeenpanoa on jatkettu vuonna 2021.

Vuonna 2022 kansliapäällikön toimiston keskeisimpiä tehtäviä on tukea kirkon strategian toimeenpanohanketta, Kirkkohallituksen oman strategian toteuttamista sekä edistää koronapandemian jälkeisen ajan uudenlaista työkuultuuria.

Keskeiset painopistealueet

- Edistää kirkon strategian toimeenpanohanketta ja Kirkkohallituksen strategian toimeenpanoa
- Tukea Kirkkohallituksen henkilöstön työhyvinvointia
- Kehittää kirkon EU-vaikuttamistoimintaa

Henkilöstö

Kansliapäällikön toimiston henkilömäärä säilyy suunnitteluvuonna yhtä osa-aikaista työntekijää lukuun ottamatta samana kuin vuonna 2021. Osa-aikainen (40 %) projektityöntekijä palkataan kirkon strategian toimeenpanohankkeeseen ja rahoitetaan hankkeen varoista.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Kansliapäällikön toimiston toimintaa ohjaa suunnittelukaudella 2022–2024 Kirkkohallituksen strategian, *Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle*, toimeenpano. Tämän ohella kirkon strategian toimeenpanohankkeen edistäminen on kansliapäällikön toimiston tehtäviä. Suunnitelmakauden aikana valmistuu myös kirkon kehitystoiminta -hanke.

Kirkon kehitystoiminta -hankkeen tavoitteena on koordinoida olemassa olevia kirkon kehittämisverkostoja, käynnistää Kirkkohallituksen tilannekuva- ja seurantatiimien toiminta, luoda rakenteet seurakuntien kokeilutoiminnan pilotoinnille ja arvioida kokonaiskirkon kehitystoiminnassa tarvittavia resursseja. Edellä kuvatun lisäksi vuoden 2022 painopisteenä tulee olemaan henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen, EU-vaikutustoiminnan tehostaminen, Arvojen Akatemian järjestäminen ja messutoiminnan koordinointi.

Edellä mainitut painopisteet näyttävät suuntaa myös vuosille 2023–2024. Tiukkeneva talous aiheuttaa jatkossa toimintojen kansliapäällikön toimistoon kuuluvien kokonaisuuksien uudelleen arviointia. Painopisteet nousevat Kirkkohallituksen yhteisestä strategiasta ja sen alavoitteista.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022

Vahvistamme kirkon roolia merkityksellisenä ja luotettavana toimijana osallistumalla aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä kehittämällä vaikuttamistoimintaamme. – Ovet auki ulospäin

Vuonna 2022 jatkamme aktiivisesti yhteiskuntasuhteiden hoitamista pitämällä säännöllistä yhteyttä eri ministeriöihin ja muihin yhteiskunnallisiin toimijoihin. Yhteistyö ministeriöiden lisää vahvistaa valtiovallan luottamusta kirkkoon merkityksellisenä toimijana. Yhteistyön kautta kirkon äänen kuuluminen osana päätöksentekoa mahdollistuu. Edellä mainitun lisäksi Kirkkohallituksen messutoiminta ja Arvojen Akatemian järjestäminen vuonna 2022 on yksi osa kansliapäällikön toimiston yhteiskunnallisesta vaikuttamistyöstä. Vuonna 2022 järjestettävät seurakuntavaalit näkyvät myös Kirkkohallituksen messutoiminnassa.

Kansliapäällikön toimiston laaja vaikuttamistoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; kirkon sisällä tapahtuva vaikuttamistoiminnasta, muualla yhteiskunnassa tapahtuva vaikuttamistoiminnasta ja EU-vaikuttamistoiminnasta. Vuonna 2022 kirkon sisällä tapahtuvasta vaikuttamistoiminnasta merkittävä osa muodostuu Kirkkohallituksen tilannekuva- ja seurantatiimien tuottamasta tiedosta ja osaamisesta sekä kirkon kehitystoiminta – hankkeesta. Kirkon

strategian toimeenpanohanke jatkuu suunnitellusti vuonna 2022 ja sitä koordinoidaan kansliapäällikön toimistosta.

EU-vaikuttamistoiminnan keskeisenä painopisteenä vuonna 2022 ovat kirkkomme ja Euroopan kirkkojen konferenssin yhteistyöprojektin Strengthening the voice of Churches in Brussels jatkaminen, Yhteistyön tehostaminen muiden Brysselissä sijaitsevien yhteistyötahojen kanssa. Myös osallistuminen Euroopan tulevaisuuskonferenssiin (Conference on the Future of Europe) ja Arvojen Eurooppa -foorumin jatkaminen sekä Kirkkohallituksen EU-rahoitustoiminnan kehittäminen ja Kirkon EU-seurantaryhmän ja EU-neuvottelukunnan toiminta ovat merkittäviä vaikuttamistoiminnan välineitä.

Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista koulutuksen, joustavien työjärjestelyiden ja laadukkaan työterveyshuollon ja hyvän johtamisen avulla. – Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille

Vuonna 2022 tuemme Kirkkohallituksen henkilöstön hyvinvointia monin eri tavoin. Konkreettisesti tämä tapahtuu tukemalla työhyvinvointiin liittyvien toimintamallien käyttöä Kirkkohallituksessa, kehittämällä Kirkkohallituksen ja työterveyshuollon välistä viestintää ja tukemalla lähiesihenkilöiden työtä osaamisen kehittämisen avulla.

Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota. – Ovet auki uusille mahdollisuuksille

Koronan myötä digitalisaatio on ottanut ison askeleen eteenpäin koko kirkossa. Kansliapäällikön toimistossa vahvistamme koko henkilöstön sähköisten työkalujen osaamista, tuemme digitaalisia toimintakäytänteitä ja kehitämme aktiivisesti henkilöstöhallinnan sähköisiä käytäntöjä. Vuonna 2022 kansliapäällikön toimistossa etsimme ja toteutamme uudenlaista hybridityön mallia, jossa digitalisaation myötä etä- ja lähiyö voidaan järjestää uudella tavalla.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Kansliapäällikön toimistossa vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma painottuneen kirkon strategian toimeenpanohankkeen ja kirkon kehitystoiminta -hankkeen loppuun saattamiseen sekä Kirkkohallituksen strategian toimeenpanon edistämiseen. Lisäksi vuosien 2023–2024 aikana supistuva talous luo omat pakottaa arvioimaan Kirkkohallituksen toimintojen kokonaisuutta.

Vuonna 2023 toteutetaan *Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle – Kirkkohallituksen strategia vuoteen 2026* puolivälitarkastelu. Kirkkohallituksen strategia noudattaa eräänlaista jatkuvan strategian periaatetta. Ajatuksena on, että missio ja visio säilyvät läpi strategiakauden, mutta strategiset painopisteet voivat ja saavat muuttua strategiakauden aikana. Puolivälitarkastelun ideana on kartoittaa laajemmin strategisten valintojen toimivuutta ja tehdä tarvittaessa tarkennuksia ja muutoksia valittuihin painopisteisiin.

Kansliapäällikön toimiston, toiminnallisen osaston ja Kirkon viestinnän toimistopalveluita johdetaan kansliapäällikön toimistosta. Vuosien 2022–2024 aikana kokeillaan mallia, jossa kansliapäällikön toimistosta tarjotaan palveluja useammalle yksikölle ja osastolle. Lisäksi toimistopalveluiden tiimiin saadaan lisätyövoimaa toisten osastojen toimistopalveluista. Tällä järjestelyllä kehitetään Kirkkohallituksen toimistopalveluiden kokonaisuutta, jotta tarve ja osaaminen kohdentuu parhaalla mahdollisella tavalla.

Kirkon kehitystoiminta -hanke päättyy vuoden 2023 aikana. Kirkkohallituksen tilannekuva- ja seurantiimit ovat käynnissä ja tavoitteena on saada valmiiksi arvio kirkon kehittämistoiminnan kokonaisuuden organisoinnista ja tarvittavista resursseista.

Talousarvio 2022

Kirkkohallituksen yhteisen toiminnan talousarvio sisältää kansliapäällikön toimiston kulut sekä Kirkkohallituksen henkilökunnan virkistykseen ja työyhteisön kehittämiseen liittyvät kulut. Kirkkohallitus huolehtii yhteistyöstä EU:n kanssa ja edistää kirkon näkyvyyttä osallistamalla messuille. Kirkkohallituksen strategiset kärkihankkeet ovat Kirkkohallituksen yhteisiä kehittämisprojekteja, jotka ylittävät osastorajat. Kirkon ja Kirkkohallituksen sidosryhmät osallistuvat Kirkkohallituksen komitea- ja työryhmätyöskentelyyn. Tilintarkastuksen palkkiot on budjetoitu tälle menokohdalle.

Kansliapäällikön toimisto, yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	221 522,43	218 000,00	182 000,00		
Korvaukset	0,00				
Myyntituotot		10 000,00			
Maksutuotot	48 122,25	100 000,00	55 000,00		
Vuokratuotot	7 300,41	8 000,00	6 000,00		
Tuet ja avustukset	73 380,46	60 000,00	59 000,00		
Muut toimintatuotot	92 719,31	40 000,00	50 000,00		
Sisäiset tuotot			12 000,00		
Toimintakulut	-3 548 235,26	-4 519 199,00	-5 292 148,00		
Henkilöstökulut	-1 140 552,11	-1 050 519,00	-1 428 208,00		
Palkat ja palkkiot	-890 918,45	-827 769,00	-982 652,00		
Henkilösivukulut	-263 353,38	-222 750,00	-294 556,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	13 719,72		-151 000,00		
Palvelujen ostot	-1 928 483,63	-3 149 650,00	-3 220 040,00		
Investointi	0,00				
Palvelun ostot - sisäiset	-184 235,36	-220 000,00	-250 000,00		
Vuokrakulut	-141 931,14	-13 000,00	-57 100,00		
Aineet ja tarvikkeet	-126 107,73	-85 500,00	-74 000,00		
Annetut avustukset	-20 497,01		-260 500,00		
Muut toimintakulut	-6 428,28	-530,00	-2 300,00		
TOIMINTAKATE	-3 326 712,83	-4 301 199,00	-5 110 148,00	-3 706 148,00	-3 706 148,00

Kansliapäällikön toimisto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	180 423,39	218 000,00	182 000,00		
Korvaukset					
Myyntituotot		10 000,00			
Maksutuotot	48 122,25	100 000,00	55 000,00		
Vuokratuotot	6 044,36	8 000,00	6 000,00		
Tuet ja avustukset	58 554,01	60 000,00	59 000,00		
Muut toimintatuotot	67 702,77	40 000,00	50 000,00		
Sisäiset tuotot			12 000,00		
Toimintakulut	-2 072 916,02	-1 969 255,00	-2 239 127,00		
Henkilöstökulut	-961 313,18	-958 255,00	-1 250 127,00		
Palkat ja palkkiot	-753 530,54	-756 797,00	-845 636,00		
Henkilösivukulut	-221 502,36	-201 458,00	-253 491,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	13 719,72		-151 000,00		
Palvelujen ostot	-741 110,75	-692 500,00	-595 100,00		
Investointi	0,00				
Palvelun ostot - sisäiset	-184 235,36	-220 000,00	-250 000,00		
Vuokrakulut	-60 121,78	-13 000,00	-57 100,00		
Aineet ja tarvikkeet	-105 569,59	-85 500,00	-74 000,00		
Annetut avustukset	-15 736,00		-10 500,00		
Muut toimintakulut	-4 829,36		-2 300,00		
TOIMINTAKATE	-1 892 492,63	-1 751 255,00	-2 057 127,00		

Henkilökunnan virkistys	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-6 510,00	-32 000,00	-32 000,00		
Palvelujen ostot	-6 510,00	-32 000,00	-32 000,00		
Aineet ja tarvikkeet					
TOIMINTAKATE	-6 510,00	-32 000,00	-32 000,00		

Tilintarkastus	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-160 219,90	-100 250,00	-100 000,00		
Palvelujen ostot	-160 219,90	-100 250,00	-100 000,00		
TOIMINTAKATE	-160 219,90	-100 250,00	-100 000,00		

Työyhteisön kehittäminen	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-7 906,00	-40 000,00	-40 000,00		
Palvelujen ostot	-7 906,00	-40 000,00	-40 000,00		
TOIMINTAKATE	-7 906,00	-40 000,00	-40 000,00		

Messutoiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-20 244,76	-40 000,00	-38 000,00		
Palvelujen ostot	-19 252,76	-40 000,00	-38 000,00		
Vuokratulut	-992,00				
Aineet ja tarvikkeet					
TOIMINTAKATE	-20 244,76	-40 000,00	-38 000,00		

EU-toiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut		-129 774,00	-126 021,00		
Henkilöstökulut		-82 644,00	-84 521,00		
Palkat ja palkkiot		-63 572,00	-65 016,00		
Henkilösivukulut		-19 072,00	-19 505,00		
Palvelujen ostot		-46 600,00	-41 500,00		
Vuokratulut					
Muut toimintakulut		-530,00			
TOIMINTAKATE		-129 774,00	-126 021,00		

Yhteiset projektit/ kärkihankkeet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	39 842,94				
Korvaukset	0,00				
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	14 826,45				
Muut toimintatuotot	25 016,49				
Toimintakulut	-1 135 088,44	-2 166 100,00	-2 704 000,00		
Henkilöstökulut	-167 866,31		-93 560,00		
Palkat ja palkkiot	-128 571,91		-72 000,00		
Henkilösivukulut	-39 294,40		-21 560,00		
Henkilöstökulujen oi- kaisu-erät					
Palvelujen ostot	-872 407,11	-2 166 100,00	-2 360 440,00		
Palvelun ostot - sisäiset					
Vuokratulut	-80 817,36				
Aineet ja tarvikkeet	-9 236,65				
Annetut avustukset	-4 761,01		-250 000,00		
Muut toimintakulut					
TOIMINTAKATE	-1 095 245,50	-2 166 100,00	-2 704 000,00	-1 500 000,00	-1 500 000,00

Komiteat ja työryhmät	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0,05				
Muut toimintatuotot	0,05				
Toimintakulut	-40 250,31	-41 820,00	-13 000,00		
Henkilöstökulut	-11 372,62	-9 620,00			
Palkat ja palkkiot	-8 816,00	-7 400,00			
Henkilösivukulut	-2 556,62	-2 220,00			
Palvelujen ostot	-25 350,66	-32 200,00	-13 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-3 525,11				
Muut toimintakulut	-1,92				
TOIMINTAKATE	-40 250,26	-41 820,00	-13 000,00		

2.1.9 Hallinto-osasto

Tehtävät ja vastuualueet

Hallinto-osasto toteuttaa ja kehittää muuttuvassa toimintaympäristössä kirkon hyvää hallintoa yhteistyössä seurakuntien ja muiden tahojen kanssa. Tuemme seurakuntia antamalla asi-
antuntija-apua ja vaikuttamalla yhteiskunnassa. Osasto käsittelee asiat, jotka koskevat sää-
dösvalmistelua, kirkon yhteistä hallintoa, seurakuntien hallintoa ja taloutta, kirkon kulttuuri-
perintöä, kirkollisverotusta, kirkonkirjojenpitoa ja kirkollisia vaaleja sekä asiat, jotka eivät
kuulu muiden osastojen ja yksiköiden toimialaan. Edunvalvontavastuulla ovat hallintoon, ta-
louteen, kirkollisverotukseen sekä muihin osaston tehtäväalueen toimintaan vaikuttavat laki-
hankkeet. Osasto on jakautunut osaston johtajan toimistoon sekä kolmeen yksikköön:

- Yleishallinnon yksikön tehtäviin kuuluvat kirkolliskokouksen kansliatoiminnot sekä kirk-
kohallituksen täysistunnon ja virastokollegion tukitoiminnot. Yksikkö ylläpitää asian- ja
dokumentinhallintaa sekä vastaa Kirkkohallituksen kirjastosta ja käännöstoiminnasta.
- Seurakuntien hallinto ja talous -yksikkö tukee seurakuntien hallinnon, taloushallinnon,
kiinteistötoimen ja hautaustoimen kehittämistä sekä kirkon kulttuuriperinnön ylläpitoa.
Yksikkö hoitaa myös kirkollista tilastointia ja kirkollisia vaaleja koskevia tehtäviä.
- Seurakuntarekisterit-yksikkö ohjaa ja tukee kirkonkirjojen pitoa sekä keskusrekisterien
ja muiden kirkonkirjoista vastaavien virastojen toimintaa. Yksikkö vastaa yhteisen jä-
sentietojärjestelmän Kirjurin, sen sähköisten asiointipalveluiden, Basis-kulttuuriperintö-
ja kiinteistöhallintajärjestelmän sekä Domus-asianhallintajärjestelmän ylläpidosta ja
kehittämisestä.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Hallinto-osasto palvelee ja kehittää kirkon keskushallinnon, seurakuntien ja seurakuntayhtymien hallinnon ja talouden päätöksentekoa ja päätöksentekoprosesseja. Hallinto-osasto edistää kirkossa avoimen hallinnon toimintaohjelmaa sekä tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisia tavoitteita. Tämä tarkoittaa sekä hallinnollisten hyvien käytäntöjen jakamista että kerättyjen tietovarantojen avaamista, käyttämistä ja hyödyntämistä päätöksenteon tukena. Digitalisaatio ja talouden kehitys haastavat kehittämään hallinto- ja toimintakulttuuria yhä kustannustehokkaampaan suuntaan sähköisiä menetelmiä hyödyntäen.

Osaston tehtäväkenttä on laaja ja yksittäinen asiantuntija vastaa usein osaston tietyn tehtäväalan kokonaisuudesta, mikä edellyttää asiantuntijalta moniosaamista. Osaston perustehtävien hoitaminen on haavoittuvaa. Tilannetta on pyritty korjaamaan tiimityöskentelyllä, sisäisiä prosesseja kehittämällä sekä yhteistyöllä seurakuntaosaajien kanssa. Kehityshankkeissa on jouduttu käyttämään määräaikaista henkilöstöä.

Keskeiset painopistealueet

- Seuraamme ja käytämme tehokkaasti julkisia tietovarantoja, huolehdimme työalamme tietovarantojen saatavuudesta ja tuemme seurakuntia tietojen hyödyntämisessä. – Ovet auki ulospäin
- Tuemme uusien käytänteiden käyttöön ottamista ja parhaiden käytänteiden ja mallien jakamista kirkossa. – Ovet auki uusille mahdollisuuksille
- Kaikilla on tasapuolinen mahdollisuus päästä omaa ammattitaitoaan ylläpitävään ja täydentävään koulutukseen sekä oppia toinen toiseltamme. Mahdollistamme etätönn yhtenä työn tekemisen muotona. – Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille.

Henkilöstö

Hallinto-osaston henkilömäärä on tällä hetkellä 23. Määräaikaisten projektien päättymisen myötä osaston henkilöstön määrä vähenee 20:een toiminta- ja taloussuunnitelmakauden aikana.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Hallinto-osaston visio suunnitelmakaudelle on ylläpitää ja ennakoivasti uudistaa hyvää hallintoa ja toimintakulttuuria kirkon parhaaksi. Hallinto-osasto pyrkii edistämään avoimen hallinnon toimintaohjelmaa (2019–2023, avoinhallinto.fi), joka koostuu kahdeksasta osa-alueesta: ymmärrettävyys, osallisuus, avoin toiminta, hallinto mahdollistajana, avoin data, viestintä,

luottamus ja julkisuus. Osaston työssä vuonna 2022 korostuvat Kirkkohallituksen strategiset painopisteet sekä niiden osastokohtaiset konkretisoinnit tukevat edellä mainittua tavoitetta.

Erityisesti pyritään edistämään avointa dataa seuraamalla ja käyttämällä tehokkaasti julkisia tietovarantoja, huolehtimalla työalamme tietovarantojen saatavuudesta ja tukemalla seurakuntia tietojen hyödyntämisessä. Painopiste linkittyy myös valtiovarainministeriön tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeeseen ja sen strategiaan tavoitteisiin. Osallisuus, avoin toiminta ja hallinto mahdollistajana korostuu, kun pyrimme tukemaan uusien käytänteiden käyttöön ottamista ja parhaiden käytänteiden ja mallien jakamista kirkossa. Osallisuus ja viestintä ovat esillä myös seurakuntavaalien järjestämisen tukitoimissa.

Covid 19 -pandemian hiipuesssa tulemme palamaan normaaliin. Tämä mahdollistaa vuotta 2020 ja 2021 paremmin henkilöstön tasapuolisen mahdollisuuden päästä omaa ammattitaitoaan ylläpitävään ja täydentävään koulutukseen sekä oppimiseen toinen toiseltamme. Ajan tasalla oleva ammattitaito on paras lähtökohta seurakuntien tukemiseen niiden hallinnollisessa työssä. Pandemian aikana vakiintuneiden etätyökäytänteiden tuomat hyödyt on tarkoitus säilyttää siten, että jatkossakin mahdollistamme etätyön yhtenä työn tekemisen muotona työtehtävien sen salliessa. Osastolla pyritään aktiivisesti ja tiedostaen ekologisiin ja kustannustehokkaisiin ratkaisuihin samalla, kun pyrimme ylläpitämään ja edistämään koronavuoden ja digitalisaation mukanaan tuomia hyviä käytänteitä myös seurakunnissa.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022

Seuraamme ja käytämme tehokkaasti julkisia tietovarantoja, huolehdimme työalamme tietovarantojen saatavuudesta ja tuemme seurakuntia tietojen hyödyntämisessä. – Ovet auki ulospäin.

Seuraamme aktiivisesti yhteiskunnallisia lakihankkeita ja huolehdimme tarvittaessa kirkon ja seurakuntien näkemyksen välittämisestä valmistelijoille. Pyrimme myös jakamaan tietoa seurakuntahallintoon vaikuttavista hankkeista. Seuranta tapahtuu lausuntopalvelu.fi-sivuston sekä eri ministeriöiden hankesivujen kautta. Vaikuttavuutta arvioidaan kirkon näkemysten huomioon ottamisella ministeriöiden lainvalmistelussa.

Laajennamme mahdollisuuksien mukaan e-aineistojen osuutta ja käyttöoikeuksia Kirkon keskusrahastossa, jotta työntekijät voivat työssään hyödyntää painetun aineiston rinnalla valikoitua ja järjestettyä e-aineistojen kokoelmaa. Ylläpidämme myös Sakastissa linkkilistoja verkossa vapaasti saataviin tietovarantoihin, jolloin seurakuntien työntekijät voivat käyttää linkkejä tiedonhakuun. Toimenpiteenä kartoitamme vapaasti saatavilla olevia e-aineistoja ja ostamme maksullisia e-aineistoja kirjaston määrärahan puitteissa. Huomioimme e-aineistojen käyttäjinä myös tuomiokapitulit. Vaikuttavuutta arvioitaessa tarkastellaan, ovatko kokoelmaan lisätyt e-kirjat ja e-lehdet työntekijöiden haettavissa verkkokirjastossa, ovatko e-tietovarannot saatavilla linkkilistojen kautta ja ovatko Sakastin linkkilistaukset ajan tasalla. Lisäksi sähköisten aineistojen käyttöoikeuksien laajentamista tuomiokapituleihin on selvitetty ja sen perusteella otettu käyttöön.

Laadimme ja ylläpidämme erilaisia seurakuntien strategisen ja tiedolla johtamisen apuvälineitä ja tuemme seurakuntia niiden käyttöönotossa. Toimenpiteenä yhdistämme seurakuntien hallinnon ja talouden tietovarantoja muiden tiedontuottajien tietovarantoihin, mikä tuottaa uutta tietoa ja tuo esiin uusia näkökulmia seurakuntien toimintaympäristöstä. Parannamme seurakuntien hallinnon ja talouden tietovarantojen monikäyttöisyyttä sekä sisällöllisesti että teknisesti, jotta tiedot palvelisivat seurakuntia ja muita toimijoita mahdollisimman

hyvin erilaisissa tietotarpeissa. Osallistumme kirkon tiedolla johtamisen hankkeisiin sekä jaamme oman työalamme osaamista koulutustilaisuuksissa, joita seurakunnan hallinnon ja talouden yksikön tavoitteena on järjestää toimintasuunnitelmavuonna ainakin viidessä hiipakunnassa. Vaikuttavuutta arvioidaan suunniteltujen koulutustilaisuuksien toteutumisen ja niistä saadun positiivisen palautteen kautta. Selvitämme myös osaston palvelujen vastavuutta seurakuntien tarpeeseen otoskyselyn avulla.

Pidämme esillä kirkon merkitystä aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön välittäjänä ja ylläpitäjänä. Koulutamme ja tuemme seurakuntia kulttuuriperinnön hoidossa ja Basis-järjestelmän käytössä. Kohdennamme koulutusta erityisesti seurakuntiin, jotka eivät vielä hallitse Basis-järjestelmää, ja lisäämme eri työntekijäryhmien mahdollisuutta osallistua koulutukseen. Lisäämme ymmärrystä oikean tiedon merkityksestä luotettavalle raportoinnille ja tiedolla johtamiselle sekä Basis-järjestelmän hyödyntämisessä mm. työvälineenä kiinteistöstrategiaa laadittaessa. Kehitämme kulttuuriperinnön ylläpidosta ja säilyttämisestä aiheutuvien kustannusten raportointitapaa sekä avustusjärjestelmää vastaamaan paremmin rakennus- sekä kulttuuriperinnön säilymistä. Vaikuttavuutta arvioidaan mittarina niiden seurakuntatalouksien määrä, jotka ovat laatineet kiinteistöstrategian. Seuraamme myös Basis-järjestelmän tietojen täydentymistä. Lisäksi Kirkon koulutuskeskuksen koulutusohjelman suunnittelussa tulee olla huomioitu kulttuuriperintö.

Seuraamme Kuoleman ekosysteemi -hankkeen edistymistä ja osallistumme hankkeeseen tarvittavilta osin. Tavoitteeseen pääsemiseksi seurakuntarekisterit-yksikkö osallistuu aktiivisesti aiheeseen liittyviin tilaisuuksiin ja työpajoihin. Tavoite katsotaan saavutetuksi, kun kaikkiin kutsuttuihin tilaisuuksiin on osallistuttu.

Tuemme uusien käytänteiden käyttöön ottamista ja parhaiden käytänteiden ja mallien jakamista kirkossa. – Ovet auki uusille mahdollisuuksille.

Jatkokehitämme sähköisiä kokouskäytäntöjä sekä varaudumme sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttöönottoon. Teemme kyselyn etä- ja hybridikokousten käytännöistä sekä siitä, millaisia tarpeita kokouksiin liittyy. Selvitämme myös kunnista sähköisen kokouksen ja sähköisen päätöksentekomenettelyn käytäntöjä. Pyrimme auttamaan seurakuntia kehittämään sähköisten kokousten käyttöä jakamalla tietoa hyvistä käytännöistä. Lisäksi neuvomme ja ohjeistamme sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttöön ottamista sitten, kun uusi kirkkolaki mahdollistaa sen. Tavoite on täyttynyt, jos kyselystä ilmenneisiin tiedon tarpeisiin on vastattu ohjeistamalla ja hyviä käytäntöjä jakamalla ja olemme laatineet ohjeistusta sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttöönottoon.

Osallistumme seurakuntavaalien järjestämiseen. Päivitämme hallinnollisen seurakuntavaalien ohjeistuksen ja aikataulutuksen viime vaaleista saadun palautteen ja käyttäjäkokemusten pohjalta. Neuvomme ja ohjeistamme seurakuntia vaaleihin liittyvissä hallinnollisissa asioissa ja pyrimme jakamaan hyviä käytäntöjä. Lisäksi tuemme viestintää ja muita toimijoita vaaleihin liittyvissä juridisissa kysymyksissä. Tavoite on saavutettu, kun hallinnolliset ohjeet on päivitetty, käännetty ja tehty saavutettavaksi sekä julkaistu vaalivuoden alkupuolella. Vaalien jälkeen toteutettavalla palautekyselyllä arvioidaan, ovatko seurakunnat saaneet riittävää juridista tukea vaalien järjestämiseen.

Vuoden 2022 vaaleja varten tulee sähköinen vaalimateriaali ja varsinkin vaalien järjestämiseen liittyvät sähköiset lomakkeet tehdä saavutettavaksi (Kirkkolain 25 luvun 5 b § ja digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki). Kirkkohallituksella ei ole lisenssiä ohjelmaan,

jolla lomakkeet saadaan saavutettaviksi, mistä syystä palvelu on ostettava ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Tämän on arvioitu alustavien tarjousten perusteella maksavan 20 000 euroa. Jos ilmoituskorttien postittamiseen otetaan edellä kuvattu osoiteselvityspalvelu, voidaan sen kustannukset arvioida olevan 50 000 euroa. Yhteensä kertaluontoinen määrärahatarve on siten 70 000 euroa.

Lisäämme Domus-asianhallintajärjestelmän käyttäjien järjestelmäosaamista ja tuemme heidän oppimistaan järjestämällä Domus-pääkäyttäjille suunnattuja koulutuksia ja vertaistukea. Pääkäyttäjien tehtävänä on puolestaan lisätä muiden käyttäjien Domus-osaamista omissa organisaatioissaan. Tavoite voidaan katsoa saavutetuksi, kun suunnitelman mukaiset pääkäyttäjille suunnatut koulutukset Domuksen uusista toiminnoista on toteutettu vuoden 2022 loppuun mennessä.

Tuemme uudistetun virkatodistusprosessin käyttöönottoa järjestämällä viikoittaisia infotilaisuuksia ja aihekohtaisia koulutuksia, sekä järjestämällä vertaistukea ja neuvoja käyttäjien Teams-ryhmien avulla. Asetettu tavoite voidaan katsoa saavutetuksi, kun suunnitelman mukaiset koulutukset ja toimenpiteet on toteutettu.

Kaikilla on tasapuolinen mahdollisuus päästä omaa ammattitaitoaan ylläpitävään ja täydentävään koulutukseen sekä oppia toinen toiseltamme. Mahdollistamme etätyön yhtenä työn tekemisen muotona. – Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille.

Varmistamme tarvittavat sijaisjärjestelyt siten, että sijaisilla on riittävät tiedot ja taidot tehtävän hoitamiseen. Perehdytämme toisiamme käymällä sovitun sijaisen kanssa etukäteen läpi keskeiset sijaisuuteen liittyvät tehtävät ja laatimalla niistä tarvittaessa ohjeita. Tällä varmistamme, että tehtävän vakituisen hoitajan lisäksi myös sijainen pystyy hoitamaan keskeiset tehtävät riittävällä tasolla. Tavoite on saavutettu, kun pystymme hoitamaan välttämättömät tehtävät myös loma-aikoina, sairaustapauksissa ja muissa äkillisissä tilanteissa ja, kun keskeisistä työtehtävistä on tarpeen mukaan laadittu ohjeet sijaisen tueksi.

Ylläpidämme henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa sekä varmistamme tiedon jakamista osaston ja yksiköiden sisällä. Tavoitteiden saavuttamiseksi arvioidaan jokaisen yksikön työntekijän kehitymis- ja kouluttautumistarpeet ja sovitaan tarvittavat toimenpiteet kehityskustelun yhteydessä. Tiedon jakaminen varmistetaan säännöllisillä osasto- ja yksikköpalaverilla. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että sovitut toimenpiteet on jokaisen osalta toteutettu ja sovitut kokoukset pidetty.

Pyrimme yhdistämään lähi- ja etätyön siten, että malli tukee työn tehokkuuden vaatimuksia, mahdollistaa jouston työn suunnittelussa ja toisaalta myös tukee tiimiytymistä parhaalla mahdollisella tavalla. Tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellaan syksyllä 2021 saatujen kokemusten pohjalta työnteon malli. Tavoite on saavutettu, kun edellä mainitut asiat on työnteon mallissa huomioitu.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Jos uusi kirkkolainsäädäntö tulee hyväksytyksi, vuodet 2023 ja 2024 tulevat olemaan lainsäädännön täytäntöönpanoaikaa. Tavoitteena on myös jatkaa kirkkolainsäädännön kommentaarin kirjoittamista, jolloin kommentaarin käänöskuluihin arvioidaan tarvittavan 60 000 euron lisämääräraha vuodelle 2023.

Suunnitelmakaudella varaudutaan sähköisiin kokouskäytäntöihin myös kirkolliskokouksen täysistunnossa. Sähköisten kokouskäytäntöjä laajentamalla voidaan tehostaa kokouksia ja vähentää kustannuksia. Samalla varaudutaan tarvittaessa arkistolainsäädännön ja julkisuuslainsäädännön uudistukseen ja seurakuntien informoimiseen niistä. Kirkkohallituksen digitoituja arkistoaineistoja julkaistaan mahdollisuuksien mukaan. Myös niiden käytettävyyttä parannetaan edelleen jatkamalla niiden pakkaamista.

Seurakunnan hallinnon ja talouden yksikkö jatkaa hiippakunnallisia koulutustilaisuuksia ainakin vuoden 2023.

Valtakunnallisen sukuselvityshankkeen vaikutukset seurakuntien ja keskusrekistereiden töiden uudelleen organisointiin konkretisoituvat lähivuosien aikana. Seurakuntarekisterit yksikön työ painottuu kokonaisvaltaisesti hankkeen ja uuden virkatodistusprosessin tukemiseen. Tavoitteeseen pääsemiseksi sovelluksia ja prosesseja kehitetään ja automatisointia lisätään siten, että etenkin aluekeskusrekistereissä tehtävä työ edelleen nopeutuu ja helpottuu.

Tavoitteena on myös viestinnän tehostaminen laatimalla eri hankkeissa tarvittavat viestintäsuunnitelmat yhteistyössä Kirkon viestinnän kanssa. Erityinen viestinnällinen painopistealue on Sakastin/Sacristan sisällön ylläpidon tehostaminen sekä sisällöllinen uudistaminen. Tavoitteena on edistää yhdenvertaisuuden toteutumista varmistamalla, että saavutettavuuden vaatimukset toteutuvat kaikissa tarjoamissamme materiaaleissa ja palveluissa. Ekologisten ratkaisujen etsiminen ja toteuttaminen korostuu koko yhteiskunnassa koronavuosien myötä. Pyrimme aktiivisesti ja tiedostaen ekologisiin ja kustannustehokkaisiin ratkaisuihin. Sähköisiä koulutuksia ja ohjeita lisätään ja kehitetään. Matkustamista vähennetään lisäämällä etäkoulutusten ja -kokouksien määrää. Samoin paperitulosteiden määrä minimoidaan.

Talousarvio 2022

Hallinto-osasto yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	203,32				
Maksutuotot	203,32				
Muut toimintatuotot					
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-1 314 883,74	-1 463 317,00	-1 489 417,00		
Henkilöstökulut	-1 225 466,62	-1 251 417,00	-1 233 757,00		
Palkat ja palkkiot	-941 714,28	-962 628,00	-949 229,00		
Henkilösivukulut	-284 638,30	-288 789,00	-284 528,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	885,96				
Palvelujen ostot	-77 513,79	-200 500,00	-244 200,00		
Palvelun ostot - sisäiset					
Vuokrakulut					
Aineet ja tarvikkeet	-10 346,33	-10 500,00	-10 500,00		
Annetut avustukset	-600,00				
Muut toimintakulut	-957,00	-900,00	-960,00		
TOIMINTAKATE	-1 314 680,42	-1 463 317,00	-1 489 417,00	-1 419 417,00	-1 419 417,00

Yleishallinto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-537 467,47	-566 324,00	-573 859,00		
Henkilöstökulut	-528 183,00	-530 574,00	-540 719,00		
Palkat ja palkkiot	-404 368,38	-408 134,00	-415 938,00		
Henkilösivukulut	-123 814,62	-122 440,00	-124 781,00		
Palvelujen ostot	-6 997,49	-32 500,00	-30 200,00		
Aineet ja tarvikkeet	-2 266,98	-3 200,00	-2 900,00		
Muut toimintakulut	-20,00	-50,00	-40,00		
TOIMINTAKATE	-537 467,47	-566 324,00	-573 859,00		

Seurakuntien hallinto ja talous	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	203,32				
Maksutuotot	203,32				
Toimintakulut	-553 406,41	-584 902,00	-631 138,00		
Henkilöstökulut	-504 245,00	-532 002,00	-501 058,00		
Palkat ja palkkiot	-388 706,12	-409 232,00	-385 614,00		
Henkilösivukulut	-116 424,84	-122 770,00	-115 444,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	885,96				
Palvelujen ostot	-46 575,66	-51 000,00	-128 000,00		
Palvelun ostot - sisäiset					
Vuokratkulut					
Aineet ja tarvikkeet	-1 688,75	-1 300,00	-1 200,00		
Muut toimintakulut	-897,00	-600,00	-880,00		
TOIMINTAKATE	-553 203,09	-584 902,00	-631 138,00		

HaO yhteiset	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-224 009,86	-312 091,00	-284 420,00		
Henkilöstökulut	-193 038,62	-188 841,00	-191 980,00		
Palkat ja palkkiot	-148 639,78	-145 262,00	-147 677,00		
Henkilösivukulut	-44 398,84	-43 579,00	-44 303,00		
Palvelujen ostot	-23 940,64	-117 000,00	-86 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-6 390,60	-6 000,00	-6 400,00		
Annetut avustukset	-600,00				
Muut toimintakulut	-40,00	-250,00	-40,00		
TOIMINTAKATE	-224 009,86	-312 091,00	-284 420,00		

2.1.10 Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos

Tehtävät ja vastuualueet

Kirkon työmarkkinaosasto huolehtii kirkon palveluksessa olevien palvelussuhdetta koskevasta säädösvalmistelusta ja mallisääntöjen laatimisesta, kirkon henkilöstöpolitiikasta, kirkon työnantajaviestinnästä ja kirkon henkilöstön osaamisen kehittamisestä henkilöstöpolitiikan alalla ja muilta osin yhteistyössä toiminnallisen osaston kanssa. Lisäksi työmarkkinaosasto hoitaa kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluvat tehtävät.

Kirkon työmarkkinalaitos toimii evankelis-luterilaisen kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana ja vaikuttajana työmarkkina-asioissa. Kirkon työmarkkinalaitos on yksi Suomen työmarkkinoiden keskusorganisaatioista (ns. työmarkkinakeskusjärjestö). Se neuvottelee ja sopii keskusjärjestö- ja liittotasoon sopimukset mm. työntekijöiden ja viranhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista sekä valvoo kirkkotyönantajien etuja työoikeuden ja työelämän kehittämisasioissa.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Osasto osallistuu työelämän säännösten valmisteluun osana työmarkkinatoimintaa, mutta myös kirkon omien säännösten muuttamiseen sikäli kuin kyse on henkilöstöstä. Osastolla huolehditaan myös kirkon henkilöstöpolitiikan linjaamisesta yhdessä srk-työnantajien ja kappulien kanssa. Henkilöstön osaamista kehitetään yhteistyössä koulutuskeskuksen kanssa. Kirkkohallituksessa on tavoitteena syventää yhteistyötä muutoinkin eri osastojen välillä ja etsiä yhteistyölle uusia muotoja muiden kanssa. Vuosien 2020–2021 aikana tehtyä digiloikkaa jatketaan ja viestitään eri muodoin seurakunnille työmarkkinalaitoksen toimialaan kuuluvissa asioissa. Tavoitteena on mahdollisimman suora ja selkeä vuoropuhelu seurakuntatyönantajien kanssa. Lisäksi osastolla hoidetaan työmarkkinalaitokselle kuuluvaa työnantajaedunvalvontaa ja -vaikuttamista keskusjärjestö- ja liittotasolla. Liittotasolla kirkon omassa työmarkkinapöydässä huolehditaan keskeisistä ja kaikille kirkon työnantajille yhteisistä asioista, kuten palkkaus- ja työaikajärjestelmästä sekä paikallisen sopimistoiminnan raameista.

Keskeiset painopistealueet

- Uuden virka- ja työehtosopimuksen neuvottelu ja täytäntöönpano.
- Kirkon henkilöstöä koskevan palvelussuhdelainsäädännön toimivuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta huolehditaan.
- Samalla vahvistetaan ajantasaista ja vuorovaikutteista viestintää seurakuntatyönantajien kanssa.

Henkilöstö

Työmarkkinaosastolla työskentelee yhteensä 8 henkilöä. Kehitämme erityisesti digiviestinnän taitoja. Kokemukset liittokohtaisesta sopimuskierrroksesta ja työnjaosta liittojen ja keskusjärjestöjen kesken osoittavat, että henkilöstöltä vaaditaan verkostoitumista sekä monipuolista osaamista ja joustavuutta.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Tulevaisuutta leimaa työelämän murros: työ ja työelämä muuttuvat ja samalla osaamisen sekä jatkuvan oppimisen merkitys kasvavat. Työ tulee olemaan joustavaa, monimuotoista, mahdollistavaa, verkottunutta, sekä kokeilevaa ja sitä tehdään monessa roolissa yhtä aikaa. Työn ja työelämän kehittämisen merkitys kasvaa. Koronan aiheuttama maailmanlaajuinen taantuma vaikuttaa vielä vuonna 2022 Suomen talouteen. Tämä lisää entisestään paineita julkiselle taloudelle, joita väestön ikääntymisen vuoksi oli riittävästi jo ennen koronaa.

Myös kirkon piirissä joudutaan miettimään vapaaehtoisten roolia ja yhteistyön tekemistä muiden seurakuntien, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa sekä priorisoimaan tekemistä aiempaa vahvemmin sen lisäksi, että työntekijöiden tehtäväkuvia laajennetaan. Tämä tulee osaltaan edellyttämään joustavuutta työssä ja osaamisvaatimuksissa.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022

- Varmistetaan, että kirkkolakiuudistuksen yhteydessä myös kirkon viranhaltijoita koskeva lainsäädäntö on ajan tasalla.
- Kehitetään kirkon yhteistoimintasopimusta ottaen huomioon yhteistoimintalain uudistus.
- Vakiinnutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla säännöllinen, digitaalinen infoviestintä seurakuntatyönantajille.
- Kehitetään yhteistyötä muiden Kirkkohallituksen osastojen kanssa; erityisesti hallinto- ja toiminnallisen osaston kanssa.
- Kehitetään viestintää ja yhteistyötä myös Kirkon palvelukeskuksen kanssa.
- Kehitetään yhteistyötä KEVAN ja TTK:n kanssa.

Kirkon työmarkkinalaitoksen roolissa osallistutaan 2- ja 3-kantatyöskentelyyn työnantaja-edunvalvontaa edellyttävässä hallitusohjelman toteutuksessa. Pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelmassa painotetaan kolmikantaista valmistelua monessa asiaryhmässä. Työmarkkinalaitoksella on edustaja kaikissa eri työllisyysryhmissä alatyöryhmineen. Samoin työmarkkinalaitoksen edustajat osallistuvat asiantuntijoina jatkuvan oppimisen parlamentaariseen työryhmään ja sen alatyöryhmään.

Työmarkkinalaitos osallistuu työmarkkinakeskusjärjestönä hallitusohjelman mukaisesti käynnistettyyn työn ja työelämän ohjelmalliseen kehittämistyöhön. Tuemme kirkon pääsopijajärjestöjen ja muiden työelämätoimijoiden kanssa yhdessä kirkon työelämän kehittämistä. Pyrimme kehittämään seurakuntien henkilöstön rekrytointia, koulutusta ja osaamista niin, että se antaa nykyistä enemmän valmiuksia monialaiseen työhön, seurakuntalaisten kohtaamiseen, vapaaehtoisten rekrytointiin ja johtamiseen.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Vuosina 2023–2024 Kirkon työmarkkinalaitos hoitaa perustehtävänsä ja pyrkii saamaan paikallisille työnantajille nykyistä yksinkertaisempia, joustavampia ja toimintaa tukevia palvelusuhteen ehtoja sekä henkilöstöä koskevaa sääntelyä. Vuoden 2022 aikana neuvoteltava uusi kirkon virka- ja työehtosopimus viitoittaa ao. vuoden ja vuoden 2023–2024 painopisteet.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	17 024,72	34 000,00	20 000,00		
Korvaukset	1 136,66				
Maksutuotot	4 798,00	25 000,00	16 000,00		
Muut toimintatuotot	11 090,06	9 000,00	4 000,00		
Toimintakulut	-758 900,73	-779 240,00	-742 140,00		
Henkilöstökulut	-683 887,12	-679 000,00	-673 000,00		
Palkat ja palkkiot	-524 626,92	-519 000,00	-513 000,00		
Henkilösivukulut	-159 260,20	-160 000,00	-160 000,00		
Palvelujen ostot	-72 917,56	-97 200,00	-56 100,00		
Palvelun ostot - sisäiset			-10 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-2 036,05	-3 000,00	-3 000,00		
Muut toimintakulut	-60,00	-40,00	-40,00		
TOIMINTAKATE	-741 876,01	-745 240,00	-722 140,00	-722 140,00	-722 140,00

2.1.11 Talousosasto**Tehtävät ja vastuualueet**

Kirkon keskusrahaston/Kirkkohallituksen talousosaston tehtävänä on vastata Kirkon keskusrahaston toiminnan rahoituksesta ja omaisuuden hoidosta.

- Kiinteistöyksikkö vastaa kirkon talon (Eteläranta 8) sisäisistä tukipalveluista (mm. vahtimestaripalvelut). Lisäksi kiinteistöyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen yllä- ja kunnossapidosta sekä peruskorjauksista ja asuinhuoneistojen kunnossapidosta. Kirkon keskusrahasto omistaa omaan toimintaansa liittyviä kiinteistöjä sekä kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeita.
- Sijoitusyksikkö hoitaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston sijoitustoimintaa. Sijoitustoiminnassa on panostettu erityisesti vastuullisen sijoittamisen menettelyihin ja siinä ollaan edelläkävijöitä Suomessa. Kirkon eläkerahastolla on oma talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma, jossa esitetään sijoitusyksikön henkilöstö- ja toimintamenot.
- Talousyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston taloushallinnosta. Tärkeimmät taloushallinnon toiminnot (ostolaskujen reititys ja tiliöinti, matkalaskujen asiatarkastus ja tiliöinti sekä käyttäjien ohjaaminen ja neuvonta) on keskitetty talousyksikköön. Työnjakoa talousyksikön, Kirkkohallituksen osastojen ja Kirkon palvelukeskuksen välillä kehitetään edelleen tehokkuuden lisäämiseksi.

- Tietohallintoyksikkö ylläpitää ja kehittää kirkon yhteisiä ICT-peruspalveluita sekä vastaa keskushallinnon tietotekniikasta. Tämän lisäksi tietohallintoyksikkö vastaa ICT-projekti-toiminnasta, hankinnoista sekä tarjoaa seurakunnille tietotekniikan palvelukokonaisuuksia sopimuspohjaisesti.
- Virastokollegio on asettanut Kirkkohallituksen tietosuojatyöryhmän ja nimittänyt talousosaston lakimiehen Kirkon keskusrahaston tietosuojavastaavaksi. Tietosuojavastava toimii Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien ja keskusrahaston IT-alueen tietosuojavastaavana sekä tukee kirkon muiden tietosuojavastaavien välistä yhteistyötä.
- Osastonjohtajan yksikkö tarjoaa sekä controllerin asiantuntemusta Kirkon keskusrahaston yksiköille että valmistelee Kirkon keskusrahaston kiinteistöstrategiaa, ympäristöohjelmaa sekä muita yhteisiä hankkeita.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Kehitämme kirkon ICT-palveluita ja projektitoimintaa yhdessä seurakuntien ja IT-alueiden kanssa. Toimimme tiiviissä yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa palvelujen ja prosessien kehittämiseksi.

Kirkon keskusrahaston IT-alue tarjoaa keskushallinnolle sekä sopimuspohjaisesti siihen liittyneille seurakunnille ICT-peruspalvelut. Lisäksi tarjotaan kaikille seurakunnille erilaisia tietojärjestelmä- ja sovelluspalveluita sekä jaetaan asiantuntemusta seurakuntien välillä.

Keskitettyjen hankintojen kautta tuomme seurakunnille merkittäviä taloudellisia säästöjä. Kirkkohallituksen hankintapalveluiden kautta tehdyt kilpailutukset toteutetaan kaikkien seurakuntien hyödynnettäväksi, silloin kun hankinnalle on tarvetta myös seurakunnissa. Yhteistyötä tehdään julkishallinnon yhteishankintayksiköiden kanssa. Seurakunnat voivat hyödyntää kuluanalyysijä toimintansa tehostamiseen.

Kehitämme menetelmiä ja välineitä talouden seurantaan.

Huolehdimme kiinteistöjen korjauksista laadittujen kuntoarvioiden mukaisesti.

Keskeiset painopistealueet

- Selkeytämme Kirkon keskusrahaston talousprosesseja ja päivitämme taloushallinnon ohjeita sekä laadimme talousennusteen vuoteen 2030 asti. (Ovet auki ulospäin, Ovet auki uusille mahdollisuuksille)
- Tuemme seurakuntia, hiippakuntia ja Kirkkohallitusta digitalisaation kehittämisessä ja osallistumme toiminnan ja talouden kehittämishankkeisiin (mm. Kipa 2) (Ovet auki uusille mahdollisuuksille)
- Toteutamme osaltamme vuonna 2021 laadittavaa ympäristöohjelmaa ympäristödiplomin tavoitteiden mukaisesti (Ovet auki tulevaisuuteen)

Henkilöstö

Taloussosastolla työskentelee yhteensä 40 henkilöä. Sijoitusyksikön henkilöstömenot (5 henkilöä) budjetoidaan Kirkon eläkerahaston talousarvioon. Taloussosaston henkilöstömäärää on vähennetty aikaisempina vuosina ja toimintoja on uudelleenorganisoitu.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Taloussosaston toimialaan kuuluvat asiat, jotka koskevat Kirkon keskusrahastoa ja Kirkon eläkerahastoa. Taloussosastoon kuuluvat kiinteistöyksikkö, sijoitusyksikkö, talousyksikkö ja tietohallintoyksikkö. Kirkon keskusrahasto toimii Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien sekä seurakuntien avustusten ja järjestöjen avustusten rahoittajana.

Vuoden 2020 tilinpäätös oli 10,4 milj. euroa alijäämäinen. Seurakuntien maksama perusmaksu aleni 7,5 %-yksiköstä 6,5 %-yksikköön vuonna 2018. Tämä merkitsi 13,3 %:n leikkausta Kirkon keskusrahaston tulopohjaan. Kirkon keskusrahaston talouden tasapainotus on tulevien vuosien iso haaste. Talouden tasapainottamissuunnitelma laaditaan syksyn 2021 aikana siten, että se esitellään kirkolliskokoukselle marraskuussa 2021. Kirkolliskokous on linjannut elokuussa 2021, että Kirkon keskusrahaston talous on oltava tasapainossa 1.1.2023.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022

Taloussosasto liittyy Kirkkohallituksen strategiassa ilmaistuihin strategisiin painopisteisiin vuonna 2022 seuraavien taloussosaston tavoitteiden mukaisesti:

Kirkkohallituksen strateginen painopiste	Taloussosaston tavoitteet 2022	Arviointikriteeri/mittari tavoitteen toteutumisen arvioimiseksi
Ovet auki ulospäin: Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken	Selkeytämme Kirkon keskusrahaston taloussuunnittelu-prosessia Päivitämme taloushallinnon ohjeita	Talousarvion ja tilinpäätöksen laatimiselle on olemassa Kirkon keskusrahaston yhteinen-vuosikello Ainakin Kirkon keskusrahaston taloussääntö on päivitetty
Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset	Laadimme Kirkon keskusrahaston talousennusteen vuoteen 2030 asti ja sen pohjalta talouden tasapainottamissuunnitelman	Talouden tasapainottamissuunnitelma on laadittu ja sen pohjalta tehty toiminnalliset linjaukset talouden tasapainottamiseksi
Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Luomme toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä kokeiluille	Edistämme kokeilutoimintaa hankkeissa, joihin taloussosasto osallistuu (mm. Kipa 2)	Hankkeet, joissa taloussosasto on ollut mukana. Kokeilut, joita taloussosasto on toteuttanut/ollut mukana.

Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota	Tuemme Kirkkohallitusta, hiippakuntia ja seurakuntia digitalisaation kehittämisessä, erityisesti tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvissä asioissa.	Digitalisaatioon liittyvää ohjeistusta ja koulutusta on lisätty. IT-alueiden kanssa on laadittu selvitys ICT-palvelutuotannon ja teknologioiden kehittämistarpeista.
Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti	Kehitämme tietojärjestelmiämme erityisesti Kipa 2 -hankkeessa	Kipa 2 -hanke edennyt hankesuunnitelman mukaisesti
Ovet auki tulevaisuuteen: Noudatamme omassa toiminnassamme kestävän kehityksen periaatteita	Toteutamme vuonna 2021 laadittavaa ympäristöohjelmaa Hiilineutraali kirkko 2030 -tavoitteiden mukaisesti	Ympäristöohjelman pohjalta hankittu ympäristödiplomi ja toteutettu diplomin edellyttämät toimenpiteet suunnitelman mukaisesti.

ICT-kehitystoiminta

Tiedonhallinnan näkökulmasta kirkolla on vuoden 2022 alusta kolme erillistä aluejakoa: hiippakunnat, IT-alueet ja aluekeskusrekisterit. Aluejakojen erilaisuus osaltaan tuo omia haasteita mm. palvelujen digitalisoinnin näkökulmasta. IT-alueet on perustettu vuosina 2009–2010 rekisterinpidon tukemiseksi, kun taas aluekeskusrekisteriuudistus on valmistunut vuonna 2021. Vuosina 2021/22 tehdään selvitys IT-alueiden kanssa ICT-palvelutuotannon ja teknologioiden kehittämistarpeista. Kirkon yleisessä kehittämistoiminnassa korostetaan keilukulttuuria.

Seurakuntien yhteisten tietotekniikkapalveluiden sekä Kirkon keskusrahaston IT-alueen palveluiden tuottamisessa haetaan jatkuvasti kustannustehokkaampia ratkaisuja. Kirkkohallituksen ICT-kehittämistoiminta tulee keskittymään kustannusten karsimiseen talouskehityksen mukaisesti. Kehittäminen keskittyy olemassa olevien ratkaisujen ja palveluiden edelleen kehittämiseen ja ylläpitoon. Vuonna 2022 Kirkkohallituksessa välttämättömiksi arvioidut, seurakuntien toimintaan vaikuttavat kehittämishankkeet on keskitetty kirkon digitalisaatiota edistävän Kirkon strategian toimeenpano -kärkihankkeen (Kipa 2 ja Millenniaalien kirkko) alle.

Vuoden 2022 tietohallinnon talousarviokehykseen on lisätty yhteisen verkkoalustan (Lukkari) tietohallintokulut 565 000 euroa, jotka ovat olleet vuonna 2021 Digikirkko / Työ verkossa -hankkeen budjetissa. Lisäksi valtion rahoituksesta tulevasta lisäosuudesta käytetään Kirjuri-jäsentietojärjestelmän kehittämis- ja ylläpitotöihin 398 445 euroa.

Tietosuoja ja tietoturva

EU:n yleinen tietosuojasetus ja siinä säädetty rekisterinpitäjää koskeva osoitusvelvollisuus otetaan huomioon kaikessa henkilötietojen käsittelyssä. Tietosuojatyössä arvioidaan ja toteutetaan tietosuojasetuksen mukaisia velvoitteita, erityisesti henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvää vaikutustenarviointia. Kirkkohallituksen ja seurakuntien käyttöön luodaan kattava tietosuojasivusto sekä ohjeita ja malleja tukemaan tietosuojatyötä. Kehitetään kirkon yleistä tietosuojatyötä ja tietosuojavastaavien yhteistyötä sekä verkostoidutaan yhteiskunnan muiden tietosuojatoimijoiden kanssa.

Kirkkohallituksen ylläpitämien tietojärjestelmien sekä perustietotekniikkapalveluiden tietoturvasta huolehditaan yleisten suositusten sekä määräysten perusteella. Lisäksi ylläpidetään tietoturvamääräyksiä ja tietoturvapoliittikkaa.

Hankinnat

Seurakuntien ja Kirkon keskusrahaston hankintaosaamista vahvistetaan Kirkkohallituksen hankintapalveluiden kautta luomalla yhteistoimintaverkostoja, järjestämällä koulutusta ja päivittämällä ohjeistusta sekä tuottamalla hankintoihin liittyviä raportointipalveluita.

Yhteistyö julkishallinnon hankintayksikköjen kanssa jatkuu ja seurakunnat hyödyntävät entistä enemmän puitejärjestelyjä. Kirkon keskusrahaston kilpailuttamat hankinnat toteutetaan aina koko kirkon laajuisina puitejärjestelyinä, silloin kun hankinnalle on tarvetta myös seurakunnissa.

Hiilineutraali kirkko 2030 -tavoitteiden yhtenä mittarina ja vaikutusten mittaamiseksi voidaan hyödyntää ostoihin perustuvaa hiilijalanjälkilaskentaa.

Taloushallinto

Talouksyksikkö valmistelee taloushallinnon ohjeiston päivittämistä ja ainakin Kirkon keskusrahaston taloussääntö päivitetään. Talouksyksikössä kehitetään myös talouden selkeä raportointikäytäntö kirkkohallituksen täysistunnolle sekä Kirkolliskokoukselle/talousvaliokunnalle. Talouksyksikössä valmistellaan myös sisäisen valvonnan suunnitelma.

Kiinteistöt

Kiinteistöyksikkö huolehtii osaltaan vastuullaan olevien kulttuurihistoriallisesti merkittävien kiinteistöjen kunnossapidosta. Arvokkaiden kiinteistöjen kuntoarvioissa esitetyt korjaustoimenpiteet toteutetaan Oulun ja Porvoon tuomiokapituleissa sekä Turun arkkipiispan talossa.

Kirkkohallituksen täysistunnon asema työryhmä on laatinut vuoden 2021 aikana kiinteistöstrategian, joka käsitellään syyskuussa 2021 täysistunnossa.

Kirkon keskusrahaston toiminnan rahoittaminen

Kirkon keskusrahaston talous oli -10,4 milj. euroa alijäämäinen vuonna 2020. Talouden tasapainottamiseksi laaditaan talouden tasapainottamisohjelma ja sille toteutussuunnitelma. Kirkkohallituksen työntekijät työskentelevät vuoden 2021 alusta alkaen pienemmissä, mutta nykyaikaisemmissa monitoimitiloissa Kirkon talossa. Kirkon talosta vapautuviin tiloihin etsitään pitkäaikaisia vuokralaisia.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Vuosina 2023–24 toteutetaan talouden tasapainottamissuunnitelman edellyttämiä toimenpiteitä.

Talouksyksikkö jatkaa yhteistyön tekemistä ja taloushallinnon kehittämistä Kirkon palvelukeskuksen kanssa.

Tietohallinnon painopisteenä on tukea seurakuntia ja Kirkon keskusrahastoa digitalisaation kehittämisessä. Kipa 2 -hanke jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Kirkon yhteistä hankintatoimintaa kehitetään saatavan tiedon pohjalta ja strategista hankintaosaamista pidetään yllä. Kirkkohallitus kehittää ja on mukana hankintayhteistyöverkostoissa. Omaa kilpailuttamista tehdään tarpeen mukaan.

Kiinteistöstrategian toimeenpano jatkuu suunnittelukauden aikana.

Talousarvio 2022

Taloussosasto yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 600 299,15	1 790 000,00	1 644 024,00		
Korvaukset	19 354,84				
Vuokratuotot	530,65				
Muut toimintatuotot	920 349,66	1 040 000,00	1 064 024,00		
Sisäiset tuotot	660 064,00	750 000,00	580 000,00		
Toimintakulut	-7 010 336,56	-6 640 622,00	-7 170 060,00		
Henkilöstökulut	-2 364 256,09	-2 326 512,00	-2 340 393,00		
Palkat ja palkkiot	-1 821 370,16	-1 789 623,00	-1 800 187,00		
Henkilösivukulut	-548 444,03	-536 889,00	-540 206,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	5 558,10	0,00	0,00		
Palvelujen ostot	-3 956 508,48	-3 639 000,00	-4 143 017,00		
Palvelun ostot - sisäiset					
Vuokrakulut	-622 904,36	-642 210,00	-672 400,00		
Aineet ja tarvikkeet	-63 494,83	-32 900,00	-14 150,00		
Muut toimintakulut	-3 172,80		-100,00		
TOIMINTAKATE	-5 410 037,41	-4 850 622,00	-5 526 036,00	-5 276 036,00	-5 276 036,00

Taloussosaston johto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	530,65				
Vuokratuotot	530,65				
Toimintakulut	-485 060,23	-462 820,00	-478 627,00		
Henkilöstökulut	-461 158,35	-456 820,00	-462 727,00		
Palkat ja palkkiot	-356 124,55	-351 400,00	-355 944,00		
Henkilösivukulut	-107 566,46	-105 420,00	-106 783,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 532,66				
Palvelujen ostot	-21 092,51	-6 000,00	-15 900,00		
Aineet ja tarvikkeet	-2 419,37				
Muut toimintakulut	-390,00				
TOIMINTAKATE	-484 529,58	-462 820,00	-478 627,00		

Kiinteistöyksikkö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-281 877,90	-217 559,00	-245 090,00		
Henkilöstökulut	-255 145,36	-217 559,00	-220 090,00		
Palkat ja palkkiot	-198 359,03	-167 353,00	-169 300,00		
Henkilösivukulut	-59 374,73	-50 206,00	-50 790,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 588,40				
Palvelujen ostot	-1 046,76				
Vuokrakulut	-24 865,56		-25 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-800,22				
Muut toimintakulut	-20,00				
TOIMINTAKATE	-281 877,90	-217 559,00	-245 090,00		

Talousyksikkö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	100,00				
Muut toimintatuotot	100,00				
Toimintakulut	-264 206,81	-270 511,00	-269 919,00		
Henkilöstökulut	-234 625,14	-234 911,00	-242 169,00		
Palkat ja palkkiot	-181 170,38	-180 699,00	-186 169,00		
Henkilösivukulut	-53 454,76	-54 212,00	-56 000,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät					
Palvelujen ostot	-27 201,21	-35 000,00	-27 500,00		
Palvelun ostot - sisäiset					
Aineet ja tarvikkeet	-1 783,66	-600,00	-150,00		
Muut toimintakulut	-596,80		-100,00		
TOIMINTAKATE	-264 106,81	-270 511,00	-269 919,00		

ICT yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 599 668,50	1 790 000,00	1 644 024,00		
Korvaukset	19 354,84				
Vuokratuotot					
Muut toimintatuotot	920 249,66	1 040 000,00	1 064 024,00		
Sisäiset tuotot	660 064,00	750 000,00	580 000,00		
Toimintakulut	-5 979 191,62	-5 689 732,00	-6 176 424,00		
Henkilöstökulut	-1 413 327,24	-1 417 222,00	-1 415 407,00		
Palkat ja palkkiot	-1 085 716,20	-1 090 171,00	-1 088 774,00		
Henkilösivukulut	-328 048,08	-327 051,00	-326 633,00		

Henkilöstökulujen oikaisuerät	437,04	0,00	0,00		
Palvelujen ostot	-3 907 168,00	-3 598 000,00	-4 099 617,00		
Vuokratulot	-598 038,80	-642 210,00	-647 400,00		
Aineet ja tarvikkeet	-58 491,58	-32 300,00	-14 000,00		
Muut toimintakulut	-2 166,00				
TOIMINTAKATE	-4 379 523,12	-3 899 732,00	-4 532 400,00		

2.1.12 Toiminnallinen osasto

Tehtävät ja vastuualueet

Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston tehtävänä on hoitaa kirkon yhteistä toimintaa tuke- malla, koordinoimalla ja kehittämällä kirkon työtä yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien ja kirkollisten järjestöjen kanssa. Kirkkohallitus vaikuttaa kirkon arvoperustasta käsin päätök- sentekoon yhteiskunnassa. Toiminnallamme edistämme kirkon toiminnan verkostoitumista ja yhteistyötä sekä teemme edunvalvontaa.

Toiminnallisella osastolla on neljä yksikköä: Kirkon diakonia ja sielunhoito (KDS), Kirkon jumalanpalvelus ja yhteiskunta (KJY), Kirkon kasvatusta ja perheasiat (KKP) sekä Kirkon koulutuskeskus (KK). Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti Kirkon koulutuskeskus siirtyy osaksi vuonna 2022 perustettavaa Kirkon tutkimus ja koulutus -erillisyyksikköä. Vuoden 2021 aikana toiminnallisella osastolla on toteutettu Suunta-hankkeeseen liittyvä organisaatiorakenne- työskentely. Tämän seurauksena osaston organisaatiorakenne muuttuu myös muilta osin vuonna 2022.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Toiminnallisen osaston vuoden 2021 tavoitteena on tukea seurakuntia koronakriisissä toipu- misessa ja uusien toimintamahdollisuuksien etsimisessä ja vakiinnuttamisessa. Osaston yksi- köt ovat kehittäneet digitaalisia työtapoja ja -menetelmiä virtuaalisten työskentelyjen (etä- työ, koulutukset, neuvottelut, webinaarit, seminaarit ja tapahtumat) sekä taloudellisen avus- tustoiminnan osalta (Kirkon diakoniarahasto). Kuluva toimintavuosi on osoittanut painopis- teen oikeiksi. Toimintavuotta suunniteltaessa meillä ei ollut tietoa koronapandemian jatku- misesta ja näin työskentely painopisteiden parissa tulee jatkumaan myös vuonna 2022.

Toiminnallisen osaston työhön vaikuttavat haasteet, mahdollisuudet ja myönteiset trendit nousevat niistä näkymistä, jotka on tunnistettu toimintaympäristössämme jo pitkään. Kirkon jäsenmääräkehitys, seurakuntien talouden kiristymisen sekä yhteiskunnassa havaittava pola- risoitunut keskustelukulttuuri vaikuttavat työhömmä myös tulevaisuudessa. Uskonnollinen toimijuus, joka etääntyy perinteisistä instituutioista, uskonnollisuuden muutokset sekä seku- larisaation kasvu vaikuttavat siihen, miten työn sisältöjä priorisoidaan. Näiden haasteiden

lisäksi koronapandemian pitkäaikaiset vaikutukset tulevat vaikuttamaan toiminnallisen osaston toimintaan pitkään. Ilmiöistä, jotka vaikuttavat kirkon ja Kirkkohallituksen työhön, voi mainita tässä yhteydessä mm. koronan myötä kasvanut yksinäisyys, mielenterveysongelmat, taloudelliset haasteet ja nuorten syrjäytyminen. Kirkko julkisessa tilassa -keskustelu on jatkunut edelleen ja tulee vaikuttamaan Kirkkohallituksen työhön yli yksikkörajojen.

Keskeiset painopistealueet

- Koronaepidemian jälkihoito, toiminnan vaikuttavuuteen liittyvän arvioinnin kehittäminen, jäsenlähtöisen mallin luominen aikuisten poluiksi seurakunnan yhteydessä ja toiminnallisella osastolla toteutettavan organisaatiorakennemuutoksen toteuttaminen, johtaminen sekä arviointi.
- Toiminnan lähtökohta on verkostomainen työote sekä toiminnallisella osastolla että suhteessa yhteistä työtä tekevien kanssa.

Henkilöstö

Toiminnallinen osasto on vähentänyt henkilöstöään vuodesta 2015 yhteensä kahdellatoista henkilötyövuodella. Kirkon koulutuskeskuksen siirtyminen vähentää Toiminnallisen osaston henkilöstöä 13,5 henkilötyövuodella. Henkilöstön vähentyessä toimintaa joudutaan edelleen priorisoimaan ja osa toiminnoista lopettamaan.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston tehtävänä on hoitaa kirkon yhteistä toimintaa tuke- malla, koordinoimalla ja kehittämällä kirkon työtä yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien ja kirkollisten järjestöjen kanssa. Kirkkohallitus vaikuttaa kirkon arvoperustasta käsin päätök- sentekoon yhteiskunnassa. Toiminnallamme edistämme kirkon toiminnan verkostoitumista ja yhteistyötä sekä teemme edunvalvontaa.

Toiminnallisen osaston toimintasuunnitelman pohjana on Kirkkohallituksen strategia: Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle. Suunnitelmaa tehdessä on sitouduttu strategian missioon: Edistämme uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoita- malla ja kehittämällä kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa sekä katsomalla kohti vi- siota: Kirkkohallitus on rohkea uudistaja ja edelläkävijä kirkon parhaaksi.

Vuoden 2022 painopisteinä ovat: koronaepidemian jälkihoito sekä kirkon toimintaan liitty- vien vaikutusten huomiointi, jäsenlähtöisen mallin luominen aikuisten poluiksi seurakunnan yhteydessä, työn vaikuttavuuden arviointi sekä organisaatiorakennemuutoksen hyvä toteut- taminen. Nämä painopisteet tulevat vaikuttamaan työhömmme myös vuosien 2023 ja 2024 aikana. Painopisteet nousevat Kirkkohallituksen yhteisestä strategiasta ja sen alavavoitteista.

Toiminnallisen osaston yksiköt ovat laatineet omat toimintasuunnitelmansa, joissa painopisteisiin liittyvät sekä yksikköjen työn omat tavoitteet on konkretisoitu tarkemmin.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelma

Koronaepidemia on pitkittänyt maassamme. Sen jälkihoidossa korostuu heikoimmassa asemassa olevien ihmisten hätä, hengellisen tuen tarpeet ja kirkon rooli toivon mahdollistajana. Pitkittyneen tilanteen vaikutukset ovat nähtävissä läpileikkaavasti kaikissa ikäluokissa sekä väestöryhmissä. Jälkihoidossa edistämme epidemian vaatiman eristyneisyyden jälkeistä yhteisöllisyyden, mukana pysymisen ja vuorovaikutteisuuden palautumista eri ihmisryhmillä. Tavoitteena on tukea seurakuntia työssään haavoittuvassa tilanteessa olevien ihmisten auttamisessa. Tuemme muiden toimijoiden kanssa ihmisiä omien voimavarojen tunnistamisessa ja vahvistamisessa sekä heidän tarvitsemiensa palveluiden ja tukien löytämisessä.

Koronaepidemia on vaikuttanut työntekemisen tapaan Kirkkohallituksessa. Toiminnallisella osastolla kiinnitetään erityistä huomiota työhyvinvoinnin edistämiseen, ja jatkamme etätyöhön sekä monipaikkaiseen työhön liittyvien käytänteiden kehittämistä sekä niistä oppimista.

Kirkolliskokous hyväksyi vuoden 2021 talousarvioon strategian jalkauttamiseen liittyviä hankkeita, joista yksi liittyy millenniaalien kanssa tehtävään työhön. Hankkeen toteuttamisesta vastaa toiminnallinen osasto yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on kehittää yhdessä seurakuntien kanssa malleja (Polku ja Aikuisten polut) avuksi vastaamaan kulttuuriseen muutokseen, joka vaikuttaa y ja z sukupolvien jäsensuhteeseen sekä tapoihin sanoittaa ja elää hengellisyyttään. Toiminnallisen osaston yksiköt ovat huomioineet hankkeen suunnitelmissaan ja etsineet konkreettisia toimenpiteitä sen tavoitteiden toteuttamiseksi työssään. Tavoitteena on, että luomme jäsenlähtöisen mallin aikuisille sekä testaamme ja edelleen kehitämme sen osa-alueita toiminnallisten kokeilujen avulla yhdessä seurakuntien ja muiden kirkollisten toimijoiden kanssa. Mittareina ovat mm. Polku-mallia hyödyntävien seurakuntien lukumäärä, alueellinen jakauma ja heiltä saatu palaute sekä aikuisten polut -mallin kehittämiseen liittyvien toimijoiden määrä ja heiltä saatu palaute. Tämä tavoite liittyy Kirkkohallituksen strategian painopisteeseen Ovet auki kirkkoon ja kasvuun ja erityisesti kohtiin: Vahvistamme kirkon jäsenyyden merkityksellisyyttä ja lisäämme osallisuuden ja toimijuuden mahdollisuuksia sekä kehitämme jäsenviestintää yhdessä seurakuntien kanssa.

Toiminnallisen osaston Suunta-hankkeen yhteydessä tehty työskentely nosti työn vaikuttavuuden arvioinnin kehitettäväksi asiaksi osastolla. Resurssien niukkeneminen on vaikuttanut siihen, että osastolla joudutaan yhä selkeämmin priorisoimaan sekä uudelleen järjestelemään tehtäviä kirkon toiminnan kokonaisuudessa. Toiminnan tulee entistä vahvemmin perustua tietoon toimintaympäristöstä sekä siitä nousevaan tarpeeseen työllemme. Konkreettisena tavoitteena on luoda malli, jolla pystytään nykyistä paremmin arvioimaan työn vaikuttavuutta ja kohdentamaan resursseja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tavoitteena on arvioida ja mitata sitä, johtavatko käytetyt resurssit vaikuttavina tekoina vastaten niihin tavoitteisiin, joita työlle on asetettu. Vaikuttavuusarvioinnin tulee olla selkeämpi osa toiminnan kokonaisarviointia. Siksi työlle luodaan nykyistä paremmat palaute-, arviointi- ja vaikuttavuusmittarit. Lisäksi kehitetään työhön liittyvää arviointi- ja palautejärjestelmää sekä niistä saadun tiedon analysointia.

Kirkon työhön liittyvät barometrit ovat kokonaiskirkollisesti oleellisia tiedon tuottamisen näkökulmasta. Toimintavuoden aikana tuotetaan kasvatuksen-, diakonian- ja jumalanpalveluselämän barometrit. Kirkon kasvatuksen ja diakonian barometrit toteutetaan yhteistyössä

Diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa. Jumalanpalveluselämän barometri tuotetaan ensimmäisen kerran. Tiedon tuottaminen liittyy Kirkkohallituksen strategian painopisteeseen Ovet auki ulospäin ja erityisesti kohtaan arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.

Kirkkohallituksen Suunta-hankkeen yhtenä tavoitteena oli toiminnallisen osaston organisaation kehittäminen tarkoituksenmukaisella tavalla. Työskentely aloitettiin vuonna 2019, ja se oli tauolla toiminnallisesta osastosta riippumattomista syistä kevääseen 2021 saakka. Hanke jatkui kevään 2021 aikana ja tavoitteeksi asetettiin uusi organisaatio vuoden 2022 alusta. Muutos tulee koskemaan koko toiminnallista osastoa. Uuden organisaation myötä osaston johtoryhmän sekä yksiköiden toimintamalli muuttuu ja yksiköiden välinen yhteistyö rakentuu paremmaksi. Tärkeä osa yhdessä tekemistä on poikittaisprosessien järjestäminen (esim. edunvalvonta ja vaikuttaminen, tiedontuotanto, viestintä, kehittäminen ja hanketoiminta) osastollamme yksiköt läpäiseviksi.

Organisaatiouudistukseen liittyvää prosessia arvioidaan toimintavuoden aikana. Organisaation kehittäminen liittyy Kirkkohallituksen strategian painopisteeseen Ovet auki uusille mahdollisuuksille ja erityisesti kohtaan pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset.

Vuoden 2022 alusta Kirkon koulutuskeskus on osa uutta Kirkon tutkimus ja koulutus -erillisyyssikköä, Kirkon koulutuskeskuksen talousarvio siirretään osaksi Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikköä, eikä sitä näin ollen esitetä toiminnallisen osaston yhteydessä. Toiminnallisen osaston talousarvio ei sisällä koulutuskeskuksen tuottoja ja kuluja.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Tulevalla kolmivuotiskaudella kirkon työtä haastaa uskonnollisuuden muutos, jonka mukaan uskonnollisuus on irtautumassa uskonnollisista instituutioista ja muuttumassa yhä monimuotoisemmaksi. Tämä on kirkon nelivuotiskertomuksen perusteella nähtävissä erityisesti milleniaalien käyttäytymisessä. Toiminnallisella osastolla tähän haasteeseen vastataan Millenniaalien kirkko -hankkeen kautta niin, että sen avulla löydetty havainnot sekä toimintamallit näkyvät ja vaikuttavat toimintaan läpäisevästi. Lisäksi on odotettavissa, että uskonto julkisessa tilassa sekä kirkon rooliin yhteiskunnassa liittyvät keskustelut jatkuvat edelleen.

Pitkittynyt koronaepidemia vaikuttaa toiminnallisen osaston työhön tulevalla kolmivuotiskaudella. Epidemia on aiheuttanut seurakunnille haasteita spiritualiteetin harjoittamisen, toiminnan, talouden ja toimintatapojen näkökulmasta. Toiminnallinen osasto tukee eri toimijoiden kanssa yhteistyössä seurakuntia epidemiasta palautumisessa. Tavoitteena on koota seurakuntien kehittämistyön seurauksena syntyneitä uusia toimintatapoja yhteen sekä ylläpitää epidemian aikana syntyneitä yhteistyöverkostoja.

Koronaepidemia on käynnistänyt myös myönteisiä muutoksia seurakunnissa ja eri toimijoiden liittymisessä kirkon toimintaan. Tällaisina muutoksina voidaan mainita mm. verkostoyhteistyö, digitaalisten palveluiden ja etsivän työn kehittäminen, seurakunnat vapaaehtoistoiminnan ja avun välittämisen toimijoina. Toiminnallinen osasto vahvistaa osaltaan näitä myönteisiä ilmiöitä kirkossa ja yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että kansalaiset arvostavat edelleen kirkon työtä eri elämäntilanteissa olevien ihmisen parissa ja ovat valmiita myös eri tavoin liittymään siihen.

Talousarvio 2022

Kirkon koulutuskeskuksen tuotot ja kulut esitetään talousarvion kohdassa Kirkon tutkimus ja koulutus 1.1.2022 tapahtuvat organisaatiomuutoksen johdosta.

Toiminnallinen osasto yht.	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	102 067,71	260 000,00	260 000,00		
Korvaukset	-517,00				
Maksutuotot	214,98	40 000,00	40 000,00		
Vuokratuotot	550,00				
Muut toimintatuotot	101 819,73	220 000,00	220 000,00		
Toimintakulut	-3 247 943,14	-3 784 504,88	-3 678 645,00		
Henkilöstökulut	-2 562 722,06	-2 483 326,88	-2 482 045,00		
Palkat ja palkkiot	-1 963 820,16	-1 912 641,13	-1 894 284,00		
Henkilösivukulut	-600 679,17	-570 685,75	-587 761,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 777,27				
Palvelujen ostot	-560 002,25	-1 143 178,00	-1 038 600,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-11 344,00				
Vuokratkulut	-151,00				
Aineet ja tarvikkeet	-48 401,08	-88 500,00	-87 500,00		
Annetut avustukset	-64 110,00	-65 000,00	-65 000,00		
Muut toimintakulut	-1 212,75	-4 500,00	-5 500,00		
TOIMINTAKATE	-3 145 875,43	-3 524 504,88	-3 418 645,00	-3 198 645,00	-3 198 645,00

Osaston joht. tsto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-320 927,16	-517 947,53	-502 317,00		
Henkilöstökulut	-134 795,86	-148 947,53	-141 417,00		
Palkat ja palkkiot	-101 928,71	-117 113,48	-108 782,00		
Henkilösivukulut	-32 867,15	-31 834,05	-32 635,00		
Palvelujen ostot	-109 245,56	-299 000,00	-285 400,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-11 344,00				
Aineet ja tarvikkeet	-6 701,74	-10 000,00	-15 500,00		
Annetut avustukset	-58 500,00	-60 000,00	-60 000,00		
Muut toimintakulut	-340,00				
TOIMINTAKATE	-320 927,16	-517 947,53	-502 317,00		

Diakonia ja sielunhoito	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	8 992,00	40 000,00	40 000,00		
Maksutuotot		40 000,00	40 000,00		
Vuokratuotot	550,00				
Muut toimintatuotot	8 442,00				
Toimintakulut	-745 187,81	-862 348,00	-837 696,00		
Henkilöstökulut	-644 983,79	-658 148,00	-655 096,00		
Palkat ja palkkiot	-496 508,37	-506 112,00	-503 920,00		
Henkilösivukulut	-149 155,10	-152 036,00	-151 176,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	679,68				
Palvelujen ostot	-95 711,50	-192 200,00	-168 600,00		
Aineet ja tarvikkeet	-3 469,77	-9 000,00	-10 000,00		
Annetut avustukset	-720,00				
Muut toimintakulut	-302,75	-3 000,00	-4 000,00		
TOIMINTAKATE	-736 195,81	-822 348,00	-797 696,00		

Jumalanpalv. ja yhteisk.	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	44 699,51	50 000,00	50 000,00		
Maksutuotot	214,98				
Muut toimintatuotot	44 484,53	50 000,00	50 000,00		
Toimintakulut	-956 625,76	-1 028 000,00	-998 700,00		
Henkilöstökulut	-866 711,84	-744 800,00	-779 000,00		
Palkat ja palkkiot	-663 760,04	-572 930,00	-584 250,00		
Henkilösivukulut	-202 951,80	-171 870,00	-194 750,00		
Palvelujen ostot	-76 865,68	-263 200,00	-204 700,00		
Aineet ja tarvikkeet	-10 738,24	-20 000,00	-15 000,00		
Annetut avustukset	-2 080,00				
Muut toimintakulut	-230,00				
TOIMINTAKATE	-911 926,25	-978 000,00	-948 700,00		

Kasvatus ja perheasiat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	48 376,20	170 000,00	170 000,00		
Korvaukset	-517,00				
Muut toimintatuotot	48 893,20	170 000,00	170 000,00		
Toimintakulut	-1 225 202,41	-1 376 209,35	-1 339 932,00		
Henkilöstökulut	-916 230,57	-931 431,35	-906 532,00		
Palkat ja palkkiot	-701 623,04	-716 485,65	-697 332,00		
Henkilösivukulut	-215 705,12	-214 945,70	-209 200,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 097,59				

Palvelujen ostot	-278 179,51	-388 778,00	-379 900,00		
Vuokrakulut	-151,00				
Aineet ja tarvikkeet	-27 491,33	-49 500,00	-47 000,00		
Annetut avustukset	-2 810,00	-5 000,00	-5 000,00		
Muut toimintakulut	-340,00	-1 500,00	-1 500,00		
TOIMINTAKATE	-1 176 826,21	-1 206 209,35	-1 169 932,00		

2.1.13 Ulkoasiain osasto

Tehtävät ja vastuualueet

Ulkoasiain osasto hoitaa kirkon ekumeenisia ja kansainvälisiä suhteita ja niihin liittyviä teologisia asioita. Se valmistelee ja toimeenpanee kirkkomme teologisia dialogeja, hoitaa yhteyksiä eri kirkkoihin, kansainvälisiin kirkkoliittoihin ja Suomen Ekumeeniseen Neuvostoon sekä yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Osasto koordinoi ystävyysseurakuntatyötä, erityisesti suhteita Inkerin, Viron ja Unkarin evankelis-luterilaisiin seurakuntiin sekä hoitaa stipendivaihtoa sopimuskirkkojen kanssa.

Osasto koordinoi kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun yhteistä toimintaa. Se huolehtii kirkon lähetystyön yhteisestä linjauksesta ja kasvatus-, koulutus- ja tiedotustoiminnasta. Se hoitaa yhteyksiä lähetysten kansainvälisiin toimijoihin ja verkostoihin ja seuraa kansainvälistä lähetystyötä ja missiologista keskustelua. Lisäksi osasto osallistuu uskontojen väliseen keskusteluun ja yhteydenpitoon muiden uskontojen kanssa.

Osasto vastaa ulkomailla asuvien suomalaisten parissa tehtävän kirkollisen työn suunnittelusta ja toteutuksesta yhteistyössä paikallisten sisarkirkkojen kanssa. Ulkomailla arvioidaan asuvan yhteensä 1,5 miljoonaa suomalaistaustaista henkilöä. Kirkon ulkosuomalaistyötä tehdään lähes 40 maassa. Ulkosuomalaisia palvelee noin 160 päätoimista työntekijää, jotka muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ovat ulkomaisten sisarkirkkojen palveluksessa. Tämän lisäksi määräaikaiset kirkon turistityön tekijät palvelevat kausisiirtolaisia ja matkailijoita suurimmissa ulkomaisissa lomamatkakohteissa.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Kirkkomme on Luterilaisen maailmanliiton (LML), Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) ja Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK) perustajajäsen. Merkittävä osa kirkon kansainvälisestä ekumeenisesta toiminnasta toteutuu näiden järjestöjen puitteissa. Lisäksi kirkkomme osallistuu alueellisiin kirkkojen välisiin verkostoihin ja käy kahdenvälisiä teologisia dialogeja. Ulkoasiain osasto koordinoi näitä yhteyksiä.

Korona-pandemia on ajanut lukuisia kumppanikirkkojamme taloudelliseen ahdinkoon. Se on myös vaikeuttanut merkittävästi kansainvälisten kirkkoliittojen työtä, sillä keskeisiin päättävien toimielinten kokouksiin pitäisi kutsua suuri määrä ihmisiä eri puolilta maailmaa. Osa kokouksista on pystytty pitämään etäyhteyksin, osa on peruttu, osa siirretty myöhäisemmäksi. Pandemia on vaikuttanut kirkkomme kahdenvälisiin suhteisiin niin, että teologisia dialogeja ja muita tapahtumia on jouduttu siirtämään myöhäisempään ajankohtaan. Koska pandemia on maailmanlaajuinen ja se etenee eri tahtiin eri puolilla maailmaa, siirtyminen globaaliin ”uuteen normaaliin” vie aikaa.

Kristittyjen määrä kasvaa. Kirkkoihin ja kristillisiin yhteisöihin kuuluvien määrä on jatkanut voimasta kasvuaan Latinalaisessa Amerikassa, Afrikassa ja Aasiassa. Jo 2/3 maailman kristityistä on globaalissa etelässä. Tämä edellyttää yhteyksien vahvistamista globaalin etelän kirkkoihin sekä kahdenvälisesti että kirkkoliittojen ja ekumeenisten verkostojen (etenkin Global Christian Forum) kautta. Kirkon Afrikka-strategian valmistelua jatketaan.

Kirkkojen väliset suhteet Suomessa ovat hyvät. Merkittävin kirkkojen yhteistyöverkosto on Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN). Kirkkomme osallistuu aktiivisesti sen toimintaan ja on järjestön merkittävin rahoittaja. Kolehtitulojen romahtaminen korona-aikana on aiheuttanut suuria taloudellisia ongelmia SEN:lle. Yhteyttä Vapaakristilliseen neuvostoon ja Frikyrglika Samverkaniin ylläpidetään säännöllisten tapaamisten kautta. Lisäksi neuvottelukunnat Suomen Vapaakirkon ja Suomen helluntaiherätyksen kanssa tuovat kirkot käsittelemään yhteisiä kysymyksiä ja vaihtamaan informaatiota.

Uskontojen välisen vuoropuhelun ja yhteistyön merkitys on lisääntynyt ja tämän kehityksen voidaan ennakoida jatkuvan lisääntyneen muuttoliikkeen ja muiden uskontojen jäsenmäärien lisääntyessä. Kirkkomme osallistuu aktiivisesti Uskot-foorumin toimintaan. Sen tavoitteena on vaalia yhteiskuntarauhaa maassamme uskonnonvapautta vahvistavassa hengessä edistämällä uskontojen välistä vuoropuhelua, yhdenvertaisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja yhteistyötä. Ulkoasiain osasto koordinoi myös kirkkomme kahdenvälisiä suhteita juutalaisiin ja muslimeihin. Uskontodialogi edellyttää myös osallistumista kansainvälisiin uskontodialogin verkostoihin.

Ulkosuomalaistyötä tehdään keskeisimmissä ulkosuomalaiskohteissa. Ulkosuomalaiset koostuvat useista erilaisista ryhmistä, joiden tarpeet ja odotukset poikkeavat toisistaan. Lisäksi siirtolaisuus on muuttanut muotoaan: oleskelu ulkomailla on aiempaa lyhytkestoisempaa ja maastamuutto on usein väliaikaiseksi tarkoitettua. Suomalaisten opiskelijoiden määrä ulkomailla kasvaa voimakkaasti. Kirkon Ulkosuomalaistyö tullaan organisoimaan uudelleen kustannustehokkaasti yhteistyössä Suomen Merimieskirkon kanssa.

Kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun kanssa on solmittu perussopimus, joka määrittelee järjestöjen oikeudet ja velvollisuudet. Perussopimuksen toteutumista seurataan mm. ohjauskeskustelujen kautta. Hiippakunnissa on kansainvälisen työn hiippakuntasihteereitä, jotka ovat ulkoasiain osaston keskeisiä yhdyshenkilöitä hiippakuntiin. Kirkkomme lähetystä ohjaa lähetysten peruslinjaus *Yhteinen todistus*. Lähetysjärjestöjen haasteena ovat Korona-pandemian vuoksi väliin jääneet kolehdit ja muut perinteiset varainkeruumuodot sekä vaikeutuneet työolosuhteet lukuisissa maissa.

Keskeiset painopistealueet

- Kirkkomme osallistuu Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokoukseen, joka pidetään Saksan Karlsruhessa syyskuussa 2022.
- Käynnistämme lähetyskumppanuusneuvottelujen 2024 valmistelun.
- Käynnistämme ulkosuomalaisyön operatiivisen vastuun siirtämisen Suomen Merimieskirkolle.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä (sisältäen määrä- ja osa-aikaiset turistipapit ja -kanttorit) oli vuoden 2020 lopussa 30. Henkilöstömäärää sopeutetaan niukeneviin taloudellisiin resursseihin erityisesti Kirkon ulkosuomalaisyön kotimaisessa hallinnossa.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Kirkkomme kannalta keskeisimpien kirkkoliittojen yleiskokoukset järjestetään suunnittelu-kaudella: Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokous vuonna 2022, Euroopan kirkkojen konferenssin ja Luterilaisen maailmanliiton yleiskokous vuonna 2023. Yleiskokoukset edellyttävät huolellista valmistautumista, jotta kirkkomme voi vaikuttaa kirkkoliittojen toimintaan ja jotta yleiskokousten sisällöllinen anti olisi mahdollisimman laajasti käytettävissä.

Monet teologiset dialogit ja kirkkojen yhteiset kokoontumiset ovat siirtyneet koronapandemian vuoksi. Osa niistä on saatu ajoitettua uudelleen ja valmistelut voidaan aloittaa. Osalle voidaan hakea uutta ajankohtaa vasta kun pandemia on hellittänyt kumppanikirkkojen toimintaympäristössä.

Kirkon ulkosuomalaisyön operatiivinen vastuu siirretään asteittain Suomen Merimieskirkolle vuosien 2022–2024 aikana.

Koronapandemia kehittyi eri puolilla maailmaa eri tahtiin. Suomen tilanne on globaalisti katsottuna erittäin hyvä, mutta erityisesti globaalin etelän kumppanikirkkojen tilanne on haastava. Monin paikoin esim. rokotukset eivät ole vielä käynnistyneet lainkaan. Tämä tulee vaikuttamaan kumppanikirkkojen elämään ja toimintaan vielä useita vuosia. Koronapandemia vaikuttaa jatkossa myös esimerkiksi kansainvälisten kokousten järjestämiseen ja matkustamisen toteutumiseen vielä pitkään. Koronapandemia on aiheuttanut epävarmuutta myös ulkosuomalaisuuden kehitykselle erilaisten liikkumisrajoitusten vuoksi. Ulkosuomalaisyössä missionaarisuus korostuu aiempaa voimakkaammin, kun yhä harvempi ulkosuomalainen kuuluu kirkkoon. Missionaarisuus korostuu myös kotimaassa: kirkon laskeva jäsenkehitys haastaa missionaariseen toimintaan erityisesti suuremmissa kaupungeissa, joissa jäsenmäärä on jo painunut tai painumassa alle 50 prosentin.

Koronapandemian aikana omaksuttu siirtymä digitaaliseen työhön säilyy myös pandemian jälkeen. Jatkossakin on tarkoituksenmukaista mahdollistaa etäosallistuminen seminaareihin ja koulutuksiin sekä kehittää edelleen verkkokoulutuksia. Webinaarit on perusteltua pitää vakiintuneena osana toimintaa. Ne tarjoavat laajemmalle joukolla mahdollisuuden osallistua seminaareihin ja ovat kokonaisuuden kannalta kustannustehokkaita.

Yksi keskeinen tulevaisuuden haaste on kansainvälisten kirkkoliittojen rahoitus. Jäsenkehitys on ollut voimakkaasti laskeva etenkin kirkkoliittoja eniten rahoittavissa eurooppalaisissa kirkkoissa. Tämä aiheuttaa taloudellisia haasteita monien kirkkoliittojen toiminnalle.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelma

Ulkoasiain osaston työtä ohjaa laajasti painopiste ”Ovet auki kaikille”. Osasto edistää katso- mus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnon- vapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Osasto osallistuu aktiivisesti Uskot-foorumin toimintaan sekä uskontodialogikeskuksen kehittämiseen yhteis- työssä Helsingin seurakuntayhtymän ja Al Amana -keskuksen kanssa. Kirkkomme Lähetys - verkkolehteä kehitetään niin, että lehden tavoitteena on seurakuntien missionaarisuuden vahvistaminen ja globaalin kristinuskon näkökulmien tuominen suomalaisille seurakunnille ja niiden vastuunkantajille. Tammikuussa järjestetään teologinen dialogi baptistien kanssa sekä pohjoismaisen Faith and Order -verkoston kokous. Suomalais-ugrilainen pappeinkokous pide- tään Turussa elokuussa. Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokoukseen liittyviä kotimaisia ja kansainvälisiä valmistelukokouksia järjestetään kevään ja kesän aikana. Teologinen dialogi Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vuoden 2022 lop- pupuolella. Ekumeeniselle koulutukselle luodaan uusi järjestelmä ja Suomen Ekumeenisen Neuvoston kanssa kehitetään uusia tapoja paikallisen ekumenian tukemiseen ja edistämi- seen.

Kirkon ulkosuomalaistyössä nostetaan esiin Kirkkohallituksen strategiasta erityisesti paino- piste ”Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille”. Tähän painopisteeseen ulkosuomalais- työssä liitetään tiivistämällä yhteistyötä Suomen Merimieskirkon kanssa joulukuussa 2020 solmitun yhteistyösopimuksen perusteella siten, että vuonna 2022 valmistellaan ulkosuoma- laistyön operatiivisten tehtävien siirtoa Merimieskirkolle.

Sama painopiste ohjaa myös Kirkon lähetystyön keskuksen toimintaa. Lähetysten perussopi- muskausi umpeutuu kesäkuussa 2023. Vuonna 2022 arvioidaan lähetystyön peruslinjauksen Yhteinen todistus päivittämistarvetta ja käynnistetään uuden perussopimuskauden valmiste- lut. Ulkoasiain osastolla jatketaan myös yhteistyön kehittämistä Kirkkohallituksen muiden osastojen ja hiippakuntien kanssa kirkon missionaarisuuden vahvistamiseksi. Osaston toi- menpiteet liittyvät myös Kirkkohallituksen strategian painopisteeseen ”Ovet auki ulospäin”, jossa tavoitteena on selkeyttää vastuunjakoja ja kehittää yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuo- miokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.

Kirkkohallituksen strategian painopiste ”Ovet auki tulevaisuuteen” ohjaa ulkoasiain toimin- taa. Keskeinen lähtökohta toiminnalle on se, että olemme osa maailmanlaajuisia kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä. Maailmanlaajuisen kirkon ulottuvuus konkreti- soituu etenkin kansainvälisten kirkkoliittojen kautta, erityisesti kattavimman, Kirkkojen maail- manneuvoston, jonka yleiskokoukseen kirkkomme osallistuu. Osaston työssä ja puheenvuo- roissa pidetään esillä ajatusta siitä, että kirkko on globaali yhteisö, jossa vuorovaikutus kulkee

kaikkialta kaikkialle. Vuorovaikutus ja mahdollisuus oppia etelän kirkoilta konkretisoituu vuodelle 2024 suunnitelluissa lähetyskumppanuusneuvotteluissa, joiden on tarkoitus koota yhteen kaikki kirkkomme järjestöjen yhteistyökirkot.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Luterilaisen maailmanliiton ja Euroopan kirkkojen konferenssin yleiskokoukset pidetään vuonna 2023. Ulkoasiain osasto vastaa niihin liittyvistä valmisteluista sekä valmistautumiseen liittyvän kansainvälisen vuorovaikutuksen koordinoinnista esimerkiksi pohjoismaisten sisarkirkkojen kanssa. Teologinen dialogi Suomen ortodoksisen kirkon kanssa jatkuu vuosina 2023–2024, samoin Katolinen kirkko Suomessa kanssa uuden piispan valinnan jälkeen. Ekumeenista teologiaa käsittelevä julkaisutoiminta jatkuu ja uudistettu kirkollinen ekumeeninen koulutus on toteutusvaiheessa. Lähetyskeskustelu perussopimus uusitaan vuonna 2023. Kirkon lähetyskumppanuusneuvottelut järjestetään vuonna 2024.

Kirkon ulkosuomalaistyön ja Suomen Merimieskirkon yhteistyö tiivistyy vuonna 2023 siten, että turistityön operatiivinen vastuu siirtyy Merimieskirkolle 1.6. ja muilta osin jatketaan siirron valmistelua. Vuonna 2024 viimeistellään siirtoa siten, että operatiiviset tehtävät siirtyvät kokonaisuudessaan Merimieskirkolle 1.1.2025. Yhteistyön tiivistäminen Suomen Merimieskirkon kanssa vähentää Kirkon ulkosuomalaistyön kotimaiset hallintokustannukset vuositasona vuoden 2020 talousarvion 366 000 eurosta 200 000 euroon vuonna 2025. Prosessin aikana jatketaan maakohtaisten tukien arviointia.

Talousarvio 2022

Ulkoasianosasto yht.	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	693,72				
Muut toimintatuotot	693,72				
Toimintakulut	-1 319 048,78	-1 659 933,00	-1 610 100,00		
Henkilöstökulut	-1 093 960,16	-1 050 894,00	-1 060 800,00		
Palkat ja palkkiot	-865 783,68	-810 857,00	-817 300,00		
Henkilösivukulut	-261 648,53	-240 037,00	-243 500,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	33 472,05				
Palvelujen ostot	-102 665,42	-498 439,00	-451 600,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 612,00				
Aineet ja tarvikkeet	-10 308,51	-16 100,00	-9 700,00		
Annetut avustukset	-109 903,69	-87 500,00	-82 000,00		
Muut toimintakulut	-599,00	-7 000,00	-6 000,00		
TOIMINTAKATE	-1 318 355,06	-1 659 933,00	-1 610 100,00	-1 518 100,00	-1 518 100,00

KUO, yhteinen	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	17,67				
Muut toimintatuotot	17,67				
Toimintakulut	-338 770,63	-564 300,00	-543 900,00		
Henkilöstökulut	-288 191,52	-244 500,00	-245 700,00		
Palkat ja palkkiot	-247 308,04	-189 000,00	-189 400,00		
Henkilösivukulut	-74 355,53	-55 500,00	-56 300,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	33 472,05				
Palvelujen ostot	-31 144,04	-308 200,00	-284 400,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 209,00				
Aineet ja tarvikkeet	-6 363,07	-5 600,00	-4 800,00		
Annetut avustukset	-11 761,00	0,00	-4 000,00		
Muut toimintakulut	-102,00	-6 000,00	-5 000,00		
TOIMINTAKATE	-338 752,96	-564 300,00	-543 900,00		

Teologiset asiat	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	673,57				
Muut toimintatuotot	673,57				
Toimintakulut	-247 894,53	-292 000,00	-279 200,00		
Henkilöstökulut	-217 074,24	-214 400,00	-217 000,00		
Palkat ja palkkiot	-165 890,75	-164 900,00	-166 900,00		
Henkilösivukulut	-51 183,49	-49 500,00	-50 100,00		
Palvelujen ostot	-12 552,42	-28 000,00	-24 200,00		
Aineet ja tarvikkeet	-435,18	-2 100,00			
Annetut avustukset	-17 792,69	-47 500,00	-38 000,00		
Muut toimintakulut	-40,00				
TOIMINTAKATE	-247 220,96	-292 000,00	-279 200,00		

Ulkosuomalaistyö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-326 295,94	-347 733,00	-344 900,00		
Henkilöstökulut	-281 096,44	-272 294,00	-280 000,00		
Palkat ja palkkiot	-216 440,01	-209 457,00	-215 400,00		
Henkilösivukulut	-64 656,43	-62 837,00	-64 600,00		
Palvelujen ostot	-41 723,98	-71 439,00	-63 400,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-403,00				
Aineet ja tarvikkeet	-2 992,52	-4 000,00	-1 500,00		
Muut toimintakulut	-80,00				
TOIMINTAKATE	-326 295,94	-347 733,00	-344 900,00		

KLK	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	2,48				
Muut toimintatuotot	2,48				
Toimintakulut	-406 087,68	-455 900,00	-442 100,00		
Henkilöstökulut	-307 597,96	-319 700,00	-318 100,00		
Palkat ja palkkiot	-236 144,88	-247 500,00	-245 600,00		
Henkilösivukulut	-71 453,08	-72 200,00	-72 500,00		
Palvelujen ostot	-17 244,98	-90 800,00	-79 600,00		
Aineet ja tarvikkeet	-517,74	-4 400,00	-3 400,00		
Annetut avustukset	-80 350,00	-40 000,00	-40 000,00		
Muut toimintakulut	-377,00	-1 000,00	-1 000,00		
TOIMINTAKATE	-406 085,20	-455 900,00	-442 100,00		

2.1.14 Kirkon viestintä

Tehtävät ja vastualueet

Kirkon viestinnän (KV) tehtävänä on hoitaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtakunnallista ulkoista ja sisäistä viestintää sekä edistää kirkon yhteiskunnallista vaikuttamista ja näkyvyyttä. KV välittää ajankohtaista ja koskettavaa viestiä kirkosta sekä perinteisissä että uusissa viestintäfoorumeissa, verkosta tapahtumiin, virtuaalisesti ja livenä. Kokonaiskirkon viestintää KV tukee mm. tuottamalla yhteisiä viestintäsivustoja, koordinoimalla ja kehittämällä kirkon työntekijöiden intranetiä sekä viestintäkonsultaatioin ja -koulutuksin. KV tuottaa seurakunnille Lukkari-verkkoalustaa ja kehittää ja ylläpitää kirkon verkkosivustojen julkaisujärjestelmiä (esim. evl.fi ja sakasti.fi) sekä verkkosivustoja (kuten virsikirja.fi, kirkkovuosikalenteri.fi, kirkkokasikirja.fi). Kirkon viestintä tuottaa yhteistyössä Ylen kanssa suomenkieliset radion ja tv:n jumalanpalvelukset, radiohartaudet sekä Pisara-ohjelman. Lisäksi tuotetaan journalistisin periaattein toteutettu Horisontti-ohjelma Yle Radio 1:lle. Yhteensä ohjelmapaikkoja on Ylen kanavilla lähes 1700.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Voimakas toimintaympäristön muutos haastaa koko kirkkoa ja sen viestintää: miten viestintä tukee yhä ihmisläheisemmän kirkon rakentumista ja evankeliumin äänen kuulumista niin, että kristillinen usko olisi tämän päivän ihmisen arjessa merkityksellistä ja kirkolla sija ihmisten elämässä? KV tukee eri toimijoita tämän tavoitteen toteuttamiseksi ja omalta osaltaan tekee ajantasaista, avointa ja dialogista viestintää strategia- ja kohderyhmälähtöisesti.

Kirkkohallituksen viestinnän toimintamallia ja Kirkon viestinnän prosesseja on kehitetty osana Kirkkohallituksen Suunta-kehittämishanketta sekä sen jatkotoimina. Uutta toimintatapaa,

jossa Kirkkohallituksen viestintää johdetaan ja koordinoidaan Kirkon viestinnässä yhteistyössä eri osastojen ja erillisyyksiköiden kanssa, viedään käytäntöön ja kehitetään entisestään kohti vaikuttavampaa ja kustannustehokkaampaa viestintää. Myös kokonaiskirkon tasolla haetaan vahvempaa verkostomaista yhdessä tekemistä vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi. Samoin etsitään yhteistyötapoja yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa.

Keskeiset painopistealueet

- Ovet auki ulospäin: Toteutamme ja koordinoimme ajankohtaista, avointa ja dialogista viestintää yhä selkeämmin prosessein ja vaikuttavuutta kehittäen. Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.
- Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme seurakuntia löytämään monimuotoisia tapoja toimia ja viestiä, jotta ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisillä tavoilla.
- Ovet auki tulevaisuuteen ja kaikille: Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen. Teemme sen tukemalla kirkon ja Kirkkohallituksen viestintää, joka pyrkii edistämään katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrää KV:ssa on vähennetty nopeaan tahtiin ilman, että työn määrää on vähennetty. Vuonna 2015 työvahvuus oli 34 ja vuonna 2021 se on 27, jossa on mukana yksi henkilö määräaikaistarkistuksella. Yhteiskunnassa tapahtuneen viestintämurroksen myötä viestinnän seurannan tarve on lähes ympärivuorokautinen, ja viestinnälliset tehtävät ja kehittämistarpeet ovat moninaistuneet. Monin paikoin KV:ssa työtä tehdään jo nyt liian pienin resurssein. Mikäli henkilöstön määrää joudutaan tulevaisuudessa edelleen vähentämään, palvelutasoa on laskettava ja toimintoja rajattava.

Vuoden 2021 alussa käynnistynyt KV:n henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen jatkuu. Hyvinvointia mitataan säännöllisesti, ja löydettyihin kipukohtiin puututaan. Jo tehdyillä viestinnän prosessien uudistamisella ja työnkuvien selkiyttämällä odotetaan olevan myönteistä vaikutusta työnhyvinvointiin.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Kirkkohallituksen mission mukaisesti Kirkon viestintä edistää uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla ja kehittämällä kirkon yhteistä viestintää ja tukemalla seurakuntia ja muita kirkon toimijoita viestinnässään. Erillisyyksikön tavoitteena on olla rohkea viestinnän uudistaja ja edelläkävijä kirkon ja ihmisten parhaaksi. Tulevina vuosina Kirkon viestintä vie rohkeasti kirkollista viestintää kohti fokusoidumpaa kohderyhmäajattelua, kunnioittavaa dialogisuutta ja digitalisaatiota. Suuntaviivat kaikelle kirkolliselle viestinnälle antaa syksyllä 2021 valmistuva kirkon Ovet auki -viestintäohjelma 2023.

Toimintaympäristön muutokset, joita mm. kirkon nelivuotiskertomus kuvaa, haastavat kirkollista viestintää hereillä oloon ja rohkeaan uudistumiseen. Uskonnollisuus on muutoksessa, kulttuurikristillisyyden murtumassa, ihmiset eivät enää kiinnity yhteisöihin entiseen tapaan ja kristillisen perinteen välittyminen kodeissa ohenee. Kirkon on löydettävä keinoja olla merkityksellinen myös niille, jotka ovat kirkosta ja sen sanomasta vieraantuneita. On kyettävä puhuttelemaan etsijöitä ja kyselijöitä. Tämä on yhtä aikaa toiminnallinen ja viestinnällinen haaste.

Keskustelukulttuurin heikentymisen myötä kirkon viesti näyttää julkisuudessa yhä polarisoituneemmalta ja ristiriitaisemmalta. Sen myötä kirkon mahdollisuudet olla varteenotettava toimija yhteiskunnassa ja merkityksellinen toimija suomalaisten elämässä voivat heiketä. Keskustelukulttuuria on mahdollista kehittää viestinnän keinoin. Viestinnän äänensävyyn on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota, ja dialogisuutta on lisättävä.

Kirkon kokoava toiminta kokoa tulevaisuudessa todennäköisesti entistä vähemmän ihmisiä yhteen. Kirkon onkin syytä panostaa myös kaksisuuntaiseen digitaaliseen viestintään ja vuoropuheluun. Koronapandemian jälkeen on myös patoutunutta tarvetta ihmistenväliseen kohtaamiseen, joten ovet on avattava myös fyysisesti. Myös tila on viesti. On tärkeä kysymys, miten kirkkorakennukset saadaan hyötykäyttöön ja kirkoista tulee kutsuvia olohuoneita, jonne kaikki ovat tervetulleita.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelma

Ovet auki ulospäin: Kirkon viestintä toteuttaa ja koordinoi ajankohtaista, avointa ja dialogista kirkollista viestintää.

Kehitetään vuorovaikutteisuutta ja dialogisuutta niin nykyisissä kuin uusissakin viestintäkanavissa. Panostetaan erityisesti evl.fi-sivuston kehittämiseen vuorovaikutteisemmaksi ja paremmin eri kohderyhmien tarpeet huomioivaksi.

Edistetään saavutettavuutta Kirkkohallituksen verkkosivustoilla ja tuetaan seurakuntia saavutettavuuden toteutumisessa esimerkiksi tv-jumalanpalveluksissa.

Hallintoviestinnän avoimuutta kehitetään yhteistyössä hallinnon eri toimijoiden kanssa.

Kehitetään kirkon kykyä olla proaktiivinen keskustelualoittaja, jotta reaktiivisuus vähenee. Kehitetään Murtuma-keskustelu-konseptia yhteistyössä mm. toiminnallisen osaston, arkkipiispan kanslian ja piispainkokouksen kanssa. Koulutetaan ja valmennetaan erityisesti kirkon

johtajia ja muita näkyviä henkilöitä vuorovaikutteisuuden sosiaalisessa mediassa. Kirkko jatkaa aktiivista osallistumista Porin SuomiAreenaan ja muihin valtakunnallisiin keskustelufoorumeihin ja osallistuu Ylen viisivuotisen Hyvin Sanottu -hankkeen kumppanina aktiivisesti suomalaisen keskustelukulttuurin kehittämiseen. Tuottamalla laadukkaita journalistisia sisältöjä Horisontti-ohjelmassa avataan kirkon, etiikan ja yhteiskunnan kysymyksiä.

Kehitetään ratkaisuja seurakuntien jäsenilleen suuntaaman viestinnän tukemiseksi.

Kehitetään Kirkkohallituksen ilmettä ja tuetaan kirkon yhteisen ilmeen kehittymistä yhä tunnistettavammaksi. Viestinnän visuaalisuutta ja valtakunnallista kirkon kuvapankkia kehitetään.

Hyödynnetään viestinnässä aktiivisesti palvelumuotoilua ja markkinointiviestinnän uusia keinoja.

Edistetään Kirkkohallituksen ja koko kirkon toiminnan digitalisaatiota sekä Työ verkossa -hankkeen kautta että kehittämällä yhteisiä toimintamalleja ja parempaa digitalisaation strategista ohjaamista.

Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.

Kirkkohallituksen viestinnän uutta toimintamallia viedään käytäntöön ja kehitetään entistä vahvemman vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden saavuttamiseksi. Viestintää eri osastojen ja muiden kirkon toimijoiden kanssa suunnitellaan aiempaa proaktiivisemmin ja suunnittelun työkaluja entistä tehokkaammin hyödyntäen.

Kirkkohallituksen eri osastojen käytössä olevia viestintäkanavien valikoimaa (verkkosivustot, lehtijulkaisut jne.) tarkastellaan ja kehitetään kohderyhmien ja tarpeen näkökulmasta.

Kokonaiskirkollisessa viestintäselvityksessä etsitään keinoja siihen, kuinka kirkon eri viestintätoimijat voivat tehostaa yhteistä toimintaa, välttää päällekkäisyyttä ja saada vaikuttavuutta viestintään vahvemalla yhteistyöllä ja koordinaatiolla.

Kirkkomielikuvaa ja yhteistä ilmettä pohditaan ja rakennetaan yhdessä kirkon eri toimijoiden kanssa erityisesti Vahvuusryhmässä.

Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme seurakuntia löytämään monimuotoisia tapoja toimia ja viestiä, jotta ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisillä tavoilla.

Vuoden 2022 seurakuntavaaleissa, jotka toteutetaan mm. yhteistyössä Kirkkopalveluiden ja seurakuntien kanssa, hyödynnetään vaalien erilaiset viestinnälliset mahdollisuudet. Viestejä kohdistetaan eri ryhmille ja dialogisuutta lisätään. Virkatyönä tehtävän viestinnän lisäksi seurakuntavaalit vaativat erityispanostusta, jolla tuetaan seurakuntien kampanjointia ja toteutetaan valtakunnallista kampanjaa. Kirkon viestintä toteuttaa valtakunnallisena toimijana kampanjaa (jota seurakunnat toteuttavat paikallisesti), esim. kesäjuhlat, messut, SuomiAreena. Kuluja aiheuttavat esim. messuosastot, jakotavara. Seurakuntavaalien kampanjointiin esitetään kertaeränä 30 000 euroa vuodelle 2022.

Toteutetaan Millenniaalien kirkko -hanketta yhteistyössä Toiminnallisen osaston kanssa ja priorisoidaan millenniaalit ensisijaiseksi kohderyhmäksi oikeissa kohdin. Vahvistetaan Polku-mallin vakiintumista osaksi seurakuntien toimintaa.

Pidetään esillä kirkon kulttuuriperinnön sekä kirkon aineettoman perinnön keruun ja tallennuksen merkitystä.

Radiojumalanpalvelusten kehittämishankkeen ja radiohartausten kehittämishankkeen tuloksia viedään käytäntöön ja kehittämistä jatketaan. Etsitään uusia yleisöjä hengellisille tuotannoille.

Puolustetaan hartausohjelmien asemaa Ylen radiostrategian toimeenpanossa.

Kehitetään Lukkaria yhä monipuolisemmaksi ja toimivammaksi verkkoalustaksi ja panostetaan erityisesti viestintään ja yhteistyöhön Lukkari-seurakuntien kanssa. Hyödynnetään entistä paremmin Lukkarin käyttäjäyhteisöä.

Kehitetään keinoja ja kanavia jakaa eri kirkollisten toimijoiden parhaita käytäntöjä.

Ovet auki tulevaisuuteen ja kaikille: Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luotamusta tulevaisuuteen. Teemme sen tukemalla ja tekemällä viestintää, joka pyrkii strategian mukaisesti edistämään katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.

Ihmisten mielikuvaa Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta tuetaan ja kynnystä kirkon sanoman vastaanottamiselle madalletaan tuottamalla helposti lähestyttäviä ja koskettavia sisältöjä. Laajennetaan kristityn identiteettiin liittyviä käsityksiä kehittämällä kohderyhmäajattelua ja viestinnän äänensävyä, jotta yhä useampi voisi mieltää itsensä kristityksi. Kirkkomielikuvan rakentamiseksi toimitaan yhdessä kirkon eri toimijoiden kanssa Vahvuusryhmässä.

Kehitetään missionaarisuuden ja lähetysten viestinnän kiinnostavuutta yhteistyössä mm. Kirkon lähetystyön keskuksen kanssa.

Tehdään näkyväksi kirkon roolia vähäosaisten tukemisessa mm. diakonian juhluvuoden tiimoilta ja perhetyössä mm. perheneuvonnan uusien suuntaviivojen myötä.

Pidetään Hiilineutraali kirkko -strategiaa esillä. Erityisesti innostetaan seurakuntia mukaan ympäristödiplomiin.

Tuetaan viestinnällisesti KirDin (jäsentietojärjestelmän toiminnallisuus, jolla tuotetaan sukuselvityksiä valtakunnallisesti) käyttöönottoa koko maassa.

Suomen ekumeenisen neuvoston ja Uskot-foorumin kanssa yhteistyössä tuetaan toimittajien tietoutta uskontojen ja uskontojen kohtaamisen merkityksestä yhteiskunnassa mm. kehittämällä toimittajille suunnattua uskontolukutaitokoulutusta.

Tavoitteiden onnistumista Kirkon viestintä arvioi määrällisin, tilastollisin ja laadullisin menetelmin. Omien sisältökanavien kävijä- ja katsojamääriä selvitetään ja seurataan esimerkiksi Google analyticsilla ja sosiaalisen median kanavakohtaisilla tilastoilla. Yle-tuotantoja seurataan katsoja- ja kuuntelijaluvuilla. Yleisön mielipiteet, tyytyväisyys sekä sisällön määrän ja laadun osuvuus selvitetään kyselymenetelmällä. Kirkkomielikuvaa ja sen myötä viestintää peilaataan mediaseurannan sekä säännöllisten maine- ja mediabarometri-tutkimusten avulla. Sisäistä asiakastytyväisyyttä mitataan erillisellä kyselyllä. Yleisöltä saatavaa palautetta (evl.fi/palaute ja muut palautteet) analysoidaan säännöllisesti. Vuoden 2022 aikana kehitetään erityisesti vaikuttavuuden mittaamisen keinoja.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Suunnittelukaudella 2023–2024 Kirkon viestintä jatkaa kirkollisen viestinnän kehittämistä mm. kohti kohderyhmäajattelua, kunnioittavaa dialogisuutta ja digitalisaatiota.

Viestinnällisesti tehdään strategisia valintoja ja viestintää kohdistetaan, sillä kaikkea kaikille - viestintä ei puhuttele eikä kosketa muuttuvassa toimintaympäristössä. On puhuttava kohderyhmän ja keskustelukumppanin kieltä ja käytettävä kanavia, joilla odotetut kohderyhmät ovat. Jäsenviestinnän kehittäminen on koko kirkon yhteinen pitkän aikavälin tehtävä samalla kun etsitään keinoja tavoittaa kirkosta etääntyneitä.

Kirkkomielikuvaa tarkastellaan ja sitä tuetaan suuntaan, jossa kirkon kynnyks on matala ja kristityn identiteetti laaja. Näin tuetaan yhä ihmisläheisemmän kirkon rakentumista ja evankeliumin äänen kuulumista niin, että kristillinen usko olisi tämän päivän ihmisen arjessa merkityksellistä ja kirkolla sija ihmisten elämässä.

Suunnittelukaudella varaudutaan myös siihen, että kirkon ja uskon tila julkisuudessa kapeenee. Innovatiivisesti ja rohkeasti etsitään viestinnän uusia keinoja ja kanavia.

Kirkon viestintä kehittää edelleen toimintaansa kokonaiskirkollisen viestintäselvityksen tulosten myötä. Selvitys valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä.

Talousarvio 2022

Kirkon viestintä, yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	65 385,93	110 000,00	72 000,00		
Korvaukset		70 000,00			
Maksutuotot	6,80	40 000,00			
Muut toimintatuotot	65 379,13		72 000,00		
Toimintakulut	-2 537 076,54	-3 004 500,00	-2 776 700,00		
Henkilöstökulut	-1 946 535,45	-2 021 900,00	-1 965 610,00		
Palkat ja palkkiot	-1 492 493,10	-1 555 800,00	-1 512 584,00		
Henkilösivukulut	-454 573,35	-466 100,00	-453 026,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	531,00				
Palvelujen ostot	-496 492,90	-860 700,00	-706 000,00		
Palvelun ostot - sisäiset			-12 000,00		
Vuokrakulut	-90,00	-10 000,00	-4 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-45 232,39	-60 000,00	-38 500,00		
Annetut avustukset	-47 500,00	-48 700,00	-47 950,00		
Muut toimintakulut	-1 225,80	-3 200,00	-2 640,00		
TOIMINTAKATE	-2 471 690,61	-2 894 500,00	-2 704 700,00	-2 589 700,00	-2 589 700,00

Hallintopalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot		40 000,00			
Maksutuotot		40 000,00			
Muut toimintatuotot					
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-483 525,74	-412 100,00	-275 150,00		
Henkilöstökulut	-342 930,26	-173 600,00	-129 860,00		
Palkat ja palkkiot	-263 565,28	-132 600,00	-100 469,00		
Henkilösivukulut	-79 364,98	-41 000,00	-29 391,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät					
Palvelujen ostot	-88 978,60	-168 500,00	-73 250,00		
Palvelun ostot - sisäiset			-12 000,00		
Vuokrakulut		-5 000,00	-4 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-3 091,08	-15 000,00	-6 000,00		
Annetut avustukset	-47 500,00	-47 500,00	-47 500,00		
Muut toimintakulut	-1 025,80	-2 500,00	-2 540,00		
TOIMINTAKATE	-483 525,74	-372 100,00	-275 150,00		

Media- ja viestintäpalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot					
Maksutuotot					
Toimintakulut	-430 678,11	-453 300,00	-677 970,00		
Henkilöstökulut	-366 846,29	-345 700,00	-505 105,00		
Palkat ja palkkiot	-281 425,60	-266 300,00	-388 542,00		
Henkilösivukulut	-85 420,69	-79 400,00	-116 563,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät					
Palvelujen ostot	-60 091,54	-98 700,00	-170 375,00		
Vuokrakulut		-2 000,00			
Aineet ja tarvikkeet	-3 600,28	-5 000,00	-2 000,00		
Ostot tilikauden aikana	-3 600,28	-5 000,00	-2 000,00		
Annetut avustukset		-1 200,00	-450,00		
Muut toimintakulut	-140,00	-700,00	-40,00		
TOIMINTAKATE	-430 678,11	-453 300,00	-677 970,00		

Ohjelmapalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	65 379,13	70 000,00	72 000,00		
Korvaukset		70 000,00			
Muut toimintatuotot	65 379,13		72 000,00		

Toimintakulut	-711 847,63	-859 600,00	-844 880,00		
Henkilöstökulut	-653 150,06	-745 600,00	-750 985,00		
Palkat ja palkkiot	-500 604,74	-576 100,00	-577 681,00		
Henkilösivukulut	-153 076,32	-169 500,00	-173 304,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	531,00				
Palvelujen ostot	-51 814,84	-99 500,00	-90 375,00		
Palvelun ostot - sisäiset					
Vuokrakulut	-90,00	-3 000,00			
Aineet ja tarvikkeet	-6 772,73	-11 500,00	-3 500,00		
Muut toimintakulut	-20,00		-20,00		
TOIMINTAKATE	-646 468,50	-789 600,00	-772 880,00		

Verkkopalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	6,80				
Maksutuotot	6,80				
Toimintakulut	-855 506,33	-1 154 500,00	-948 700,00		
Henkilöstökulut	-534 885,31	-757 000,00	-579 660,00		
Palkat ja palkkiot	-409 697,83	-580 800,00	-445 892,00		
Henkilösivukulut	-125 187,48	-176 200,00	-133 768,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät					
Palvelujen ostot	-288 812,72	-369 000,00	-342 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-31 768,30	-28 500,00	-27 000,00		
Muut toimintakulut	-40,00		-40,00		
TOIMINTAKATE	-855 499,53	-1 154 500,00	-948 700,00		

Seurakuntavaalit	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut		-25 000,00	-30 000,00		
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Henkilösivukulut					
Henkilöstökulujen oikaisuerät					
Palvelujen ostot		-25 000,00	-30 000,00		
Aineet ja tarvikkeet					
TOIMINTAKATE		-25 000,00	-30 000,00		

2.1.15 Kirkon tutkimus ja koulutus

Tehtävät ja vastuualueet

Kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti vuonna 2022 perustetaan Kirkon tutkimus ja koulutus -erillisyksikkö, joka muodostuu Kirkon tutkimuskeskuksesta ja Kirkon koulutuskeskuksesta. Yksikkö toimii Kirkkohallituksen erillisyksikkönä kansliapäällikön alaisuudessa toimipaikkoina Helsinki ja Järvenpää. Sen toimintaa tukee Kirkkohallituksen asettama neuvottelukunta. Uuden yksikön tehtävä ja vastuualueet konkretisoidaan yhteistyössä yksikön henkilöstön ja Kirkkohallituksen muiden osastojen kanssa syksyn 2021 ja vuoden 2022 aikana.

Tutkimustoiminnan tehtävänä on toteuttaa kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämislle tarpeellista kirkon ja uskonnollisen elämän sekä yhteiskunnan muutosten tutkimusta. Tutkimustieto tukee toimintaympäristön muutoksen ennakointia, toiminnan suunnittelua ja viestintää seurakunnissa, hiippakunnissa ja Kirkkohallituksessa. Tutkimustuloksia julkaistaan yleistajuisissa ja tieteellisissä artikkeleissa, tilastojulkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa. Yksikkö myöntää apurahoja vuosittain kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämislle tarpeelliseen tutkimukseen.

Koulutustoiminnan tehtävänä on kirkon henkilöstön koulutus, henkilöstökoulutuksen koordinaatio, koulutuspoliittinen vaikuttamistoiminta, asiantuntijatehtävät sekä koulutustoimintaa tukevat majoitustoiminta ja kokouspalvelut. Henkilöstökoulutuksen koordinaatio toteutuu verkostomaisessa yhteistyössä kirkon virkaan kouluttavien laitosten, kirkollisten palvelujärjestöjen sekä muiden koulutuspalvelujen tuottajien kanssa. Kirkon henkilöstön osaamisen kehittämiseksi suunnattu koulutustarjonta kootaan vuosittain Kirkon henkilöstökoulutuskalenteriin. Kirkkohallituksen koulutuspoliittista vaikuttamistoimintaa tehdään yhteistyössä Kirkon työmarkkinalaitoksen ja Kirkkohallituksen muiden osastojen, erityisesti Toiminnallisen osaston kanssa.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Kirkon toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Tuore nelivuotiskertomus osoitti, että suomalaisten uskonnollisuus on voimakkaassa muutoksessa ja suomalaisille tavanomainen kulttuurikristillisuus on murtumassa. Muutos vaikuttaa siihen, millä tavoin kirkko jatkossa tavoittaa suomalaisia. Tämän ohella taloudelliset haasteet ja alueellinen keskittyminen merkitsevät sitä, että kirkko ja seurakunnat joutuvat tekemään monia tulevaisuuteen vaikuttavia ratkaisuja. Tässä tilanteessa tutkimustiedon merkitys päätöksenteon tukena kasvaa. Se edellyttää sitä, että tutkimustoiminnalla on riittävät resurssit ja että tiedon hyödyntämisen prosesseja kehitetään paikallisella ja valtakunnallisella tasolla kirkossa.

Seurakuntien talouskehitys vaikuttaa siihen, miten ja millä keinoin seurakunnat tukevat henkilöstönsä osaamisen kehittämistä. Työalaperusteisen työn organisoiminen kirkossa on murroksessa. Tämä haastaa työntekijäidentiteetin, tehtäväkuvat ja työntekijän osaamisen. Muutos heijastuu henkilöstökoulutukseen, sen sisältöihin ja rakenteisiin.

Keskeiset painopistealueet

- Kirkon missio monikulttuurisessa yhteiskunnassa
- Digitalisaation haasteet ja kirkon toimintakulttuuri
- Kirkon yhteiskunnallinen asema
- Ekumeenisen teologian ajankohtaiset kysymykset luterilaisessa kirkossa
- Kirkon henkilöstökoulutuksen selvitys ja vaikuttavuuden arviointi sekä toimintalinjausten laadinta
- Tutkimus- ja koulutusfunktion johtamistehtävän kehittäminen, selkiyttäminen ja vahvistaminen Kirkkohallituksessa

Henkilöstö

Tutkimus ja koulutus -yksikössä työskentelee vuoden 2022 alussa yhteensä 22,5 työntekijää. Organisaatiomuutoksen ja toiminnan sopeuttamisen myötä tehtäväkuviin saattaa tulla muutoksia. Henkilöstön vähentyessä toimintaa joudutaan edelleen priorisoimaan ja osa toiminnoista lopettamaan.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

2000-luvulla kansankirkon rooli on muuttumassa kaikissa Pohjoismaissa. Suomessa uskonnollisuus on muuttumassa tai jo muuttunut vähemmistön identiteetiksi. Erityisesti nuoret vierastavat institutionaalista uskonnollisuutta. Tämän ohella monet yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset, kuten muuttoliike, väestön ikääntyminen ja digitalisaatio edellyttävät kirkon kehittävän toimintamuotojaan. Tässä tilanteessa tutkitun tiedon rooli korostuu. Tiedon hyödyntäminen henkilöstökoulutuksessa, toiminnan suunnittelussa ja siihen liittyvien prosessien kehittäminen sekä Kirkkohallituksessa että kokonaiskirkossa on yksi tulevien vuosien keskeisistä haasteista.

Tutkimushankkeissa yksikkö keskittyy vuosina 2022–2024 seuraaviin teemoihin: 1) Kirkon missio monikulttuurisessa yhteiskunnassa, 2) Digitalisaation haasteet ja kirkon toimintakulttuuri, 3) Kirkon yhteiskunnallinen asema ja 4) Ekumeenisen teologian ajankohtaiset kysymykset luterilaisessa kirkossa.

Henkilöstökoulutuksessa keskeiset teemat ovat 1) Henkilöstökoulutus pandemian jälkeisessä ajassa, 2) Selvitys kirkon henkilöstökoulutuksesta ja vaikuttavuuden arviointi ja 3) Uuden yksikön myötä erilaisten prosessien, tehtävien ja käytäntöjen selkiyttäminen Kirkkohallituksessa.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelma

Kirkon tutkimus ja koulutus keskittyy vuonna 2022 seuraaviin Kirkkohallituksen strategian painopisteisiin:

- Vahvistamme kirkon roolia merkityksellisenä ja luotettavana toimijana osallistumalla aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä kehittämällä vaikuttamistoimintaamme.
- Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.
- Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.
- Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa

Yksikön tavoitteena on se, että tutkimus ja koulutus voivat yhdessä nykyistä paremmin palvella seurakuntia niiden tarpeissa. Tässä yhteydessä kiinnitetään myös huomiota siihen, että tutkimuksen kautta esiin tulleet havainnot ovat mukana kirkon henkilöstökoulutuksessa ja koulutuksen suunnitteluvaiheessa, ja koulutuksessa saatua tietoa voidaan hyödyntää tutkimuksessa.

Seuraamme aiempaa tarkemmin tutkimus- ja koulutustoiminnan sekä niihin liittyvän viestinnän tavoittavuutta ja vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että toiminnan sisällöt tunnetaan entistä paremmin ja laajemmin. Vaikuttavuuden arvioinnissa sovelletaan palautejärjestelmiä ja -kyselyitä sekä hyödynnetään analytiikkaa verkkosivujen ja sosiaalisen median kävijätiedoista.

Tutkimus

Kirkon tutkimustoiminnassa kehitetään edelleen tutkitun tiedon viestintää, jota tukee myös Kirkon viestinnän organisaatiomuutos. Osallistumme aktiivisesti uskontoa koskevaan keskusteluun julkaisemalla yleistajuisia artikkeleita ja *Kirkko ja tutkimus* -blogia, julkaisemalla tutkimustuloksia erilaisilla sosiaalisen median kanavilla sekä antamalla haastatteluja uskontoon ja kirkkoon liittyvistä aiheista. Aktiivisella tutkimusviestinnällä nostamme jatkuvasti uskontoon ja kirkkoon liittyviä teemoja julkiseen keskusteluun. Välitämme asiantuntijatietoa kirkosta ja uskonnollisuudesta kansainvälisissä ja kotimaisissa tutkimushankkeissa eri toimijoiden kanssa sekä julkaisemme tieteellisiä artikkeleita kotimaisissa ja kansainvälisissä julkaisuissa. Vuonna 2022 jatkamme edelleen aktiivista verkostoitumista yhteiskunnan muiden tutkimuslaitosten kanssa sekä osallistumme hankkeisiin, jotka saavat myös ulkoista tutkimushankerahoitusta.

Olemme aktiivisesti mukana kirkon tiedolla johtamisen hankkeissa, joissa käsitellään ja kehitetään sekä paikallistason että kokonaiskirkon prosesseja tutkitun tiedon hyödyntämiseksi kirkon päätöksenteossa. Kehitämme edelleen tiedon helppokäyttöisyyttä esimerkiksi interaktiivisten tilastovisualisointien kautta. Tiivistämme yhteistyötä myös Kirkkohallituksen eri toimijoiden kanssa ja kehitämme tiedontuotannon prosesseja Kirkkohallituksen sisällä. Arvioimme omaa toimintaamme seuraamalla systemaattisesti tuottamiemme aineistojen ja julkaisujen käyttäjämääriä ja keräämällä niistä palautetta.

Yhtenä osana toiminnan kehittämistä ja seurantaamme olemme mukana kirkon eri työalojen barometrien valmistelussa. Diakoniabarometri 2022 toteutetaan jälleen toimintamallilla, jossa Diakin YAMK-tutkintoa suorittavat diakoniatyöntekijät tekevät tutkimuksen osana opinnäyte-

työtään. Heidän tukenaan on ohjausryhmä, johon kuuluu Diakin, Diakoniatyöntekijöiden liiton, Diakonian tutkimuksen seuran sekä Kirkkohallituksen asiantuntijoita. Kirkon kasvatuksen barometrin 2023 toteuttamisessa sovelletaan samaa mallia kuin Diakoniabarometrissa.

Nelivuotiskertomuksen tulosten pohjalta on rakennettu uusi tutkimushanke ”Kirkko ja yhteiskunta”, joka syventää keskeisten tulosten analysointia yhdessä opiskelijaverkoston kanssa. Hanke keskittyy muun muassa luterilaisen teologian globaaleihin muutoksiin, kirkon yhteiskunnalliseen ja poliittiseen toimijuuteen, uushenkisen kentän suhteeseen kirkkoon ja kristinuskoon sekä suomalaisten asenteisiin uskonnollisia yhteisöjä kohtaan.

Keskeinen osa tutkimuskokonaisuutta on kirkkoa koskevan tutkimuksen tukeminen ja koordinointi. Diakonia-ammattikorkeakoulun tutkimushankkeessa on yhteistyössä tutkimuskeskuksen kanssa kehitetty aluetutkimusmallia, jossa kootaan tietoa eri puolilta maata erityyppisistä seurakunnista. Aineiston keruussa painottuvat haastattelu- ja havainnointimenetelmät. Tuloksia voidaan hyödyntää monissa tutkimushankkeissa, muun muassa nelivuotiskertomuksessa. Tuemme lisäksi tutkimuksen roolia kirkon työssä ja suunnittelussa toimimalla ylemmän pastoraalin töiden ohjaajina.

Osallistumme kansainväliseen *Consortium for International Survey of Congregations* (CISC) -hankkeeseen, jonka tarkoituksena on kerätä tietoa eri uskonnollisten yhdyskuntien seurakuntien toiminnasta ja jäsenprofiileista. Suomen osuutta on toteutettu yhteistyössä Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan kanssa. Helsingin uskonnot (Helsinki Religions, HeRe) -hankkeessa tietoa kerätään Helsingin alueella vaikuttavista uskonnollisista yhteisöistä erityisesti islamin, buddhalaisuuden ja vapaan kristillisyyden piirissä.

Olemme mukana tieteidenvälisessä verkostoyhteistyöhankkeessa *Complexity and Beyond in Studies of Religiosity in Nordic Countries* (CBSR), jossa analysoidaan uskonnollisia kehityskulkuja suhteessa lainsäädäntöön ja muihin yhteiskunnallisiin ja kirkollisiin rakenteisiin kaikissa Pohjoismaissa. Hankkeessa on mukana yhteiskuntatieteilijöitä, teologeja ja oikeustieteilijöitä. Siinä käytetään laajasti hyödyksi viimeaikaisia kansainvälisiä kyselytutkimuksia, kuten European Values Studyn (EVS) tuore viidennen keruuaallon (2017–2020) aineisto.

Tutkimusyhteistyötä jatketaan pohjoismaisessa *Baptism in times of change* -hankkeessa, jossa kootaan ja vertaillaan pohjoismaisten kirkkojen parissa tehtyä kastetutkimusta ja seurakuntien innovaatioita. Teemasta on järjestetty yhteispohjoismaisia webinaareja, ja yhteinen työskentely jatkuu myös vuonna 2022.

Kirkkohallituksen Millenniaalien kirkko -hankkeessa tutkimuskeskus on mukana tuottamassa aiheeseen liittyvää tutkimusartikkelien kokoelmaa, joka peilaa laajasti ikäryhmän ajattelutapaa sekä pohtii sen suhdetta kirkkoon – mutta myös sitä, miten kirkko voisi olla uskottava ja ymmärrettävä näille sukupolville.

Uskonnot Suomessa -tutkimushankkeessa jatketaan edelleen Suomen uskonnollisen monimuotoisuuden kartoittamista. Sähköinen tietokanta (uskonnot.fi) on uudistettu, ja sen uusi verkkosivusto palvelee entistä paremmin tiedon tarvitsijoita, kuten toimittajia, opettajia ja opiskelijoita. Tietokannan kokonaispäivitys aloitetaan.

Apurahojen avulla tuetaan vuosittain 20–30 väitöskirjahanketta tai muuta tutkimusta. Väitöskirjojen tekijät ovat myös mukana tutkimushankkeissa ja tuottavat tietoa muun muassa Kirkko ja tutkimus -blogiin. Apurahansaajilta kerätyn palautteen pohjalta apurahaproessia kehitetään edelleen, myös apurahajärjestelmän osalta.

Henkilöstökoulutus, koordinaatio ja koulutuspoliittinen vaikuttamistoiminta

Koronapandemian myötä henkilöstökoulutus siirtyi verkkoympäristöön. Tämä vahvisti jo aiemmin aloitettua kouluttajien verkkopedagogisen osaamisen kehittämistavoitetta. Koulutuskokemukset haastavat tunnistamaan, minkälaisiin koulutusprosesseihin, tavoitteisiin, sisältöihin ja työskentelyihin verkkomuotoisuus sopii, mikä puolestaan vaatii fyysisen koulutukseen kokoontumisen. Koulutustoiminnassa tutkitaan koronapandemian aikana tehtyjä haavaintoja ja kokemuksia ja niitä hyödynnetään koulutusten kehittämisessä. Tavoitteena on, että koulutukseen osallistujien uudistumiskyky työntekijöinä sekä yhteisönä vahvistuu. Tätä mitataan mm. koulutuskyselyillä ja -palautteilla.

Kirkkohallituksen toteuttaman henkilöstökoulutuksen tavoitteena on vastata seurakuntien osaamistarpeisiin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. kokonaisuuden arviointia teemme kehittämällä raportointia ja sen hyödyntämistä sekä selvittämällä mm. koulutusten kohderyhmiä, sisällöllisiä painotuksia, tarkoituksenmukaisuutta ja kannattavuutta. Selvityksen pohjalta tehdään tarvittavat toimintalinjaukset. Selvityksellä pyritään siihen, että henkilöstökoulutus vastaa seurakuntien ja sen henkilöstön muuttuviin osaamistarpeisiin. Tavoitteena on myös pystyä nykyistä paremmin arvioimaan koulutusten vaikuttavuutta.

Kirkon henkilöstökoulutuksessa hyödynnämme entistä vahvemmin yhteiskunnan koulutusjärjestelmän mahdollisuuksia ja viestimme näistä aktiivisesti seurakunnille. Hyödynnämme aiemmin tehdyn osaamistarvekyselyn aineistoa koulutusten kehittämisessä. Konkreettisesti nämä näkyvät esimerkiksi Kirkon henkilöstökalenterin vuosittaisessa koulutustarjonnassa.

Koulutuspoliittinen vaikuttamistoiminta on osa laajaa vaikuttamistoimintaa, johon osallistuu Kirkkohallituksen eri osastot. Organisaatiouudistuksen myötä selkeytämme ja jäsenämme koulutuspoliittisen vaikuttamistoiminnan rakenteita ja prosesseja Kirkkohallituksessa.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Kirkon tutkimustoiminnan päätutkimushanke selvittää kirkon missiota monikulttuurisessa yhteiskunnassa, kirkon yhteiskunnallista asemaa sekä ekumeenisen teologian ajankohtaisia kysymyksiä luterilaisessa kirkossa. Lisäksi tutkitaan uushenkisen kentän suhdetta kirkkoon ja suomalaisten asenteita uskonnollisia yhteisöjä kohtaan. Tutkimushankkeen artikkelijulkaisu valmistuu. Kirkon kasvatuksen ja diakonian barometrien työstäminen jatkuu. Kasvatuksen barometri valmistuu alkuvuodesta 2023 ja Diakoniabarometri vuonna 2024.

Millenniaalien kirkko -tutkimushanke valmistuu ja artikkelikokoelma julkaistaan alkuvuodesta 2023.

Consortium for International Survey of Congregations (CISC) sekä *Complexity and Beyond in Studies of Religiosity in Nordic Countries (CBSR)* -hankkeiden toiminta jatkuu. CBSR-hankkeesta valmistuu tutkimusjulkaisu vuonna 2023.

Talousarvio 2022

Kirkon tutkimus ja koulutus, yhteensä *	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	444 209,34	638 700,00	723 000,00		
Myyntituotot	16 287,29	15 300,00	15 000,00		
Maksutuotot	349 873,34	623 400,00	694 000,00		
Vuokratuotot	282,26		14 000,00		
Muut toimintatuotot	48 170,00				
Sisäiset tuotot	29 596,45				
Toimintakulut	-2 227 801,13	-2 410 700,00	-2 533 010,00		
Henkilöstökulut	-1 566 330,67	-1 528 100,00	-1 696 710,00		
Palkat ja palkkiot	-1 204 982,65	-1 172 000,00	-1 305 100,00		
Henkilösivukulut	-362 207,91	-356 100,00	-391 610,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	859,89				
Palvelujen ostot	-328 370,68	-552 700,00	-552 200,00		
Vuokrakulut	-62 051,88	-41 600,00	-19 200,00		
Aineet ja tarvikkeet	-26 240,85	-33 500,00	-32 500,00		
Annetut avustukset	-244 000,00	-251 000,00	-230 000,00		
Muut toimintakulut	-807,05	-3 800,00	-2 400,00		
TOIMINTAKATE	-1 783 591,79	-1 772 000,00	-1 810 010,00	-1 675 010,00	-1 675 010,00

* Taulukossa on esitetty yhdistettynä Kirkon tutkimuskeskuksen ja Kirkon koulutuskeskuksen tilinpäätöstiedot vuodelta 2020 sekä vuoden 2021 ja vuosien 2022–2024 talousarvioluvut.

2.1.16 Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA)

Uppgifter och ansvarsområden

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) är en specialenhet vid Kyrkostyrelsen och ansvarar för helhetskyrkans svenska verksamhet. KCSA arbetar på ett sätt som beaktar det unika för den finlandssvenska kulturen och är relevant för det finlandssvenska kyrkliga fältet. KCSA består av enheterna Kyrkans verksamhet och Kommunikation och har ett nära samarbete med Kyrkostyrelsens övriga avdelningar – främst då Kyrkans kommunikation (KV) och Verksamhetsavdelningen (TO) – samt Borgå stift och dess församlingar.

Enheten för kyrkans verksamhet arbetar med frågor som berör småbarnspedagogik, undervisning, fostran, självvård, konfirmandarbete, ungdomsarbete, kultur, vuxenarbete och samhälle. Inom enheten finns även två prästtjänster för arbetet bland döva och personer med kognitiv funktionsnedsättning.

Enheten för kommunikation stöder kyrkans svenska kommunikation. Till enheten hör att betjäna finlandssvenska medier med ändamålsenlig information, upprätthålla kyrkans svenska webbtjänster och sociala mediekkanaler och i samarbete med Svenska Yle koordinera och producera andakter och gudstjänster i radio och tv.

Till den svenska centralens uppdrag hör att följa med, beakta och informera om ny lagstiftning och utveckling som berör kyrkans verksamhet och skapa material och verktyg som stöder församlingarna i deras arbete. Den samlar också församlingsarbetare till forum (rådplägningss dagar) och bidrar med sakkunskap till kyrkans svenska personalutbildning. Dessutom står den i växelverkan med de nordiska systerkyrkorna och samarbetar aktivt med samhällsliga aktörer, i synnerhet inom Svenskfinland.

Nuläge och framtidsutsikter

KCSA är i dagsläget en välfungerande och kreativ enhet med en kompetent och motiverad personal. Den senaste arbetsplatsundersökningen visar att trivseln och motivationen ligger på hög nivå. Samarbetet med församlingarna, kyrkliga organisationer och andra samarbetspartner är väl etablerat. Den svenska centralens anställda är integrerade i Kyrkostyrelsens arbete och deltar regelbundet i gemensamma överläggningar med sina finska kolleger.

Ekonomi är den stora utmaningen. De nedskärningar som gjorts de senaste åren i kombination med det minskade budgetanslaget för år 2022 betyder i praktiken att hela uppgiftsområden inte kan skötas vilket sätter de svenskspråkiga församlingarna i en ojämlig situation gentemot de finskspråkiga.

KCSA:s verksamhetsmedel är avsevärt mindre än inom andra avdelningar i Kyrkostyrelsen. KCSA är de facto beroende av extern finansiering i form av fyra stiftskollekter och församlingarnas bidrag för Samtalstjänsten för att balansera sin budget. I det här avseendet bör kyrkans svenska arbete prioriteras så att de svenskspråkiga församlingarna stöds på enahanda grunder som de finskspråkiga.

Centrala tyngdpunktsområden

- Vi förverkligar och koordinerar en aktuell, öppen och dialoginriktad kommunikation.
- Vi stöder församlingarnas arbete med beaktande av på forskning baserad kunskap och erhållen respons.
- Vi stöder församlingarna och hjälper dem finna mångsidiga sätt att arbeta och kommunicera så att människor kan leva som kristna på ett för dem betydelsefullt sätt.
- Vi betonar hoppets dimension och tillförsikt inför framtiden i vårt arbete.

Personal

I dagsläget har KCSA 19 anställda och antalet årsverken är 16,7. Aviserade ekonomiska nedskärningar kommer dock att påverka verksamheten negativt och försvåra möjligheterna att erbjuda svenskspråkiga församlingar och andra samarbetspartner service på enahanda grunder. Förhållandet till Kyrkostyrelsens övriga avdelningar, till de svenska och tvåspråkiga församlingarna och andra samarbetspartner är gott.

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK)

Tehtävät ja vastualueet

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK) on Kirkkohallituksen erillisyksikkö, joka vastaa kokonaiskirkon ruotsinkielisestä toiminnasta. KRTK:n työssä otetaan huomioon suomenruotsalaisen kulttuurin erityispiirteet, jotka vaikuttavat merkittävästi ruotsinkielisellä kirkollisella toimintakentällä. KRTK:ssa on kaksi yksikköä: toiminnallinen yksikkö ja viestintäyksikkö. Keskus tekee tiivistä yhteistyötä Kirkkohallituksen muiden osastojen – lähinnä Kirkon viestinnän (KV) ja toiminnallisen osaston (TO) – ja Porvoon hiippakunnan ja sen seurakuntien kanssa.

Toiminnallisen yksikön vastuualueisiin kuuluvat varhaiskasvatukseen, opetukseen, kasvatukseen, sielunhoitoon, rippikoulutyöhön, nuorisotyöhön, kulttuuriin, aikuistyöhön ja yhteiskuntaan liittyvät asiat. Yksikössä on myös kaksi papinvirkaa: kehitysvammaistyöpappi ja kuurojenpappi.

Viestintäyksikkö tukee kirkon ruotsinkielistä viestintää. Yksikön tehtävänä on palvella suomenruotsalaista mediaa tarkoituksenmukaisella tiedottamisella, ylläpitää kirkon ruotsinkielisiä verkkopalveluja ja sosiaalisen median kanavia sekä koordinoida ja tuottaa yhteistyössä Svenska Ylen kanssa hartauksia ja jumalanpalveluksia radiossa ja televisiossa.

KRTK:n tehtäviin kuuluu seurata kirkon toimintaa koskevaa uutta lainsäädäntöä ja kehitystä, ottaa ne huomioon ja tiedottaa niistä sekä tuottaa materiaalia ja työkaluja seurakunnille tukemaan niiden työtä. Lisäksi keskus kokoaa seurakuntien työntekijöitä foorumeihin (neuvottelupäiville) ja tarjoaa asiantuntemusta kirkon ruotsinkieliseen henkilöstökoulutukseen. KRTK pitää myös yhteyttä pohjoismaisiin sisarkirkkoihin ja tekee aktiivista yhteistyötä yhteiskunnan toimijoiden kanssa, erityisesti Suomen ruotsinkielisillä alueilla.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

KRTK on tällä hetkellä hyvin toimiva ja luova yksikkö, jonka henkilöstö on pätevää ja motivoitunutta. Viimeisimmän työpaikkatutkimuksen mukaan viihtyvyys ja motivaatio ovat korkealla tasolla. Yhteistyö seurakuntien, kirkollisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa on vakiintunutta. KRTK:n työntekijät toimivat Kirkkohallituksen työn puitteissa, ja he osallistuvat säännöllisesti yhteisiin neuvotteluihin suomenkielisten kollegoidensa kanssa.

Talous on suuri haaste. Viime vuosina tehdyt leikkaukset yhdistettyinä vuoden 2022 talousarvion määrärahan pienenemiseen tarkoittavat käytännössä sitä, että koko tehtäväaluetta ei pystytä hoitamaan, mikä asettaa ruotsinkieliset seurakunnat eriarvoiseen asemaan suomenkielisiin seurakuntiin nähden.

KRTK:n toimintavarat ovat huomattavasti pienemmät kuin muiden Kirkkohallituksen osastojen toimintavarat. KRTK on käytännössä riippuvainen ulkoisesta rahoituksesta, joka koostuu neljästä hiippakuntakolehdista ja seurakuntien tuesta Kirkon keskusteluavulle, voidakseen pitää budjettinsa tasapainossa. Tässä mielessä kirkon ruotsinkielistä työtä pitäisi priorisoida, jotta ruotsinkielisiä seurakuntia tuetaan samanlaisin perustein kuin suomenkielisiä.

Keskeiset painopistealueet

- Toteutamme ja koordinoimme ajantasaista, avointa ja vuorovaikutteista viestintää.
- Tuemme seurakuntien työtä ottaen huomioon tutkimukseen perustuvan tiedon ja saadun palautteen.
- Tuemme seurakuntia ja autamme niitä löytämään monipuolisia tapoja toimia ja viestiä niin, että ihmiset voivat elää kristittyinä heille merkityksellisellä tavalla.
- Painotamme työssämme toivon ulottuvuutta ja luottamusta tulevaisuuteen.

Henkilöstö

KRTK:lla on nykyään 19 työntekijää ja henkilötyövuosia on 16,7. Ilmoitetut taloudelliset leikkaukset tulevat kuitenkin vaikuttamaan toimintaan negatiivisesti ja vaikeuttamaan mahdollisuuksia tarjota ruotsinkielisille seurakunnille ja muille yhteistyökumppaneille palveluja samanlaisin perustein. Suhde Kirkkohallituksen muihin osastoihin, ruotsinkielisiin ja kaksikielisiin seurakuntiin ja muihin yhteistyökumppaneihin on hyvä.

Verksamhets- och ekonomiplan

Inledning

KCSA kommer under 2022 att i enlighet med Kyrkostyrelsens strategi förverkliga och koordinera en aktuell, öppen och dialoginriktad kommunikation och stöda församlingarnas arbete med beaktande av på forskning baserad kunskap och erhållen respons. Vi stöder och hjälper dessutom församlingarna att finna mångsidiga sätt att arbeta och kommunicera så att människor kan leva som kristna på ett för dem betydelsefullt sätt. I vårt arbete betonar vi hoppets dimension och tillförsikt inför framtiden i den nya situationen efter Corona-pandemin.

Verksamhetsplan 2022

Corona-pandemin har på ett avgörande sätt påverkat arbetet i vår kyrka. Under år 2022 kommer KCSA att fästa uppmärksamhet vid att befrämja arbetstrivselsen och i samarbetet med församlingarna dra nytta av de erfarenheter som gjorts under Corona-pandemin.

Utöver den regelbundna verksamheten – att i samarbete med Yle tillhandahålla svenska andakts- och gudstjänstprogram i radio och TV och ge ut material för och utbilda och inspirera församlingarnas anställda i deras arbete inom småbarnspedagogik, fostran, skolsamverkan, konfirmandarbete, ungdomsarbete, själavård, omsorg, vuxenarbete och kultur – kommer KCSA under 2022 att satsa på följande centrala uppgiftsområden:

Vi förverkligar och koordinerar en aktuell, öppen och dialoginriktad kommunikation genom olika typer av utvecklingsprojekt och samlingar för dem som arbetar med kommunikation i församlingarna. Särskild vikt fästs vid att analysera och dra nytta av de digitala landvinningar som gjordes under Corona-pandemin t.ex. den möjlighet Teams-möten ger att regelbundet hålla kontakt med och inspirera och uppmuntra församlingsanställda. Vi granskar möjligheten till och behoven av att fortsättningsvis strömma en del gudstjänster och andra nätaktiviteter för att öka kontaktytorna mellan församlingarna och deras medlemmar. KCSA utvecklar – ifall YLE beviljar medel för ändamålet – tillsammans med YLE Vega radiogudstjänsterna så att de fungerar innehållsligt och kommunikativt bättre i dagens medielandskap. Under året görs en analys och konsekvensbedömning av arbetet på sociala medier. Fokus läggs företrädesvis på satsningar som relaterar till kyrkoåret. KCSA informerar om och bidrar tillsammans med Kyrkans kommunikation och Kyrktjänst (Kirkkopalvelut) till att de svenska församlingarna har relevant material för församlingsvalet hösten 2022. Insatserna utvärderas genom konsultationer, enkäter och respons på vidtagna åtgärder.

Förutom kommunikationen som sker genom ordinarie tjänsteuppdragen, kräver församlingsvalet även specifika resurser inom Kyrkans central för det svenska arbetet. Med dessa resurser är det möjligt att stöda församlingarna i deras kampanjer och samtidigt förverkliga en nationell kampanj även på svenska. Därför föreslås ett tillägg på 30 000 euro, varav 24 000 till lön åt en deltidsanställd och 6000 till övriga verksamhetskostnader.”

Genom deltagande i evenemang som t.ex. Bokmässan och Stafettkarnevalen möter vi barn, unga och vuxna med kyrkans grundbudskap. Vi uppmuntrar och inspirerar församlingsanställda till personliga möten med församlingsmedlemmar i olika åldrar så att de genom en dialogisk kommunikation bidrar till att skapa ett förtroendefullt förhållande till församlingen. Utvärderingen sker genom respons från samarbetspartners och deltagarantalet i olika evenemang.

Vi stöder församlingarnas arbete med beaktande av på forskning baserad kunskap och erhållen respons.

Vi följer med aktuell forskning, noterar och analyserar strömningar i tiden och använder oss också av den statistik som Kyrkostyrelsen samlar in för att utveckla både vårt eget och församlingarnas arbete inom olika områden. Vi informerar om och aktualiserar för församlingsarbetet relevant forskning genom Teams-möten och Kyrklig tidningstjänst. Som sakkunniga medverkar vi i Borgå stifts personalutbildning men erbjuder också utbildningsdagar i aktuella frågor och konsultering för kyrkans anställda. Evaluering sker genom analys av förverkligade utbildningsdagar och utvecklingsprojekt.

Vi ger utgående från forskning och omvärldsanalyser församlingarna beredskap att finna fungerande samarbeten med centrala aktörer inom samhällets småbarnspedagogik och i kontakten till skolor och läroinrättningar. Vi stöder och uppmuntrar församlingarna att ingå samarbetsavtal med skolorna gällande skolsamverkan. Vi arrangerar Religionspedagogiska dagar och retreatar för religions- och klasslärare. Utvärdering sker genom responsen från samarbetspartners och deltagande i olika evenemang.

Från vår position i kyrkan har vi en speciell utikispost mot det som sker i den finskspråkiga delen av kyrkan, men även mot Norden och Europa. Genom dessa kontakter hämtar vi inspi-

ration till och arbetar vidare med Stigen för växande och lärande. Arbetet sker genom gemensamma Teamssamlingar, utvecklingsprojekt och mentorering i enskilda församlingar. Arbetet evalueras utgående från antalet församlingar som deltar i Stigen-projektet.

Vi stöder och hjälper församlingarna att finna mångsidiga sätt att arbeta och kommunicera så att människor kan leva som kristna på ett för dem betydelsefullt sätt.

Via mentorskap, utvecklingsprojekt och regelbundna Teamsöverläggningar hjälper vi församlingarna att göra en omvärldsanalys för att kunna möta människor med det kristna budskapet på ett relevant sätt. Inom ramen för våra specialuppgifter erbjuder vi döva och kognitivt funktionshindrade gudstjänster, andakter och själavård på teckenspråk, genom stödtecken, samt konstnärliga och musikaliska uttryck. Samtalstjänsten betjänar hela svenskspråkiga Finland och möter människors behov av stöd och själavård. Vi erbjuder församlingarna utbildning och stöd inom dessa områden och utvärderar verksamheten genom kvantitativa och kvalitativa analyser.

Vi bidrar till att kyrkans röst hörs på ett positivt sätt och kommunicerar en positiv andlighet t.ex. genom programmet Himlaliv och de insatser som görs inom ramen för Stigen-projektet. Som ett led i detta arbetar vi med attityder och fäster vikten vid att betrakta församlingsmedlemmarna som subjekt som är delaktiga i arbetet. En viktig aspekt i det här utgörs av frivilligarbetet som dels bekräftar församlingsmedlemmar, dels skapar samhörighet. Utvärdering sker genom erhållen respons på vår programproduktion och genomförda konsultationer.

Vi betonar hoppets dimension och tillförsikt inför framtiden i vårt arbete.

Vi arbetar med och utvecklar nya arbetssätt och rutiner efter Corona-pandemin som stöder arbetet och stärker arbetsförmågan och atmosfären när vi återgår till arbetet i de nya utrymmena. Vi analyserar vårt arbete och prioriterar kärnverksamheten så att vi kan utföra vår uppgift trots att resurserna minskar. Antalet resor minimeras och vi arbetar virtuellt då det är funktionellt och möjligt. Genom en ökad användning av digitala lösningar kan även andelen distansarbete inom enheten öka. Erfarenheterna av det nya arbetssättet och resultatet utvärderas i slutet av året genom analys av vidtagna åtgärder, utförda enkäter och arbetsplatsundersökningar samt respons från församlingarna.

I kontakten till församlingarna stöder vi dem att finna relevanta former för sitt arbete efter pandemin. Genom konsultationer, utbildningar och personligt stöd uppmuntras församlingsanställda till att inta en positiv och frimodig approach i kontakten till samhället och samarbetspartners. Resultatet analyseras utgående från antalet genomförda utbildningar och kontakter till församlingarna samt responsen på dem.

Verksamhetsplan 2023–2024

Under åren 2023–2024 fokuserar centralen på de strategiska mål som Kyrkostyrelsen ställt upp för sin verksamhet. Genom ökat samarbete inom Kyrkostyrelsen, med domkapitlet i Borgå stift och andra aktörer eftersträvar vi – såsom tidigare – en såväl kostnadseffektiv som ändamålsenlig uppgiftsfördelning. Vi har beredskap att evaluera och vid behov också avsluta verksamheter som inte längre upplevs nödvändiga eller ekonomiskt försvarbara.

Vi jobbar aktivt med att hitta vår plats i och anpassa vår verksamhet till den nya organisationen och klargör vår roll och relation till Kyrkans kommunikation och Kyrkostyrelsens verksamhetsavdelning. Vi gör det med en positiv inställning och genom att värna den finlandssvenska särprägel. Vi tar tydliga initiativ för att åstadkomma ett närmare samarbete med våra kolleger i andra enheter och avdelningar, och samarbetar brett både internt och externt. De minskande ekonomiska resurserna gör att vi behöver se över våra ansvarsområden, befattningsbeskrivningar och arbetsrutiner. Ett led i denna process är att göra en noggrann prioritering av KCSA:s kärnuppgifter och koncentrera resurserna till dessa. Möjliga samarbeten med och köptjänster från andra organisationer och partners bör även utredas för att optimera resursanvändningen och undvika överlappningar. Utvärdering av organisationsförändringen sker genom granskning av gemensamt producerat innehåll och den finlandssvenska representationen i arbetsgrupper.

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK)

Johdanto

KRTK tulee vuoden 2022 aikana Kirkkohallituksen strategian mukaisesti toteuttamaan ja koordinoimaan ajantasaista, avointa ja vuorovaikutteista viestintää ja tukemaan seurakuntien työtä ottaen huomioon tutkimukseen perustuvan tiedon ja saadun palautteen. Tuemme seurakuntia ja autamme myös niitä löytämään monipuolisia tapoja toimia ja viestiä niin, että ihmiset voivat elää kristittyinä heille merkityksellisellä tavalla. Työssämme painotamme toivon ulottuvuutta ja luottamusta tulevaisuuteen koronapandemian jälkeisessä uudessa tilanteessa.

Toimintasuunnitelma 2022

Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi kirkkomme työhön. Vuoden 2022 aikana KRTK tulee kiinnittämään huomiota työhyvinvoinnin edistämiseen ja hyödyntämään koronapandemian aikana saatuja kokemuksia yhteistyössä seurakuntien kanssa.

Säännöllisen toiminnan – ruotsinkielisten hartaus- ja jumalanpalvelusohjelmien tarjoaminen radiossa ja televisiossa yhteistyössä Ylen kanssa sekä materiaalin tuottaminen seurakuntien työntekijöille ja työntekijöiden koulutus ja kannustaminen heidän työssään varhaiskasvatuksen, kasvatuksen, kouluyhteistyön, rippikoulutyön, nuorisotyön, sielunhoidon, heikoimmista huolehtimisen, aikuistyön ja kulttuurin alalla – lisäksi KRTK tulee panostamaan vuoden 2022 aikana seuraaviin keskeisiin tehtäväalueisiin:

Toteutamme ja koordinoimme ajantasaista, avointa ja vuorovaikutteista viestintää erilaisen kehittämishankkeiden ja seurakunnissa viestintätehtävissä työskenteleville järjestettävien tilaisuuksien kautta. Erityistä huomiota kiinnitetään koronapandemian aikana saavutettujen digitaalisten edistysaskelten analysointiin ja hyödyntämiseen, kuten esimerkiksi Teams-kokousten tarjoamaan mahdollisuuteen pitää säännöllisesti yhteyttä ja innostaa ja kannustaa seurakuntien työntekijöitä. Tarkastelemme mahdollisuutta ja tarvetta jatkaa jumalanpalvelusten ja muiden verkkotoimintojen striimausta seurakuntien ja niiden jäsenten välisten rajapintojen lisäämiseksi. KRTK kehittää – jos YLE myöntää tähän tarkoitukseen varoja – radiojumalanpalveluksia yhdessä YLE Vegan kanssa siten, että ne toimivat sisällöllisesti ja viestinnällisesti nykyistä paremmin nykyisessä mediaympäristössä. Sosiaalisessa mediassa tehtävästä

työstä tehdään vuoden aikana analyysi ja vaikutusarviointi. Painopiste on ensi sijassa kirkkovuoteen liittyvissä panostuksissa. KRTK tiedottaa ja vaikuttaa yhdessä Kirkon viestinnän ja Kirkkopalvelujen kanssa siihen, että ruotsinkielisillä seurakunnilla on relevanttia materiaalia syksyn 2022 seurakuntavaaleihin. Panostuksia arvioidaan konsultaatioiden, kyselyiden ja toteutetuista toimenpiteistä annetun palautteen perusteella.

Virkatyönä tehtävän viestinnän lisäksi seurakuntavaalit vaativat erityispanostusta, jolla tuetaan seurakuntien kampanjointia ja toteutetaan valtakunnallista kampanjaa myös Kirkon ruotsinkielisen työn keskuksessa. Tästä syystä esitetään kertaeränä 30 000 euroa, josta 24 000 euroa osa-aikaisen henkilöresurssin palkkaamiseen ja 6 000 euroa muihin toimintakuluihin.

Osallistumalla tapahtumiin, kuten esimerkiksi Kirjamesseille ja Stafettkarnevalen-tapahtumaan, välitämme lapsille, nuorille ja aikuisille kirkon perussanomaa. Kannustamme ja innostamme seurakuntien työntekijöitä kohtaamaan yksilöllisesti eri-ikäisiä seurakuntien jäseniä niin, että vuorovaikutteisella viestinnällä luodaan luottamuksellista suhdetta seurakuntaan. Arviointi tehdään yhteistyökumppaneiden ja eri tilaisuuksiin osallistuneiden henkilöiden palautteen perusteella.

Tuemme seurakuntien työtä ottaen huomioon tutkimukseen perustuvan tiedon ja saadun palautteen.

Seuraamme ajankohtaista tutkimusta, havaitsemme ja analysoimme ajan virtauksia ja käytämme myös Kirkkohallituksen kokoamia tilastoja kehittääksemme sekä omaa että seurakuntien työtä eri alueilla. Tiedotamme seurakuntatyön kannalta merkityksellisestä tutkimuksesta ja päivitämme sitä Teams-kokousten ja Kyrklig tidningstjänstin (kirkon lehdistöpalvelu) kautta. Asiantuntijoina osallistumme Porvoon hiippakunnan henkilöstökoulutukseen, mutta tarjoamme myös koulutuspäiviä ajankohtaisista kysymyksistä ja konsultointia kirkon työntekijöille. Arviointi toteutetaan analysoimalla toteutettuja koulutuspäiviä ja kehittämishankkeita.

Annamme tutkimuksen ja toimintaympäristöanalyysien pohjalta seurakunnille valmiuksia löytää toimivia yhteistyötapoja yhteiskunnan keskeisten varhaiskasvatustoimijoiden kanssa sekä yhteydenpidossa kouluihin ja oppilaitoksiin. Tuemme ja kannustamme seurakuntia solmi-
maan kouluyhteistyötä koskevia yhteistyösopimuksia koulujen kanssa. Järjestämme uskon-
nonpedagogiikan päiviä ja retriittejä uskonnon- ja luokanopettajille. Arviointi tehdään yhteis-
työkumppaneiden ja eri tilaisuuksiin osallistuneiden henkilöiden palautteen perusteella.

Sen aseman perusteella, joka meillä on kirkossa, meillä on erityinen näköalapaikka siihen, mitä kirkon suomenkielisessä osassa tapahtuu, mutta myös Pohjoismaihin ja Eurooppaan. Näiden yhteyksien kautta haemme inspiraatiota ja jatkamme työskentelyä Kasvun polun kanssa. Työtä tehdään yhteisissä Teams-kokouksissa, kehittämishankkeissa ja mentoroinnin kautta yksittäisissä seurakunnissa. Työtä arvioidaan Polku-hankkeeseen osallistuvien seurakuntien lukumäärän perusteella.

Tuemme seurakuntia ja autamme niitä löytämään monipuolisia tapoja toimia ja viestiä niin, että ihmiset voivat elää kristittyinä heille merkityksellisellä tavalla. Mentoroinnin, kehityshankkeiden ja säännöllisten Teams-neuvottelujen kautta autamme seurakuntia tekemään toimintaympäristöanalyysin, jotta ihmisille voidaan levittää kristillistä sanomaa relevantilla tavalla. Erityistehtäviemme puitteissa tarjoamme kuuroille ja kehitysvammaisille jumalanpalveluksia, hartauksia ja sielunhoitoa viittomakielellä tukiviittomin sekä taiteellisia ja musiikillisia esityksiä. Kirkon keskusteluapu palvelee koko ruotsinkielistä Suomea ja vastaa

ihmisten tuen ja sielunhoidon tarpeisiin. Tarjoamme seurakunnille näihin aihealueisiin liittyvää koulutusta ja tukea sekä arvioimme toimintaa määrällisten ja laadullisten analyysien avulla.

Vaikutamme siihen, että kirkon ääni kuuluu positiivisesti, ja viestimme myönteisestä hengellisyydestä esimerkiksi Taivaallista menoa -ohjelman ja Polku-hankkeen puitteissa toteutettavien panostusten kautta. Osana tätä työtä työskentelemme asenteiden parissa ja kiinnitämme huomiota seurakuntien jäsenten näkemiseen työhön osallistuvina subjekteina. Tärkeä näkökulma tähän on vapaaehtoistyö, joka sekä tukee seurakuntien jäseniä että luo yhteenkuuluvuutta. Arviointi tehdään ohjelmatuotannostamme ja toteutetuista konsultaatioista saadun palautteen perusteella.

Painotamme työssämme toivon ulottuvuutta ja luottamusta tulevaisuuteen.

Työstämme ja kehitämme koronapandemian jälkeen uusia toimintatapoja ja käytäntöjä, jotka tukevat työtä ja vahvistavat työkykyä ja ilmapiiriä, kun palaamme työhön uusissa tiloissa. Analysoimme työtämme ja priorisoimme ydintoimintaa niin, että pystymme toteuttamaan tehtävämme resurssien vähentymisestä huolimatta. Matkojen määrä minimoidaan ja työskentelemme virtuaalisesti silloin, kun se on toimivaa ja mahdollista. Digitaalisten ratkaisujen käytön lisääntyessä myös etätöiden osuus yksikössä voi kasvaa. Uudesta toimintatavasta ja sen tuloksista saatuja kokemuksia arvioidaan loppuvuodesta analysoimalla toteutettuja toimenpiteitä, tehtyjä kyselyjä ja työpaikkatutkimuksia sekä seurakunnilta saatua palautetta.

Kun pidämme yhteyttä seurakuntien kanssa, tuemme niitä löytämään työlleen sopivia muotoja pandemian jälkeen. Konsultaatioilla, koulutuksilla ja henkilökohtaisella tuella kannustetaan seurakuntien työntekijöitä omaksumaan myönteinen ja avomielinen asenne suhteessa yhteiskuntaan ja yhteistyökumppaneihin. Tuloksia analysoidaan toteutuneiden koulutusten ja seurakuntien kanssa käydyn yhteydenpidon määrän sekä niistä saadun palautteen perusteella.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Vuosina 2023–2024 keskus keskittyy Kirkkohallituksen toiminnalleen asettamiin strategisiin tavoitteisiin. Lisäämällä yhteistyötä Kirkkohallituksen sisällä ja Porvoon hiippakunnan tuomio-
kapitulin ja muiden toimijoiden kanssa tavoittelemme – kuten ennenkin – sekä kustannustehokasta että tarkoituksenmukaista tehtävänjakoa. Meillä on valmius arvioida toimintaa ja tarvittaessa myös lopettaa toiminta, jota ei enää koeta tarpeelliseksi tai taloudellisesti perustelluksi.

Pyrimme aktiivisesti löytämään paikkamme ja sopeuttamaan toimintamme uuteen organisaatioon sekä selkeyttämään rooliamme ja suhdettamme Kirkon viestintään ja Kirkkohallituksen toiminnalliseen osastoon. Toimimme näin positiivisella asenteella ja vaalimalla suomenruotsalaisia erityispiirteitä. Teemme selkeitä aloitteita tiiviimmän yhteistyön aikaansaamiseksi muissa yksiköissä ja osastoissa työskentelevien kollegoidemme kanssa ja teemme laajaa yhteistyötä sekä sisäisesti että ulkoisesti. Taloudellisten resurssien vähenemisen vuoksi meidän on tarkistettava vastuualueitamme, toimenkuviamme ja toimintatapojamme. Yksi osa tätä prosessia on KRTK:n ydintehtävien tarkka priorisointi ja resurssien keskittäminen niihin. Mahdollisuudet yhteistyöhön muiden organisaatioiden ja kumppaneiden kanssa ja mahdollisuudet hankkia ostopalveluja niiltä on myös selvitettävä resurssien käytön optimoimiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi. Organisaatiomuutosta arvioidaan tarkastelemalla yhteisesti tuotettua sisältöä ja suomenruotsalaista edustusta työryhmissä.

Talousarvio 2022

Kirkon ruotsinkielinen työ yhteensä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	93 622,66	130 000,00	130 000,00		
Maksutuotot	20 797,32	100 000,00	50 000,00		
Vuokratuotot	400,00				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	13 185,63	30 000,00	30 000,00		
Tuet ja avustukset	500,00				
Muut toimintatuotot	58 739,71		50 000,00		
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-1 287 967,66	-1 316 450,00	-1 310 800,00		
Henkilöstökulut	-1 162 702,23	-1 155 467,00	-1 170 400,00		
Palkat ja palkkiot	-894 233,73	-889 000,00	-900 300,00		
Henkilösivukulut	-268 958,04	-266 467,00	-270 100,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	489,54				
Palvelujen ostot	-113 346,99	-150 000,00	-135 000,00		
Palvelun ostot - sisäiset					
Vuokrakulut	-782,00	-3 000,00	0,00		
Aineet ja tarvikkeet	-10 554,01	-7 000,00	-4 900,00		
Annetut avustukset	-367,80				
Muut toimintakulut	-214,63	-983,00	-500,00		
TOIMINTAKATE	-1 194 345,00	-1 186 450,00	-1 180 800,00	-1 150 800,00	-1 150 800,00

Ruots. kiel. työn keskus	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	17 704,29	10 000,00			
Maksutuotot	403,32				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	13 185,63	10 000,00			
Tuet ja avustukset	500,00				
Muut toimintatuotot	3 615,34				
Toimintakulut	-324 775,36	-286 000,00	-234 300,00		
Henkilöstökulut	-278 840,01	-258 967,00	-219 200,00		
Palkat ja palkkiot	-214 483,35	-199 000,00	-168 600,00		
Henkilösivukulut	-64 356,66	-59 967,00	-50 600,00		
Palvelujen ostot	-38 314,85	-21 600,00	-13 300,00		
Vuokrakulut		-2 000,00	0,00		
Aineet ja tarvikkeet	-7 186,51	-2 450,00	-1 300,00		
Annetut avustukset	-367,80				
Muut toimintakulut	-66,19	-983,00	-500,00		
TOIMINTAKATE	-307 071,07	-276 000,00	-234 300,00		

Ruots. viestintä	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot		10 000,00	15 000,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat		10 000,00	15 000,00		
Toimintakulut	-364 774,36	-397 000,00	-431 400,00		
Henkilöstökulut	-349 329,73	-369 000,00	-410 000,00		
Palkat ja palkkiot	-268 586,52	-284 000,00	-315 400,00		
Henkilösivukulut	-81 232,75	-85 000,00	-94 600,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	489,54				
Palvelujen ostot	-14 185,66	-25 800,00	-18 800,00		
Vuokrakulut	-182,00		0,00		
Aineet ja tarvikkeet	-1 056,97	-2 200,00	-2 600,00		
Muut toimintakulut	-20,00				
TOIMINTAKATE	-364 774,36	-387 000,00	-416 400,00		

Ruots. toiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	75 918,37	110 000,00	115 000,00		
Maksutuotot	20 394,00	100 000,00	50 000,00		
Vuokratuotot	400,00				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat		10 000,00	15 000,00		
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	55 124,37		50 000,00		
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-595 611,94	-633 450,00	-645 100,00		
Henkilöstökulut	-534 532,49	-527 500,00	-541 200,00		
Palkat ja palkkiot	-411 163,86	-406 000,00	-416 300,00		
Henkilösivukulut	-123 368,63	-121 500,00	-124 900,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät					
Palvelujen ostot	-58 040,48	-102 600,00	-102 900,00		
Vuokrakulut	-600,00	-1 000,00	0,00		
Aineet ja tarvikkeet	-2 310,53	-2 350,00	-1 000,00		
Muut toimintakulut	-128,44				
TOIMINTAKATE	-519 693,57	-523 450,00	-530 100,00		

2.1.17 Piispainkokouksen kanslia

Tehtävät ja vastualueet

Piispainkokouksen kanslia auttaa piispainkokousta toteuttamaan kirkkolain ja kirkkojärjestyksen tälle säätämät tehtävät, jotka liittyvät kirkon uskoon, opetukseen, ekumeniaan ja lähetystehtävään sekä uskontosuhteisiin, hiippakuntien hoitoon sekä pappisvirkaan, jumalanpalveluselämään ja rippikouluun. Lisäksi piispainkokouksen kanslia tukee arkkipiispan ja piispojen kollegion työskentelyä sekä Kirkkohallituksen toimintaa erityisesti teologisissa kysymyksissä.

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Piispainkokouksen kanslian työ on vakiintunut vuonna 2020 tapahtuneiden muutosten jälkeen. Suuntahankkeen johtopäätösten mukaisesti tavoitteena on entisestään vahvistaa yhteistyötä erityisesti arkkipiispan kanslian, kansliapäällikön toimiston sekä ulkoasiain osaston ja toiminnallisen osaston yksiköiden kanssa. Yhteistyön tavoitteena on koordinoida, tiivistää ja joustavoittaa erilaisia valmisteluprosesseja. Piispainkokouksen kanslia tarjoaa tarvittaessa teologista osaamista Kirkkohallituksen erilaisiin hankkeisiin.

Kanslian resurssit ovat pääsääntöisesti sopivassa suhteessa työmäärään. Erityisen haastavaa on kokonaistyömäärän ennakointi, koska piispainkokouksen esityslistalle tulevia asioita ja niiden vaatimaa valmistelumäärää sekä -rytmiä on vaikea arvioida etukäteen.

Keskeiset painopistealueet

- Synodaalikirjan julkaiseminen ja hiippakuntien tukeminen synodaalikokousten valmistelutyössä.
- Kirkollisten toimitusten oppaan uudistamisen aloittaminen yhteistyössä Toiminnallisen osaston kanssa.
- Teologikoulutukseen liittyviin haasteisiin vastaaminen yhteistyössä kirkon teologikoulutustoimikunnan sekä kouluttavien oppilaitosten kanssa.

Henkilöstö

Piispainkokouksen kansliassa työskentelevät pääsihteeri ja teologinen sihteeri. Kokousten ja toimistopalvelujen järjestämisessä merkittävää tukea saadaan hallinto-osaston hallintosihteeriltä. Nykyinen henkilöstö vastaa lähiaikojen tarpeita. Mikäli piispojen kollegio käynnistää uusia hankkeita, kansliassa voidaan tarvita tukea erilaisiin toimistotehtäviin.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Piispainkokouksen kanslian tehtävänä on suorittaa piispainkokouksen istuntoihin liittyvät järjestelyt sekä valmistella ja panna toimeen istunnoissa käsiteltäviä asioita sen mukaisesti kuin esityslistan asiat jakautuvat ulkoasiain osaston kanssa. Lisäksi piispainkokouksen kanslia avustaa piispojen kollegiota neuvotteluissa, yhteisissä tehtävissä ja hiippakuntien toiminnan koordinoimisessa. Lähivuosien haasteena on vahvistaa joustavaa yhteistyötä erityisesti arkkipiispan kanslian, kansliapäällikön toimiston ja toiminnallisen osaston kanssa.

Perustoiminnan ohella piispainkokouksen kanslian työskentelyssä nostetaan esille ajankohtaisia teemoja ja hankkeita. Tulevina vuosina näitä ovat teologikoulutuksen haasteisiin vastaaminen, kirkollisten toimitusten oppaan uudistaminen, piispainkokouksen vastuulla olevien säädösten päivittäminen sekä viestinnän kehittäminen. On myös varauduttava mahdollisiin kirkolliskokousaloitteiden perusteella saataviin toimeksiantoihin sekä kokonaiskirkollisiin hankkeisiin, joihin tarvitaan piispainkokouksen näkemyksiä.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelma

Painopisteet:

- *Noudatamme omassa toiminnassamme kestävän kehityksen periaatteita:* Verkkoa hyödyntävät kokoukset vähentävät matka-, ravitsemus- ja majoituspalvelujen tarvetta.
- *Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta:*
 - Kirkollisten toimitusten oppaan uudistamisen aloittaminen yhteistyössä Toiminnallisen osaston kanssa.
 - Vastaamme teologikoulutuksen haasteisiin yhteistyössä kirkon teologikoulutustoimikunnan sekä kouluttavien oppilaitosten kanssa.
- *Toteutamme ja koordinoimme ajankohtaista, avointa ja dialogista viestintää:* Vahvistamme piispainkokouksen viestintää tiedottamalla piispainkokouksessa valmisteltavista asioista (esityslistat nähtäville ja vanhat pöytäkirjat saataville), päivittämällä aktiivisesti piispainkokouksen sivuja ja osallistumalla aktiivisesti keskusteluun sosiaalisessa mediassa.

Toimenpiteiden vaikutus ja vaikuttavuuden arviointi:

- Edistämme omalta osaltamme kestävän kehityksen periaatteita.
- Osallistumme aktiivisesti seurakuntatyön kehittämiseen kehittämällä kirkollisia toimintuksia vastaamaan ajan haasteita.

Vahvistamme myönteistä kuvaa piispainkokouksesta, että se osaltaan pyrkii edistämään uskon, toivon ja rakkauden toteutumista sekä hoitamaan ja kehittämään kirkon yhteistä hallintoa ja toimintaa.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

- *Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta:* Kirkollisten toimitusten oppaan uudistamisen jatkaminen ja loppuun saattaminen yhteistyössä Toiminnallisen osaston kanssa.

- *Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille:* Suuntahankkeen tavoitteiden mukaisesti vahvistamme yhteistyötä läheisten yhteistyökumppanien kanssa (erityisesti arkkipiispan kanslia, kansliapäällikön toimisto, toiminnallinen osasto).

Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kanssa: Päivitämme piispainkokouksen vastuulla olevat säädökset, kun kirkkolaki ja -järjestys on hyväksytty.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-220 018,97	-296 100,00	-288 500,00		
Henkilöstökulut	-141 565,47	-179 300,00	-183 500,00		
Palkat ja palkkiot	-108 287,46	-137 900,00	-141 000,00		
Henkilösivukulut	-33 278,01	-41 400,00	-42 500,00		
Palvelujen ostot	-76 245,64	-110 200,00	-98 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-413,86	-1 900,00	-2 500,00		
Annetut avustukset	-1 754,00	-4 500,00	-4 000,00		
Muut toimintakulut	-40,00	-200,00	-500,00		
TOIMINTAKATE	-220 018,97	-296 100,00	-288 500,00	-288 500,00	-288 500,00

2.1.18 Arkkipiispan kanslia

Tehtävät ja vastualueet

Arkkipiispan tehtäviin kuuluvat omasta kantsenta-alueesta huolehtimisen ohella kirkon keskushallinnon johtotehtävät, kirkon ekumeenisten ja kansainvälisten asioiden hoitaminen sekä kirkon edustaminen suomalaisessa yhteiskunnassa, mediassa ja kansainvälisesti. Arkkipiispan kokonaiskirkollisiin tehtäviin kuuluvat muun muassa puheenjohtaminen kirkolliskokouksessa, piispainkokouksessa ja Kirkkohallituksen täysistunnossa. Arkkipiispa on myös Kirkon viestinnän neuvottelukunnan ja Kirkon EU-neuvottelukunnan puheenjohtaja.

Arkkipiispan kanslian tehtävänä on avustaa arkkipiispaa hänen virkansa hoidossa ja suorittaa muut arkkipiispan antamat tehtävät

Nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Arkkipiispan kokonaiskirkollinen rooli kasvaa ja kehittyy jatkuvasti. Arkkipiispan odotetaan antavan kirkolle ääni ja kasvot yhä nopeatempoisemmassa ja pirstaloituneemmassa mediaympäristössä. Kirkon yhteiskunnalliseen asemaan, kirkon ja valtiovallan suhteisiin ja uskonnon rooliin julkisessa tilassa kohdistuu muutospainetta.

Kirkon kansainväliset suhteet ovat monitahoisia- ja tasoisia, mikä heijastuu myös arkkipiispan kansainväliseen rooliin. Yhtäältä kyse on ekumeenisesta ja kirkollisesta diplomatiasta, toisaalta tehtävät ja vastuut nousevat kirkollisten hallintoelinten, ennen muuta piispainkokouksen, puheenjohtajuuksien kautta. Ekumeenisten järjestöjen ja kumppanuuskirkkojen kasvavat odotukset, ekumeenisten verkostojen laajuus ja kansainväliset kriisit ovat merkittäviä haasteita arkkipiispan kansainväliselle toiminnalle.

Keskeiset painopistealueet

- Kanslian työ painottuu asioiden taustavalmisteluun ja kiireelliseen tiedonhankintaan nopeaa reagointia vaativissa asioissa.
- Kehitämme viestintäämme vuorovaikutteisemmaksi ja rakennamme yhteiskunta-, ulko- ja ekumeenisia suhteita kumppanuuden hengessä.
- Huolehdimme työssä jaksamisesta.

Henkilöstö

Arkkipiispan kansliassa työskentelee kolme erityisavustajaa, jotka ovat sijoitettu Helsinkiin, sekä arkkipiispan sihteeri, joka on sijoitettu Turkuun. Kirkkohallituksen asiantuntijoiden tuella on kanslian työn kannalta olennainen merkitys. Erityisen läheinen työyhteys kanslialla on Kansliapäällikön toimistoon, Piispainkokouksen kansliaan, Kirkon viestintään, Kirkon ulkoasiain osastoon ja Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituliin.

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Johdanto

Arkkipiispan kanslian tehtävänä on avustaa arkkipiispaa hänen viranhoidossaan. Arkkipiispan kanslian työ liittyy kirkon ja Kirkkohallituksen strategioihin arkkipiispan kokonaiskirkollisten ja osin hiippakunnallisten tehtävien kautta. Arkkipiispan rooli yhteiskunnallisena arvojohtajana, kirkkomme äänenä ja ekumeenisten ja kansainvälisten suhteiden hoitajana painottuu kanslian työssä.

Vuoden 2022 toimintasuunnitelma

Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispan työtä huolehtimalla siitä, että arkkipiispalla on ajantasainen ja kattava tieto päätöksenteon pohjaksi yhteiskunnallisesta tilanteesta, kansainvälisistä ja ekumeenisista kysymyksistä, mediakentästä, seurakuntien toiminnasta ja haasteista sekä taloudellisista tilanteesta ja ennusteista.

Arkkipiispan yhteiskuntasuhteiden avaintekijöitä ovat verkottuminen ja vaikuttavuus. Arkkipiispalla tulee olla käytössään riittävästi asiaosaamista ja yhteyksiä, jotta häntä kuunnellaan

ja hänen näkemyksiään arvostetaan. Arkkipiispan viestintä edellyttää asiantuntijatukea ja toimivia yhteyksiä tiedotusvälineisiin. Näin varmistetaan, että arkkipiispalla on oikea viesti oikeassa paikassa oikeaan aikaan; että se tavoittaa oikean yleisön; ja että se vaikuttaa halutulla tavalla. Mediaympäristön muutos, sen sirpaloituminen ja monimuotoistuminen vaativat huomiota. Vuonna 2022 panostetaan arkkipiispan verkostotapaamisten uudelleenkäynnistämiseen koronapandemian jälkeen sekä arkkipiispan julkisten esiintymisten vuorovaikutteisuu-teen ja teemasisältöihin yhteistyössä Kirkon viestinnän kanssa.

Koronapandemia on vaikuttanut merkittäväällä tavalla kirkon kansainvälisten suhteiden hoi-toon. Monet ulkomaanmatkat, vierailut ja kokoukset on jouduttu perumaan tai vaihtoehtoi- sesti siirtämään tulevaisuuteen. Vuoden 2022 osalta epävarmuutta lisää se, että vielä ei ole tietoa koronan takia siirrettyjen kirkollisten maailmanjärjestöjen suurten yleiskokousten (Kirkkojen maailmanneuvoston ja Euroopan kirkkojen konferenssi sekä anglikaaninen Lam-berth Conference) toteutumisesta. Suunnitteilla on ainakin Pohjoismaiden piispainkokous Islannissa sekä kolmikantaneuvottelut EKD:n ja Ruotsin kirkon kanssa Ruotsissa sekä mahdol- linen vierailu kumppanuuskirkkoon.

Arkkipiispan kaitsenta-alueella Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä haasteet ovat saman- laisia kuin kirkon seurakunnissa Suomessa. Pandemian jälkeinen uusi normaali tulee vaikutta- maan seurakuntien työn suunnitteluun, elämään ja toimintaan. Esimerkiksi pandemian ai- kana otettu digiloikka haastaa pohtimaan, miten toimintatapoja uudistetaan. Toisaalta pitkä eristyneisyyden kausi on tuottanut ongelmia, joihin seurakunnat joutuvat vastaamaan. Arkki- piispan kanslia tukee omalta osaltaan arkkipiispan ja Turun tuomiokapitulin työtä seurakun- tien tukemiseksi.

Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Arkkipiispan kanslian tehtävät vuosille 2023–2024 määräytyvät arkkipiispan tehtävien poh- jalta nousevista tarpeista, joista ei vielä monien epävarmuuksien vuoksi ole tietoa.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-236 204,93	-330 680,00	-339 926,00		
Henkilöstökulut	-209 075,69	-301 080,00	-312 526,00		
Palkat ja palkkiot	-161 646,04	-231 600,00	-240 405,00		
Henkilösivukulut	-48 570,63	-69 480,00	-72 121,00		
Henkilöstökulujen oikai- suerät	1 140,98				
Palvelujen ostot	-18 359,76	-27 300,00	-25 700,00		
Aineet ja tarvikkeet	-8 689,48	-2 200,00	-1 700,00		
Muut toimintakulut	-80,00	-100,00			
TOIMINTAKATE	-236 204,93	-330 680,00	-339 926,00	-339 926,00	-339 926,00

2.1.19 Kirkolliskokous

Johdanto

Kirkolliskokous on kirkon ylin päättävä toimielin. Se käsittelee asioita, jotka koskevat kirkon oppia ja työtä sekä kirkon lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta. Se myös vastaa kirkon suhteista valtioon, muihin kirkkoihin ja järjestöihin. Kirkolliskokouksen toimikausi on neljä vuotta. Kirkolliskokous kokoontuu työjärjestyksensä mukaan kaksi kertaa vuodessa. Kevätistuntokausi on toukokuussa ja syysistuntokausi marraskuussa. Istuntokauden pituus on tavallisesti 4–5 päivää. Ylimääräisen kirkolliskokouksen järjestäminen on mahdollista. Kirkolliskokouksen toimielimet valiokunnat, valitsijat ja puheenjohtajien neuvosto kokoontuvat tarpeen mukaan myös istuntokausien väliaikoina.

Toimintasuunnitelma

Kuluva toimikausi päättyy 30.4.2024. Suunnitelmakaudella tavoitteena on toteuttaa kirkolliskokouksen lakisääteisiä tehtäviä, tukea valmistelua ja päätöksentekoa, hoitaa tarvittavat kokousjärjestelyt ja edistää kirkolliskokouksen työskentelyn kehittämistä. Tehtäviä hoidetaan kirkolliskokouksen kansliassa, jossa työskentelevät Kirkkohallituksen henkilökuntaan kuuluvat kirkolliskokouksen pääsihteeri, hallintosihteeri ja toimistosihteeri. Heidän osaltaan aiheutuvat henkilöstökulut on esitetty osana hallinto-osaston henkilöstökuluja, koska he hoitavat myös muita työtehtäviä hallinto-osastolla. Kullakin valiokunnalla on lisäksi ulkopuolinen valiokuntasihteeri hoitamassa valmistelutyötä ja kokoushallintoa.

Kirkolliskokouksen henkilöstökulut muodostuvat pääasiassa edustajien kokouspalkkioista sekä ansionmenetykskorvauksista henkilösivukuluineen. Pienen osuuden henkilöstökuluista muodostavat valiokuntasihteereille maksettavat tuntipalkkiot. Palvelujen ostot muodostuvat pääasiassa matkakustannuksista sekä istuntoviikkoja varten tarvittavien tilojen sekä ateria- ja kokouspalveluiden hankkimisesta. Lisäksi tarvitaan käännöspalveluita asiakirjojen kääntämiseksi ruotsin kielelle ja litterointipalveluita pöytäkirjojen liitteeksi tulevien puheiden puhtaaksi kirjoittamista varten. Suunnitelmakaudella on odotettavissa, että kirkolliskokous kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimikauden viimeisen vuoden (nyt 2023) kustannukset ovat yleensä olleen muita vuosia hieman alhaisemmat, koska valiokunnat ovat kokoontuneet vähemmän. Vuonna 2024 aloittaa uusi kirkolliskokous toimikautensa.

Kirkolliskokous päätti 5.8.2021 pidättäytyä palkkioiden ja korvausten korottamisesta ja säilyttää maksettavat palkkiot ja korvaukset edellisten vuosien tasolla kuluvan toimikauden loppuun saakka. Rokotekattavuuden parantuessa ja covid-19 –pandemian laantuessa pyritään mahdollisuuksien mukaan palaamaan normaaliin työskentelyyn, mutta vuonna 2022 on vielä varauduttava hankkimaan kasvomaskeja tartuntojen ehkäisemiseksi. Sähköiset kokoukset mahdollistettiin kirkolliskokouksen valmistelevissa toimielimissä jo pandemian alkuvaiheissa, mutta täysistuntojen osalta sähköisiin kokouskäytänteisiin siirtyminen edellyttää uuden kirkkolain voimaan tulemistä ja sen nojalla tehtäviä muutoksia työjärjestykseen.

Käytännössä kirkolliskokouksen istuntoviikkojen työskentelyrytmiin ja -tapaan ei siis ole odotettavissa muutoksia vielä vuonna 2022, mutta vuosien 2023–2024 aikana muutokset voivat olla mahdollisia, mikäli kirkolliskokous itse niin päättää. Niin kauan kuin täysistunnot järjeste-

tään varsinaisina kokouksina kokouspaikalla fyysisesti läsnä ollen, tarvitaan myös riittävät kokous- ja majoitustilat sekä muut työskentelyn kannalta tarpeelliset kokouspalvelut. Sellaisista palveluista luovutaan, joilla ei ole vaikutusta työskentelyn sujuvuuteen. Ekologiset ja matkakustannuksia vähentävät sähköiset kokoukset on otettu onnistuneesti käyttöön valiokunnissa ja puheenjohtajien neuvostossa, joissa niitä tullaan jatkamaan pääasiallisena kokoustapana. Käännös- ja litterointikustannusten odotetaan pysyvät nykyisellä tasolla suunnittelukauden aikana.

Vuonna 2022 laaditaan ohjeet, jotka on uudessa 6.9.2021 voimaan tullessa työjärjestyksessä annettu puheenjohtajien neuvoston tehtäväksi ja seurataan työjärjestyksen toimivuutta. Viimeistään vuonna 2023 toteutetaan perinteinen työskentelyn kehittämistä koskeva kysely. Jos uusi kirkkolaki tulee voimaan suunnittelukauden aikana, tulee sen nojalla valmistella uusi työjärjestys. Seurakuntarakenteiden muutoksia koskevien esitysten ja aloitteiden käsittely on osoittanut, että tulevaisuus-, hallinto- ja talousvaliokunnalta vaaditaan tiiviimpää yhteistyötä näissä asioissa. Suunnittelukaudella pyritään helpottamaan kirkolliskokousasiakirjojen ja päätöksiä koskevien tietojen löydettävyyttä laatimalla koosteita ajankohtaisista aiheista.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-706 403,17	-656 300,00	-689 900,00		
Henkilöstökulut	-354 143,10	-323 000,00	-363 500,00		
Palkat ja palkkiot	-326 436,49	-299 300,00	-335 000,00		
Henkilösivukulut	-27 706,61	-23 700,00	-28 500,00		
Palvelujen ostot	-339 688,31	-332 300,00	-322 200,00		
Aineet ja tarvikkeet	-12 571,76	-1 000,00	-4 200,00		
TOIMINTAKATE	-706 403,17	-656 300,00	-689 900,00	-689 900,00	-689 900,00

2.1.20 Kirkon ulkosuomalaistyö

Tämä tulosityksikkö kattaa Kirkon ulkosuomalaistyön ydintehtävän, eri maissa tapahtuvan ulkosuomalaistyön rahoituksen. Rahoitus pitää sisällään sekä Kirkkohallitukseen työsuhteessa olevien ulkosuomalaistyöntekijöiden että ulkomaisten yhteistyökumppaneiden palveluksessa olevien työntekijöiden palkkakustannuksia ja ulkosuomalaisseurakuntien toiminta-avustuksia. Vuodesta 2023 alkaen osa rahoituksesta kanavoidaan Suomen Merimieskirkon kautta, jolle siirtyy toiminnan kotimainen koordinointi asteittain vuoteen 2025 mennessä. Tällä yhteistyön tiivistämisellä Kirkkohallitus saavuttaa 45 prosentin / 166 000 euron säästöt ulkosuomalaistyön kotimaisessa hallinnossa, joka talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa on osana Kirkon ulkoasiainosaston talousarviota.

Ulkomaille suunnatun rahoituksen piirissä olevassa toiminnassa on vuosittain yli 50 000 jumalanpalveluskäyntiä, satoja kirkollisia toimituksia sekä kymmeniä tuhansia osallistumisia erilaisiin kerhoihin, musiikkiryhmiin ja muuhun seurakunnan toimintaan. Toiminta on siis huomattavan kustannustehokasta, kun rahoitukseen osallistuvat osaltaan myös tuhannet toiminnassa mukana olevat vapaaehtoiset eri maissa.

Rahoitusta on leikattu viidessä vuodessa 15 prosenttia, minkä seurauksena mm. talvikauden turistityöntekijöiden määrää on vähennetty yli 30 prosenttia. Kun ulkosuomalaistyön kotimaisessa hallinnossa saavutetaan jo vuonna 2023 lähes 10 prosentin säästöt, ei tähän ydintehtävään, toimintaan ulkomailta, ehdoteta vuodelle 2023 leikkauksia.

Talousarvio 2022

Ulkosuomalaistyö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	20 131,76	80 520,00	80 900,00		
Vuokratuotot	18 537,05	25 520,00	25 900,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 464,72	55 000,00	55 000,00		
Muut toimintatuotot	129,99				
Toimintakulut	-1 456 592,80	-1 533 155,61	-1 489 900,00		
Henkilöstökulut	-433 160,44	-426 105,61	-439 600,00		
Palkat ja palkkiot	-330 844,51	-325 232,04	-338 100,00		
Henkilösivukulut	-104 059,60	-100 873,57	-98 500,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 743,67		-3 000,00		
Palvelujen ostot	-30 070,58	-27 250,00	-25 000,00		
Annetut avustukset	-990 341,28	-1 079 800,00	-1 025 300,00		
Muut toimintakulut	-3 020,50				
TOIMINTAKATE	-1 436 461,04	-1 452 635,61	-1 409 000,00	-1 409 000,00	-1 409 000,00

Ulkosuomalaistyö maittain	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Ruotsi	-121,62				
Saksa	-129 567,46	-80 000,00	-90 000,00		
Norja	-1 426,70				
Tanska	-42 036,88	-38 427,00	-41 900,00		
Itävalta		-32 000,00	-32 000,00		
Sveitsi	-60 978,42	-62 000,00	-62 000,00		
USA	-305 490,10	-320 000,00	-320 000,00		
Kanada	-13 570,69	-15 000,00	-15 000,00		
Australia	-128 041,45	-100 000,00	-85 000,00		
Kanarian saaret	-117 866,60	-126 847,00	-129 400,00		
Manner-Espanja	-270 115,97	-254 187,00	-275 000,00		

Ranska	-109 000,00	-105 000,00	-105 000,00		
Venäjä	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00		
Italia	-3 500,00	-3 300,00	-3 300,00		
Viro	-101 623,29	-100 080,61	-100 100,00		
Muut maat, uud. proj.	-452,06	-76 000,00	-78 500,00		
Ulkosuom.työn yht.	1 464,72	55 000,00	55 000,00		
Belgia	-37 000,00	-35 000,00			
Kreikka, Rhodos	-28 306,99	-38 895,00	-5 000,00		
Kypros	-36 416,42	-53 899,00	-54 800,00		
Kaakkois-Aasia	-50 411,11	-65 000,00	-65 000,00		
TOIMINTAKATE	-1 436 461,04	-1 452 635,61	-1 409 000,00	-1 409 000,00	-1 409 000,00

2.1.21 Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat

Tässä talousarvion menokohdassa esitetään Kirkon talon ja Järvenpään koulutuskeskuksen toimitiloihin liittyvät tuotot ja kulut. Tutkimus ja koulutus -yksikön Tampereen tilavuokrat sisältyvät Tutkimus ja koulutus -yksikön talousarvioon. Kirkon palvelukeskuksen toimitilakulut sisältyvät Kirkon palvelukeskuksen talousarvioon. Tietohallintoyksikön Seinäjoen toimipisteen toimitiloihin liittyvät kulut sisältyvät tietohallintoyksikön talousarvioon.

Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen talousarvioluvut voivat poiketa talousarvion toteumasta huomattavastikin sellaisten kiinteistöjen osalta, joissa keskusrahasto omistaa kiinteistön osakkeet, mutta kiinteistöyhtiö omistaa varsinaisen rakennuksen. Tällainen omistuspohja on esimerkiksi Kirkon talossa, Eteläranta 8:ssä. Huomattava ero arvion ja toteuman välillä johtuu yleensä siitä, että talousarviota laadittaessa ei ole varmaa tietoa siitä tekeekö kiinteistöyhtiön hallitus päätöksen esimerkiksi peruskorjausta varten kerättyjen vastikkeiden rahastoinnista.

Rahastoinnin edellytyksenä on, että kiinteistöyhtiö voi aktivoida investoinnin ja myös se, että päätös rahastoinnista on tehty yhtiökokouksessa. Jos vastikkeet rahastoidaan, niin keskusrahaston on kirjattava maksamansa vastikkeet lisäämään osakkeiden hankintamenoa, vaikka nämä olisikin arvioitu vuosikuluiksi.

Kirkon keskusrahaston omistamat ja vuokraamat Kirkkohallituksen käytössä olevat toimitilat

Kirkkohallituksen toimitilat		
Omassa omistuksessa olevat tilat	Rakennusvuosi	Koko (m ²)
Kirkon talo (omistus: Kirkon keskusrahasto 67 %, Kirkon eläkerahasto 33 %), Helsinki	1955	4 556 *
Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää	1989	3310
Vuokratut tilat	Vuokranantaja	Koko (m ²)
Tutkimuskeskus (toimistohuoneet), Tampere	Tampereen seurakuntayhtymä	30
Tietohallintoyksikön toimipiste, Seinäjoki	Smile-Invest Oy	134
Kirkon palvelukeskus, Oulu	Technopolis Oyj	1528
Kirkon palvelukeskus, Porvoo	Renor Oy	269

*) Kirkkohallituksen käytössä oleva osuus.

Talousarvio 2022

Kirkon talo, Eteläranta 8	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 256,05	3 320,00			
Vuokratuotot	1 256,05	3 320,00			
Muut toimintatuotot	0,00				
Toimintakulut	-201 709,48	-103 900,00	-106 700,00		
Palvelujen ostot	-95 726,45	-95 000,00	-81 000,00		
Vuokratkulut	-3 445,00		-22 500,00		
Aineet ja tarvikkeet	-10 493,69	-6 000,00			
Muut toimintakulut	-92 044,34	-2 900,00	-3 200,00		
TOIMINTAKATE	-200 453,43	-100 580,00	-106 700,00	-106 700,00	-106 700,00

Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	148 221,84	149 350,00	152 000,00		
Vuokratuotot	148 221,84	149 350,00	152 000,00		
Toimintakulut	-291 133,89	-366 000,00	-362 000,00		
Palvelujen ostot	-151 271,46	-217 700,00	-217 500,00		
Vuokratkulut	-11 886,36	-14 500,00	-12 500,00		
Aineet ja tarvikkeet	-92 785,91	-97 800,00	-94 000,00		
Muut toimintakulut	-35 190,16	-36 000,00	-38 000,00		
TOIMINTAKATE	-142 912,05	-216 650,00	-210 000,00	-210 000,00	-210 000,00

2.2 Hiippakunnat

2.2.1 Hiippakunnallinen toiminta yhteensä

Hiippakunnallisen toiminnan talousarvioesitys vuodelle 2022 on yhteensä 13 254 639 euroa, joka sisältää hiippakuntien toimintatuotot ja -kulut, tuomiokapituleiden käytössä olevien toimitilojen toimintakulut, toimitiloihin kohdistuvat pienkorjaukset 138 000 euroa ja tuomiokapituleiden yhteiset kulut 500 000 euroa (seurakuntien henkilöstön koulutuksen tukemisen/Kitos-päivät 50 000 euroa sekä kertaerinä Synodaalikokous 400 000 euroa ja 50 000 piispan vaihdoksesta johtuviin kuluihin).

Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustasoksi Kirkolliskokous on määritellyt toimintakatteen hiippakunnittain pl. toimitiloihin ja muihin yhteisiin toimintoihin liittyvät kulut. Hiippakuntien talousarviot esitetään siten, että erikseen on esitetty hiippakunnan toimintatuotot ja -kulut ja hiippakunnan toimitilabudjetti.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	566 987,81	887 200,00	709 345,00		
Korvaukset	64 304,54	9 000,00			
Maksutuotot	278 813,96	542 650,00	412 025,00		
Vuokratuotot	55 048,64	19 400,00	40 600,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	84 439,15	91 000,00	89 000,00		
Tuet ja avustukset	20 336,07	55 650,00	81 720,00		
Muut toimintatuotot	50 540,43	169 500,00	86 000,00		
Sisäiset tuotot	13 505,02				
Toimintakulut	-12 841 842,62	-14 046 702,00	-13 963 984,00		
Henkilöstökulut	-9 188 608,43	-9 405 024,00	-9 631 383,00		
Palkat ja palkkiot	-7 128 957,59	-7 264 201,00	-7 481 311,00		
Henkilösivukulut	-2 123 325,45	-2 152 823,00	-2 243 461,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	63 674,61	12 000,00	93 389,00		
Palvelujen ostot	-2 009 710,87	-2 955 378,00	-2 752 725,00		
Vuokrakulut	-833 646,93	-833 000,00	-835 900,00		
Aineet ja tarvikkeet	-412 849,51	-392 300,00	-383 175,00		
Annetut avustukset	-352 476,50	-396 300,00	-314 500,00		
Muut toimintakulut	-32 684,91	-64 700,00	-45 301,00		
TOIMINTAKATE	-12 274 854,81	-13 159 502,00	-13 254 639,00	-12 581 639,00	-12 581 639,00

	Hiippakunnalinen toiminta yhteensä	Turun arkkihiippakunta	Tampereen hiippakunta	Oulun hiippakunta	Mikkelin hiippakunta	Porvoon hiippakunta	Kuopion hiippakunta	Lapuan hiippakunta	Helsingin hiippakunta	Espoon hiippakunta	Tuomio-kapitulien toimitilat	Tuomio-kapitulien yhteiset
Toimintatuotot	709 345,00	153 700,00	46 500,00	33 900,00	118 645,00	105 600,00	38 700,00	95 000,00	62 300,00	55 000,00		
Maksutuotot	412 025,00	35 700,00	36 500,00	15 400,00	53 125,00	58 800,00	22 200,00	90 000,00	56 300,00	44 000,00		
Vuokratuotot	40 600,00	15 500,00			300,00	19 800,00		5 000,00				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	89 000,00	16 000,00	10 000,00	15 000,00		21 000,00	14 000,00		4 000,00	9 000,00		
Tuet ja avustukset	81 720,00	3 500,00		3 500,00	65 220,00	3 000,00	2 500,00		2 000,00	2 000,00		
Muut toimintatuotot	86 000,00	83 000,00		0,00		3 000,00						
Toimintakulut	-13 963 984,00	-1 912 700,00	-1 237 122,00	-1 658 950,00	-1 433 625,00	-1 499 900,00	-1 301 445,00	-1 510 000,00	-1 494 875,00	-1 277 067,00	-138 300,00	-500 000,00
Henkilöstökulut	-9 631 383,00	-1 422 400,00	-927 230,00	-1 231 000,00	-1 117 100,00	-1 145 000,00	-949 545,00	-1 000 000,00	-884 000,00	-955 108,00		
Palkat ja palkkiot	-7 481 311,00	-1 101 400,00	-729 445,00	-912 600,00	-864 600,00	-876 500,00	-730 900,00	-839 552,00	-680 000,00	-746 314,00		
Henkilösivukulut	-2 243 461,00	-323 000,00	-199 785,00	-318 400,00	-255 500,00	-268 500,00	-218 645,00	-245 837,00	-204 000,00	-209 794,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	93 389,00	2 000,00	2 000,00		3 000,00			85 389,00		1 000,00		
Palvelujen ostot	-2 752 725,00	-310 500,00	-212 000,00	-351 250,00	-241 875,00	-176 200,00	-218 000,00	-325 000,00	-268 300,00	-131 600,00	-69 000,00	-450 000,00
Vuokratulut	-835 900,00	-120 500,00	-26 000,00	-2 500,00	-1 000,00	-64 500,00	-67 400,00	-100 000,00	-269 000,00	-137 000,00	-48 000,00	
Aineet ja tarvikkeet	-383 175,00	-40 800,00	-29 500,00	-53 500,00	-28 800,00	-58 200,00	-26 600,00	-75 000,00	-36 175,00	-34 600,00		
Annetut avustukset	-314 500,00	-17 500,00	-41 000,00	-15 000,00	-43 000,00	-55 000,00	-38 000,00		-37 000,00	-18 000,00		-50 000,00
Muut toimintakulut	-45 301,00	-1 000,00	-1 392,00	-5 700,00	-1 850,00	-1 000,00	-1 900,00	-10 000,00	-400,00	-759,00	-21 300,00	
TOIMINTAKATE	-13 254 639,00	-1 759 000,00	-1 190 622,00	-1 625 050,00	-1 314 980,00	-1 394 300,00	-1 262 745,00	-1 415 000,00	-1 432 575,00	-1 222 067,00	-138 300,00	-500 000,00

2.2.2 Turun arkkihiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Turun tuomiokapituli tukee uskon ja rakkauden toteutumista seurakuntien ja seurakuntayhtymien kumppanina arkkihiippakunnan alueella.

Arkkihiippakuntaan kuuluu 49 seurakuntaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella. Kirkkoon kuuluu alueen ihmisistä noin 70 % (471 283, 4/2021). Turun arkkihiippakunnassa on kaksi piispaa: piispa Mari Leppänen ja arkkipiispa Tapio Luoma. Seurakunnista muodostuu viisi rovastikuntaa: Turun, Paimion, Nousiaisten, Ala-Satakunnan ja Porin rovastikunnat. Piispan vastuulle kuuluvat Porin, Ala-Satakunnan, Nousiaisten ja Paimion rovastikuntien seurakunnat (40), ja arkkipiispan vastuulla ovat Turun Tuomiorovastikunnan seurakunnat (9).

Tehtävänsä toteuttamiseksi tuomiokapituli ohjaa, neuvoo, päättää, viestii, valmentaa ja tukee. Tuomiokapitulia johtaa piispa Mari Leppänen, ja työ tuomiokapitulissa jakautuu seuraaviin yksiköihin: piispan kanslia, hallinto, kehittäminen ja viestintä. Lisäksi tuomiokapitulissa työskentelevät kuurojenpappi ja vankiladiakoni sekä pyhiinvaellusprojektipäällikkö. Tuomiokapitulin toiminta on osa piispan ja arkkipiispan viranhoidtoa.

Tuomiokapitulin kollegio hoitaa yhdessä piispojen kanssa hiippakunnan hallintoa sekä edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa. Hiippakunnassa toimii ympäristötyötä sekä kulttuuriperintötyötä edistävät työryhmät.

Henkilöstö

Vuoden 2022 alusta arkkihiippakunnan henkilöstöön kuuluu piispa, arkkipiispa sekä 14 viranhaltijaa ja työntekijää, jotka työskentelevät piispan alaisuudessa. Arkkipiispan viranhoidon tukena on lisäksi arkkipiispan kanslian henkilökunta, joka kuuluu Kirkkohallituksen henkilöstöön. Tuomiokapitulin strategia valmistuu 30.11.2021 mennessä. Henkilöstön määrää ja tehtävänkuvia arvioidaan ja tarkistetaan uuden strategian mukaisesti.

Muutostarpeet

Turun arkkihiippakunnan seurakunnat elävät samassa murroksessa, joka koskettaa koko kirkkoa. Seurakuntien jäsenmäärä laskee, kastettujen määrä on vähentynyt, muuttoliike vaikuttaa merkittävästi osaan seurakunnista, toimintamäärärahat vähenevät ja resurssit muuttuvat. Suomalaisten odotukset kirkkoa kohtaan ja heidän hengelliset tarpeensa hahmottuvat uudella tavalla. Tämän lisäksi koronapandemialla on vaikutuksia kirkkoon. Seurakunnissa tämä edellyttää kykyä uudistua sekä muutosta niin rakenteissa kuin toiminnassakin. Tuomiokapitulin tehtävänä on jatkossakin toimia seurakuntien tukena ennakoimattoman keskellä.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin tavoitteena on tukea seurakuntia ja seurakuntayhtymiä muutoksessa. Jatkamme Realismi ja toivo -hankkeen aloittamaa toimintakulttuurin muutosta. Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että seurakuntien toiminta rakentuu kestävä talouden pohjalle. Tämän tukemiseksi tuomiokapituliin on palkattu määräaikainen talousasioiden hiippakuntas sihteeri.

Seurakuntien toimintakulttuurin muutos on paitsi haaste myös mahdollisuus. Kirkon pyhiinvaellushanke antaa erityisesti Turun arkkihiippakunnan alueella mahdollisuuden yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa sekä nostaa esille ihmisten hengellistä kaipausta ja tämän ajan

hengellisyttä. Muutosten keskellä haluamme edistää armon, oikeudenmukaisuuden ja elämän mielekkyyden toteutumista kirkossa ja yhteiskunnassa vuorovaikutuksessa arkkihiippakunnan ihmisten kanssa. Sitoudumme edistämään kirkon ilmasto-ohjelmaa.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet 2022–2024

Toivon ja luottamuksen lujittaminen

1. Hengellisen identiteetin vahvistaminen

- Tuemme monimuotoista spiritualiteettia ja jumalanpalveluselämää
- Käymme vuoropuhelua postmodernin ajan hengellisyyden kanssa
- Vahvistamme pyhiinvaelluksia arkkihiippakunnan alueella osana koko kirkon pyhiinvaellushanketta
- Sitoudumme yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa
- Viestimme rohkeasti hengellisyydestä ja hengellisestä etsinnästä

2. Realismin, toivon ja luottamuksen edistäminen

- Edistämme toimintakulttuurin muutosta ja toimimme muutoksen lähitukena seurakunnille
- Tuemme työntekijöiden uudenlaista osaamista, koordinointi- ja vuorovaikutustaitoja sekä kykyä toimia erilaisissa verkostoissa
- Vahvistamme tulevaisuusajattelua ja kokeiluja sekä henkilöstösuunnittelua, joka ottaa huomioon myös vapaaehtoisten vastuunkannon
- Tuemme vahvistuvaa yhteistyötä eri työntekijäryhmien ja vapaaehtoisten kesken
- Etsimme vastauksia niihin sosiaalisiin, henkisiin ja diakonisiin haasteisiin, jotka pandemia ja siitä toipuminen nostavat esiin

3. Muutoksen edellyttämän strategisen johtamisen ja viestinnän tukeminen

- Edistämme myötäelävää hengellistä johtajuutta ja annamme toivoa lujittavaa konsultoivaa tukea
- Tuemme johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sekä lähiesimiesten strategista johtamista
- Tuemme seurakuntia rakentamaan toimintansa kestävä talouden pohjalle ja vahvistamme talousosaamista
- Toimimme aktiivisesti alueen verkostoissa ja vahvistamme kumppanuuksia paikallisesti
- Tuemme seurakuntia vahvistamaan strategista viestintää
- Panostamme johtavien viranhaltijoiden ja uusien työntekijöiden rekrytointiin ja viestimme aktiivisesti hiippakunnasta ja sen seurakunnista

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Tuomiokapitulin uuden strategian jalkauttaminen

- Tklin strategia valmistuu viimeistään 30.11.2021.
- Tklin toiminnan painopistealueita ja henkilöstön tehtäväkuvia tarkistetaan strategian mukaisiksi 2022 aikana.

2. Pyhiinvaellustoiminnan jatkon turvaaminen

- Pyhiinvaellushanke päättyy 2022 lopussa. Hanke pitää saattaa loppuun hankesuunnitelman mukaisesti.
- Hankkeen myötä kasvaneen pyhiinvaellustoiminnan ja toukokuussa 2020 toimintansa aloittavan pyhiinvaelluskeskuksen toiminta ja rahoitus pitää turvata. Toimintavuoden aikana etsitään aktiivisesti rahoituslähteitä.

3. Hiippakunnan seurakuntien rakennemuutoksen tukeminen

- Hiippakunnassa on seurakuntia, joiden taloudellinen asema on vaikea ja jotka kaipaavat tilanteen korjaamiseksi konsultaatioapua.
- Tuomiokapitulin uusi talousasioiden hiippakuntasihteeri konsultoi proaktiivisesti erityisesti vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevia seurakuntia.

4. Toivon ja luottamuksen hengen vahvistaminen arkkihiippakunnassa

- Piispa Mari Leppänen seurueineen vierailee vastuualueensa seurakunnissa (40) vuosien 2022–2023 aikana.
- Vierailujen keskiössä seurakuntien nykytilan ja ennen muuta tulevaisuuden hahmotelu.

5. Synodaalikokous 27.9.2022

- Lakimääräinen synodaalikokous.
- Kokoukseen osallistuvat hiippakunnan papit, myös eläkeläiset.

Taloussuunnitelman 2022–2024 erityisperustelut

Talousarvio 2022 laaditaan annetun kehyksen mukaisesti. Synodaalikokouksen 2022 kustannukset katetaan sitä varten osoitetulla erillismäärärahalla.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	118 475,06	141 700,00	153 700,00		
Maksutuotot	59 263,38	35 700,00	35 700,00		
Vuokratuotot	27 122,88		15 500,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	15 657,55	20 000,00	16 000,00		
Tuet ja avustukset	3 431,25	3 000,00	3 500,00		
Muut toimintatuotot		83 000,00	83 000,00		
Sisäiset tuotot	13 000,00				
Toimintakulut	-1 645 181,31	-1 728 100,00	-1 712 200,00		
Henkilöstökulut	-1 356 743,18	-1 364 400,00	-1 422 400,00		
Palkat ja palkkiot	-1 050 730,13	-1 055 100,00	-1 101 400,00		
Henkilösivukulut	-306 013,05	-311 300,00	-323 000,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		2 000,00	2 000,00		
Palvelujen ostot	-224 475,70	-300 500,00	-250 100,00		

Palvelun ostot - sisäiset	-1 068,45				
Vuokrakulut	-4 539,63	-9 500,00	-7 500,00		
Aineet ja tarvikkeet	-29 573,89	-16 000,00	-13 700,00		
Annetut avustukset	-26 089,92	-37 500,00	-17 500,00		
Muut toimintakulut	-2 690,54	-200,00	-1 000,00		
TOIMINTAKATE	-1 526 706,25	-1 586 400,00	-1 558 500,00	-1 538 500,00	-1 538 500,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-208 035,53	-220 300,00	-200 500,00		
Palvelujen ostot	-67 496,01	-75 000,00	-60 400,00		
Vuokrakulut	-112 256,65	-113 000,00	-113 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-28 282,87	-32 300,00	-27 100,00		
TOIMINTAKATE	-208 035,53	-220 300,00	-200 500,00	-200 500,00	-200 500,00

2.2.3 Tampereen hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Tampereen hiippakunta on seurakuntiensa kumppani. Hiippakuntaan kuuluu tällä hetkellä 38 seurakuntaa kahden maakunnan alueella. Kanta-Hämeen 15 seurakuntaa jakautuvat Tammen ja Hämeenlinnan rovastikuntiin. Pirkanmaahan 23 seurakuntaa jakautuvat Hämeenkyrön, Tampereen tuomiorovastikunnan ja Kangasalan rovastikuntiin.

Kahden maakunnan alueella toimiminen on synnyttänyt maakunnallisia verkostoja, joiden varassa myös tulevien vuosien hankkeita on luontevaa toteuttaa. Molempien maakuntien alueilla syntyneitä hyviä kokeiluja pyritään jakamaan vastavuoroisesti ja pitämään yllä yhteisen oppimisen ja tulevaisuuden rakentamisen kulttuuria.

Kevästä 2020 alkaen hiippakuntamme seurakunnilta on vaadittu muutosjoustavuutta, luovuutta ja toivon ylläpitämistä ennen näkemättömällä tavalla. Myös jaksamista ja kannattelua on vaadittu, erityisesti johtamisessa. Erilaisilla hiippakunnallisilla foorumeilla, kuten rovastikunnallisissa keskusteluissa, seurakuntien ja työyhteisöjen selviytyminen tilanteesta on arvioitu melko hyväksi. Uusia kokeiluja on syntynyt, oppimista on tapahtunut. Samaan aikaan seurakunnissa on tunnistettu pandemian varjoja sekä jo sitä edeltäviä toimintaympäristön muutoksesta nousevia haasteita. Kirkon nelivuotiskertomus on havahduttanut suomalaisten, etenkin millenniaalien, kirkkosuhteen muutoksen olevan vielä aiemmin luultuakin dramaattisempi. Toimintakulttuurin uudistumisen välttämättömyys seurakunnissa on laajasti tunnistettu. Ovet auki -strategia on saanut myönteistä vastakaikua seurakunnissa. Siinä esitettyjen

painopistemuutosten tukemiseen myös hiippakunnan toiminta tulevina vuosina tähtää. Tulevien vuosien painopisteinä Tampereen hiippakunnan toiminnassa ovat koronapandemian jälkeisen oppimisen ja uudistumisen tukeminen, kestävien tulevaisuuden ratkaisujen tutkiminen, kirkon energia- ja ilmastostrategiaan liittyminen sekä verkostoitumisen ja osallisuuden vahvistaminen. Näihin painopisteisiin liittyvä työ jatkaa jo aiemmin aloitettuja prosesseja ja toteutuu keskeisimpien tehtävien, ohjauksen ja kehittämisen, koulutuksen sekä hallinnollisen tuen kautta.

Viimeisten vuosien aikana Tampereen tuomiokapitulin henkilöstössä on tapahtunut vähenystä siten, että vuonna 2022 kapitulin yhteistä työtä tekee 10 henkeä: piispa sekä hallinnollinen (3 henkeä) ja toiminnallinen (6 henkeä) tiimi. Nykyiset henkilöstöresurssit edellyttävät jatkuvaa arviointia siitä, millaisiin hankkeisiin on mahdollista ryhtyä. Erilaisiin projektiluontoihin asiantuntijatehtäviin (esimerkiksi synodaalikokouksen hallinnointiin liittyen) tarvitaan ulkopuolisen työvoiman palkkaamista. Hiippakunnan työnohjaus- ja konsulttiverkostolla on merkittävä rooli tuomiokapitulin työn vaikuttavuudessa.

Vuonna 2019 toteuttamassaan tilaratkaisussa Tampereen hiippakunta on valinnut ekonomisesti ja ekologisesti kestävä linjan. Hiippakunnan näkökulmasta on toivottavaa, että jo osoitettu vastuullisuus huomioidaan tulevassa taloussuunnittelussa.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2022–2024

Tampereen hiippakunnan keskeisimmät tehtävät liittyvät seurakuntien työn tukemiseen sekä kumppanuuteen oppimisessa ja tulevaisuusorientaatiassa. Tulevien vuosien kehityshankkeina autamme verkostoitumista ja osallisuuden synnyttämistä seurakunnissa sekä autamme seurakuntia liittymään kirkon energia- ja ilmastostrategiaan.

1. Tuki seurakunnissa toteutuvalle työlle

- Tuemme seurakuntia niiden hengellisen perustehtävän toteuttamisessa esim. toteuttamalla hiippakunnallisia pastoraalikoulutuksen osioita, piispantarkastuksia ja hengellisen matkakumppanuuden päiviä sekä rohkaisemalla kokeiluihin ja verkostoihin, esimerkiksi Pyhän Olavin vaellus yhdessä muiden hiippakuntien ja kokonaiskirkollisen Pyhiinvaellus Suomi -hankkeen kanssa ja Hautausmaat hiljaisuuden -puutarhoina -verkosto
- Tarjoamme hallinnollista tukea seurakuntien työlle ja tulevaisuuden ratkaisuille
- Vastaamme osaltamme uusien pappien polusta opinnoista työelämään
- Vastaamme papiston henkilöstöhallinnosta
- Tuemme johtamistyötä ja työyhteisöjen hyvinvointia erilaisten ohjausprosessien, johtamisfoorumien sekä kirkon uuden johtamiskoulutuksen muodossa
- Tuemme seurakuntia haastavissa tilanteissa konsultoinnin ja sovittelun keinoin

2. Kuljemme seurakuntien kumppanina muutoksessa ja ennakoimattoman keskellä tapahtuvassa oppimisessa; tuemme koronapandemian jälkeistä uudistumista

- Tuemme seurakuntien kokeilukulttuuria mahdollistamalla hyvien hankkeiden jakamisen ja leviämisen
- Rohkaisemme yhteiseen arviointiin, oppimiseen ja jakamiseen ohjausprosessien, koulutuksen ja verkostotapaamisten kautta
- Hyödynnämme kapitulin oman oppimisprosessin tekemisen tavoissa ja painotuksissa

3. Kuljemme seurakuntien kumppanina kestävien tulevaisuuden ratkaisujen tutkimisessa

- Seurakuntien vuosittain toteutuvan itsearvioinnin tukeminen talouden, toiminnan ja hallinnon kriteerein
- Seurakuntien yhteistyö- ja rakenneratkaisujen selvittäminen
- Luottamushenkilöiden tukeminen omassa tehtävässään
- Ovet auki -strategian mukaisiin tilaratkaisuihin kannustaminen

4. Vahvistamme seurakuntien yhteiskunnallista verkostoitumista ja osallisuuden syntymistä

- Maakunnallisten ja alueellisten verkostojen vahvistaminen
- Laajenevan dialogiosaamisen hyödyntäminen
- Osallistavien toimintatapojen vahvistaminen

5. Autamme seurakuntia liittymään kirkon energia- ja ilmastostrategiaan

- Ilmastojohtamisen prosessin jatkaminen paikallisia kumppanuuksia tutkimalla
- Ympäristödiplomien hankintaan kannustaminen
- Teologisten lähtökohtien esillä pitäminen; koko luomakuntaa koskeva pelastusnäkökulma

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Synodaalikokous vahvistaa identiteettiä kirkon virassa, uudistaa näkyä yhteisestä työstä ja innostaa teologian tekemiseen ja syventämiseen.
2. Johtamiskoulutus, johtamistehtävissä toimivien ohjausprosessit ja erilaiset johtavien foorumit sekä sovittelukoulutuksesta saatu osaaminen muodostavat kokonaisuuden, joka tukee muuttuvan toimintaympäristön mukaista tulevaisuuden rakentamista, muutosjohtamista, oppimista ja työhyvinvointia.
3. Ilmastojohtamisen foorumit synnyttävät kumppanuuksia alueella ja ilmastotekoja seurakunnissa.
4. Kapitulin omassa toimintatavassa näkyy pandemian aikana syntynyt verkossa tapahtuvan työn osaaminen ja sen mielekäs hyödyntäminen.
5. Osallistavat toimintatavat vahvistuvat seurakunnissa; vuonna 2021 pilotoituja koulutuksia ja kokeiluja (kuten Erätauko-keskustelun hyödyntäminen strategisessa työskentelyssä) tarjotaan laajemminkin.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	19 360,71	52 000,00	46 500,00		
Maksutuotot	9 548,61	37 500,00	36 500,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	9 812,10	12 000,00	10 000,00		
Tuet ja avustukset		2 500,00			
Toimintakulut	-1 077 277,35	-1 198 002,00	-1 158 122,00		
Henkilöstökulut	-912 340,78	-920 624,00	-927 230,00		
Palkat ja palkkiot	-702 553,71	-726 288,00	-729 445,00		

Henkilösivukulut	-212 532,07	-194 336,00	-199 785,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 745,00		2 000,00		
Palvelujen ostot	-103 417,33	-206 878,00	-180 000,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-718,00				
Aineet ja tarvikkeet	-10 437,59	-10 000,00	-9 500,00		
Annetut avustukset	-49 172,62	-60 000,00	-41 000,00		
Muut toimintakulut	-1 191,03	-500,00	-392,00		
TOIMINTAKATE	-1 057 916,64	-1 146 002,00	-1 111 622,00	-1 091 622,00	-1 091 622,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-70 544,83	-83 500,00	-79 000,00		
Palvelujen ostot	-28 755,01	-36 000,00	-32 000,00		
Vuokrakulut	-24 892,71	-26 000,00	-26 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-16 466,19	-21 000,00	-20 000,00		
Muut toimintakulut	-430,92	-500,00	-1 000,00		
TOIMINTAKATE	-70 544,83	-83 500,00	-79 000,00	-79 000,00	-79 000,00

2.2.4 Oulun hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Uusi strategia 2026

Oulun hiippakunnan tuomiokapitulin strategia on valmistunut yhteisenä työskentelynä kevään 2021 aikana. Keskeisintä strategiassa 2026 on se, että sillä haetaan uudenlaista tapaa, kuinka seurakuntaa voidaan johtaa: tekemällä hyvin ympäristöanalyysi ja uskaltamalla rohkeasti käyttää teologiaa johtamisen välineenä. Ajatus on, että päästäisiin reaktiivisesta tavasta kohti tapaa, jossa seurakunnan itseymmärrystä (identiteettiä) vahvistamalla toimitaan aktiivisesti omassa kontekstissa Kristuksen kirkkona. Hiippakunnan keskeinen tavoite strategiajaksolla onkin tähän uudenlaiseen työskentelytapaan tutustuminen ja sen ottaminen käyttöön seurakunnan työtä suunniteltaessa.

Korona-exit

Pandemia on vaikuttanut voimakkaasti yhteiskuntaan, seurakuntien ja hiippakunnan mahdollisuuksiin sekä tapaan tehdä työtä. Kokoontumisrajoitukset ja etätöön laaja käyttöönotto

ovat muuttaneet työntekeä. Pandemian vaikutuksia on vaikea arvioida mutta se tiedetään, että pandemiasta johtuen jo aiemmin syrjäytyneiden ihmisten tilanne on heikentynyt ja uusien syrjäytymisvaarassa olevien ihmisryhmien määrä on kasvanut.

Kirkon tärkeä tehtävä niin pandemian aikana kuin myös sen jälkeen on toivon ylläpitäminen ja niiden ihmisten ja ryhmien huomioiminen, jotka ovat syrjäytyneen tai ovat syrjäytymässä. Tuomiokapitulin tehtävänä on auttaa seurakuntia ajanmukaisella ohjeistuksella ja tuella.

Muita merkittäviä tapahtumia ja hankkeita

Tuomiokapituli on tulevana toimintavuotena osa Oulun seurakuntayhtymän hallinnoimaa ja ESR (Euroopan sosiaalirahasto) -rahoitteista Osallisuus Suhteessa -työn kehittämishanketta. Hanke kestää kolme vuotta.

Hiippakunnassa on suunnitteilla Kevan ja Verve -työelämäpalvelujen kanssa kaksivuotinen yhteistyöhanke, jonka avulla mm. vahvistetaan organisaatiokonsulttien osaamista ja kehitetään yhdessä työkaluja työyhteisöjen kanssa työskentelyyn. Hiippakunnan kannalta merkittäviä tapahtumia ovat sen alueella järjestettävät Kirkkopäivät ja Lähetysjuhlat sekä Saamelaiset kirkkopäivät, joiden järjestämiseen tuomiokapituli osallistuu. Kirkkopäivät ja Lähetysjuhlat -tapahtuman pääjärjestäjät ovat Kirkkopalvelut, Suomen Lähetysseura ja Oulun seurakunnat. Ohjelma toteutetaan yhteistyössä kirkollisen, seurakunnallisen ja kristillisen järjestöketjän, Oulun kaupungin, hiippakunnan, seurakuntien, Kirkkohallituksen sekä kulttuuri- ja seurakuntaelämän kanssa. Saamelaiset kirkkopäivät järjestetään neljän vuoden välein ja tapahtuma tavoittaa saamelaisia neljän valtion alueelta; Suomesta, Ruotsista, Norjasta ja Venäjältä. Vuonna 2022 järjestetään myös hiippakunnan papiston kokoava kaksipäiväinen Synodaalikokous.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2022–2024

1. Seurakuntien hengellisen elämän tukeminen

- Koulutuksen, valmennuksen ja esimerkin keinoin piispan ja hiippakunnan viranhaltijoiden toimesta työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kohtaamisissa.
- Jakamalla hengellistä sisältöä hiippakunnan viestintäkanavissa
- Teologinen ikkuna- digitaalinen työskentelytapa otetaan käyttöön
- Pyhiinvaellus ja retiriittitoiminta: Tuomiokapituli tarjoaa ensisijaisesti vähävaraisisten ja pienten seurakuntien työyhteisöille ja työntekijöille tukea ja mahdollisuuksia osallistua retiriittiin ja/pyhiinvaellukselle. Toimintaan varataan määräraha, jota seurakunnan työntekijät ja työyhteisöt voivat hakea.

2. Seurakuntien johtamisen ja henkilöstön tukeminen toimintaympäristön muutoksessa

- Piispantarkastusten prosessin keinoin
- Rohkaisemalla varhaisen puheeksi ottamisen periaatteella ongelmiin tarttumiseen ja niiden ratkaisemiseen
- Tukemalla seurakuntia koronatilanteen asettamissa erityishaasteissa
- Suunnitelmallisella viestinnällä, seurakuntien viestinnän tukemisella kriisiviestintätilanteissa
- Ajankohtaisten asioiden ikkuna - digitaalinen työskentelytapa otetaan käyttöön

- Hiippakuntasihteeri (Matti Laurila) työnkuva muutetaan niin, että hän toimii syksystä 2021 lähtien hiippakunnallisena yhteyshenkilönä (30 %) seurakuntien työhyvinvoinnin ja konsultaatiopyyntöjen kysymyksissä.
- Hiippakunnan organisaatiokonsulttien jatkokoulutus yhteistyöprojektina (kaksi vuotta) Kevan ja Verve - työelämäpalvelujen kanssa, tavoitteena on tehdä työkalupakit organisaatiokonsulteille
- Tarjotaan digitaalisesti työhyvinvointiin ja hyvään johtamisen käytänteisiin liittyviä luentoja, kohderyhmänä koko työyhteisö ja/tai johtajat neljä kertaa (kaksi syksyllä ja kaksi keväällä) vuodessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, alkaen syksy 2021. Luennot toteutetaan Teams -koulutuksina, niin että myös pitkien etäisyyksien päässä olevat työyhteisöt pääsevät niistä osallisiksi

3. Vapaaehtoisuuden vahvistaminen

- Etsimme yhdessä uutta toimintakulttuuria, jossa seurakuntalaisen osallisuus ja vapaaehtoisuus vahvistuvat.
- Haemme vaikutteita muista kirkoista ja yhteisöistä ja hakeudumme yhteistyöhön.
- Luomme yhdessä hyviä toimintamalleja ja verkostoituen kerromme niistä toisille seurakunnille. Tuomiokapituli ohjaa ja tukee tehtävää työtä.
- Teemapäivä vapaaehtoisuudesta kirkon työssä

4. Digitaalisen työtavan laaja käyttöönottaminen ja rovastikunnissa tapahtuvan työn vahvistaminen

- Kehittämällä digitaalisen yhteydenpidon keinoja, Teams -kokouksien ja koulutuksien painottaminen työtapana, pitkien etäisyyksien Oulun hiippakunnassa
- Pitkäjänteisen yhteistyön kehittäminen yhdessä rovastikuntien kanssa
- Lääninrovastien roolin vahvistaminen kirkkoherrojen tukijoina yhdessä piispan kanssa

5. Saamen kieltä puhuvien seurakuntatyön tukeminen

- Saamen kielten tukeminen saamelaiten kotiseutualueen seurakunnissa
- Saamelaiset kirkkopäivät
- Tutkimusprojektit saamelaiten historiaan ja kulttuuriin liittyen

6. Seurakuntien kiinteistöjen ja kulttuuriperinnön hoitamisen tukeminen

- Tarjotaan pienille ja vähävaraisille seurakunnille tukea kiinteistöihin liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi kiinteistösuunnitelman tekemiseen. Hiippakunta tarjoaa asiantuntija/konsulttipalvelua
- Teemapäivä kiinteistöjen ja kulttuuriperinnön hoitamisesta

7. Ympäristötietoisuuden lisääminen ja konkreettiset toimet siihen liittyen

- Tuomiokapitulin työntekijöiden matkojen vähentäminen 30 %:lla strategiajaksolla vuoteen 2026 mennessä, julkisten liikennevälineiden suosiminen

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Strategisen työskentelyn ja työn ohjauksen kehittäminen seurakunnissa
 - Koulutus ja ohjaus rovastikunnissa ja seurakunnissa

- Hiippakunnan teologisen pohdinnan ja sen teemojen esillä pitäminen
- 2. Työhyvinvoinnin lisääminen ja johtajuuden vahvistaminen
 - Digitaaliset koulutukset ja organisaatiokonsulttien osaamisen vahvistaminen
- 3. Hengellisen elämän hoitamisen vahvistaminen
 - Retriitti- ja pyhiinvaellustoiminnan organisointi ja tukeminen
- 4. Digitaalisen työtavan vakiinnuttaminen pysyväksi osaksi hiippakunnallista työtä
- 5. Tuomiokapitulin talouden ja toiminnan suunnittelun kehittäminen
- 6. Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet eri työaloilta vuodelle 2022

Taloussuunnitelman v. 2022 erityisperustelut

Budjettiraami pienenee edellisvuoden tavoin vuoden 2022 alusta 3 %, joka on noin 47 000 euroa. Tämä 3 % vähennys on esitetty talousarviossa toteutettavaksi lähinnä matkakulujen leikkauksilla. Vuosi 2020 näytti, että piispantalon monia tehtäviä voidaan hoitaa myös etäyhteyksin ja pyrimme jatkossakin arvioimaan tapauskohtaisesti matkustustarpeen.

Hiippakunnan strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti pyrimme tukemaan seurakuntien henkilöstöä muun muassa kiinteistösuunnitelmien tekemisessä sekä työhyvinvointiin ja hyvään johtamiseen liittyvien luennoin. Lisäksi hiippakunnassa on suunnitteilla hanke, jolla vahvistetaan organisaatiokonsulttien osaamista sekä kehitetään työyhteisötyöskentelyä. Vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden hengellistä elämää pyrimme tukemaan vuonna 2022 avustamalla taloudellisesti retriittiin ja/tai pyhiinvaellukselle osallistujia. Talousarviossa on näiden hankkeiden asiantuntijapalkkioihin varattu 22.000 euroa ja avustuksiin 7.000 euroa.

Oulun hiippakunnassa järjestetään Saamelaiset kirkkopäivät vuonna 2022. Saamelaiset kirkkopäivät järjestetään neljän vuoden välein. Saamelaisten kirkkopäivien järjestämistä varten kirkolliskokous on myöntänyt yhteensä 100.000 euron määrärahan.

Vuonna 2022 järjestetään Synodaalikokous, johon piispa kutsuu hiippakunnan papiston kuuden vuoden välein. Pitkien etäisyyksien vuoksi Oulun hiippakunnassa kokous on kaksipäiväinen. Kirkon keskusrahasto varaa tarkoitukseen erillisen määrärahan, joka tulee hiippakunnan budjettiraamin päälle.

Kirkkopäivät ja Lähetysjuhlat järjestetään hiippakunnassa toukokuussa. Oulun hiippakunta osallistuu päivien järjestämiseen, mutta rahoituksesta vastaa Kirkon keskusrahasto.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	101 868,12	117 000,00	33 900,00		
Korvaukset	64 304,54	9 000,00			
Maksutuotot	12 872,90	25 400,00	15 400,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	14 852,14	19 000,00	15 000,00		
Tuet ja avustukset	3 431,25	8 600,00	3 500,00		
Muut toimintatuotot	6 407,29	55 000,00	0,00		

Toimintakulut	-1 494 155,06	-1 690 300,00	-1 560 000,00		
Henkilöstökulut	-1 150 299,20	-1 183 400,00	-1 231 000,00		
Palkat ja palkkiot	-889 414,29	-913 400,00	-912 600,00		
Henkilösivukulut	-261 358,61	-280 000,00	-318 400,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	473,70	10 000,00			
Palvelujen ostot	-302 765,48	-387 300,00	-280 400,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 184,00				
Vuokrakulut	-200,00	-5 000,00			
Aineet ja tarvikkeet	-29 459,88	-47 900,00	-27 900,00		
Annetut avustukset	-6 750,00	-38 000,00	-15 000,00		
Muut toimintakulut	-2 496,50	-28 700,00	-5 700,00		
TOIMINTAKATE	-1 392 286,94	-1 573 300,00	-1 526 100,00	-1 506 100,00	-1 506 100,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-84 026,38	-99 600,00	-98 950,00		
Palvelujen ostot	-54 192,61	-71 700,00	-70 850,00		
Vuokrakulut	-6 711,79	-2 500,00	-2 500,00		
Aineet ja tarvikkeet	-23 121,98	-25 400,00	-25 600,00		
TOIMINTAKATE	-84 026,38	-99 600,00	-98 950,00	-98 950,00	-98 950,00

2.2.5 Mikkelin hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Maailmanlaajuinen koronapandemia on keväästä 2020 lähtien leimannut vahvasti myös Mikkelin hiippakunnan seurakuntien elämää. Paikan päällä seurakuntien toimitiloissa tai kodeissa tapahtuvaa toimintaa ei ole pystytty järjestämään kuin hetkittäin. Enimmäkseen seurakunnat ovat tarjonneet toimintaansa verkon välityksellä. Kasuaalitoimituksissa omaisten osallistujamäärät ovat noudatelleet kunkin alueen ja ajankohdan mukaisia kokoontumisrajoituksia. Vuoden 2022 suunnittelussa lähdetään liikkeelle siitä ajatuksesta, että seurakunnallinen toiminta pääsisi palautumaan lähikokoontumisiin. Tuomiokapitulin on tarpeen tukea ja ohjata seurakuntia toimintojen uudelleen käynnistämisessä. On tärkeää etsiä yhdessä seurakuntien kanssa toimintamalleja siihen, missä määrin striimatut jumalanpalvelukset ja toimitukset jatkuvat siinäkin vaiheessa, kun koronapandemia on ohi. Tavoitteena on saavuttaa sopiva painotus seurakuntien perinteisten työtapojen sekä korona-aikana löydettyjen uusien toimintatapojen välillä.

Vuonna 2022 tulee kuluneeksi 150 vuotta siitä, kun Viipurissa toteutettiin ensimmäinen diakonissan vihkimys. Diakonian juhluvuosi tulee näkymään pitkin vuotta hiippakunnallisessa toiminnassa. Helmikuussa 2022 Lahdessa pidetään diakonian vihkimys, jossa on erityisesti tarkoitus juhlistaa merkivuotta.

Kirkon valtakunnallisessa pyhiinvaellushankkeessa edistetään Pyhän Olavin mannerreitin vaikiintumista Turusta Savonlinnaan. Mikkelin hiippakunta on aktiivisesti mukana tässä hankkeessa, koska pyhiinvaellusreitti kulkee sen useiden seurakuntien kautta. Toukokuussa 2022 Olavinlinnassa on tarkoitus järjestää pyhiinvaelluksen avajaistapahtuma, johon liittyy jumalanpalvelus. Alueellisessa ja paikallisessa pyhiinvaelluksen ajatuksessa yhdistyvät spiritualiteetti, jumalanpalveluselämä, luontosuhde, ympäristökasvatus, liikunta, lähimatkailu, perhe-työ ja maakunnallinen kulttuuri.

Vuoden 2022 hiippakunnalliseen toimintaan kuuluu myös papiston synodaalikokous. Aiemmissa kokouksista poiketen vuoden 2022 synodaalikokous toteutetaan vain yksipäiväisenä. Synodaalikirjan runsasta sisältöä on tarkoitus käsitellä varsinaisen synodaalikokouksen ohella myös rovastikunnallisissa pappeinkokouksissa.

Seurakuntien toiminnan tukeminen neuvonnan, koulutuksen, kehittämishankkeiden ja konsultoinnin muodossa tulee muodostamaan tuomiokapitulin työskentelyn keskeisen ytimen vuosina 2022–2024. Mikkelin hiippakunnan uusi strategia otettiin käyttöön vuoden 2021 alusta ja se ulottuu vuoden 2025 loppuun.

Seurakuntien tilanne hiippakunnan alueella on haastava vanhusvoittoisen väestörakenteen, poismuuton ja kirkosta eroamisen sekä niiden aiheuttamien talousvaikutusten vuoksi. Muutamat seurakuntaliitokset näyttävät väistämättömiltä lähivuosina.

Tuomiokapitulin henkilökunta koostuu (1.6.2021) kahdestatoista päätoimisesta ja kolmesta osa-aikaisesta työntekijästä: piispa, hiippakuntadekaani, lakimiesasessori, notaari, piispan erityisavustaja, kasvatuksen hiippakuntasihteeri, diakonian hiippakuntasihteeri (60 %), diakonian hiippakuntasihteeri (40 %), jumalanpalveluselämän ja yhteiskunnallisen työn hiippakuntasihteeri, kansainvälisen työn hiippakuntasihteeri, musiikin ja jumalanpalveluselämän hiippakuntasihteeri (40 %), kuurojenpappi, vankiladiakoni, hallintosihteeri ja toimistosihteeri.

Strategiakauden aikana moni tuomiokapitulin työntekijä saavuttaa eläkeiän. Samaan aikaan Kirkon keskushallintoon kohdistuvat säästötoimet aiheuttavat paineen vähentää tuomiokapitulin henkilökuntaa. Henkilöstön määrän supistaminen on tarkoitus hoitaa hyödyntämällä ns. luonnollista poistumaa sekä yhdistämällä eri tehtäviin kuuluvia toimenkuvia.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2022–2024

- Seurakuntien tarkoituksenmukaisen hallinnon ja kestävä talouden tukeminen
- Seurakuntien tukeminen mielekkäisiin toimintarakenteisiin siirtymisessä
- Seurakuntien perustehtävälähtöisen toiminnan suunnittelun ja toteutuksen edistäminen
- Seurakuntien työyhteisöjen toimivuuden edistäminen ja työntekijöiden tukeminen
- Seurakuntien työntekijöiden ammatillinen täydennyskoulutus

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Tuomiokapituli tukee seurakuntia, kun niissä suunnitellaan koronan jälkeistä aikaa niin hengellisen toiminnan, etätyön ja etäjohtamisen kuin valmiussuunnittelun näkökulmista.

- Mittari ja seuranta: Tuomiokapituli ohjaa ja konsultoi seurakuntien toiminnallisia työaloja, järjestää etätööhön ja -johtamiseen liittyvää koulutusta sekä kehottaa seurakuntia päivittämään valmiussuunnitelmansa vuoden 2022 aikana.
2. Tuomiokapituli rohkaisee seurakuntia uusiin avauksiin toiminnassa ja jäsenyyden vahvistamisessa sekä jäsenten hankinnassa.
 - Mittari ja seuranta: Arvioinnin ja seurannan tueksi on luotu palkitsemiskäytäntö, jossa palkitaan seurakunnissa toteutettuja toimia jäsenyyden vahvistamiseksi, uusien jäsenten tavoittamiseksi sekä uusien tavoittavien toimintamuotojen löytämiseksi.
 3. Kehitämme toimintaamme Kirkon ympäristödiplomin mukaisesti ja tuemme seurakuntia ympäristödiplomin hankkimisessa. Tuomiokapitulin oma uusi diplomikausi alkaa vuoden 2022 alusta.
 - Mittari ja seuranta: Tavoite on lisätä ympäristödiplomiseurakuntien määrää vuoden 2022 aikana Mikkelin hiippakunnassa 4–6 seurakunnalla. Hiippakunnallinen ympäristötyöryhmä edistää Kirkon energia- ja ilmastostrategian periaatteita seurakunnissa.
 4. Tuomiokapitulin viestintä on ajantasaista ja vuorovaikutteista sekä ajanmukaisia kanavia ja välineitä hyödyntävää.
 - Mittari ja seuranta: Tuomiokapituli luo tapaamisten ja tapahtumien yhteyteen palautekyselyjä, joissa selvitetään myös viestinnän osuutta. Seurataan palautteiden lisäksi tilastodataa Facebook-tykkäämisistä ja -seuraajista, nettisivuilla kävijöistä sekä julkaistuista lehtijutuista.

Taloussuunnitelma v. 2022–2024 erityisperustelut

Tuomiokapituli kiinnittää huomiota siihen, että kirkon yhteisiä tehtäviä varten olevien, mutta tuomiokapituliin sijoitettujen virkojen henkilöstö- ja toimintakustannukset on korvattava tuomiokapitulille täysimääräisesti riippumatta tuomiokapitulin budjetointiraamin kehityksestä.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	32 897,85	138 100,00	118 345,00		
Maksutuotot	19 154,85	105 050,00	53 125,00		
Tuet ja avustukset		33 050,00	65 220,00		
Muut toimintatuotot	13 743,00				
Toimintakulut	-1 267 990,90	-1 472 100,00	-1 412 325,00		
Henkilöstökulut	-1 018 881,27	-1 072 250,00	-1 117 100,00		
Palkat ja palkkiot	-789 780,51	-827 200,00	-864 600,00		
Henkilösivukulut	-234 762,06	-245 050,00	-255 500,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	5 661,30		3 000,00		
Palvelujen ostot	-183 363,98	-333 450,00	-227 075,00		

Palvelun ostot - sisäiset	-2 473,00				
Vuokrakulut	0,00		-1 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-23 251,76	-23 700,00	-22 300,00		
Annetut avustukset	-38 722,00	-40 800,00	-43 000,00		
Muut toimintakulut	-1 298,89	-1 900,00	-1 850,00		
TOIMINTAKATE	-1 235 093,05	-1 334 000,00	-1 293 980,00	-1 273 980,00	-1 273 980,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	361,04	300,00	300,00		
Vuokratuotot		300,00	300,00		
Muut toimintatuotot	361,04				
Toimintakulut	-15 789,65	-23 300,00	-21 300,00		
Palvelujen ostot	-11 390,00	-16 800,00	-14 800,00		
Aineet ja tarvikkeet	-4 399,65	-6 500,00	-6 500,00		
Ostot tilikauden aikana	-4 399,65	-6 500,00	-6 500,00		
TOIMINTAKATE	-15 428,61	-23 000,00	-21 000,00	-21 000,00	-21 000,00

2.2.6 Borgå stift / Porvoon hiippakunta

Stiftets nuläge och framtidsutsikter

Borgå stift är grundat 1923 på språklig grund för församlingar med svenska som majoritets-språk i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Till stiftet hör för närvarande 49 församlingar indelade i 9 prostier, med sammanlagt drygt 226 000 församlingsmedlemmar. Geografiskt följer stiftet de områden där finlandssvenskar bor, längs kusten från Karleby i norr till Åbo och därifrån österut till Lovisa. Tammerfors svenska församling och församlingarna på Åland hör till Borgå stift. Därtill hör svenska Olaus Petri församling och tyska Deutsche Gemeinde till stiftet.

Borgå stift är ett av de sammanhållande banden för dem med svenska som modersmål. Samtidigt sammanhåller stiftet också olika delar av Svenskfinland: Österbotten, Åboland, Åland och Nyland. Stiftets framtid sammanhänger med dess befolkningsunderlag och möjligheten att fungera på sitt modersmål, landets andra officiella språk.

Stiftet är inne i en process där små församlingar sammanslås till större enheter för att de ekonomiska och personella resurserna ska räcka till. I dessa knappa tider måste fastigheter säljas och personalen minskas i många församlingar. Samtidigt är fortsatt rekrytering viktig

för att garantera tillgången till kyrkliga arbetare i framtiden. Domkapitlet stöder och övervakar stiftets verksamhet som helhet.

Tyngdpunktsområden 2022–2024

- Borgå stifts 100-årsjubileum 2023
- Stödåtgärder för församlingsstrukturer i förändring
- Personalutbildningen
- Rekryteringen
- Uppföljning av utbildningsfrågor för diakoner och ungdomsledare
- Miljöarbetet

De centrala verksamhetsmålen inom tyngdpunktsområdena 2022

- En jubileumskommitté fortsätter planeringen av Borgå stifts 100 års jubileum.
- Förändringarna i församlingsstrukturen följs upp och stödåtgärder i form av arbetslagsutveckling och arbetshandledning sätts in vid behov. Mentorskapsprogrammet för nya kyrkoherdar i Borgå stift fortsätter. Mentorerna kallas som tidigare till sitt uppdrag av biskopen och mentorskapsprogrammet leds av biskopen tillsammans med stiftssekreteraren för personalvård.
- Den svenskspråkiga personalutbildningen prioriteras fortsättningsvis. Biskopsmötets beslut och utvecklingen inom helhetskyrkan följs upp. Den nya utbildningen Ledarskapets grunder ägnas speciell uppmärksamhet.
- Rekryteringen sker kontinuerligt gällande alla kategorier av församlingsarbetare.
- Domkapitlet står i kontakt med Novia och Åbo Akademi och följer upp den nya utbildning av diakoner och ungdomsarbetsledare som planeras och genomförs.
- Kyrkans förnyade miljödiplom och nya klimatprogram (Kolneutral kyrka 2030) utgör de styrdokument som följs i stiftets miljöarbete. Ett av målen i kyrkans nya klimatprogram är att alla församlingar skall ha Miljödiplomet inom år 2025.

Förvaltning 2022–2024

Domkapitlet skall sköta stiftets verksamhet, förvaltning och ekonomi samt prästernas personalärenden. I dessa uppgifter fungerar domkapitlet även som övervakande myndighet. Som övervakande myndighet erbjuder domkapitlet stöd för anställda, församlingar och samfälligheter genom beslut, juridisk rådgivning och personalutbildning. Den situation som uppstått genom pandemin påverkar fortsättningsvis det arbete som utförs i församlingarna, vilket ställer nya krav på arbets- och förvaltningsrutiner. Elektroniska sammanträden i beslutsfattandet möjliggör i fortsättningen ett beslutsfattande på distans. Fysiska möten är dock fortfarande det man primärt bör eftersträva. Inom förvaltningen minskar arbetsmängden inte. En beredning av ny kyrkolag och kyrkoordning kommer att påföra förvaltningssidan mer arbete. Stiftets omfattande geografiska område utgör en utmaning för utförande av ämbetsverkets arbetsuppgifter, vilket även gäller åtgärder som vidtas i samband med biskopsvisitationer. Förvaltningsavdelningen består av en lagfaren assessor, domkapitlets notarie, stiftssekreteraren för utbildning och personalvård, två byråsekreterare, domkapitlets vaktmästare samt gårdskarlstädare. Domkapitlets personal består av 14 personer.

Ekonomiplan 2022–2024

Den ekonomiska situationen i kyrkan har föranlett sparbehov också på stiftsnivå. Enligt direktiv för år 2022 skall domkapitlen spara 3 %, vilket för Borgå domkapitels del innebär ca 42 000 €. Domkapitlen inbesparade år 2021 3 % och sparar enligt planen ytterligare 3 % år 2022, vilket totalt innebär en sänkning av domkapitlens budgetramar med 6 % -enheter (c.43 000 €) inom loppet av två år. Detta kan inte uppnås utan att arrangemang i anställningar vidtas. Sparbehovet tar märkbart på domkapitlets verksamhetsmöjligheter, också med beaktande av att domkapitlet svarar för svenskspråkig fortbildning av kyrkligt anställda. Under år 2022 hålls synodalmöte i varje stift. Borgå stifts har föreslagits erhålla ett anslag om 55 000 € för synodalmötesarrangemang, vilket inte ingår i rambudgeten.

Porvoon hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Porvoon hiippakunta on perustettu vuonna 1923 kielellisellä perusteella Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnille, joissa ruotsi on enemmistön kieli. Hiippakuntaan kuuluu tällä hetkellä 49 seurakuntaa, jotka on jaettu yhdeksään rovastikuntaan ja joissa on yhteensä yli 226 000 jäsentä. Maantieteellisesti hiippakunta seuraa suomenruotsalaisten asuinalueita rannikkoa pitkin pohjoisesta Kokkolasta Turkuun ja siitä itään Loviisaan. Tampereen ruotsalainen seurakunta ja Ahvenanmaan seurakunnat kuuluvat Porvoon hiippakuntaan. Lisäksi hiippakuntaan kuuluvat ruotsalainen Olaus Petrin seurakunta ja saksalainen Deutsche Gemeinde.

Porvoon hiippakunta on yksi niistä, joiden äidinkieli on ruotsi, yhdistävä side. Samalla hiippakunta kokoaa yhteen myös Suomen ruotsinkielisten alueiden eri osia: Pohjanmaa, Turunmaa, Ahvenanmaa ja Uusimaa. Hiippakunnan tulevaisuus on yhteydessä sen väestöpohjaan ja mahdollisuuteen toimia omalla äidinkielellään, maan toisella virallisella kielellä.

Hiippakunnassa on käynnissä prosessi, jossa pieniä seurakuntia yhdistetään suuremmiksi yksiköiksi, jotta taloudelliset ja henkilöstöressurit riittävät. Näinä niukkoina aikoina kiinteistöjä joudutaan myymään ja henkilöstöä joudutaan vähentämään monissa seurakunnissa. Samalla rekrytoinnin jatkaminen on tärkeää kirkon työntekijöiden saatavuuden takaamiseksi tulevaisuudessa. Tuomiokapituli tukee ja valvoo hiippakunnan toimintaa kokonaisuudessaan.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2022–2024

- Porvoon hiippakunnan 100-vuotisjuhlavuosi 2023
- Muuttuvien seurakuntarakenteiden tukitoimet
- Henkilöstökoulutus
- Rekrytointi
- Diakonien ja nuorisotyönohjaajien koulutuskysymysten seuranta
- Ympäristötyö

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

- Juhlatoimikunta jatkaa Porvoon hiippakunnan 100-vuotisjuhlavuoden suunnittelua.

- Seurakuntarakenteen muutoksia seurataan, ja tarvittaessa otetaan käyttöön tukitoimia, kuten työyhteisöjen kehittäminen ja työnohjaus. Porvoon hiippakunnan uusien kirkkoherrojen mentorointiohjelma jatkuu. Kuten tähänkin saakka, piispa kutsuu mentorit tehtävään ja johtaa mentorointiohjelmaa yhdessä henkilöstöhuollon hiippakuntasihteerin kanssa.
- Ruotsinkielistä henkilöstökoulutusta painotetaan edelleen. Piispainkokouksen päätöksiä ja kokonaiskirkon kehitystä seurataan. Uuteen Johtamisen perusteet -koulutukseen kiinnitetään erityistä huomiota.
- Rekrytointia tehdään jatkuvasti kaikissa seurakuntien työntekijöiden ryhmissä.
- Tuomiokapituli on yhteydessä Noviaan ja Åbo Akademiin ja seuraa uutta suunniteltua ja toteutettavaa diakonien ja nuorisotyönohjaajien koulutusta.
- Kirkon uusittu ympäristödiplomi ja uusi ilmasto-ohjelma (Hiilineutraali kirkko 2030) muodostavat hiippakunnan ympäristötyössä noudatettavat ohjausasiakirjat. Kirkon uuden ilmasto-ohjelman yhtenä tavoitteena on, että kaikilla seurakunnilla on ympäristödiplomi vuonna 2025.

Hallinto

Tuomiokapitulin tehtävänä on hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä papiston henkilöstöasioita. Näissä tehtävissä tuomiokapituli toimii myös valvovana viranomaisena. Valvovana viranomaisena tuomiokapituli tarjoaa tukea työntekijöille, seurakunnille ja seurakuntayhtymille päätöksillä, oikeudellisella neuvonnalla ja henkilöstökoulutuksella. Pandemian aiheuttama tilanne vaikuttaa edelleen seurakunnissa tehtävään työhön, mikä asettaa uusia vaatimuksia toimintatavoille ja hallintokäytännöille. Päätöksenteon osalta sähköiset kokoukset mahdollistavat jatkossa etäpäätöksenteon. Fyysinen kohtaaminen on kuitenkin edelleen ensisijainen tavoite. Hallinnossa työmäärä ei vähene. Uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen valmistelu tulee aiheuttamaan hallinnolle lisää työtä. Hiippakunnan laaja maantieteellinen alue aiheuttaa haasteen viraston työtehtävien suorittamiselle, mikä koskee myös piispantarkastusten yhteydessä toteutettavia toimenpiteitä. Hallinto-osastoon kuuluvat lakimiesasessori, tuomiokapitulin notaari, koulutuksen ja henkilöstöhuollon hiippakuntasihteerit, kaksi toimistosihhteeriä, tuomiokapitulin vahtimestari sekä talonmies/siivooja. Tuomiokapitulin henkilöstöön kuuluu 14 henkilöä.

Taloussuunnitelma 2022–2024

Kirkon taloudellinen tilanne on aiheuttanut säästötarpeita myös hiippakunnan tasolla. Vuoden 2022 ohjeistuksen mukaan tuomiokapitulien tulisi säästää 3 %, mikä tarkoittaa Porvoon tuomiokapitulin osalta noin 42 000 euroa. Vuonna 2021 tuomiokapitulit säästivät 3 % ja säästivät suunnitelman mukaan vielä 3 % vuonna 2022, mikä tarkoittaa tuomiokapitulien budjetitkehysten pienenemistä kuudella prosenttiyksiköllä (n. 43 000 euroa) kahden vuoden kuluessa. Tähän ei päästä ilman työsuhdejärjestelyjä. Säästötarve heikentää merkittävästi tuomiokapitulin toimintamahdollisuuksia ottaen myös huomioon, että tuomiokapituli vastaa kirkon työntekijöiden ruotsinkielisestä täydennyskoulutuksesta. Vuoden 2022 aikana pidetään synodaalikokous jokaisessa hiippakunnassa. Porvoon hiippakunnalle on esitetty 55 000 euron suuruista määrärahaa synodaalikokouksen järjestelyihin, jotka eivät kuulu kehysbudjetin piiriin.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	87 417,81	137 500,00	85 800,00		
Maksutuotot	52 649,24	108 000,00	58 800,00		
Vuokratuotot	19 582,08	6 500,00			
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	6 389,54	15 000,00	21 000,00		
Tuet ja avustukset	6 002,50	3 000,00	3 000,00		
Muut toimintatuotot	2 794,45	5 000,00	3 000,00		
Toimintakulut	-1 388 304,19	-1 430 900,00	-1 361 600,00		
Henkilöstökulut	-1 036 172,78	-1 084 600,00	-1 111 600,00		
Palkat ja palkkiot	-804 663,60	-834 600,00	-851 600,00		
Henkilösivukulut	-234 486,37	-250 000,00	-260 000,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 977,19				
Palvelujen ostot	-224 262,32	-269 700,00	-168 000,00		
Vuokrakulut	-238,00	-1 900,00	-500,00		
Aineet ja tarvikkeet	-74 442,72	-42 900,00	-24 500,00		
Annetut avustukset	-50 916,28	-31 000,00	-55 000,00		
Muut toimintakulut	-910,09	-800,00	-1 000,00		
TOIMINTAKATE	-1 300 886,38	-1 293 400,00	-1 275 800,00	-1 255 800,00	-1 255 800,00

Hiipakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	559,24		19 800,00		
Vuokratuotot			19 800,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	559,24				
Toimintakulut	-139 065,08	-124 000,00	-138 300,00		
Henkilöstökulut	-26 653,18	-17 300,00	-33 400,00		
Palkat ja palkkiot	-20 366,56	-13 800,00	-24 900,00		
Henkilösivukulut	-6 286,62	-3 500,00	-8 500,00		
Palvelujen ostot	-16 287,35	-6 700,00	-7 200,00		
Vuokrakulut	-61 858,00	-64 000,00	-64 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-34 266,55	-36 000,00	-33 700,00		
TOIMINTAKATE	-138 505,84	-124 000,00	-118 500,00	-118 500,00	-118 500,00

2.2.7 Kuopion hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Kuopion hiippakunta edistää kirkon tehtävää ja ykseyttä sekä tukee hiippakunnan seurakuntia niiden tehtävässään.

Kuopion hiippakunnan toimintalinjauksessa vuosille 2019–2023 määritellään toiminnan ja hallinnon tavoitteet: 1. Hiippakunnan seurakunnissa jumalanpalveluselämä hoidetaan hyvin ja hengellinen elämä on monimuotoista. 2. Seurakunnissa noudatetaan hyvää hallintoa ja ne ovat taloudellisesti kestäväällä pohjalla. 3. Työhyvinvointi seurakunnissa on kohentunut ja ongelmien osalta noudatetaan varhaisen puuttumisen periaatetta. 4. Seurakuntalaisten osallisuus on vahvistunut. 5. Tuomiokapituli on kehittänyt omaa toimintaansa vastaavien periaatteiden ja annettujen resurssien mukaisesti.

Kuopion hiippakunnan alue on laaja ja kuuluu taloudellisesti haasteelliseen Itä-Suomeen, jossa väestön ikääntyminen ja muuttoliike vaikuttavat suuresti seurakuntien toimintaan ja resursseihin. Hiippakuntaan kuuluu vuonna 2021 46 seurakuntaa, joissa kirkon jäseniä on noin 350 000. Hiippakunnan alueella sekä väestön määrä että kirkon jäsenten määrä on laskeva. Seurakuntien työntekijöitä on noin 2 000.

Seurakuntien ja niiden työntekijöiden määrässä on odotettavissa muutoksia kirkon niukkenevan talouden johdosta. Seurakuntien taloutta rasittavat monin paikoin suuret kiinteistönhoidot. Lähivuosina on odotettavissa seurakuntien yhdistymisiä ja erilaisen yhteistyön lisääntymistä. Oman haasteensa muodostavat pitkät välimatkat.

Henkilöstön määrä tuomiokapitulissa on 10. Digitalisaatio on jo tuonut jonkin verran taloudellisia säästöjä ja muuttanut henkilöstön työnkuvaa, erityisesti koronavirusepidemian aikana. Myös jatkossa verkossa toimiminen tulee olemaan entistä suuremmassa roolissa. Se ei kuitenkaan korvaa kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta. Taloustilanteen salliessa on jossain tarpeen palkata lisätyövoimaa erilaisiin projekteihin.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosille 2022–2024

1. Jumalanpalveluselämä ja hengellisen elämän monimuotoisuus.

- Toteutamme jumalanpalveluselämän kehittämisprojektin.
- Tuemme seurakuntien kasvatusta, diakoniaa ja lähetystehtävää sekä niiden yhteyttä jumalanpalveluselämään koulutuksin ja ajankohtaistapaamisin.
- Teemme yhteistyötä Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon (ELCJHL) kanssa.
- Yhteistyö rikastuttaa seurakuntien elämää.

2. Hyvä hallinto ja seurakuntien kestävä talous

- Kehitämme kirkkoherrojen rekrytointia.
- Järjestämme johtamiskoulutusta ja edistämme siihen osallistumista.
- Edistämme seurakuntien välistä yhteistyötä.
- Vaikutamme aktiivisesti seurakuntarakenteisiin siten, että seurakunnat toimivat taloudellisesti kestäväällä pohjalla.

- Seuraamme maakuntaudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta alueellamme sekä vaikutamme siihen, että positiivinen uskonnonvapaus, alueellinen tasavaro ja kirkon työn edellytykset toteutuvat.

3. Työhyvinvointi

- Tuemme seurakuntien työyhteisöjen kehittämistä ja konsultointia sekä koordinoimme
- työnohjausta.
- Edistämme hyvien käytäntöjen leviämistä seurakuntien toiminnassa ja hallinnossa.

4. Osallisuus

- Järjestämme koulutuksia ja verkostotapaamisia, jotka edistävät seurakuntalaisten osallisuutta.
- Toimimme itse osallisuuden periaatteiden mukaisesti.
- Edistämme vapaaehtoisten kirkkopyhän toteuttamista seurakunnissa.

5. Tuomiokapitulin oman toiminnan kehittäminen

- Sopeutamme toimintamme talouden resursseihin.
- Päivitämme henkilöstösuunnitelmaa.
- Rakennamme yhteistyötä erityisesti seurakuntien ja seurakuntayhtymien, toisten hiippakuntien ja Kirkkohallituksen sekä viranomaisten kanssa.
- Hyödynnämme työssämme etäyhteyksiä.

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Seurakuntien jumalanpalveluselämä kehittyy. Kasvatuksen, diakonian ja lähetyksen yhteys jumalanpalveluselämään vahvistuu ja yhteinen näkemys vieraanvaraisesta seurakunnasta kasvaa.

- Tavoitteeseen pyritään piispantarkastusten ja ordinaatiovalmennusten avulla.
- Kuopiossa järjestetään Jaetut eväät -jumalanpalveluspäivät.
- Tuemme seurakuntia jumalanpalveluselämän kehittämisessä koronapandemian jälkeen.
- Kannustamme löytämään uusia ja innovatiivisia tapoja yhteisöllisiin kokoontumisiin, myös verkossa.
- Kehitämme kumppanuuskirkkomme, Jordanian ja Pyhän maan evankelis-luterilaisen kirkon kanssa yhdessä seurakuntien diakoniatyötä.

2. Seurakuntien hallinto tehostuu ja talous saadaan kestävämmälle pohjalle

- Keskitämme voimavaroja seurakuntien taloushallinnon työntekijöiden tukemiseen.
- Pyrimme tukemaan seurakuntien osaamista ulkopuolisen rahoituksen saamiseksi.
- Kehitämme uusia tapoja pitää yhteyttä seurakuntien luottamushenkilöihin ja koulutamme heitä hallinnon ja talouden kysymyksissä.

3. Seurakuntien työyhteisöt voivat hyvin

- Järjestämme johtamiskoulutusta

- Mittaamme ja tutkimme seurakuntien työyhteisöjen tilannetta ja annamme siitä heille palautetta.
- Luomme puitteita seurakuntien työntekijöiden työnohjaukselle ja tuemme työyhteisöjen kehittämistoimia.

Taloussuunnitelman v. 2022–2024 erityisperustelut

Tuomiokapitulin istuntosalin ja piispan työhuoneen biedermeier-kaluston kunnostaminen. Synodaalikokous järjestetään annetun määrärahan puitteissa.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	44 546,47	52 200,00	38 700,00		
Maksutuotot	10 379,74	33 700,00	22 200,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	10 117,62	16 000,00	14 000,00		
Tuet ja avustukset	2 745,00	2 500,00	2 500,00		
Muut toimintatuotot	21 304,11				
Toimintakulut	-1 100 862,54	-1 250 700,00	-1 201 245,00		
Henkilöstökulut	-882 539,52	-938 200,00	-949 545,00		
Palkat ja palkkiot	-679 317,04	-719 400,00	-730 900,00		
Henkilösivukulut	-203 222,48	-218 800,00	-218 645,00		
Palvelujen ostot	-135 897,24	-245 400,00	-192 500,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 251,00				
Vuokrakulut	-1 572,44	-3 100,00	-2 400,00		
Aineet ja tarvikkeet	-20 850,54	-22 100,00	-17 900,00		
Annetut avustukset	-58 351,80	-41 000,00	-38 000,00		
Muut toimintakulut	-400,00	-900,00	-900,00		
TOIMINTAKATE	-1 056 316,07	-1 198 500,00	-1 162 545,00	-1 142 545,00	-1 142 545,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-101 177,41	-99 100,00	-100 200,00		
Palvelujen ostot	-21 852,20	-24 400,00	-25 500,00		
Vuokrakulut	-64 615,53	-65 000,00	-65 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-13 906,68	-9 700,00	-8 700,00		
Muut toimintakulut	-803,00		-1 000,00		
TOIMINTAKATE	-101 177,41	-99 100,00	-100 200,00	-100 200,00	-100 200,00

2.2.8 Lapuan hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Kirkon tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Lapuan hiippakunta tukee seurakuntia kirkon perustehtävän toteuttamisessa ja toteuttaa sitä tuomiokapitulin omassa työssä. Lisäksi hiippakunta vahvistaa seurakuntien toimintaedellytyksiä alueellaan. Hiippakunnan toimintaa ohjaavat perinteiset kristilliset hyveet: usko, toivo ja rakkaus (1. Kor. 13:13).

Tuomiokapituli pyrkii palvelemaan seurakuntia tasapuolisesti kolmen maakunnan alueella: Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa. Vuonna 2021 Lapuan hiippakunnassa on 44 seurakuntaa ja 40 seurakuntataloutta. Tuomiokapituli on viime vuosina kannustanut seurakuntia etsimään ennakoluulottomasti rakenneratkaisuja, joilla voidaan parhaiten turvata seurakuntien työ eripuolilla hiippakuntaa riippumatta seurakunnan koosta, sijainnista tai varallisuudesta. Toimintasuunnitelmaa valmisteltaessa päätöksentekovaiheessa on kolme seurakuntaliitosprosessia. Mikäli Kirkkohallitus tekee niistä esitysten mukaiset päätökset, hiippakunnan seurakuntien määrä vähenee neljällä vuoden 2022 alussa. Tuomiokapitulin henkilöstö ja hiippakunnan organisaatiokonsulttien verkosto tukevat seurakuntien muutosprosesseja sekä hallinnon järjestämisen, työyhteisömuutosten että hyvän johtajuuden näkökulmista.

Vuoden alussa toteutetaan rovastikuntauudistus, jonka seurauksena rovastikuntien määrä laskee kuudesta viiteen.

Tuomiokapitulilla on kaksi toimistoa, ne sijaitsevat Seinäjoella ja Jyväskylässä. Tuomiokapitulin istuntopaikka on Lapualla. Istuntoja voidaan tarpeen mukaan pitää myös muualla. Kirkon keskusrahaston kiinteistöselvityksen mukaisesti Seinäjoen toimisto muuttaa suunnitteluvuoden aikana vuokralaiseksi Seinäjoen seurakunnan omistamaan kiinteistöön, jossa voidaan hyödyntää myös yhteiskäyttötiloja. Haapaniemen hiippakuntakartanossa sykkii hiippakunnan sydän. Omien koulutusten ja verkostotapaamisten lisäksi Haapaniemessä toteutetaan kirkon kuntoutuskurssit.

Vuonna 2022 Lapuan tuomiokapitulin palveluksessa on 11 viranhaltijaa: piispa, hiippakuntadekaani, lakimiesasessori, hiippakuntapastori, neljä asiantuntijaa, piispan sihteeri, toimistosihteeri ja Lapuan piirin kuurojenpappi. Lisäksi tuomiokapitulin työyhteisöön kuuluvat kuntoutussihteeri ja liikuntapappi, joka toimii Kuortaneen Urheiluopiston palkkaamana ja työnjohdon alla. Taloudellisten resurssien niukkeneminen edellyttää tuomiokapitulin tehtävien määrätietoista priorisointia, toimintakulttuurin ja työnteon tapojen uudistamista sekä yhteistyöverkostojen vahvistamista.

Keskeiset strategiset linjaukset vuosille 2022–2024

Lapuan hiippakunnan vuoteen 2026 suuntaava strategia hyväksyttiin hiippakuntavaltuustossa helmikuussa 2021. Strategia linjaa tuomiokapitulin ja sen henkilöstön päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua ja arkista työtä. Strategiassa viestitään seurakunnille ja yhteistyökumppaneille hiippakunnan lähivuosien keskeisistä painopisteistä. Samalla kutsutaan seurakuntia kulkemaan yhteiseen suuntaan.

Hiippakunnan lähivuosien strategisissa tavoitteissa liitytään kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan. Kaikessa hiippakunnan työssä toimitaan, keskustellaan ja viestitään rohkeasti kristillisen sanoman pohjalta. Tuomiokapitulin työ rakentuu luottamuksen, yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen varaan.

Tuomiokapituli rohkaisee esimerkillään seurakuntia yhteiseen työhön ja strategiaan kumppanuuksiin. Seurakuntia innostetaan edistämään seurakuntalaisten osallisuutta ja mahdollisuuksia palvella lahjoillaan seurakuntaa. Paikallisten ja alueellisten toimijoiden sekä kirkollisten järjestöjen ja herätysliikkeiden kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan. Tuomiokapituli edustaa selkeästi ja rohkeasti evankelis-luterilaista kirkkoa niissä yhteistyöverkostoissa, joissa se on mukana.

Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia strategiseen ajatteluun ja tukee muutosjohtamista. Hiippakunnan omaa toimintaa suunnitellessa ja seurakuntia konsultoitaessa etsitään erilaisia näkökulmia ja suhtaudutaan avoimesti uusiin ideoihin ja kokeiluihin. Tulevaisuutta pohdittaessa tuodaan selkeästi esiin muutospaineet, mutta samanaikaisesti vähennetään tietoisesti huoli- ja pelkopuhetta. Kaiken toiminnan eettisyyteen ja ekologisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Keskeisimmät painopisteet ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

Hiippakunnan uusi piispa aloittaa virassaan helmikuun alussa. Piispan vaihtuminen vaikuttaa monella tavalla hiippakunnan toimintaan. Tuomiokapitulissa pyritään luomaan mahdollisimman hyvät puitteet uuden piispan tehtävään perehtymiseen sekä seurakuntiin, niiden työntekijöihin ja luottamushenkilöihin tutustumiseen.

Vuonna 2022 hiippakunnassa järjestetään monia alueellisia ja valtakunnallisia tapahtumia. Merkittäviä yhteisiä kokoontumisia ovat muun muassa piispa Simo Peuran lähtömessu ja uuden piispan vihkimysmessu. Molempiin messuihin ja ”juhlakahveille” on mahdollista osallistua joko paikan päällä tai verkon välityksellä. Hiippakuntajuhla järjestetään toukokuussa ja synodaalikokous syyskuussa. Valtakunnallisista tapahtumista työnohjaajien verkostopäivät, Kirkon viestinpäivät ja Papiston päivät toteutetaan hiippakunnan alueella. Tuomiokapituli osallistuu näiden tilaisuuksien järjestelyihin.

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Koronasta palautuminen

- Arvioimme yhdessä seurakuntien kanssa poikkeusoloissa opittuja uusia työn tekemisen tapoja ja muita oivalluksia. Panostamme erityisesti jumalanpalveluselämän sekä seurakuntalaisten osallisuuden ja vapaaehtoistyön palautumiseen koronarajoitusten jäljiltä.
- Autamme seurakuntia kehittämään digitaalista työtä, palveluja ja viestintää entistä yhteisöllisemmäksi ja vuorovaikutteisemmäksi.
- Nostamme esiin työhyvinvointiin liittyviä näkökulmia ja tuemme eri tavoin työyhteisöjen palautumista koronakriisistä. Järjestämme seurakuntien työntekijöille hiljaisuuden retriittejä Haapaniemen hiippakuntakartanossa.

2. Polku-toimintamallin vakiinnuttaminen

- Polku on kutsu elää todeksi toimintakulttuuria, jossa seurakunta on sen jäsenet, luottamushenkilöt ja työntekijät yhdessä. Kannustamme seurakuntia Polku-toimintamallin käyttöönottoon.

- Vahvistamme kirkkoherrojen ja työyhteisökonsulttien Polku-osaamista. Luomme Polku-konsulttien verkoston.

3. Diakonian juhluvuosi 2022

- Tuemme seurakuntia lähimmäisenrakkauden toteuttamisessa koulutusten, konsultointien ja yhteisen kehittämisen kautta.
- Nostamme esiin diakonisia teemoja ja teemme diakoniaa näkyväksi uutiskirje Lehtisessä, synodaalokokouksessa, starttipäivissä, eri verkostoissa ja julkisessa keskustelussa.
- Ylläpidämme toivon näkökulmaa kaikessa työssämme.

4. Hyvän hallintokulttuurin edistäminen

- Järjestämme piispantarkastukset Keuruun, Kuortaneen, Laihian ja Alavuden seurakunnissa.
- Tuemme seurakuntia seurakuntavaalien järjestämisessä ja uusien luottamushenkilöiden kouluttamisessa sekä rovastikunnallisten luottamushenkilöverkostojen synnyttämisessä.
- Analysoimme seurakuntien kanssa soteuudistuksen vaikutuksia seurakuntien kumppanuuksiin ja pyrimme turvaamaan kirkon työn edellytykset muutosten keskellä.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	77 826,59	120 000,00	90 000,00		
Maksutuotot	59 875,75	120 000,00	90 000,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	17 950,84				
Toimintakulut	-1 274 683,46	-1 374 700,00	-1 305 000,00		
Henkilöstökulut	-1 066 201,21	-1 000 550,00	-1 000 000,00		
Palkat ja palkkiot	-858 152,34	-769 900,00	-839 552,00		
Henkilösivukulut	-258 500,81	-230 650,00	-245 837,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	50 451,94		85 389,00		
Palvelujen ostot	-179 381,59	-314 150,00	-250 000,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 406,00				
Vuokratkulut	-768,73				
Aineet ja tarvikkeet	-25 075,93	-20 000,00	-45 000,00		
Annetut avustukset	-1 350,00	-30 000,00			
Muut toimintakulut	-500,00	-10 000,00	-10 000,00		
TOIMINTAKATE	-1 196 856,87	-1 254 700,00	-1 215 000,00	-1 195 000,00	-1 195 000,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot		5 000,00	5 000,00		
Vuokratuotot		5 000,00	5 000,00		
Toimintakulut	-148 754,56	-210 000,00	-205 000,00		
Palvelujen ostot	-35 345,24	-100 000,00	-75 000,00		
Vuokrakulut	-109 347,54	-90 000,00	-100 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-4 061,78	-20 000,00	-30 000,00		
TOIMINTAKATE	-148 754,56	-205 000,00	-200 000,00	-157 000,00	-157 000,00

2.2.9 Helsingin hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Helsingin hiippakunnassa on 30 seurakuntaa, jotka kuuluvat kuuteen rovastikuntaan. Seurakuntayhtymiä on viisi, joista Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät kattavat jäsenmäärästä noin 90 %. Seurakunnista neljä on seurakuntayhtymien ulkopuolella.

Helsingin hiippakunnalla on kolme keskeistä erityispiirrettä. Kirkon jäsenkehityksen lasku ja kristillisen identiteetin oheneminen näkyvät erityisen selvästi Helsingin hiippakunnan alueella. Helsingin hiippakunnan erityispiirre on myös se, että alueella toimivat laaja-alaisesti yhteiskunnan keskeiset toimijat koulutuksen, politiikan, median, kulttuurin ja liike-elämän alalta. Kolmantena erityispiirteenä hiippakunnassa on alueen kansainvälisyys.

Hiippakunnan toiminnan painopisteet ovat missionaarisen ajattelun edistäminen, kirkon näkyväksi tekeminen, työyhteisöjen tukeminen ja hyvän hallinnon kulttuurin rakentaminen.

Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin henkilöstön määrä on säilynyt vuodesta 2020 ennallaan ja säilyy ennallaan suunnittelukauden ajan. Ennakoivan talouden sopeuttamisen vuoksi kymmenen edellisen vuoden aikana tuomiokapitulin henkilöstön määrää on vähennetty 16 työntekijästä yhdeksään työntekijään (vähennys yhteensä 43,75 %).

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2022–2024

Helsingin hiippakunnan keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet toteuttavat kokonaiskirkon *Ovet auki* -strategiaa 2020–2026. Toiminnan painopistealueita ovat missionaarisen ajattelun edistäminen, kirkon näkyväksi tekeminen, työyhteisöjen tukeminen ja hyvän hallinnon kulttuurin rakentaminen. *Ovet auki* -strategiassa painotetaan kasvavaa, kutsuvaa ja osallistavaa kirkkoa, jossa seurakuntalaiset ovat toimijoita, jotka tekevät kirkkoa eläväksi omassa elinpiirissä.

rissään. Tässä ajassa ovien auki pitäminen on erityisen tärkeää. Kirkon ovet eivät voi olla kellenkään kiinni. Kirkon tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Määritelmä tähdentää, että pelastavan evankeliumin julistus, osallisuus, yhteisvastuu, heikoimpien puolesta puhuminen, sielunhoito, tasa-arvosta ja ihmisarvosta huolehtiminen sekä luomakunnan eheyden vaaliminen kuuluvat yhteen. Pidämme strategiassa esitettyjä arvoja, strategisia valintoja ja tulevaisuuskuvaa esillä kaikessa ohjaus-, valmennus-, ja neuvontatoimissamme sekä sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässämme.

Seurakuntalaiset ja luottamushenkilöt ovat kirkon tulevaisuuden kannalta keskeinen voimavara. Tämä näkökulma on otettava huomioon kaikilla kirkon tasoilla. Tuomiokapitulin toiminnassa tämä näkyy läpileikkaavasti kaikessa toiminnassa. Toteuttaessamme tuomiokapitulin tehtävää seurakuntien tukijana ja valvojana kannustamme seurakuntia tukemaan luottamushenkilöiden roolia ja nostamaan seurakuntalaisten merkityksen keskiöön. Hallinnon alan koulutuksissa ja neuvonnassa tämä tarkoittaa luottamuselinten päätöksentekijäroolin alleviivaamista. Toiminnassa tämä tarkoittaa yhteisöllisyyden korostamista ja esimerkin näyttämistä esimerkiksi siinä, miten messuja voidaan valmistella ja toteuttaa yhteisöllisesti. Piispantarkastukset toteutamme niin, että niissä mahdollistuu vuorovaikutus seurakuntalaisten ja alueella asuvien ja työtä tekevien kanssa. Viestinnässä käytämme hyväksi sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia tavoittaa myös niitä ihmisiä, joilla ei ole aktiivista seurakuntayhteyttä.

Ovet auki -strategian tavoitteita pidämme esillä vastuullamme olevissa tehtävissä, joita ovat piispantarkastukset, orientoitumis- ja ordinaatiokoulutukset, pappien ja diakonien virkaan vihkimiset, kirkkoherranvirkojen hakuprosessit ja viranhoidon alun mentorointi, monimuotoiset koulutukset, viestintä ja mediayhteydet, työyhteisöjen tukeminen ja konsultoinnit sekä hyvän hallinnon edistäminen seurakunnissa.

Hiippakuntavaltuusto on pitänyt tärkeänä, että Helsingin hiippakunnassa etsitään keinoja, miten kutsua aktiivisesti maahanmuuttajia mukaan toimintaan ja kirkon yhteyteen, miten etsijöiden kohtaaminen voisi toteutua ja miten voimme varmistaa, että hiippakunnan seurakunnat voivat hyvin. Pidämme esillä näitä teemoja yhteydenpidossamme ja kohtaamisissamme seurakuntien kanssa mm. piispantarkastuksissa ja erilaisissa Teams-alustalla toteutettavissa tilaisuuksissa. Kannustamme pohtimaan, kokeilemaan ja jakamaan hyviä käytäntöjä.

Piispan viranhoidossa keskeistä on piispan rooli yhteiskuntasuhteiden rakentajana ja ylläpitäjänä sekä kirkon kasvona, joka välittää viestiä Jumalan armosta, toivosta ja huolenpidosta.

Piispantarkastuksia teemme pääsääntöisesti neljä vuodessa. Piispantarkastuksella on liittymäkohtia laajemminkin ohjaustoimintaamme, kirkkoherrojen kehityskeskusteluihin, työhyvinvoinnin seurantaan ja koulutuksiin. Uusien pappien ja diakoniatyöntekijöiden vihkimiset ja niihin liittyvät ordinaatiokoulutukset toteutuvat kaksi kertaa vuodessa. Muille uusille työntekijöille suunnattu orientoitumiskoulutus toteutuu kerran vuodessa. Henkilöstökoulutuksista vastuullamme ovat *Työyhteisö ja hallinto* -pastoraalikurssit, *Johtamisen perusteet*, *Seurakuntatyön johtaminen* -tutkinto, *Johtamiskoulutus kirkkoherroille ja talouden ja hallinnon johdolle*, seurakuntaharjoitteluiden koordinointi ja niihin liittyvä kirkonalojen opiskelijoille suunnattu työssäoppijoiden moniammatillinen seminaari *KITOS*. Helsingin hiippakunnassa *KITOS-seminaari* järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Koko kirkon tasolla Helsingin hiippakunta vastaa suntioiden ammatillisen osaamisen edistämisestä jumalanpalveluselämän alueella. Helsingin hiippakunnassa toimii piispan kutsuma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusryhmä, jonka tehtävänä on edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista hiippakunnassa.

Keskeinen tehtävä on myös hyvän hallinnon edistäminen seurakunnissa. Järjestämme luottamushenkilöille koulutuksen. Neuvomme ja ohjaamme kirkkoherroja ja muita hallinnosta ja henkilöstöhallinnosta vastaavia työntekijöitä seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä. Tuemme hyvää johtajuutta ja työyhteisöjen hyvinvointia. Kaikessa valmennuksessa pidämme esillä luottamushenkilöiden roolin merkitystä seurakunnissa.

Arvioimme ja kehitämme työtämme ja vastaamme joustavasti seurakuntien ja työyhteisöjen tarpeisiin. Arviointia toteutetaan esimerkiksi verkon kautta lähetettävillä palautekyselyillä. Tavoittemme on omalta osaltamme tukea seurakuntien kehittyvää, osallistavaa, aktiivista ja vaikuttavaa työtä, jossa yhdenvertaisuus ja osallisuus toteutuvat.

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

Edistämme missionaarista ajattelua

- Missionaarisen ajattelun edistäminen näkyy kaikessa toiminnassa kokonaisvaltaisesti koulutuksista viestintään. Globaali Kristuksen kirkon missio näkyy muun muassa seurakuntien ohjaamisessa, ordinaatiovalmennuksissa, kannanotoissa ja vaikuttamisviestinnässä. Rohkaisemme jatkuvasti seurakuntia kutsumaan mukaan ja avaamaan ovia ihmisille ja yhteiskuntaan. Kannustamme pohtimaan keinoja maahanmuuttajien mukaan kutsumiseen ja etsijöiden kohtaamiseen. Jaamme hyviä käytäntöjä koko hiippakunnan alueella.
- Järjestämme synodaalikokouksen hiippakunnan papistolle 27.9.2022. Teemana Pelastus.
- Hyödynnämme yhteyttä walesilaisen St.Asaphin hiippakunnan kanssa. Jaamme kokemuksia ihmisten osallisuuden ja toimintamahdollisuuksien lisäämisestä.
- Vuonna 2022 isännöimme Pohjoismaiden pääkaupunkien piispojen kokousta Helsingissä.
- Helsingin hiippakunnan edustajat osallistuvat Itämeren alueen kirkkojen TheoBalt-konferenssiin Kööpenhaminassa toukokuussa 2022.

Teemme kirkkoa näkyväksi

- Koronapandemia on osoittanut kirkon merkityksen kansalaisten kriisinkestävyyden tukemisessa. Kirkon näkyväksi tekeminen on tästä näkökulmasta tärkeää myös vuonna 2022, kun globaali kriisi on väistymässä. Toimimme aktiivisesti eri viranomaisverkostoissa sekä teemme yhteistyötä eri tahojen kanssa, kun tuemme pandemiasta toipuvaa Suomea.
- Piispa toimii näkyvästi mediassa sekä sidosryhmätilaisuuksissa. Luomme ja pidämme yllä aktiivista yhteistyötä politiikan, tieteen, taiteen, yritysmaailman, julkishallinnon ja median toimijoihin.
- Järjestämme piispantarkastukset Roihuvuoren ja Töölön seurakunnissa sekä Helsingin seurakuntayhtymässä.
- Jatkamme skenaariotyöskentelyä itäisen Uudenmaan pienten seurakuntien Askolan, Myrskylän ja Pukkilan kanssa.

- Vahvistamme seurakuntien työntekijöiden viestinnällistä osaamista kouluttamalla, tukemalla ja ohjaamalla. Olemme seurakuntien viestinnän vahva ja luotettava tuki etenkin kriisiviestintätilanteissa.
- Viestimme toiminnastamme avoimesti ja ennakoivasti. Teemme selkeää, ymmärrettävää ja suunniteltua viestintää toiminnastamme, kirkon hallinnosta ja päätöksenteosta sekä rakennamme aktiivisesti mediasuhteita. Viestinnässä otetaan erityisesti huomioon vuoden 2022 seurakuntavaalit.

Tuemme seurakuntia

- Seurakuntien tukemisen tavoitteena on varmistaa, että hiippakunnan seurakunnat ja niiden työyhteisöt voivat hyvin. Koronapandemialla on ollut merkittäviä vaikutuksia Helsingin hiippakunnan toimintaan. Tällä hetkellä emme tiedä kuinka suuria ja pysyviä vaikutukset tulevat olemaan. Koronapandemian ulospääsyssä tärkeintä on aluksi kaikki tukeva toiminta ja myöhemmin siirtyminen uudistavaan toimintaan ja yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa. Valmistaudumme antamaan seurakuntatyöyhteisöille erityistä tukea kriisiajan jälkeen.
- Virkaan vihittyjen pappien ja diakonien sekä orientoitumiskoulutukseen osallistuneiden ryhmämentorointia kehitetään huomioiden uusien kirkkoherrojen mentoroinnissa saadut palautteet ja kokemukset.
- Tuemme seurakuntien johtoa säännöllisellä yhteydenpidolla, mm. piispan infoilla, joihin verkkokokouksissa osallistuvat kirkkoherrat ja seurakuntayhtymien johto. Piispa käy kehityskeskustelut kirkkoherrojen kanssa.
- Organisoimme verkkotapaamisina kohtaamisen foorumeita eri teemojen ympärille (kuten teemalliset foorumit). Näissä mahdollistuu osallisuus kaikille seurakuntien ammattiryhmille.
- Tuemme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista seurakunnissa muun muassa rekrytoinnin ja työhyvinvoinnin osa-alueilla.

Rakennamme hyvän hallinnon kulttuuria

- Hallinnossa tarjoamme käytettävissä olevien resurssien puitteissa mahdollisimman paljon osaamista seurakuntien ja seurakuntayhtymien käyttöön. Papiston henkilöstöhallinnossa varmistamme, että kirkkoon ja hiippakuntaan saadaan jatkossakin motivoitunutta, ammattitaitoista ja kutsumustietoista papistoa. Tuemme ennakoivasti ja räätälöidysti seurakuntien ja seurakuntayhtymien hallintoa ja henkilöstöhallintoa tarjoamalla matalan kynnyksen konsultaatiota kirkkoherroille ja hallinnon parissa työskenteleville. Kolmivuotisen suunnittelukauden aikana tapaamme henkilökohtaisesti tai Teams-alustan kautta kaikki hiippakunnan kirkkoherrat ja käymme läpi seurakunnan hallintoon liittyviä kysymyksiä sekä kartoitamme seurakunnan koulutustarpeita. Kehitämme kirkkoherranvaaliprosessia laatimalla ohjeistusta vaalinvalmistelijoita ja seurakuntia varten.
- Edistämme hyvän hallinnon kulttuuria myös papiston ja diakonian virkaan vihittyjen ordinaatiokoulutuksissa, työyhteisö ja hallinto -pastoraalikursseilla sekä erikseen soveltavissa muissa koulutuksissa. Erityisesti painotamme kirkkolainsäädännön kokonaisuudistukseen perehdyttämistä, kun uudistuksen sisältö ja voimaantulon ajankohta on tiedossa. Osallistumme pyydettyäsi asiantuntijoina seurakuntahallintoa kehittäviin työryhmiin.

Pidämme esillä seurakuntavaaleja

- Marraskuussa 2022 pidettävissä seurakuntavaaleissa valitaan uudet luottamushenkilöt seurakuntaneuvostoihin, kirkkovaltuustoihin ja yhteisiin kirkkovaltuustoihin. Tuemme seurakuntavaalien toteutusta kahdella tavalla. Pidämme viestinnässämme esillä seurakuntavaaliteemaa ja kannustamme sekä aktiiviseen ehdokasrekrytointiin että äänioikeuden käyttämiseen. Annamme myös vaaliprosessiin liittyvää neuvontaa ja tukea.

Taloussuunnitelma v. 2022–2024 erityisperustelut

Helsingin hiippakunnassa on ennakoidusti vähennetty henkilöstöä jo kymmenen vuoden ajan. Vähäisestä henkilöstömäärästä huolimatta tuomiokapitulin tehtävät on toistaiseksi pystytty hoitamaan laadukkaasti. Toimintamäärärahakehityksen jatkuva pieneneminen kuitenkin jatkossa uhkaa toimintasuunnitelman mukaisien toimenpiteiden laadukasta toteuttamista. Koronpandemian jälkihoito vaatii vuosina 2022–2024 erityistä resurssia. Valmistaudumme seurakuntatyöyhteisöjen erityiseen tukemiseen kriisiajan jälkeen. Myös synodaalikokouksen järjestäminen 2022 edellyttää lisäresursseja. Samoin KirkkoHR-sovelluksen vaihto nimikirjan osalta vuoden 2022 jälkeen tulee vaatimaan lisäresurssointia.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	24 684,73	64 300,00	62 300,00		
Maksutuotot	15 715,49	36 300,00	56 300,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	575,20		4 000,00		
Tuet ja avustukset	2 209,82	2 000,00	2 000,00		
Muut toimintatuotot	5 679,20	26 000,00			
Sisäiset tuotot	505,02				
Toimintakulut	-1 046 981,59	-1 216 800,00	-1 195 225,00		
Henkilöstökulut	-837 382,71	-911 500,00	-884 000,00		
Palkat ja palkkiot	-640 752,64	-701 100,00	-680 000,00		
Henkilösivukulut	-196 630,07	-210 400,00	-204 000,00		
Palvelujen ostot	-83 658,78	-204 400,00	-243 950,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 058,00				
Vuokratkulut	-938,63				
Aineet ja tarvikkeet	-28 341,21	-24 600,00	-29 875,00		
Annetut avustukset	-95 422,26	-76 000,00	-37 000,00		
Muut toimintakulut	-180,00	-300,00	-400,00		
TOIMINTAKATE	-1 022 296,86	-1 152 500,00	-1 132 925,00	-1 112 925,00	-1 112 925,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	500,00				
Vuokratuotot	500,00				
Toimintakulut	-287 504,72	-294 500,00	-299 650,00		
Palvelujen ostot	-17 775,53	-23 300,00	-24 350,00		
Vuokrakulut	-267 502,20	-267 000,00	-269 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-2 226,99	-4 200,00	-6 300,00		
TOIMINTAKATE	-287 004,72	-294 500,00	-299 650,00	-299 650,00	-299 650,00

2.2.10 Espoon hiippakunta

Katsaus nykytilanteeseen ja tulevaan

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli osallistuu Kristuksen kirkon missioon mahdollistamalla, tukemalla ja turvaamalla seurakuntien työtä ja työyhteisöjä. Tuomiokapitulin toimintaa vuonna 2022 määrittää sekä vuodenvaihteessa 2020–2021 valmistunut uusi toimintalinjaus *Kutsuttuina kirkon työhön* että vuonna 2020 valmistunut Suomen ev.-lut. kirkon *Ovet auki* -strategia. Sen lisäksi toiminnan suunnitteluun vaikuttaa Kirkon keskusrahaston leikkauksista johtuva talouden supistuminen ja siitä seuraava henkilöresurssien mahdollinen väheneminen.

Vuoden 2022 keskeisenä painopisteenä on koronapandemian vaikutusten tutkiminen sekä tuomiokapitulin viraston työssä että yhdessä seurakuntien kanssa. Hiippakunnan kirkkoherrojen kanssa kesällä 2020 käynnistetty korona-ajan vaikutuksia tarkasteleva työskentely pohjustaa tätä työtä. Tuomiokapituli tukee seurakuntia korona-exitissä ja seurakuntien työn uudelleen rakentamisessa koronan jälkeen.

Tiukentuvassa taloustilanteessa ja muuttuvassa toimintaympäristössä tuomiokapitulien suhdetta kirkon keskushallintoon ja kirkon keskeisten toimijoiden asiantuntijuuden kehittämistä on syytä tarkastella ensisijaisesti seurakuntien työn tukemisen näkökulmasta. Tuomiokapitulit ovat toimijoina lähellä alueen seurakuntia. Suhteellisen pieninä ja kevyinä organisaatioina ne kykenevät kehittämään omaa työtänsä joustavasti ja vastaamaan nopeasti alueen seurakuntien tarpeisiin. Espoon hiippakunnan tuomiokapituli pyrkii vuosina 2022–2024 vahvistamaan entisestään omaa rooliaan seurakuntien ydintyön tukijana ja mahdollistajana. Samalla selvitetään mahdollisuuksia kehittää yhteistyötä muiden hiippakuntien, kirkollisten toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden (kuten koulutuskuntayhtymä Omnia) kanssa myös yhteisen hankerahoituksen suuntaan.

Tuomiokapitulin virastossa on myös käynnistetty työyhteisöprosessi, jossa tarkastellaan viraston resurssien käyttöä ja organisaatorakennetta. Keskeisiä kysymyksiä ovat kansainvälisyyden asiantuntijan tehtävien uudelleenjärjestely ja viestinnän kehittäminen, mutta näiden ohella on syytä tarkastella henkilöstön vastuualueita ja työekonomiaa laajemminkin. Mahdolliset muutokset toteutetaan vuoden 2022 aikana. Tällä hetkellä henkilöstön määrä tuomiokapitulissa on 10.

Espoon hiippakunnan kirkkoherroista kolmannes jää eläkkeelle vuosina 2021–2022. Kirkkoherranvaalien valmistelut ja uusien kirkkoherrojen perehdyttäminen vaativat tänä aikana tuomiokapitulilta keskimääräistä enemmän huomiota ja resursseja. Tuomiorovastin ja toisen pappisasessorin vaihtuminen vaikuttaa myös tuomiokapitulin istunnon kokoonpanoon.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2022–2024

Mahdollistamme

1. Viestintää ja sen kehittämistä

- Kehitetään piispan ja tuomiokapitulin viestintää tuomiokapitulin vuonna 2021 valmistuneen viestintästrategian pohjalta. Piispan viestintä tukee ja turvaa seurakuntien työtä.

2. Koulutustoimintaa

- Järjestetään hiippakunnan vastuulla olevan tutkintokoulutuksen ohella ajatushautoita sekä koulutus-, neuvottelu- ja verkostotapaamisia seurakuntien tarpeisiin

3. Luomakuntavastuun edistämistä

- Toimitaan luomakuntavastuun edistämiseksi, sitoudutaan kirkon ilmastostrategian tavoitteisiin ja tuetaan seurakuntia ympäristödiplomin käyttöönotossa.
- Haetaan jatkoa tuomiokapitulin omalle ympäristödiplomille.

4. Yhteydenpitoa, rekrytoitumista ja seurakuntien toimintaa

- Vahvistetaan ystävyyshiippakuntatoimintaa pandemian jälkeen.
- Tuetaan rekrytoitumista kirkon tehtäviin.
- Tarjotaan seurakunnille strategisen suunnittelun työkaluksi Polku-toimintamallia, jonka avulla seurakunnat voivat suunnitella ja arvioida eri-ikäisille suunnattuja palveluitaan ja toimintojaan.

Tuemme

5. Johtamiskoulutusta

- Järjestetään yhdessä Helsingin hiippakunnan kanssa uudistettu johtamiskoulutus kirkkoherroille ja hallinnon johdolle. Uudistus on osa laajempaa kirkon johtamiskoulutuksen rakenteen ja sisältöjen kehittämistyötä.
- Vakiinnutetaan uudistunut seurakuntatyön johtamisen tutkinto, täsmennetään sisältöjä ja kehitetään koulutusten toteutusmalleja vuoden 2022 aikana.

6. Hyvää hallintoa ja luottamushenkilöitä

- Koulutetaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien hallintoa ja henkilöstöhallintoa hoitavaa henkilöstöä muun muassa järjestämällä hallinnon teemapäiviä ajankohtaisista asioista.
- Siirretään papiston nimikirjatiedot uuteen nimikirjajärjestelmään
- Tuetaan seurakuntia marraskuussa 2022 järjestettävien seurakuntavaalien valmisteluissa ja annetaan niihin liittyvää hallinnollista neuvontaa.

7. Verkostojen ylläpitämistä ja kehittämistä

- Kannustetaan tarkastelemaan ja kehittämään jumalanpalveluselämäänsä poikkeusolojen synnyttämien oivallusten ja käytäntöjen pohjalta.
- Tuetaan esihenkilöiden työtä seurakunnissa järjestämällä vertaiskokoontumisia ja koulutuksia
- Organisoidaan uudelleen hiippakunnassa tapahtuva työnohjauksen koordinointi.
- Tehdään selvitys seurakuntien rippikoulutyöstä pandemian jälkeen ja kartoitetaan, miten seurakunnat edelleen takaavat nuorille laadukkaan rippikoulukokemuksen
- Tuetaan seurakuntia niiden yhteistyössä kansainvälisten ja lähetysjärjestöjen kanssa.

Turvaamme

8. Piispantarkastukset

- Järjestetään pandemian vuoksi siirtyneet piispantarkastukset.
- Edellytetään tarkastettavalta seurakunnalta uusitun piispantarkastuksen ohjeistuksen mukaisesti mm. aiempaa perusteellisempaa strategista suunnittelua ja skenaariolaskelmia sekä johtopäätöksiä seurakunnan resurssien muutosten vaikutuksista.

9. Papiston henkilöstöhallinnon, seurakuntien johdon tuen ja hallinnon seurannan

- Vastataan hiippakunnan papiston henkilöstöhallinnon hoitamisesta ja siitä, että seurakuntiin saadaan motivoitunutta, ammattitaitoista ja kutsumustietoista papistoa.
- Neuvotaan seurakuntia ja turvataan hyvän hallinnon ja päätöksenteon toteutumista seurannalla ja jatkuvalla yhteydenpidolla seurakuntien johtoon.

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2022

1. Pandemia-aikana koetun ja siitä opitun jäsentäminen ja hyödyntäminen tuomiokapitulin ja seurakuntien toiminnassa

- Järjestetään koulutusta pandemian jälkivaikutusten arviointiin ja kokemusten hyödyntämiseen, etätyön järjestelyihin ja johtamiseen sekä verkossa toteutettavien koulutusten suunnitteluun ja pedagogiikkaan.
- Kiinnitetään erityistä huomiota siihen, miten seurakuntien hallinto mukautuu pandemian mukanaan tuomiin uusiin olosuhteisiin ja käytäntöihin.

2. Tuomiokapitulin työn sopeuttaminen henkilöstön ja resurssien muutoksiin

- Tarkastellaan viraston resurssien käyttöä ja organisaatorakennetta työyhteisöprosessissa.

3. Hiippakuntavaltuuston roolin kehittäminen sekä hiippakuntafoorumi ja nuorten vaikuttajaryhmät

- Järjestetään hiippakuntafoorumi yhteistyössä hiippakuntavaltuuston kanssa.
- Integroidaan foorumin yhteyteen nuorten vaikuttajaryhmien toiminta. Seurakuntia tuetaan nuorten vaikuttajaryhmien perustamisessa ja ylläpitämisessä.

4. Hiippakunnallisten verkostojen ylläpito ja tuki

- Kehitetään hiippakunnan konsulttiverkoston roolia ja toimintavalmiutta pandemia-ajasta saatujen kokemusten valossa.
- Ylläpidetään hengellisen elämän verkostoa, hengellisten ohjaajien verkostoa ja pyhiinvaellusverkostoa, ja vahvistetaan työntekijöiden ja seurakuntalaisten roolia verkostojen kannattelussa.

5. Kutsuttuna kirkon työhön -valmennuksen kehittäminen

- Osallistutaan aktiivisesti ordinaatiovalmennuksen kehittämiseen, sen sisältöjen ja järjestämistapojen yhdenmukaistamiseen hiippakuntien välillä ja selvitetään diakonian virkaan vihkimyksen roolia ja toteutusta.

6. Synodaalikokous

- Toteutetaan Espoon hiippakunnan synodaalikokous syyskuussa kaksipäiväisenä hybridimallina: yhteisenä kokoontumisena Lohjalla ja Teamsissa toteutettavina rovastikunnallisina jatkotyöskentelyinä.

7. Seurakuntien tukeminen ympäristödiplomin valmistelussa

- Tarjotaan tukea ympäristödiplomin hakemisessa niille seurakunnille, joilla sitä ei vielä ole.

8. Seurakuntien neuvonta ja tukeminen kirkkoherrojen vaihdoksissa

- Resursoidaan kirkkoherran viranhoidon ja vaalien järjestelyihin liittyvää neuvontaa ja valmistelua ja varmistetaan seurakunnassa mahdollisimman sujuva muutosprosessi.

9. Lääninrovastien toimenkuvan kehittäminen

- Vahvistetaan lääninrovastien roolia rovastikunnan hallinnossa piispan ja tuomiokapitulin tukena.
-

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	50 646,51	51 500,00	55 000,00		
Maksutuotot	39 354,00	41 000,00	44 000,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	8 524,92	9 000,00	9 000,00		
Tuet ja avustukset	2 516,25	1 000,00	2 000,00		
Muut toimintatuotot	251,34	500,00			
Toimintakulut	-1 052 216,97	-1 102 600,00	-1 074 567,00		
Henkilöstökulut	-895 984,86	-912 200,00	-955 108,00		
Palkat ja palkkiot	-689 124,47	-703 413,00	-746 314,00		
Henkilösivukulut	-208 225,87	-208 787,00	-209 794,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 365,48		1 000,00		
Palvelujen ostot	-102 605,05	-123 800,00	-78 600,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-345,02				
Aineet ja tarvikkeet	-33 966,12	-24 400,00	-22 100,00		
Annetut avustukset	-17 489,91	-42 000,00	-18 000,00		
Muut toimintakulut	-1 826,01	-200,00	-759,00		
TOIMINTAKATE	-1 001 570,46	-1 051 100,00	-1 019 567,00	-999 567,00	-999 567,00

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakulut	-166 127,84	-202 500,00	-202 500,00		
Palvelujen ostot	-27 303,53	-50 900,00	-53 000,00		
Vuokrakulut	-129 139,46	-146 000,00	-137 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-9 684,85	-5 600,00	-12 500,00		
TOIMINTAKATE	-166 127,84	-202 500,00	-202 500,00	-202 500,00	-202 500,00

2.2.11 Tuomiokapitulien toimitilat

Tuomiokapitulien toimitiloista ja piispantaloista osa on Kirkon keskusrahaston omistuksessa ja osa vuokrattuja. Tälle menokohdalle kirjataan kiinteistön omistajan kulut, joita ovat toimiloihin tapahtuvat korjaustyöt, jotka eivät ole investointiluonteisia. Korjaukset toteutetaan kuntoarvion perusteella. Mikkelin tuomiokapitulin toimitiloista syntyvät vuokratulot sisältyvät omistajan kuluina tähän talousarvion menokohtaan. Toimitilojen toimintakulut kirjataan tuomiokapitulien kuluksi ja ne on esitetty jokaisen hiippakunnan kohdalla erikseen.

Kirkon keskusrahaston omistamat tuomiokapitulien käytössä olevat toimitilat

Tuomiokapitulien toimitilat ja piispantalot			
Omassa omistuksessa olevat tilat	Rakennusvuosi	Koko (m ²)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m ²)
Arkkipiispantalo, Turku	1887	1011	107,5
Arkkipiispan kanslia, Turku	1887	115	
Tampereen piispantalo *	1937	660	104
Oulun tuomiokapituli	1882–1895	1493	
Mikkelin tuomiokapituli	1985	566	
Porvoon tuomiokapituli	1759	705	
Porvoon tuomiokapituli / lämpökeskus, autotalli	1950-luku	94	
Porvoon tuomiokapituli / vahtimestarin asunto	1840-luku	64	
Lapuan piispan asunto, Seinäjoki	2015	211,5	87,3
Kuopion piispantalo	2004	271	137

*) Tampereen kaupunki omistaa tontin. Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuokrannut tontin sekä omistaa rakennuksen, jonka se on vuokrannut edelleen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Rakennuksesta ja tontista ei makseta vuokraa. Kirkon keskusrahasto vastaa rakennuksen kunnossapidosta.

Kirkon keskusrahaston vuokraamat tuomiokapitulien toimitilat

Vuokratut tilat	Vuokranantaja	Koko (m ²)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m ²)
Turun tuomiokapituli	Stftelsen för Åbo Akademi	667	
Tampereen tuomiokapituli	Tampereen srky	104	
Porvoon piispan asunto	Porvoon kaupunki	548,9	158,7
Lapuan tuomiokapituli, Seinäjoki	Smile-Invest Oy	362	
Lapuan tuomiokapituli, Jyväskylä	Keski-Suomen Maatalousäätiö	178	
Kuopion tuomiokapituli	Kuopion Hiippakuntatalousäätiö	513,5	
Helsingin tuomiokapituli	Helsingin srky	694,5	
Helsingin piispan asunto	Helsingin srky	265	122
Espoon tuomiokapituli	Espoon srky	544,7	
Espoon piispantalon edustustila ent. Muuralan pappila	Espoon srky	137,9	

Talousarvio 2022

		TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuomiokapitulien toimitilat yhteensä	Toimintatuotot	7 843,68	7 600,00			
	Vuokratuotot	7 843,68	7 600,00			
	Muut toimintatuotot					
	Toimintakulut	-223 669,59	-175 700,00	-138 300,00		
	Palvelujen ostot	-154 879,41	-115 000,00	-69 000,00		
	Vuokrakulut	-47 961,93	-40 000,00	-48 000,00		
	Aineet ja tarvikkeet	-870,32				
	Muut toimintakulut	-19 957,93	-20 700,00	-21 300,00		
	TOIMINTAKATE	-215 825,91	-168 100,00	-138 300,00	-138 300,00	-138 300,00
Turun tuomio- kapitulin toimitilat	Toimintakulut	-27 406,60	-26 000,00	-21 500,00		
	Palvelujen ostot	-16 428,00	-15 000,00	-10 000,00		
	Aineet ja tarvikkeet	-495,95				
	Muut toimintakulut	-10 482,65	-11 000,00	-11 500,00		
	TOIMINTAKATE	-27 406,60	-26 000,00	-21 500,00	-21 500,00	-21 500,00
Tampereen tuomiokapitulin toimitilat	Toimintatuotot	7 843,68	7 600,00			
	Vuokratuotot	7 843,68	7 600,00			
	Toimintakulut	-90 439,61	-40 000,00	-35 000,00		
	Palvelujen ostot	-90 439,61	-40 000,00	-35 000,00		
	TOIMINTAKATE	-82 595,93	-32 400,00	-35 000,00	-35 000,00	-35 000,00
Oulun tuomio- kapitulin toimitilat	Toimintakulut	-52 348,66	-38 000,00	-28 100,00		
	Palvelujen ostot	-44 167,23	-30 000,00	-20 000,00		
	Vuokrakulut	-394,93				
	Muut toimintakulut	-7 786,50	-8 000,00	-8 100,00		
	TOIMINTAKATE	-52 348,66	-38 000,00	-28 100,00	-28 100,00	-28 100,00
Mikkelin tuomio- kapitulin toimitilat	Toimintakulut	-47 567,00	-45 000,00	-48 000,00		
	Palvelujen ostot		-5 000,00			
	Vuokrakulut	-47 567,00	-40 000,00	-48 000,00		
	TOIMINTAKATE	-47 567,00	-45 000,00	-48 000,00	-48 000,00	-48 000,00
Porvoon tuomio- kapitulin toimitilat	Toimintakulut	-5 141,09	-11 700,00	-5 700,00		
	Palvelujen ostot	-3 077,94	-10 000,00	-4 000,00		
	Aineet ja tarvikkeet	-374,37				
	Muut toimintakulut	-1 688,78	-1 700,00	-1 700,00		
	TOIMINTAKATE	-5 141,09	-11 700,00	-5 700,00	-5 700,00	-5 700,00

2.2.12 Tuomiokapitulien yhteiset

Tuomiokapituleiden yhteiseen toimintaan varataan yhteensä 500 000 euroa, joka jakautuu alla olevan suunnitelman mukaisesti seuraavasti:

- Moniammatilliset Kirkon työhön opiskelevien päivät (KiTOS) ovat vakiintuneet kaikkiin hiippakuntiin vuodesta 2014 lähtien. Piispainkokouksen päätösten mukaiseen moniammatilliseen orientoitumiskoulutukseen on ollut varattuna hiippakuntien vuotuinen yhteinen määräraha. Koulutukset suunnataan työuran alkuun osaksi perehdyttämistä. Teologien opiskelijoiden soveltuvuustutkimuksen osana ovat ns. soveltuvuustutkimuksen tulosten ja papin työn reflektointipäivät, joita tuomiokapitulit järjestävät tutkimukseen osallistuneille sen jälkeen opiskelupaikkakunnilla. Tähän varataan 50 000 euroa.
- Vuonna 2022 järjestetään synodaalikokoukset. Tähän varataan 400 000 euroa.
- Lapuan piispan vaihdoksesta aiheutuviin kuluihin varataan 50 000 euroa.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2023
Toimintakulut	49 493,66	50 000,00	500 000,00		
Henkilöstökulut	5 409,74				
Palkat ja palkkiot	4 102,30				
Henkilösivukulut	1 307,44				
Palvelujen ostot	34 606,51	50 000,00	450 000,00		
Vuokratkulut	1 103,69				
Aineet ja tarvikkeet	162,01				
Annetut avustukset	8 211,71		50 000,00		
TOIMINTAKATE	49 493,66	50 000,00	500 000,00	50 000	50 000

2.3 Avustukset, sopimus pohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut

Jäljempänä kuvataan tarkemmin vuodelle 2022 esitettäviä avustuksia, sopimus pohjaisen yhteistyön kustannuksia sekä jäsenmaksuja. Esitys noudattaa hyväksyttyä vuosien 2020–2022 toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Avustukset, sopimus pohjaisen yhteistyön kustannukset ja jäsenmaksut on pidetty vuoden 2021 tasolla.

2.3.1 Avustukset

2.3.1.1 Avustukset seurakunnille

Verotulojen täydennys

Täydennyksen myöntämisestä ja laskemisesta säädetään kirkkojärjestyksen 22 luvun 8 §:ssä. ”Kirkkohallitus myöntää Kirkon keskusrahastosta verotulojen täydennystä seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, kun tämän laskennallinen kirkollisvero läsnä olevaa jäsentä kohden alittaa kunnan asukastiheyden ja seurakunnan tai seurakuntayhtymän jäsenmäärän mukaan määräytyvän tasoitusrajan. Tasoitusraja on sen mukaan kuin Kirkkohallitus tarkemmin päättää 65–80 prosenttia kaikkien seurakuntien läsnä olevaa jäsentä kohden laskettujen laskennallisten kirkollisverojen keskiarvosta.”

Kirkkohallituksen täysistunto päättää verotulojen täydennystä myöntäessään, miten ja millä perusteella tasoitusraja määräytyy. Vuodesta 2006 alkaen verotulojen täydennystä on jaettu siten, että 75 % täydennyksestä määräytyy kunnan asukastiheyden mukaan porrastaen ja 25 % seurakunnan jäsenmäärän mukaan.

- Verotulojen täydennykseen esitetään varattavaksi vuodelle 2022 edelleen 1 100 000.

Harkinnanvarainen avustus

Avustuksesta säädetään kirkkojärjestyksen 22 luvun 9 §:ssä: ”Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, jos tämä syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen, saaristo-olojen, jäsenmäärän pienuuden, rakennushankkeiden, seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntatalouden kehittämisen tai muun erityisen syyn johdosta on taloudellisen tuen tarpeessa. Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta määrääjäksi myös tarkoituksenmukaisen ja kustannuksiltaan edullisen seurakuntien välisen yhteistyön tai seurakuntarakenteen aikaansaamiseksi.”

Perinteinen harkinnanvarainen avustus on tarkoitettu tilapäiseen apuun. Sitä on mahdollista saada kolmena peräkkäisenä vuotena, jollei pitempää ajanjaksoa katsota tarkoituksenmukaiseksi seurakunnan erityisistä olosuhteista johtuen. Harkinnanvaraista avustusta on tarkoituksenmukaista myöntää seurakunnalle pidemmän ajanjakson kuin kolmen peräkkäisen vuoden ajan seuraavista syistä:

- a) Seurakunta on maantieteellisistä syistä harkinnanvaraisen avustuksen tarpeessa. Tällöin toteutuu ainakin toinen seuraavista edellytyksistä: 1) seurakunta on saaristo-seurakunta tai 2) seurakunnalla on useampia pysyviä toimipaikkoja, joiden välinen etäisyys on seurakunnan pinta-ala huomioiden kohtuuttoman pitkä niin, että niitä voidaan pitää erillisinä toimintakeskuksina.
- b) Määräaikainen harkinnanvarainen avustus: jos seurakunta on päättämässä seurakuntaliitoksesta, avustusta voidaan myöntää liitoksen toteutumiseen saakka, ei kuitenkaan yhteensä yli viittä vuotta peräkkäin.
- c) Vuosittainen muista syistä myönnettävä avustus: voidaan myöntää seurakunnalle, joka ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

- Varaus perinteiseen harkinnanvaraiseen toiminta-avustukseen on 500 000 euroa/vuosi.

Kirkon keskusrahaston rakennusavustus

Kirkon keskusrahaston rakennusavustus koskee ei-suojeltuja kohteita ja seurakuntien muita toimitiloja. Kuten ennenkin, tuen määrä ja avustusprosentti riippuvat seurakuntien verotuloista.

Täysistunto on päättänyt, että keskusrahaston varoista myönnettäviä rakennusavustuksen jakoperusteita muutetaan määräaikaisesti vuosiksi 2021–2023. Keskusrahaston vuosittaisesta tuesta 80 % kohdennetaan tuona aikana ensisijaisesti hiilineutraalisuutta tukeviin energiahankkeisiin ja 20 % muihin kuin energiahankkeisiin ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviin rakennuksiin.

- Keskusrahaston rakennusavustuksiin esitetään varattavaksi 1 000 000 euroa vuonna 2022.

Kokeilutoiminnan avustaminen

Ovet auki -strategiassa todetaan, että kirkolta vaaditaan jatkossa entistä enemmän muutokkykyä ja -ketteryyttä. Muutokset ovat aiempaa nopeampia ja arvaamattomampia, eivätkä niiden vaikutukset ilmene samalla tavalla kaikkialla. Paikallisesti toimiva ratkaisu ei välttämättä toimi toisella paikkakunnalla.

Strategian linjauksen mukaisesti tulevana vuosina on tarkoitus toteuttaa kokeiluja ja vahvistaa kokeilukulttuuria. Kokeiluja on syytä tukea myös taloudellisesti.

- Seurakuntien kokeilutoimintaa esitetään tuettavaksi 200 000 eurolla. Avustus jäsenyy osaksi Suunta-hankkeeseen suunniteltua koordinoitua kehittämistyön tukemista.

Koulutusavustus

- Tarkoituksena on tukea pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden koulutautumista; varaus tähän on 120 000 euroa/vuosi.

Avustus seurakunnille, joissa saamelaistyön virkoja

Saamelaistyön virkoja ovat saamelaispappi ja -diakonissa Inarin seurakunnassa, saamelais-työn sihteeri Oulun tuomiokapitulissa sekä Utsjoen seurakunnan kirkkoherra ja diakonissa.

- Menokohdalle esitetään yhteensä 297 000 euroa.

Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa tehtävä työ

- Menokohdalle esitetään 134 000 euroa. Avustus jaetaan seuraaville seurakunnille: Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland, Olaus Petri församling, International Evangelical Church in Finland ja Anglican Church in Finland.

2.3.1.2 Avustukset kouluttaville laitoksille

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan tuki (yhteensä 60 000 euroa) kohdistuu seuraaviin hankkeisiin: Opiskelijoiden työelämävalmiuksien kehittäminen (työelämäsuunnittelijan tehtävä, 50 000 euroa vuodessa) sekä Teologisen tutkimustiedon tunnettavuuden edistäminen (10 000 euroa).

Itä-Suomen yliopistolle esitetään 18 000 euron tukea kirkollisten ja moniammatillisten soveltavien opintojen hybridiratkaisujen kehittämiseksi ja vahvistamiselle.

Diakonia-ammattikorkeakoululle esitetään voimassa olevan toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti tukea yhteensä 65 000 euroa opiskelijoiden hengellisen ja kirkollisen identiteetin vahvistamiseen.

Centria ammattikorkeakoululle esitetään hakemuksen mukaan tukea 8 000 euroa opiskelijoiden kirkollista identiteettiä vahvistavaan retiriittiin ja matkaan, verkkomentorointiin opiskelijoiden ammatillisen kasvun tukena sekä opintomatkaan Kasvatuksen päiville.

Seurakuntaopiston tuki esitetyn toimintasuunnitelman mukaan vuonna 2022 on 310 000 euroa ja se kohdentuu seuraavasti: uskonnonopetus ja uskonnonpedagogiikan kehittäminen (145 000 euroa), kirkon varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisen kehittäminen (105 000 euroa), katsomuskasvatuksen osaamisen kehittäminen seurakunnissa (35 000 euroa), luottamushenkilötoiminnan ja seurakuntien muutosten tukeminen (25 000 euroa).

Yrkeshögskolan Novialle hakee 26 755 euron tukea Novia Dei -hankkeeseen. Kirkkohallitus esittää 23 000 euron tukea, joka kohdistuu Novia Dei -hankkeeseen, jonka tavoitteena on tukea kirkon työhön opiskelevien hengellistä ja kirkollista ammatti-identiteettiä. Hanketta toteutetaan Novia ammattikorkeakoulun hallinnoimana, mutta siihen osallistuvat vahvasti myös Åbo Akademi, Porvoon hiippakunta ja Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK / KCSA).

2.3.1.3 Muut avustukset

Kirkon ulkomaanavulle (KUA) esitetty tuki on yhteensä 968 000 euroa. Toiminta-avustus sisältää perusosan sekä vuokratuen. Kirkon ulkomaanapu on vuokralla Kirkon eläkerahaston omistamissa tiloissa Eteläranta 8:n kiinteistössä.

Kokonaistukeen sisältyy myös avustus nuorisoverkoston kehittämiseen. KUA:n yhteyteen syksyllä 2004 perustettu Changemaker-nuorisoverkosto tarjoaa vaikuttamismahdollisuuden kirkossa nuorille ja nuorille aikuisille. Changemaker tekee tunnetuksi kansainvälisen vastuun ja diakonian kysymyksiä. Tavoitteena on, että yhteiskunta ja kirkko kantaisivat vastuunsa ja toimisivat oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Kirkkohallitus on tukenut verkostoa vaihtelevilla summilla vuosina 2005–2020.

Pakolaisneuvonta ry hakee vuodelle 2022 yleisavustusta 50 000 euroa käytettäväksi järjestön viestintään ja vaikuttamiseen niin perinteisen vaikuttamistyön kuin oikeudellisesti merkittävien tapausten digitoinnin kautta. Pakolaisneuvonnan erityisosaaminen on vuosikymmenten aikana laajentunut turvapaikka-asioista muihin oleskelulupa-asioihin, erityisenä painopisteenä perheenyhdistäminen, ihmiskaupan uhrien avustaminen sekä paperittomuuteen liittyvät kysymykset. Vuoden 2021 tuki oli 40 000 euroa. Kirkkohallitus puoltaa 50 000 euron tukea vuodelle 2022.

Lapin turisti- ja saamelaistyöhön esitetään 144 000 euroa. Tätä määrärahaa käytetään jatkossa Enontekiön ja Muonion kirkkoherrojen palkkaukseen, jotka hoitavat turisti- ja saamelaistyötä Länsi-Lapissa.

Kirkkotekstiilien konservointilaitos on Turun maakuntamuseon yhteydessä. Toimintaa esitetään tuettavaksi 15 000 eurolla vuonna 2022.

Kirkon toiminta saaristossa. Vuoden 2018 talousarvioon varattiin ensimmäisen kerran 15 000 euron määräraha saariston kirkollista toimintaa varten. Määrärahalla tuetaan matkailijoiden keskuudessa tehtävää työtä vastaavasti kuin Lapin matkailukohteissa. Sillä ylläpidetään ja kehitetään toimintaa, joka saavuttaa mökkiläisiä, matkailijoita ja veneilijöitä molemmista kieliryhmistä sekä ulkomaisia matkailijoita. Vuodelle 2022 esitetään tähän työhön varattavaksi 13 000 euroa.

Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin. Vuoden 2022 talousarviossa varaus sekalaisiin avustustarpeisiin pysyy ennallaan 80 000 euroa.

2.3.2 Sopimuspohjainen yhteistyö

2.3.2.1 Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt

Järki I -ryhmän järjestöjä ovat Kirkkopalvelut ry, Lasten ja nuorten keskus ry, Suomen Merimieskirkko ry ja Församlingsförbundet. Esitetyt kustannukset perustuvat yhteistyösopimukseen, jotka on hyväksytty Kirkkohallituksen täysistunnossa 1.4.2003 ja sen jälkeen vuosittain virastokollegiossa.

Vuodelle 2022 esitetään, että järjestöjen avustukset pysyvät vuoden 2021 tasolla kuitenkin siten, että Merimieskirkolle myönnetään 296 000 euroa (lisäystä 35 000 euroa) ja Kirkkopalveluille 298 000 euroa (lisäystä 140 000 euroa seurakuntavaaleihin liittyvään yhteistyöhön ja 50 000 euroa Kirkkopäivien kustannuksiin).

2.3.2.2 Muut sopimuspohjaiset yhteistyöhankkeet

Some-yhteistoimintahankkeet. Jatketaan yhteistyötä Lasten ja nuorten keskus ry:n kanssa lasten ja nuorten verkkopalveluiden kehittämisessä. Varaus tähän on 51 000 euroa.

Hiljaisuuden ystävät ry. ja Isoiset ry. Näiden toimijoiden kanssa on tehty yhteistyösopimukset. Varaudutaan avustamaan järjestöjä yhteensä 6 000 eurolla. Tavoitteena on, että myös muiden järjestöjen kanssa tehtäisiin yhteistyöhankkeita sopimuspohjaisesti.

Kopiosto. Tästä maksetaan Kirkon keskusrahaston (Kirkkohallitus ja tuomiokapitulit) kopiostomaksu vuonna 2022. Maksun suuruus on 13 000 euroa.

2.3.3 Jäsenmaksut

2.3.3.1 Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyöjärjestöille

Jäsenmaksut	2021	2022
		Esitys
Luterilainen maailmanliitto (LML)	250 000	250 000
Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN)	178 500	178 500
Euroopan kirkkojen konferenssi (EKK)	80 000	80 000
Ekumenia Pohjolassa -verkosto		
Euroopan kirkkojen siirtolaisuustoimikunta (CCME)	8 500	8 500
Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisö (CCPE) (ent. Leuenberg)	2 100	2 100
The Anglican Lutheran Society	1 500	1 500
Barentsin alueen kirkkojen neuvosto	10 000	10 000
Global Christian Forum	15 000	15 000
Al Amana -dialogikeskus	3 500	3 500
Euroopan uskontojohtajien neuvosto	8 000	8 000
Yhteensä	557 100	557 100
Erityisohjelmat		
KMN:n Faith and Order-komissio	27 000	27 000
Strasbourgin ekumeeninen tutkimusinstituutti	31 500	35 000
LML:n yleiskokousrahasto	50 000	50 000
LML:n hätäapurahasto	24 000	0
KMN:n yleiskokousrahasto	0	0
Theobalt (Itämeren alueen kirkkojen verkosto)	2 200	2 200
Yhteensä	134 700	114 200
KAIKKI YHTEENSÄ	691 800	671 300

2.3.3.2 Muut jäsenmaksut

Suomen ekumeenisen neuvoston (SEN) jäsenmaksu on 99 000 euroa vuonna 2022. SEN on Kirkon eläkerahaston vuokralaisena Eteläranta 8:n kiinteistössä.

AVUSTUKSET	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
AVUSTUKSET, SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ, JÄSENMAKSUT				
AVUSTUKSET				
AVUSTUKSET SEURAKUNNILLE				
VEROTULOJEN TÄYDENNYS	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
PERINT. HARKINNANVARAISET TOIMINTA-AV.	500 000	500 000	500 000	500 000
RAKENNUSAVUSTUKSET	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
KOKEILUTOIMINNAN AVUSTAMINEN	200 000	200 000	150 000	150 000
KOULUTUSAVUSTUKSET	120 000	120 000	120 000	120 000
AVUSTUS SEURAKUNNILLE, JOISSA SAAMELAISTYÖN VIRKOJA	297 000	297 000	297 000	297 000
TYÖ SUOMESSA ASUVIEN ULKOMAALAISTEN PARISSA	134 000	134 000	134 000	134 000
AVUSTUKSET SEURAKUNNILLE YHTEENSÄ	3 351 000	3 351 000	3 301 000	3 301 000
AVUSTUKSET KOULUTTAVILLE LAITOKSILLE				
Hgin yliopisto, teol. tdk, työelämäyhteyksien suunnittelija	53 000	50 000	50 000	50 000
Hgin yliopisto, teol. tdk, tutkimustiedon näkyvyyden edistäminen	10 000	10 000	10 000	10 000
Itä-Suomen yliopisto, soveltavien opintojen kehittäminen	10 000	18 000	18 000	18 000
Diakonia-ammattikorkeakoulu	65 000	65 000	65 000	65 000
Centria ammattikorkeakoulu	8 000	8 000	8 000	8 000
Seurakuntaopisto	310 000	310 000	310 000	310 000
Yrkeshögskolan Novia & Åbo Akademi	23 000	23 000	23 000	23 000
Yhteensä	479 000	484 000	484 000	484 000
MUUT AVUSTUKSET				
Kirkon ulkomaanapu (sis. Nuorisoverkoston)	958 000	968 000	968 000	968 000
Pakolaisneuvonta ry	40 000	50 000	50 000	50 000
Lapin turistityö	144 000	144 000	144 000	144 000
Kirkkotekstiilien konservointi	15 000	15 000	15 000	15 000
Kirkon toiminta saaristossa	13 000	13 000	13 000	13 000
Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin	80 000	80 000	0	0
Yhteensä	1 250 000	1 270 000	1 190 000	1 190 000
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	5 080 000	5 105 000	4 975 000	4 975 000
SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ				
YHTEISTYÖSOPIMUKSEN TEHNEET JÄRJESTÖT				
Kirkkopalvelut	108 000	108 000	0	0
Kirkkopalvelut, Kirkkopäivät	50 000	50 000		
Kirkkopalvelut, seurakuntavaalit	70 000	140 000	0	0
Lasten ja nuorten keskus (Nuori kirkko)	166 000	166 000	0	0
Suomen Merimieskirkko	261 000	296 000	0	0
Församlingsförbundet	24 000	24 000	0	0
Yhteensä	679 000	784 000	694 000	694 000

MUUT SOPIMUSPOHJAISET YHTEISTYÖHANKKEET

Some-yhteistoiminta Lasten ja nuorten keskuksen kanssa	51 000	51 000	51 000	51 000
Hiljaisuuden ystävät ry	5 000	5 000	5 000	5 000
Isoiset ry	1 000	1 000	1 000	1 000
Kopiosto	13 000	13 000	13 000	13 000
Yhteensä	70 000	70 000	70 000	70 000
SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ YHTEENSÄ	749 000	854 000	764 000	764 000

JÄSENMAKSUT

JÄSENMAKSUT JA ERITYISAVUSTUKSET KIRKKOJEN KANSAINVÄLISILLE YHTEISTYÖJÄRJESTÖILLE

Jäsenmaksut	557 100	557 100	507 100	507 100
Erityisohjelmat	134 700	114 200	114 200	114 200
Yhteensä	691 800	671 300	621 300	621 300

MUUT JÄSENMAKSUT

Suomen ekumeeninen neuvosto	99 000	99 000	99 000	99 000
JÄSENMAKSUT YHTEENSÄ	790 800	770 300	720 300	720 300

KAIKKI YHTEENSÄ	6 619 800	6 729 300	6 459 300	6 459 300
------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Lisätalousarvio/korona-avustus seurakunnille 3 milj. euroa ja kirkollisille järjestöille 1 milj. euroa	4 000 000			
--	-----------	--	--	--

Yhteensä 2020	10 619 800			
----------------------	-------------------	--	--	--

3 Palvelukeskusmaksuilla rahoitettava toiminta / Kirkon palvelukeskus

Kirkon palvelukeskuksen talousarvio vuodelle 2022 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2024 on hyväksytty Kirkon palvelukeskuksen johtokunnan kokouksessa 15.6.2021, § 57.

3.1 Johdanto

Kirkon palvelukeskuksen talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma pohjautuvat Kirkon palvelukeskuksen strategiassa alkavalle strategiakaudelle määriteltyihin painopisteisiin sekä Kirkkohallituksen strategiasta vuodelle 2022 valitun tavoitealueen painopisteeseen.

Kirkon palvelukeskuksen strategiassa on määritelty palvelukeskuksen toiminnalle seuraavat strategiset painopisteet:

- Asiakastyytyväisyyden ja asiakasarvon kasvattaminen
- Asiakaslähtöiset, laadukkaat ja tehokkaat prosessit
- Osaamisen kasvattaminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen
- Toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä tukeva talousrakenne

Strategisten painopisteiden pohjalta muodostettuja strategisia tavoitteita kuvataan jäljempänä toimitasuunnitelmissa.

Kirkkohallituksen strategiasta on tunnistettavissa Ovet auki uusille mahdollisuuksille -tavoite-alueelta palvelukeskuksen toiminnalle keskeinen painopiste edistettäväksi vuonna 2022: Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti. Tähän painopisteeseen liittyvät strategiset tavoitteet on kuvattu jäljempänä toimitasuunnitelmissa.

Uusia palvelusisältöjen laajennuksia on pilotoitu aktiivisesti ja aiempina vuosina pilotoituja palvelusisältöjen laajennuksia on ryhdytty tarjoamaan asiakkaille aktiivisemmin. Asiakkaiden kiinnostuksen sekä vapaaehtoisuuteen pohjautuvan käyttöönoton laajennetuille palvelusisällöille nähdään suunnittelukaudella kasvavan aiemmista vuosista. Asiakkailta on tullut myös toiveita laajennettujen palvelusisältöjen paketoimiseksi laajemmiksi palvelukokonaisuuksiksi, joita olisi helpompi hankkia. Palvelukeskuksen palveluportfolion sekä asiakkaita osallistavien yhteistyömallien kehittämiset nähdään selkeimmiksi tavoitteiksi asiakastyytyväisyyden ja asiakasarvon kasvattamiseksi.

Suunnittelukauden suurin yksittäinen muutostekijä on Kirkkohallituksen käynnistämä ja vetämä monivuotinen Kipa 2 -hanke. Hankkeen tavoitteena on uudistaa tehtyyn selvitystyöhön perustuen kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja, toimintatapoja ja tietojärjestelmiä. Seurakuntatalouksien edustajat muodostavat hankkeen ohjausryhmän sekä yhdessä Kirkkohallituksen ja Kirkon palvelukeskuksen asiantuntijoiden kanssa hankkeeseen liittyvien projektien asiantuntijatyöryhmät. Kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon kokonaisprosessien

uudistaminen sekä niihin liittyvien toimintamallien jatkuva kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa nähdään selkeimmiksi tavoitteiksi asiakaslähtöisten, laadukkaiden ja tehokkaiden prosessien varmistamiseksi.

Taloushallintoala on ollut murroksessa, jonka vuoksi myös talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät ovat kehittyneet palvelukeskuksen perustamisajoista. Robotisaatio, automatisaatio sekä digitalisaatio valtaavat vauhdilla alaa. Muutos aiheuttaa uusia vaatimuksia niin työlle, työntekijöille kuin työyhteisöllekin. Asiakasvaatimusten mukainen palvelukeskuksen työn vaikuttavuuden kehittäminen edellyttää karttuvaa henkilöstön substanssiosaamista ja entistä laajempaa nykypalveluiden prosessiosaamista sekä uusien osaamisalueiden ammattilaisten rekrytointeja. Alan sisäisen kilpailun samoista osajista nähdään kiristyvän entisestään.

Palvelukeskuksen toimintaa tulee jatkossa kehittää pitkäjänteisesti koko kirkon etu huomioon. Palvelukeskuksella nähdään olevan keskeinen ja kasvava rooli koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon tehostamisessa. Seurakuntien taloustavoitteiden tukeminen, läpinäkyvä talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä palvelukeskuksen toimintakuluja seuraileva hinnoittelumalli nähdään palvelukeskuksen toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä tukevan talousrakenteen keskeisimpinä tavoitteina.

Palvelukeskuksella on merkittävä rooli koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseissa. Oman laadukkaan toiminnan varmistamisen lisäksi on tärkeää, että palvelukeskus ylläpitää ja kehittää sähköisiä palvelujaan ja yhteisiä talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä käyttäjälähtöisesti, jotta palvelukeskuksen laaja asiakaskunta voi luotettavasti ja tehokkaasti hoitaa talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävänsä.

3.2 Toimintasuunnitelma 2022

Kasvatamme asiakastyytyvyyttä luomalla asiakkaita osallistavia yhteistyömalleja mm. asiakkuuksien hoidon, asiakaslähtöisen kehitystoiminnan sekä asiakasviestinnän näkökulmista. Asiakkuuksien hoitoon määritellään säännölliset toimintatavat koko asiakaskunnan osalta. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan asiakkailta kerätyn palautteen pohjalta sekä toteutuneiden asiakaskontaktien lukumäärällä.

Kasvatamme asiakasarvoa jatkamalla laajennettujen palvelusäiltöjen pilotointia kasvavassa määrin. Aiempien pilottien piiriin otetaan uusia asiakkaita ja niistä määritellään standardimuotoisia palvelulaajennuksia kaikille asiakkaille tarjottaviksi. Uusia laajennettujen palvelusäiltöjen pilotteja käynnistetään niistä kiinnostuneiden asiakkaiden kanssa. Laajennettujen palvelusäiltöjen pilotointien myötä tarjoamme asiakkaillemme matalan kynnyksen omien töidensä uudelleenorganisointiin, toistuvien töiden siirtämiseen palvelukeskuksen tehtäviksi ja sitä kautta mahdollisuuden kustannussäästöjen saavuttamiseen. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan piloteista kerätyn asiakaspalautteen pohjalta sekä laajennettuja palvelusäiltöjä käyttävien asiakkaiden lukumäärän kehitymisellä.

Asiakaslähtöisten, laadukkaiden ja tehokkaiden prosessien kehittäminen edellyttää uusien menetelmien käyttöä nykyisten kirkon kokonaisprosessien uudistamisessa ja toimintamallien jatkekehittämisessä. Kipa 2 -hankkeen Lean-projektien onnistunut läpivienti on perusedellytys kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien merkittävälle tehostamiselle ja laadun

parantamiselle. Kirkon palvelukeskus osallistuu Kirkkohallituksen omistamaan Kipa 2 -hankkeeseen riittävällä asiantuntijaresursseilla. Lisäksi palvelukeskuksessa tullaan täyttämään laadun ja toiminnan tehokkuuden parantamiseksi tunnistettuja uusia tehtäviä. Asiakaslähtöiset, laadukkaat ja tehokkaat prosessit tekevät palvelukeskuksen tarjoamasta asiakkailla houkuttelevamman. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan Kipa 2 -hankkeesta saadun asiakaspalutteen pohjalta sekä sen pohjalta tapahtuneen prosessien uudistumisasteen perusteella.

Palvelukeskuksen henkilöstön osaamisen kasvattamisessa keskitytään palvelujen tuottamisessa tarvittavan substanssiosaamisen lisäksi laajempien prosessivastuiden sekä digitalisaation myötä muuttuviin ja uusiin osaamistarpeisiin. Palvelukeskukseen perustetaan taloushallinnon moniosaajan rooli tukemaan työn muutoksen mukanaan tuomia vaatimuksia. Täydennuskoulutuksiin osallistumista tuetaan kaikissa tehtävissä. Palvelukeskukseen on myös tarpeen rekrytoida uusia kohdennettuja erityisosaajia. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan palvelutuotannon toteutuksesta kerätyn vuosittaisen asiakaspalutteen pohjalta.

Työhyvinvoinnin kehittämiseksi työnteolle, esimiestyölle ja työnantajan tuelle kehitetään uusia muotoja mm. lisääntyvän etätöiden tukemiseksi sekä tiimien itseohjautuvuuden kasvattamiseksi. Erityisillä työhyvinvoinnin ja työyhteisön kehittämishankkeilla edesautetaan työntekijöiden osallistuvuutta hyvinvoinnin luontiin. Työyhteisön sisäistä yhteistoimintaa sekä työpaikan viihtyvyyttä edistetään työhyvinvointiforumin sekä Vilikku-toiminnan kautta. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan työntekijäkyselyiden tuloksien kehittymisellä sekä työntekijöiden pysyvyydellä.

Kirkon palvelukeskuksen toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen tueksi edistetään hallinnollista uudistusta useamman vuoden kehitysaikajänteen huomioivalle mallille, jossa Kirkon palvelukeskuksen toimintatuloksen käsittely sekä suurempien järjestelmäinvestointien rahoitus olisi selkeä ja ennalta sovittu. Lisäksi palvelukeskuksen hinnoittelumallia arvioidaan vuoden 2023 hinnastopäivitystä varten, minkä tarkoituksena on mahdollistaa nykyistä tarkempi palvelukeskuksen toimintakulujen aiheutumisperusteisen kohdistaminen palveluja suositusmallien mukaan käyttäville sekä sovitusta palveluprosesseista poikkeaville asiakkaille. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan palvelukeskushinnaston sekä palvelukeskuksen toimintakulujen ja yhteisten talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien investointikulujen keskinäisellä läpinäkyvyydellä.

Ylläpidämme sähköisiä palveluita ja tietojärjestelmiä käyttäjälähtöisesti läheisessä yhteistyössä asiakkaiden ja järjestelmätoimittajien kanssa pakollisten versiopäivitysten sekä lakisääteisten muutoksien sujuvan käyttöönoton varmistamiseksi. Poikkeustilanteissa ja yllättävissä tapahtumissa toteutamme määritellyä toimintamallia yhteistyössä järjestelmätoimittajien kanssa ja edistämme osaltamme tilanteen nopeaa ratkaisua. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan asiakkailta kerätyn palutteen pohjalta sekä palveluiden ja järjestelmien käyttövarmuuden ja luotettavuuden pohjalta.

Palveluiden ja niitä tukevien tietojärjestelmien uudistamisen asiakaslähtöisyys varmistetaan osallistumalla Kipa 2 -hankkeen asiakastyöryhmiin sekä huolehtimalla tarpeellinen asiakkaiden edustus myös muille mahdollisille kehityshankkeille. Asiakkaiden kehitysehdotuksia nykyisiin palveluihin ja järjestelmiin arvioidaan aktiivisesti uusien parannuskohteiden identifioimiseksi. Toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan asiakkailta kerätyn palutteen pohjalta sekä asiakasvaatimuksien pohjalta toteutettujen toiminnallisten muutosten ja järjestelmien pienmuutosten lukumäärällä.

3.3 Vuosien 2023–2024 toimintasuunnitelma

Kirkon palvelukeskuksen strategiset painopisteet vuosille 2023–2024 ovat samat kuin vuodelle 2022.

Asiakastyytyvyyden ja asiakasarvon kasvattamiseksi laajennettujen palvelusisältöjen pilottien ja aiempien palvelulaajennuksien käyttöönottojen pohjalta muodostetaan asiakasryhmäkohtaisia palvelukokonaisuuksia, joita tarjotaan palvelukeskuksen kaikille asiakkaille. Lisäksi palvelukeskuksen asiakastiedon hallintaa kehitetään laadukkaamman asiakaskohtaisen palvelutuotannon mahdollistamiseksi.

Asiakaslähtöisten, laadukkaiden ja tehokkaiden prosessien edistämiseksi tullaan tekemään Kipa2-hankkeen mukaisten uudistettujen prosessien ja toimintatapojen vaatimat käyttöönotot. Tämän lisäksi palvelukeskuksen toimintaa tullaan edelleen tehostamaan vähentämällä manuaalisen työn määrää.

Osaamisen kasvattamista ja henkilöstön hyvinvoinnin kehittämistä jatketaan tunnistetuilla avainosa-alueilla palvelukeskuksen työn vaikuttavuuden tukemiseksi. Työntekijäkokemusta parannetaan henkilöstön laajemmalla osallistamisella kehitystyöhön sekä koko palvelukeskuksen laajuisella kehitysyhteistyöllä. Työnantajamielikuvaa kehitetään viestinnän keinoin uusia viestintäkanavia käyttöönottamalla.

Kirkon palvelukeskuksen toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen tukemiseksi palvelukeskuksen hinnoittelumallia arvioidaan vuosittaisia hinnastopäivitystä varten, minkä tarkoituksena on mahdollistaa nykyistä tarkempi palvelukeskuksen toimintakulujen aiheutumisperusteisen kohdistaminen palveluja suositusmallien mukaan käyttäville sekä sovitusta palveluprosesseista poikkeaville asiakkaille. Palvelukeskuksen talousarvio ja toimintasuunnitelma tehdään hinnastouudistusten kanssa läpinäkyviksi asiakkaille.

3.4 Talousarvio 2022

Vuoden 2022 Talousarvioesityksen pohjana on oletus toiminnan palautumisesta normaaliin sekä suoritemäärien että toimintakulujen osalta pandemia-rajoitusten poistuessa vaihteittain vuoden 2021 aikana. Suoritemäärät ja toimintakulut vuodelle 2022 on ennustettu normaalin toimintavuoden mukaisesti.

Tilikauden 2020 toteumaan vaikuttivat olennaisesti päätös vuoden 2019 ylijäämän käytöstä sekä Covid 19 -pandemia. Pandemian johdosta suoritemäärät laskivat huhtikuusta 2020 alkaen vähentäen toimintatuottoja koko vuoden osalta. Toimintakulujen talousarviota alhaisempaa toteumaa selittävät viiveet korvausrekrytoinneissa sekä uusien tunnistettujen tehtävien rekrytointien siirtäminen myöhemmäksi. Lisäksi IT-järjestelmäkehitys jäi talousarviosta sekä palvelukeskuksen että toimittajien resurssivajeen johdosta.

Tilikauden 2021 osalta talouden tasapainon saavuttaminen on ollut haasteellista. Vuoden alusta voimaantullut alhaisempi palvelukeskushinnasto yhdessä pandemian aiheuttaman

suoritemääräaleneman kanssa ovat painaneet toimintatuotot alle talousarvion. Toimintakulut on toistaiseksi onnistuttu pitämään toimintatuottoja vastaavalla tasolla mm. korvaus- ja uusrekrytointien viivästämisellä syksyllä ja vuodenvaihteeseen. Edellä kuvatun lisäksi vuosien 2020 ja 2021 alhaisempaa kustannustasoa selittävät etätyöjärjestelyistä seuranneet kustannussäästöt matka-, työterveys- ja ravitsemuspalveluiden osalta.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	7 423 456,18	8 995 000,00	9 195 000,00		
Myyntituotot					
Vuokratuotot	12 010,00	15 000,00	10 000,00		
Tuet ja avustukset	33 470,89	25 000,00	20 000,00		
Muut toimintatuotot	7 193 739,93	8 735 000,00	8 915 000,00		
Sisäiset tuotot	184 235,36	220 000,00	250 000,00		
Toimintakulut	-8 338 252,52	-8 995 000,00	-9 195 000,00		
Henkilöstökulut	-4 594 233,38	-5 070 000,00	-5 210 000,00		
Palkat ja palkkiot	-3 555 092,40	-3 888 000,00	-4 000 000,00		
Henkilösivukulut	-1 082 191,09	-1 182 000,00	-1 210 000,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	43 050,11				
Palvelujen ostot	-2 590 901,50	-2 885 000,00	-2 885 000,00		
Palvelun ostot - sisäiset	-660 064,00	-530 000,00	-580 000,00		
Vuokratulot	-448 613,29	-455 000,00	-465 000,00		
Aineet ja tarvikkeet	-43 100,35	-55 000,00	-55 000,00		
Muut toimintakulut	-1 340,00				
TOIMINTAKATE	-914 796,34	0,00	0,00	0,00	0,00

4 Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (rahoituslaki) tuli voimaan vuoden 2016 alussa. Rahoituslain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla rahoituksella ja samalla luovutaan seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Korvattavia yhteiskunnallisia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpito tehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito. Kirkon keskusrahastolle maksettavan valtion rahoituksen suuruus on alun perin ollut 114 milj. euroa vuosina 2016–2019. Indeksikorotus vuodelle 2022 on 1,5 % vuoden 2021 tasosta.

Valtion rahoituksen jakoperusteet vuonna 2020 ja esitys vuodelle 2022:

	TP 2020	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Seurakunnat	111 030 312	106 596 000	107 984 000	109 408 105		
Kulttuurihistorialliset rakennukset ja irtaimisto	8 818 782	7 000 000	7 000 000	6 932 450		
Rakennusavustukset seurakunnille	8 656 389	6 500 000	6 500 000	6 596 650		
Basis -kiinteistörekisteri	162 393	500 000	500 000	335 800		
Kirjuri-jäsentietojärjestelmä	1 874 230	2 000 000	2 000 000	2 398 445		
YHTEENSÄ (eur)	121 723 324	115 596 000	116 984 000	118 739 000	119 926 390	121 125 654

*) Vuoden 2020 valtionrahoitus oli 115 596 000 euroa. Tämän lisäksi jaettiin noin 4,4 milj. euroa pandemiasta johtuvaa erityisavustusta seurakuntien diakoniaan ja 1,7 milj. kirkkojen lämmitysjärjestelmien uusimiseen. Vuoden 2020 talousarviossa osoitettu 106 596 000 euroa jaettiin seurakunnille euroa/kunnan jäsen jako-osuuksin.

Vuonna 2022 seurakuntien osuus 109 408 105 euroa jaetaan edelleen euroa/kunnan jäsenjakoperusteiden mukaan. Kirkon keskusrahasto jakaa automaattisesti kuukausittain rahoituksen seurakunnille. Jako tapahtuu kunnan väkiluvun mukaan siten, että vuoden 2022 rahat jaetaan viimeisen vahvistetun väkilukutiedon eli tilanteen 31.12.2020 perusteella. Tilastokeskuksen mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2020 lopussa 5 533 793 henkilöä. Valtion rahoituksen jako-osuus on siten 19,771 euroa/kunnan jäsen.

Rahoituksesta 6 932 450 euroa käytetään seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon. Kirkkohallituksen täysistunto myöntää hakemuksesta nämä avustukset seurakunnille. Vuonna 2022 on edelleen kaksi rakennusavustuslinjaa: Kirkon keskusrahaston perinteinen rakennusavustus (1,0 milj. euroa/v) ja valtion rahoituksella rahoitettava kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston kunnossapitoavustus (6 596 650 milj. euroa/v).

- Suunnitelmakaudella tarkoituksena on edelleen rahoittaa tästä valtion rahoitusosuudesta yhteisen kiinteistörekisterin laajentaminen (335 800 euroa/v) kaikkiin seurakuntatalouksiin. Tämän rekisterin olemassaolo on ehdoton edellytys valtion rahoituksen oikeudenmukaiselle jakamiselle.

- Lisäksi esitetään, että valtion rahoitusosuutta käytetään Petäjäveden seurakunnan vanhan kirkon vuosittaisiin peruskunnossapitoon ja turvallisuuteen liittyviin menoihin. Petäjäveden seurakunnan vanha kirkko on kirkkokunnassamme ainut maailmanperintökohde eli ns. UNESCO-kohde. Tämä velvoittaa muun muassa tarkkoihin kirkon nelivuotiskautisiin hoitosuunnitelmiin. Kirkon välttämättömään peruskunnossapitoon ja turvallisuuteen (rikkoutuneiden ikkunalasien korjaus, katon tervaus, vartiointi, portaiden korjaus jne.) liittyvät vuosittaiset menot ovat noin 30 000 euroa. Esitetään, että osallistutaan näihin kustannuksiin korkeintaan 30 000 eurolla vuodessa siten, että korvaus maksetaan vuosittain jälkikäteen tilityksen perusteella.

Rahoituksesta 2 398 445 euroa käytetään Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön.

- Vuoden 2021 aika on selvitetty Kirjuri-järjestelmän kokonaiskustannukset. Kokonaiskustannukset ovat yhteensä 3 475 000 euroa. Niistä 68 % aiheutuu kustannusselvityksen perusteella valtion rahoituksella ylläpidettävästä väestökirjanpidon järjestelmästä ja 32 % kirkon omasta jäsentietojärjestelmästä.
 - Valtion rahoituksella maksettava osuus 68 % kokonaiskustannuksista on 2 363 000 euroa. Summaan on lisätty 1,5 % indeksitarkistuksena ja yhteissumma on näin ollen 2 398 445 euroa.
-

5 Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot

Erillään hoidettavia varoja kutsutaan taseen vastattavissa omakatteisiksi rahastoiksi. Niille on ominaista yhteisön muusta varallisuudesta erillinen kate. Kirkon keskusrahastolla on 11 omakatteista rahastoa – kullakin tuomiokapitulilla on omansa ja näiden lisäksi Kirkon diakoniarahasto sekä Kansainvälisten ja ekumeenisten yhteyksien rahasto käsitellään kirjanpidossa omakatteisina rahastoina.

Juoksevassa kirjanpidossa omakatteiset rahastot pidetään erillään talousyksikön muista varoista kustannuspaikkojen avulla. Omakatteisten rahastojen nettotulos siirretään rahastojen pääomiin omalla rivillään ennen toimintakatetta. Siirto tehdään sen osoittamiseksi, ettei kysymys ole yhteisön tuloksesta vaan siitä erotetusta osasta. Siirto lisätään taseen vastattavissa olevaan omakatteisen rahaston saldoon ja rahastojen pääomat esitetään taseessa oman pääoman ryhmässä heti peruspääoman jälkeen (KILA 1995/1334). Vuoden 2021 siirrot ovat talousarviossa 102 396 euroa.

Sidotut rahastot

Omakatteisten rahastojen tavoin myös sidottujen rahastojen käyttö on rajattu erityismääräyksiin, mutta niiden varat voidaan pitää ja sijoittaa yhdessä yhteisön muiden varojen kanssa. Niillä ei siis ole taseessa katevarallisuutta. Sidotuista rahastoista merkittävin on tekijänoikeusrahasto. Kahdella muulla rahastolla, Kirkon musiikkijuhlien rahastolla ja Saarikon rahastolla on niin vähän tapahtumia, että niitä ehdotetaan lakkautettaviksi vuoden 2020 aikana. Tekijänoikeusrahaston nettotuloksen siirto on 101 000 euroa.

Talousarvio 2022, omakatteiset rahastot

		TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Omakatteiset rahastot	Toimintatuotot	1 158 931,10	1 158 820,00	670 010,00		
Omakatteiset rahastot	Vuokratuotot	129 073,96	144 620,00	151 000,00		
Omakatteiset rahastot	Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	763 271,36	441 000,00	296 000,00		
Omakatteiset rahastot	Tuet ja avustukset	5 587,20				
Omakatteiset rahastot	Sijoitustuotot	260 998,58	573 200,00	223 010,00		
Omakatteiset rahastot	Toimintakulut	-1 581 578,71	-1 056 424,00	-755 580,00		
Omakatteiset rahastot	Henkilöstökulut	-100 281,37	-125 374,00	-95 000,00		
Omakatteiset rahastot	Palkat ja palkkiot	-76 627,33	-73 539,00	-73 000,00		
Omakatteiset rahastot	Henkilösivukulut	-23 654,04	-51 835,00	-22 000,00		
Omakatteiset rahastot	Palvelujen ostot	-98 883,14	-15 500,00	-47 760,00		

Omakatteiset rahastot	Palvelun ostot - sisäiset	-13 000,00				
Omakatteiset rahastot	Vuokrakulut	-70 377,73	-64 500,00	-73 100,00		
Omakatteiset rahastot	Aineet ja tarvikkeet	-10 173,70	-1 000,00	-4 500,00		
Omakatteiset rahastot	Annetut avustukset	-1 288 592,56	-850 050,00	-535 220,00		
Omakatteiset rahastot	Muut toimintakulut	-270,21				
Omakatteiset rahastot	Siirto omakatteiseen rahastoon	422 647,61	-102 396,00	85 570,00		
Omakatteiset rahastot	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Diakoniarahasto	Toimintatuotot	854 120,39	490 000,00	379 000,00		
Diakoniarahasto	Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	747 856,47	423 000,00	280 000,00		
Diakoniarahasto	Tuet ja avustukset	5 587,20				
Diakoniarahasto	Sijoitustuotot	100 676,72	67 000,00	99 000,00		
Diakoniarahasto	Toimintakulut	-1 063 772,21	-825 374,00	-465 000,00		
Diakoniarahasto	Henkilöstökulut	-100 281,37	-125 374,00	-95 000,00		
Diakoniarahasto	Palkat ja palkkiot	-76 627,33	-73 539,00	-73 000,00		
Diakoniarahasto	Henkilösivukulut	-23 654,04	-51 835,00	-22 000,00		
Diakoniarahasto	Palvelujen ostot	-9 870,27		-10 000,00		
Diakoniarahasto	Annetut avustukset	-953 472,56	-700 000,00	-360 000,00		
Diakoniarahasto	Muut toimintakulut	-148,01				
Diakoniarahasto	Siirto omakatteiseen rahastoon	209 651,82	335 374,00	86 000,00		
Diakoniarahasto	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Kv. ja ekumeeninen rah.	Toimintatuotot	40 047,06	235 000,00	45 000,00		
Kv. ja ekumeeninen rah.	Sijoitustuotot	40 047,06	235 000,00	45 000,00		
Kv. ja ekumeeninen rah.	Toimintakulut	-298 194,39	-90 000,00	-109 000,00		
Kv. ja ekumeeninen rah.	Palvelujen ostot	-8 694,39		-9 000,00		
Kv. ja ekumeeninen rah.	Annetut avustukset	-289 500,00	-90 000,00	-100 000,00		
Kv. ja ekumeeninen rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	258 147,33	-145 000,00	64 000,00		
Kv. ja ekumeeninen rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Turun arkkihp:n tk	Toimintatuotot	59 129,60	61 000,00	61 000,00		
Turun arkkihp:n tk	Vuokratuotot	53 407,70	50 000,00	50 000,00		
Turun arkkihp:n tk	Sijoitustuotot	5 721,90	11 000,00	11 000,00		
Turun arkkihp:n tk	Toimintakulut	-44 755,54	-36 000,00	-36 000,00		
Turun arkkihp:n tk	Palvelujen ostot	-9 798,39	-1 000,00	-1 000,00		
Turun arkkihp:n tk	Palvelun ostot - sisäiset	-10 000,00				
Turun arkkihp:n tk	Vuokrakulut	-24 957,15	-25 000,00	-25 000,00		
Turun arkkihp:n tk	Annetut avustukset	0,00	-10 000,00	-10 000,00		
Turun arkkihp:n tk	Siirto omakatteiseen rahastoon	-14 374,06	-25 000,00	-25 000,00		
Turun arkkihp:n tk	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Tampereen hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	25 830,39	86 000,00	26 000,00		
Tampereen hpk:n tk rah.	Sijoitustuotot	25 830,39	86 000,00	26 000,00		

Tampereen hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-7 329,09		-7 400,00		
Tampereen hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-7 329,09		-7 400,00		
Tampereen hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	-18 501,30	-86 000,00	-18 600,00		
Tampereen hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Oulun hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	201,60	900,00	210,00		
Oulun hpk:n tk rah.	Sijoitustuotot	201,60	900,00	210,00		
Oulun hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-623,70	-650,00	-560,00		
Oulun hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-623,70	-650,00	-560,00		
Oulun hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	422,10	-250,00	350,00		
Oulun hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Mikkelin hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	13 351,77	21 300,00	21 500,00		
Mikkelin hpk:n tk rah.	Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	12 424,60	18 000,00	16 000,00		
Mikkelin hpk:n tk rah.	Sijoitustuotot	927,17	3 300,00	5 500,00		
Mikkelin hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-1 168,56	-36 500,00	-72 620,00		
Mikkelin hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-1 131,36	-6 450,00	-7 400,00		
Mikkelin hpk:n tk rah.	Annetut avustukset		-30 050,00	-65 220,00		
Mikkelin hpk:n tk rah.	Muut toimintakulut	-37,20				
Mikkelin hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	-12 183,21	15 200,00	51 120,00		
Mikkelin hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Porvoon hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	11 555,01	62 320,00	13 000,00		
Porvoon hpk:n tk rah.	Vuokratuotot	6 696,00	6 620,00	7 000,00		
Porvoon hpk:n tk rah.	Sijoitustuotot	4 859,01	55 700,00	6 000,00		
Porvoon hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-11 767,58	-6 900,00	-6 700,00		
Porvoon hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-3 286,58	-3 400,00	-3 300,00		
Porvoon hpk:n tk rah.	Palvelun ostot - sisäiset	-3 000,00				
Porvoon hpk:n tk rah.	Vuokrakulut	-3 381,00	-3 500,00	-3 400,00		
Porvoon hpk:n tk rah.	Annetut avustukset	-2 100,00				
Porvoon hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	212,57	-55 420,00	-6 300,00		
Porvoon hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Kuopion hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	71 424,85	59 900,00	5 000,00		
Kuopion hpk:n tk rah.	Sijoitustuotot	71 424,85	59 900,00	5 000,00		
Kuopion hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-34 303,38	-21 000,00	-2 500,00		
Kuopion hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-1 283,38	-500,00	-500,00		
Kuopion hpk:n tk rah..	Aineet ja tarvikkeet		-500,00	-2 000,00		
Kuopion hpk:n tk rah.	Annetut avustukset	-33 020,00	-20 000,00			
Kuopion hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	-37 121,47	-38 900,00	-2 500,00		
Kuopion hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Lapuan hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	10 117,39	33 000,00	10 300,00		
Lapuan hpk:n tk rah.	Sijoitustuotot	10 117,39	33 000,00	10 300,00		

Lapuan hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-59 550,82	-200,00	-2 200,00		
Lapuan hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-49 050,82	-200,00	-2 200,00		
Lapuan hpk:n tk rah.	Annetut avustukset	-10 500,00				
Lapuan hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	49 433,43	-32 800,00	-8 100,00		
Lapuan hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Helsingin hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	27 186,46	59 400,00	57 000,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	Vuokratuotot	23 003,68	38 000,00	42 000,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	2 990,29				
Helsingin hpk:n tk rah.	Sijoitustuotot	1 192,49	21 400,00	15 000,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-27 230,35	-16 600,00	-16 900,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-5 448,95	-3 100,00	-3 200,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	Vuokrakulut	-12 365,28	-13 000,00	-13 200,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	Aineet ja tarvikkeet	-9 331,12	-500,00	-500,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	Muut toimintakulut	-85,00				
Helsingin hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	43,89	-42 800,00	-40 100,00		
Helsingin hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Espoon hpk:n tk rah.	Toimintatuotot	45 966,58	50 000,00	52 000,00		
Espoon hpk:n tk rah.	Vuokratuotot	45 966,58	50 000,00	52 000,00		
Espoon hpk:n tk rah.	Toimintakulut	-32 883,09	-23 200,00	-36 700,00		
Espoon hpk:n tk rah.	Palvelujen ostot	-2 366,21	-200,00	-3 200,00		
Espoon hpk:n tk rah.	Vuokrakulut	-29 674,30	-23 000,00	-31 500,00		
Espoon hpk:n tk rah.	Aineet ja tarvikkeet	-842,58		-2 000,00		
Espoon hpk:n tk rah.	Siirto omakatteiseen rahastoon	-13 083,49	-26 800,00	-15 300,00		
Espoon hpk:n tk rah.	TILIKAUDEN TULOS	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00

6 Investoinnit

Investoinnit vuosina 2022–2024

Tietojärjestelmäinvestoinnit					
Toimiala	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Seurakuntatoiminta					
Hautaustoimen tietojärjest.					
Kirkonkirjojen pito					
Yhteiset palvelut					
Tietojärjestelmät	414 000				
Yhteensä	414 000	0	0	0	0
Kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit					
Toimiala	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kiinteistöt	210 000	285 000	520 000	95 000	
Kalusto	757 000	150 000	150 000	100 000	100 000
Yhteensä	967 000	435 000	670 000	195 000	
KAIKKI YHTEENSÄ	1 381 000	435 000	670 000	195 000	100 000

Tietojärjestelmähankinnat on kirjattu vuodesta 2021 lähtien vuosikuluiksi. Kirjanpitovelvollisen ostamien ohjelmistojen hankintamenot saadaan aktivoida taseen pysyviin vastaaviin, jos ne on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Hankintamenojen aktivoinnissa tulee noudattaa varovaisuuden periaatetta. Menon kuluksi kirjaamista on aina pidettävä hyvän kirjanpitotavan ja KPL 3:3 §:ssä tarkoitetun varovaisuuden periaatteen mukaisena. (KILA 1604/24.1.2000) Lausunnon perusteella Kirkon keskusrahastossa kirjataan nämä hankinnat vuosikuluiksi eikä niitä aktivoida taseeseen ja kirjata niiden vaikutus aikana kuluksi.

6.1 Kirkkohallitus / kiinteistöt

- Kirkon koulutuskeskuksen sisätilojen maalaukseen varataan 40 000 euroa
- Kalustoinvestointeihin yhteensä 50 000 euroa

6.2 Hiippakunnat / kiinteistöt

- Oulun tuomiokapitulin puuosan julkisivun maalaukseen ja vesikaton uusimiseen, Porvoon tuomiokapitulin lämmöntuotantolaitoksen uusimiseen, sähköjärjestelmien kunnostukseen sekä Kuopion piispantalon sisäpintojen maalaukseen ja lvi-järjestelmien kunnostukseen varataan yhteensä 480 000 euroa ja vuodelle 2023 varataan 145 000 euroa.
- Tuomiokapitulien kalustohankintoihin vuodelle 2022 varataan 100 000 euroa ja vuosille 2023–2024 yhteensä 100 000 euroa

Hiippakuntien kiinteistöinvestoinnit vuosina 2022–2024:

Investoinnit	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Yhteensä
TURKU				50 000
Arkkipiispantalo				
LVI- ja sähkö- ja tietojärjestelmien kunnostus PTS-suunnitelman mukaisesti	50 000			
OULU				350 000
Tuomiokapituli				
Puurakennuksen julkisivun maalaus, ulkoikkunoiden maalaus ja vesikaton uusiminen PTS-suunnitelman mukaisesti	350 000			
PORVOO				140 000
Tuomiokapituli				
Lämmöntuotantolaitoksen uusiminen ja LVI-järjestelmän kunnostus	80 000			
Sähköjärjestelmän kunnostus		60 000		
KUOPIO				35 000
Piispantalo				
2 krs parkettilattian hionta ja lakkaus, sisämaalaukset ja LVI-järjestelmän kunnostus		35 000		
Kalustohankinnat				200 000
Kapitulit				
Kalustohankinnat	100 000	50 000	50 000	200 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	580 000	145 000	50 000	775 000

7 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotottoissa ja -kuluissa käsitellään rahoitusarvopapereista saadut korko- ja osinkotuotot, mahdolliset myyntivoitot ja -tappiot sekä arvonalentumiset. Myös Kirkon keskusrahaston omistamista asunnoista saadut vuokratuotot ja maksetut vastikkeet sisältyvät tähän erään.

Talousarvio 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 189 374,38	2 060 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00
Korkotuotot	217 034,29				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	605 228,90	1 144 000,00	605 000,00		
Muut rahoitustuotot	1 093 093,55	1 601 000,00	1 500 000,00		
Arvonalentumiset sijoituksista	-4 447,87				
Korkokulut	-3 452,77				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-3 061 737,36	-685 000,00	-606 000,00		
Muut rahoituskulut	-35 093,12				

8 Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma 2022	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	132 864 358,86	130 579 910,00	131 832 279,00		
Korvaukset	120 114 969,71	117 063 000,00	118 739 000,00		
Myyntituotot	16 287,29	25 300,00	15 000,00		
Maksutuotot	786 397,65	1 582 050,00	1 352 025,00		
Vuokratuotot	438 066,33	365 210,00	399 500,00		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	866 194,93	617 000,00	470 000,00		
Tuet ja avustukset	133 274,62	140 650,00	160 720,00		
Sijoitustuotot	279 180,68	573 200,00	223 010,00		
Muut toimintatuotot	10 229 987,65	10 213 500,00	10 473 024,00		
Toimintakulut	-182 251 897,48	-175 631 327,49	-178 424 810,00		
Henkilöstökulut	-29 204 779,10	-29 719 499,49	-31 006 730,00		
Palkat ja palkkiot	-22 623 989,55	-22 921 762,17	-23 531 031,00		
Henkilösivukulut	-6 748 514,85	-6 809 737,32	-7 016 643,00		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	167 725,30	12 000,00	-459 056,00		
Palvelujen ostot	-15 287 447,27	-18 412 295,00	-18 690 409,00		
Vuokratulut	-2 215 059,73	-2 076 810,00	-2 161 700,00		
Aineet ja tarvikkeet	-942 320,65	-908 400,00	-824 205,00		
Annetut avustukset	-133 896 442,35	-117 386 650,00	-125 634 325,00		
Muut toimintakulut	-705 848,38	-7 127 673,00	-107 441,00		
Siirto omakatteiseen rahastoon	331 928,91	-203 396,00	-7 430,00		
TOIMINTAKATE	-49 055 609,71	-45 254 813,49	-46 599 961,00	-43 340 961,00	-43 340 961,00
Kirkon rahastomaksut	41 441 846,46	42 150 000,00	41 900 000,00	41 900 000,00	41 900 000,00
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 189 374,38	2 060 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00	1 499 000,00
Korkotuotot	217 034,29				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	605 228,90	1 144 000,00	605 000,00	605 000,00	605 000,00
Muut rahoitustuotot	1 093 093,55	1 601 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
Arvonlaskennan sijoituksista	-4 447,87				
Korkokulut	-3 452,77				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-3 061 737,36	-685 000,00	-606 000,00	-606 000,00	-606 000,00
Muut rahoituskulut	-35 093,12				
VUOSIKATE	-8 803 137,63	-1 044 813,49	-3 200 961,00	58 039,00	58 039,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 575 949,23	-1 250 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 575 949,23	-1 250 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00	-1 300 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-10 379 086,86	-2 294 813,49	-4 500 961,00	-1 241 961,00	-1 241 961,00

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma 2022

(1 000 euroa)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-8 803	-995	-3 201	58	58
Tulorahoituksen korjauserät	-1 660				
Yhteensä	-10 463	-995	-3 201	58	58
Investoinnit					
Pysyvien vastaavien myyntitulot	1 760				
Investointimenot	-1 381	-435	-670	-195	-100
Sijoitukset	-367				
Yhteensä	11	-435	-670	-195	-100
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-10 451	-1 430	-3 871	-137	-42
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Lyhytaikaisten velkojen muutos	2 195				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Pitkäaikaisten saamisten muutos	22	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	769				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-355	203	7	7	7
	436	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	2 631	203	7	7	7
Rahavarojen muutos	-7 820	-1 227	-3 864	-130	-35
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	57 477	56 250	52 386	52 256	52 221
Rahavarat 1.1.	49 657	57 477	56 250	52 386	52 256
	7 820	-1 227	-3 864	-130	-35

9 Sitovuustaso

Kirkon keskusrahaston taloussäännön 5 §:n mukaan kirkolliskokous päättää talousarvion sitovuustasoista. Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää. Mikäli määräraha on ylittynyt, ylityksen merkittävyyttä arvioitaessa siitä vähennetään edellisenä vuonna syntynyt vastaava säästö. Toimintayksiköt ja viranhaltijat vastaavat niille määrätyn sitovuustason mukaan kirkkohallitukselle, että määrärahoja käytetään talousarvion mukaisesti.

1. Kirkkohallituksen sitovuustaso on Kirkkohallituksen toimintakate.
2. Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustaso on kunkin tuomiokapitulin toimintakate (pois lukien toimitilat).
3. Avustusten, sopimus pohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen sitovuustaso on seurakunta-avustusten osalta avustusten yhteismäärä, muiden avustusten, sopimus pohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen osalta sitovuustaso on kuhunkin kohteeseen myönnetty avustus.
4. Kirkon palvelukeskuksen sitovuustaso on Kirkon palvelukeskuksen toimintakate.

Toiminta- ja taloussuunnitelman suunnitelmavuosien osalta luvut eivät ole sitovia.

Investointiosassa sitovuustaso on pääryhmien (kiinteistöt, kalusto) mukainen sekä Kirkkohallituksen että tuomiokapitulien osalta.

10 Päätösesitys

Kirkkohallitus esittää, että kirkolliskokous päättäisi

1. vahvistaa, että kirkon keskusrahastomaksu määräytyy laskennallisen kirkollisveron perusteella ja vahvistaa keskusrahastomaksun suuruudeksi 6,5 % vuonna 2022.
2. vahvistaa, että Kirkon palvelukeskuksen palvelumaksut määräytyvät vuonna 2022 seuraavasti:
 - a. hinnoittelu perustuu omakustannushinnoitteluun,
 - b. asiakaskohtaiset palvelumaksut muodostuvat kiinteästä maksuosuudesta ja toteutuneisiin suoritemääriin perustuvasta muuttuvasta maksuosuudesta,
 - c. kiinteä maksuosuus muodostuu pohjaosuudesta sekä seurakuntatalouden jäsenmäärän perusteella määritetystä osuudesta,
 - d. suoritemäärinä käytetään järjestelmistä saatuja ajantasaisia suoritemäärätietoja tai työajanseurannan mukaisia työtunteja, suoritemääräperusteisten veloitusyksikkö hinnat ovat kaikille asiakkaille samat,
 - e. palvelukeskukselle erillisiä lisäkustannuksia aiheuttavat toimintatavat ja erikseen sovittavat asiakasprojektit veloitetaan asiakaskohtaisesti niistä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti.
3. hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen Kirkon keskusrahaston talousarvioksi vuodeksi 2022 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosiksi 2022–2024.
4. vahvistaa, että vuonna 2022 valtion Kirkon keskusrahastolle maksamasta 118 739 000 euron rahoituksesta
 - a. 109 408 105 euroa jaetaan seurakunnille euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaisesti,
 - b. 6 932 450 euroa käytetään seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon ja
 - c. rahoituksesta 2 398 445 euroa jää jakamatta ja tämä osuus käytetään Kirjuri-jäsen-tietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön.